

STORTINGET

Dokument 15:12

(2021–2022)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

**Spørsmål nr. 1651-1800
23.03–07.04 2022**

Innhold

1651. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. veksten i kommersielle legetjenester, besvart av helse- og omsorgsminister.....	11
1652. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. full kapasitet på mottakene, besvart av justis- og beredskapsminister.....	12
1653. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. teltleiren i Råde, besvart av justis- og beredskapsminister.....	13
1654. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. flyktningstrømmen fra Ukraina, besvart av justis- og beredskapsminister.....	14
1655. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. ventetid på fem måneder for å få utstedt pass, besvart av justis- og beredskapsminister.....	14
1656. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. politiske fanger i Russland, besvart av utenriksminister.....	15
1657. Fra stortingsrepresentant Kim Thoresen-Vestre, vedr. homofile og lesbiske lærere, besvart av kunnskapsminister.....	16
1658. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Framnes, vedr. E39 på strekninga forbi Heiane, besvart av samferdselsminister.....	17
1659. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. erstatning for trygdeskandalen i 2019, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	17
1660. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. de som går på sosialhjelp og som har fått betydelig økte levekostnader, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	18
1661. Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. de som lever på livsoppholdssatser gjennom gjeldsordning, besvart av barne- og familieminister.....	19
1662. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. inflasjon, besvart av finansminister.....	20
1663. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. fengselsplasser, besvart av justis- og beredskapsminister.....	21
1664. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. at auka prisar på strau, mat og drivstoff rammar dei som har minst frå før, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	21
1665. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Framnes, vedr. oversikt pr. fylke av etterslepet på spelemidlar, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	22
1666. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. husleielov, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	23
1667. Fra stortingsrepresentant Charlotte Spurkeland, vedr. arealformål for lavtrofiske arter, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	24
1668. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. partnerdrap, besvart av justis- og beredskapsminister.....	25
1669. Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. boligbygging i områder med liten befolkningstetthet, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	26
1670. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. luftfartsstasjonen på Mågerø, besvart av forsvarsminister....	27
1671. Fra stortingsrepresentant Charlotte Spurkeland, vedr. koronarelaterte kompensasjons-, støtte- og omstillingsordninger som er tilgjengelige for aktører som Kulturhuset i Bergen, besvart av næringsminister.....	28
1672. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. foreldrepermisjonen, besvart av barne- og familieminister.....	29
1673. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. behandling med Vyndaquel mot hjerteamyloidose, besvart av helse- og omsorgsminister.....	30
1674. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. utfordringer knyttet til registrering av flyktninger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	31
1675. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. pendlerboliger, besvart av statsminister.....	32
1676. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. Avinor, besvart av samferdselsminister.....	34
1677. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. sikre at lærere som ansettes i norsk skole har godkjent lærerutdanning, besvart av kunnskapsminister.....	35
1678. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. russisk olje og gass, besvart av samferdselsminister.....	36
1679. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. stanse tap av natur og reinbeiteområder til skianlegg, hyttebygging og vindkraftanlegg, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	37
1680. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. aktiv ID-kontroll på Norges grenseoverganger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	38
1681. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. HELFO, besvart av helse- og omsorgsminister.....	39
1682. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. krisepakke for næringslivet i Øst-Finnmark, besvart av næringsminister.....	40

1683. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. bruk av selvbosetting i kommunene, besvart av justis- og beredskapsminister	41
1684. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. gjennomgang av ankenekt i seksårssakene, besvart av justis- og beredskapsminister	42
1685. Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. yrkesskade, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	43
1686. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. koronapandemien, besvart av helse- og omsorgsminister.....	44
1687. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Eksportstrategiråd i Ålesund, besvart av kommunal- og distriktsminister	45
1688. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. reindrifta, besvart av olje- og energiminister	46
1689. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. iskantsonen, besvart av olje- og energiminister.....	47
1690. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. klimasøksmålet, besvart av olje- og energiminister.....	48
1691. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. autismespekterforstyrrelser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	49
1692. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. opplæringsloven, besvart av kunnskapsminister	50
1693. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. parkering i Bergen, besvart av samferdselsminister.....	51
1694. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. dialog med ukrainske myndigheter for å finne en løsning, besvart av justis- og beredskapsminister	51
1695. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. AML § 15.3, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	52
1696. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. opprettholde viktig næringsvirksomhet og arbeidsplasser, besvart av olje- og energiminister	53
1697. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. Gassco, besvart av olje- og energiminister.....	54
1698. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. kraftkrevende industri, besvart av olje- og energiminister	55
1699. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. magasinfullingsgraden, besvart av olje- og energiminister	56
1700. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. muligheten for en oppdeling av Mercosur-avtalen, besvart av næringsminister	57
1701. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. Maritim videregående skole Sørlandet, besvart av kunnskapsminister	58
1702. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. restaureringen av Stavanger domkirke, besvart av barne- og familieminister.....	58
1703. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. sykepenges, besvart av arbeids- og inkluderingsminister ...	59
1704. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. ny praksis i norsk helseforvaltning, besvart av helse- og omsorgsminister.....	60
1705. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. oljeavhengighet, besvart av samferdselsminister	61
1706. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. nasjonal kartlegging av etterslepet på fylkesveinettet, besvart av samferdselsminister	63
1707. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. dei sårbare laksebestandane i Tana-vassdraget, besvart av klima- og miljøminister.....	63
1708. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. Forsvarets operative evne, besvart av forsvarsminister	64
1709. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. avtalen med Wilnor, besvart av forsvarsminister.....	65
1710. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. FN-erstatning som også omfatter veteraner som har tjenestegjort før 1. juli 1997, besvart av forsvarsminister	65
1711. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. studenter, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	66
1712. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. helsepersonell, besvart av helse- og omsorgsminister ...	67
1713. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. bistandsbudsjettet, besvart av utviklingsminister	68
1714. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. oversikten over hvilke politiansatte som betaler sin medlemskontingent til NNPF ved lønnstrekk, besvart av justis- og beredskapsminister.....	69

1715. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. de årlige kostnadene av å øke salærsatsen til henholdsvis 1 250 kroner i 2023, 1 350 kroner i 2024 og 1 550 kroner i 2025, besvart av justis- og beredskapsminister.....	69
1716. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. nettolønnsordningen, besvart av fiskeri- og havminister	70
1717. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. 10 nye stillinger til Innovasjon Norges kontor i Ålesund, besvart av næringsminister	71
1718. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. menneskehandel, besvart av justis- og beredskapsminister	72
1719. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. prosjektet NTNU Campussamling, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	73
1720. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. vannscooterkjøring langs norskekysten, besvart av fiskeri- og havminister.....	74
1721. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. privat næringslivs aktivitet i Russland, besvart av fiskeri- og havminister	75
1722. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. effekten på veksten i konsumprisene isolert sett i 2022 av en midlertidig fjerning av veibruksavgiften, besvart av finansminister	76
1723. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. befalsutdanning i Nord-Norge, besvart av forsvarsminister 76	
1724. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. krava i tunnelsikkerhetsforskrifta, besvart av samferdselsminister.....	77
1725. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. konsekvensar utsetting av store nasjonale samferdselsprosjekt , besvart av samferdselsminister	78
1726. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. nasjonalt handlingsprogram for ALS-rammede, besvart av helse- og omsorgsminister	79
1727. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. støtte til polske myndigheter i å etablere et effektivt og profesjonelt mottaksapparat, besvart av justis- og beredskapsminister.....	80
1728. Fra stortingsrepresentant Charlotte Spurkeland, vedr. Askøypakken, besvart av samferdselsminister.....	81
1729. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. Equinor, besvart av næringsminister	81
1730. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. saksbehandlingstider ved søknad om arbeidstillatelse, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	83
1731. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. bevilgningene til næringsrettet forskning og utvikling, besvart av næringsminister	84
1732. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. havvindprosjekter, besvart av næringsminister	85
1733. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. returtefabrikk i Solør, besvart av næringsminister	86
1734. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. organisasjonen NAV-oppryddingen, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	87
1735. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. økningen i pengeoverføringer fra Russland til Norge, besvart av utenriksminister	88
1736. Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. mennesker som får tannbehandling dekket av NAV, besvart av helse- og omsorgsminister	89
1737. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. klimamål, besvart av klima- og miljøminister	90
1738. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. ulovlig kveitefiske i Skagerrak, besvart av fiskeri- og havminister	90
1739. Fra stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland, vedr. vegprosjektet i Trøndelag E6 Åsen-Steinkjer, besvart av samferdselsminister	92
1740. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. bruk av bompengene som ligger til grunn for Haugalandspakken, besvart av samferdselsminister.....	92
1741. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. problemet med at flere ikke møter til helsekontroll og tannlege, besvart av helse- og omsorgsminister	94
1742. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. Læringsmiljøseneteret i Stavanger og NUBU, besvart av kunnskapsminister	95
1743. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. tilskudd til avløser samlet i en periode med flere enkeltdager, besvart av landbruks- og matminister.....	96
1744. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Framnes, vedr. biogassproduksjon, besvart av klima- og miljøminister	97

1745. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. hjelpemiddelsentral i Telemark, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	98
1746. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. jordbruksforhandlingene, besvart av landbruks- og matminister	98
1747. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. gratis parkering på sykehuset Østfold, besvart av helse- og omsorgsminister.....	100
1748. Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. bosetting og integrering av flyktninger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	100
1749. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. bompenger på kanalbroen i Moss, besvart av samferdselsminister.....	102
1750. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. saker som omhandler overtredelse av narkotikalovgivningen, besvart av justis- og beredskapsminister.....	102
1751. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. korte og langvarig utfordringer i kraftbalansen, besvart av olje- og energiminister	103
1752. Fra stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik, vedr. mangler i tilrettelegging og spesialundervisning for skoleelever, besvart av kunnskapsminister.....	104
1753. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. eldreomsorg i Meløy kommune, besvart av helse- og omsorgsminister.....	105
1754. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. mikroplast havner i blodstrømmen, besvart av klima- og miljøminister.....	106
1755. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. leiemarkedet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	107
1756. Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. lån av sports- og friluftsutstyr fra ukrainske flyktningbarn, besvart av barne- og familieminister	108
1757. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. profittfri velferd, besvart av kommunal- og distriktsminister	109
1758. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. voldsalarm, besvart av justis- og beredskapsminister.....	110
1759. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. kompensasjon for inntektstap grunnet covid-19, besvart av kultur- og likestillingsminister	111
1760. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. 420kV kraftlinje mellom Blåfalli i Kvinnherad og Gismarvik i Tysvær, besvart av olje- og energiminister.....	112
1761. Fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, vedr. behov for å øke kapasiteten og verktøyene til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet, besvart av justis- og beredskapsminister	113
1762. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. klimaaksjonistene, besvart av justis- og beredskapsminister.....	114
1763. Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. digitale språkkurs for språkopplæring rettet mot ukrainske flyktninger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	115
1764. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. systematiske lovbrudd og ulovlige ransaker, besvart av justis- og beredskapsminister	116
1765. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. kriminalomsorgen, besvart av justis- og beredskapsminister	117
1766. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. Knarrfeltet, besvart av olje- og energiminister	117
1767. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. å ta vare på eldre bygg gjennom bruksendring til ny aktivitet, besvart av kommunal- og distriktsminister	118
1768. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. stimulere til auka uteaktivitet blant norske barn, besvart av klima- og miljøminister.....	119
1769. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. bompengeneinnkreving, besvart av samferdselsminister.....	120
1770. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. nettleiemodell, besvart av olje- og energiminister	120
1771. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. fagutdanningar for reiselivet og serveringsnæringane, besvart av kunnskapsminister	122
1772. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. jobber med beredskapstiltak, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	123
1773. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. stridsvogner, besvart av forsvarsminister	124

1774. Fra stortingsrepresentant Svein Harberg, vedr. battericelleproduksjon i Norge, besvart av næringsminister.....	125
1775. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. havneforbud for russiske fartøy, besvart av fiskeri- og havminister.....	126
1776. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. å beskytte flyktninger som kommer fra Ukraina, besvart av justis- og beredskapsminister	127
1777. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. vente- og saksbehandlingstid for pass, besvart av justis- og beredskapsminister.....	128
1778. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. logistikkstøtte til Forsvaret, besvart av forsvarsminister	128
1779. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. CGRP-hemmere for migrenepasienter, besvart av helse- og omsorgsminister.....	129
1780. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. prisutjevningsordningen for melk i perioden 2006-2021, besvart av landbruks- og matminister	130
1781. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. rammevilkårene til norsk landbruk, besvart av landbruks- og matminister	131
1782. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. den kollektive beskyttelsen gitt til ukrainske borgere, besvart av justis- og beredskapsminister	132
1783. Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. trafikklyssystemet, besvart av fiskeri- og havminister.....	133
1784. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. ukrainske flyktninger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	134
1785. Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. å ta imot flyktninger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	135
1786. Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. olje- eller gassproduksjonen, besvart av klima- og miljøminister	135
1787. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. lovbrudd over tid fra politiets side i mindre narkotikasaker, besvart av justis- og beredskapsminister	136
1788. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. arbeidsgrupper som faller innenfor «Oslo-eliten», besvart av justis- og beredskapsminister	137
1789. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. innsyn i en liste over navn på over 3 000 politiansatte, besvart av justis- og beredskapsminister	138
1790. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. faglig motstand, besvart av justis- og beredskapsminister....	138
1791. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. Fornebubanen, besvart av samferdselsminister.....	139
1792. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. bompengar, besvart av samferdselsminister	140
1793. Fra stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein, vedr. flyktninger fra Ukraina, besvart av justis- og beredskapsminister.....	141
1794. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. pneumokokkvaksiner, besvart av helse- og omsorgsminister.....	142
1795. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Forsvarets eiendommer i gamlebyen i Fredrikstad, besvart av forsvarsminister	143
1796. Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. grensekontrollstasjonen i Haugesund ved Karmøy Havn, besvart av landbruks- og matminister	144
1797. Fra stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes, vedr. EU-avtalen med MERCOSUR, besvart av næringsminister...	144
1798. Fra stortingsrepresentant Charlotte Spurkeland, vedr. Kvinnheradspakken, besvart av samferdselsminister	145
1799. Fra stortingsrepresentant Helge Orten, vedr. drosjeløyve, besvart av samferdselsminister.....	146
1800. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. omstillingsmål, besvart av klima- og miljøminister	146

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1651 - 1800) for sesjonen 2021-2022**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	1756
Amundsen, Per-Willy (FrP)	1710, 1714, 1776, 1789
Aydar, Seher (R)	1651, 1663, 1729, 1736
Bastholm, Une (MDG)	1656, 1772
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	1678, 1679, 1754, 1755, 1786
Bergstø, Kirsti (SV)	1659
Bjørlo, Alfred Jens (V)	1687, 1733, 1771, 1790
Bjørnstad, Sivert (FrP)	1716, 1731
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	1711, 1712, 1796
Elvestuen, Ola (V)	1721, 1800
Ervik, May Helen Hetland (FrP)	1686, 1752
Fagerås, Mona (SV)	1705, 1706
Farahmand, Mahmoud (H)	1662
Fiskaa, Ingrid (SV)	1760
Foss, Ingunn (H)	1668, 1765
Framnes, Sigbjørn (FrP)	1658, 1665, 1744
Halleland, Terje (FrP)	1695, 1696, 1766, 1769
Haltbrekken, Lars (SV)	1689, 1690, 1732
Hansson, Rasmus (MDG)	1720, 1750, 1762, 1795
Harberg, Svein (H)	1774
Helleland, Linda Hofstad (H)	1739
Hjemdal, Silje (FrP)	1672, 1694, 1718, 1741
Hoksrud, Bård (FrP)	1681, 1745, 1753
Hussein, Marian (SV)	1691
Johnsen, Tor André (FrP)	1654, 1655, 1777, 1781
Jønnes, Kari-Anne (H)	1700, 1797
Jørgensen, Geir (R)	1738, 1746, 1783
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	1768
Kristjánsson, Mímir (R)	1702, 1703
Lie, Kathy (SV)	1759, 1779
Listhaug, Sylvi (FrP)	1682, 1704, 1726
Lund, Tobias Drevland (R)	1652, 1782, 1787
Lønseth, Mari Holm (H)	1674, 1784, 1785
Marhaug, Sofie (R)	1676, 1688, 1740, 1770
Melby, Guri (V)	1737, 1775
Moxnes, Bjørnar (R)	1675
Nilsen, Marius Arion (FrP)	1698, 1699, 1751
Njåstad, Helge André (FrP)	1693, 1697, 1757, 1767
Nyholt, Hege Bae (R)	1677
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	1660, 1669
Orten, Helge (H)	1717, 1799
Raja, Abid (V)	1719, 1763
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1701, 1722

Rotevatn, Sveinung (V)	1664, 1707
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	1661, 1685
Schou, Ingjerd (H)	1713
Skjelstad, André N. (V)	1670, 1723
Spurkeland, Charlotte (H)	1667, 1671, 1728, 1798
Stensland, Sveinung (H)	1673, 1715, 1794
Stokkebø, Aleksander (H)	1730
Sve, Frank Edvard (FrP)	1724, 1725, 1791, 1792
Søreide, Ine Eriksen (H)	1735
Thoresen-Vestre, Kim (SV)	1657
Thorsvik, Ingvild Wetrhus (V)	1683, 1684, 1727, 1764
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	1692
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	1708, 1709, 1773, 1778
Ulstein, Dag-Inge (KrF)	1734, 1793
Unneland, Andreas Sjalg (SV)	1758, 1761
Westgaard-Halle, Lene (H)	1743, 1780, 1788
Wiborg, Erlend (FrP)	1680, 1747, 1749
Wold, Grete (SV)	1653, 1666, 1748
Øvstegård, Freddy André (SV)	1742

STORTINGET

Dokument 15:12

(2021–2022)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1651

Innlevert 23. mars 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 4. april 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Har regjeringen planlagt noen tiltak for å bremse veksten i kommersielle legetjenester?

BEGRUNNELSE:

De siste årene har vi sett en eksplosiv vekst i helprivate legetjenester. Flere selskaper har slått seg opp med profitsoøkende investorer i ryggen. Det er betryggende å høre at Statsråden ser på utviklingen med bekymring, og at regjeringen ikke ønsker et todelt helsevesen og at «å satse på helprivate helsetjenester under en rødgrønn regjering, kan du ikke forvente å få hjelp til» som statsråden formulerte seg i Dagens Næringsliv.

Flere av disse selskapene har sikret seg stor vekst under pandemien blant annet gjennom koronatesting på oppdrag fra det offentlige. Nå ser vi igjen at det offentlige vender seg til disse kjedene for bistand: I Ullensaker har Dr. Drop-in fått oppdrag å bistå i mottaket av de ukrainske flyktingene.

Svar:

Regjeringen jobber for en sterk offentlig helsetjeneste, styrt av fellesskapet og finansiert over skatteseddelen. Det er avgjørende i kampen mot økte sosiale og geografiske forskjeller og mot en todeling av helsetjenesten. Kommersielle brukervalg var en ønsket strategi fra Høyre-regjeringen, og har gått på bekostning av å styrke den offentlige helsetjenesten. Resultatet har blitt en voksende privat

sektor. Vi skal bruke fellesskapets ressurser på gode og tilgjengelige offentlige tilbud der du bor.

Kommunene skal tilby nødvendige helse- og omsorgstjenester til dem som oppholder seg i kommunen, herunder også allmennlegetjenester. Dette følger av helse- og omsorgstjeneste-loven § 3-1. Kommunene står fritt til om de velger å gjøre dette i egen regi eller velger å anskaffe dette fra andre offentlige eller private tjenesteytere. I § 3-1 femte ledd er dette tydeliggjort. Uavhengig av om kommunen velger å drifte tjenestene selv, eller kjøpe disse tjenestene av andre, er det kommunen som står ansvarlig for at tjenestene er forsvarlige og i samsvar med lovgivningen. Ved kjøp av tjenester må kommunene forholde seg til krav for tjenestekjøp som følger av lov om offentlige anskaffelser.

Samtidig er regjeringen, som representanten påpeker, opptatt av at vi ikke bidrar til en todelt helsetjeneste, hverken for innbyggerne eller for dem som arbeider der. En velfungerende fastlegeordning er da nødvendig. Regjeringen skal fortsette arbeidet med å styrke fastlegeordningen slik at rekruttering og stabil legedekning sikres over hele landet. Dette er en av våre viktigste oppgaver.

Jeg følger også nøye med på den videre utviklingen av Norgesmodellen som regjeringen omtalte i Hurdalsplattformen, der vi ønsker en innsats for å fremme det trygge og seriøse arbeidslivet og bevare den norske arbeidslivsmodellen. Vi vil hente inspirasjon fra eksisterende innkjøpsmodeller som statlige, fylkeskommunale og kommunale oppdragsgivere anvender i offentlige anskaffelser, samt gjennomføre innspillmøter med partene i arbeid-

slivet. Det er åpnet for at de som ønsker det allerede nå kan komme med skriftlige innspill til arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1652

Innlevert 23. mars 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 31. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehli

Spørsmål:

Hvor ligger ansvaret for å kontrollere at stedene UDI inngår avtale med gjennom private, kommersielle underleverandører er av en kvalitets og driftsmessig tilstrekkelig kvalitet for oppdraget og er det statsrådets oppfatning at det er god bruk av offentlige midler å inngå avtaler på full kapasitet på mottakene før man vet hvor mange flyktninger mottaket skal huse?

BEGRUNNELSE:

Tvedestrandposten skrev 17. mars og 23.mars at Holt behandlingssenter i Tvedestrand har inngått avtale med Hero og UDI om å bli akuttmottak for flyktninger.

I saken beskrives avtalen mellom Hero og UDI hvor det fremgår at Holt vil få betalt for full kapasitet i 6 mnd. uavhengig av hvorvidt senteret blir fullt belagt med 44 plasser eller ikke.

Det fremgår også av sakene at Holt behandlingssenter nylig har hatt avvik ved branntilsyn, at bygningsmassen er i varierende stand og at eierne og stedet har vært involvert i flere kritikkverdige forhold. Inngressen i saken beskriver stedet UDI har inngått avtale med gjennom Hero som en "omstridt institusjon".

Hero understreker i saken at de er avhengige av at de ikke har kapasitet til å kontakte potensielle leverandører av undertjenester selv, men at de er avhengige at privatpersoner og foretak selv tar kontakt. Dette kan tolkes som om ikke Hero gjør kvalitetsmessige vurderinger av oppdragsstedene på forhånd.

I svar til Rødt datert 16. mars skriver statsråden at:

«Justis- og beredskapsdepartementet har delegert det operative ansvaret for asylmottaksdriften til Utlendingsdirektoratet (UDI). Som en del av dette ansvaret skal UDI følge opp kontraktene med driftsoperatørene. UDI skal kontrollere at driftsoperatørene driver asylmottaket i henhold til gjeldende avtale, og at de leverer den tjenesten de har forpliktet seg til.»

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til mitt svar på spørsmål nr. 1569 fra stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland, hvor det blant annet redegjøres for Utlendingsdirektoratets (UDI) retningslinjer for kontraktsinngåelse og kontraktsoppfølging.

Som det fremgår av svaret på spørsmål nr. 1569, ligger det til UDI å kontrollere at asylmottakene driftes i henhold til gjeldende driftsavtale og regelverk. Kravene til driftsoperatørene er regulert i UDIs retningslinjer som er vedlagt driftsavtalen, og som er tilgjengelige på direktoratets hjemmesider. Disse kravene gjelder også ved bruk av eventuelle underleverandører. UDI følger opp kontraktspartene gjennom hele kontraktsperioden, og har en avtalefestet rett til å foreta fysiske meldte og uanmeldte kontroller.

Regjeringen er opptatt av at fellesskapets midler forvaltes på en mest mulig kostnadseffektiv måte. I den nåværende situasjonen med svært mange som søker beskyttelse i Norge på kort tid og en stor usikkerhet knyttet til fremtidige ankomster, er det nødvendig å oppskalere mottakskapasiteten kraftig på kort tid for å oppfylle vår lovpålagte plikt til å tilby innkvartering til alle som søker beskyttelse i Norge. UDI inngår derfor nå et stort antall avtaler med leverandører av innkvarterings-tjenester. For å sikre at nok aktører melder seg på i anbudskonkurransene er det viktig at kontraktsvilkårene gir leverandørene en viss forutsigbarhet for drift. Samtidig må denne forutsigbarheten for leverandørene balanseres opp mot hensynet til en kostnadseffektiv bruk av fellesskapets midler. Jeg har tillit til at UDI foretar en faglig forsvarlig avveining av disse hensynene, selv i den krevende situasjonen vi står i nå.

SPØRSMÅL NR. 1653**Innlevert 23. mars 2022 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 31. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Råde ankomstsenter for flykninger har i forbindelse med krigen i Ukraina fått en sentral oppgave å ta imot mange mennesker på flukt fra en grusom krig. Presset på senteret er større enn på lenge, og fokus på forholdene er derfor viktig.

Hvordan jobbes det med å ha gode forhold for alle flykninger som ankommer Råde, og har statsråden noen planer om å kvalitetssikre situasjonen på mottaket?

BEGRUNNELSE:

Mange flykninger som kommer til Norge har vært på en farefull og traumatiserende reise fra krig og forfølgelse. Dette er mennesker i krise som trenger omsorg, forutsigbarhet og trygge rammer.

Et mottak må derfor bidra til en trygg og imøtekomende situasjon for utrygge mennesker, og et rom som kan låses, en skjermet tilværelse og mulighet for å være nær sine egne er viktig.

Teltleiren i Råde gir ikke disse rammene, dessverre så skaper det en opplevelse av leire mange har dårlige erfaringer med.

Alle mennesker på flukt, uansett sted eller situasjoner de flykter fra skal behandles med respekt og oppleve seg velkomne i Norge. Når vi nå ser at mange reagerer på stedet som møter flykninger fra Ukraina så vil det for SV være naturlig at man evaluerer og ser på hvordan vi ønsker et ankomstsenter skal være.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at flykninger som kommer til Norge skal ivaretas på en god måte. I den innledende ankomstfasen benyttes Nasjonalt ankomstsenter i Råde, hvor nyankomne registreres hos politiet, innkvarteres, gjennomgår helseundersøkelse, får informasjon om hva som skjer videre i asylprosessen, etc. Botiden ved ankomstsenteret er kortvarig, og etter gjennomført registrering og asylintervju flyttes asylsøkerne normalt til ordinære asylmottak der de blir boende mens søknaden blir behandlet. I dagens situasjon er ankomststallene så høye at det er nødvendig med høyere gjennomstrømningshastighet ved ankomstsenteret enn normalt. Dermed er en del av prosessene som normalt skjer ved ankomstsenteret enten forenklet eller vil bli gjort på et senere tidspunkt.

Saksbehandlingstiden for de som faller inn under ordningen med kollektiv beskyttelse er også drastisk re-

duert. Kort tid etter at politiet har registrert dem vil UDI kunne fatte vedtak om midlertidig opphold i Norge for ett år. Denne saksbehandlingen er i stor grad automatisert. Dette bidrar til å forkorte tiden i mottak før bosetting kan skje. Bosetting hører inn under Arbeids- og inkluderingsdepartementets ansvarsområde. Jeg samarbeider tett med Arbeids- og inkluderingsministeren for å bidra til at gjennomstrømmingen i mottakssystemet blir langt høyere for personer som er omfattet av ordningen med kollektiv beskyttelse enn det som er vanlig.

Situasjonen nå er ekstraordinær som følge av at mange personer som er fordrevet fra Ukraina kommer til landet på kort tid. Kapasiteten ved Nasjonalt ankomstsenter i Råde er under sterkt press. Politiet jobber bl.a. iherdig for å opprette mer registreringskapasitet, både ved å styrke kapasiteten ved senteret og ved å kunne registrere flere steder. Innkvarteringskapasiteten ved Nasjonalt ankomstsenter er også under press, og UDI har bl.a. anskaffet akuttinnkvarteringskapasitet for personer som venter på å registrere seg hos politiet. I tillegg er det store variasjoner i ankomsttallene fra dag til dag, som innebærer løpende behov for tilpasninger.

Jeg har forståelse for at det å måtte vente i ankomstfasen og å bo tett under enkle forhold kan være en tilleggsbelastning for de fordrevne fra Ukraina som har ankommet Norge. Jeg vil likevel understreke at UDI og politiet jobber kontinuerlig med å styrke kapasiteten i ankomstfasen, og med å gjøre justeringer i innkvarteringsstilbudet når det kommer tilbakemeldinger om at ting kan gjøres bedre.

SPØRSMÅL NR. 1654**Innlevert 23. mars 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 31. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil Sivilforsvaret bli kompensert for den bistanden de nå yter i forbindelse med flyktingestrømmen fra Ukraina slik at denne bistanden ikke utelukkende må dekkes av Sivilforsvarets ordinære budsjett, med den konsekvens at Sivilforsvarets evne til å ivareta sine kjerneoppgaver svekkes?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt spørsmål nr. 1536 av 10.03.22 og statsrådets respons på spørsmålet av 18.03.22.

Spørsmålet var om Sivilforsvaret vil bli tilgodesett i den tilleggsproposisjonen som statsråden varslet i sin redegjørelse for Stortinget den 10.03.22 at muligens vil bli fremlagt, eller ved revideringen av statsbudsjettet. Av begrunnelsen for spørsmålet, fremgår at dette er som kompensasjon for den bistanden Sivilforsvaret nå yter til UDI i forbindelse med håndteringen av flyktingestrømmen fra Ukraina. Som det også ble nevnt i begrunnelsen var spørsmålet foranlediget av en bekymring om at Sivilforsvarets evne til å ivareta sine kjerneoppgaver blir svekket,

dersom de tappes for resurser ved bistanden de nå yter i den ekstraordinære flyktingsituasjonen vi står i.

Statsråden besvarer ikke spørsmålet som stilles, men nevner at regjeringen har varslet at den vil styrke den sivile beredskapen. Videre vises det til hva regjeringen har gjort i sin tilleggsproposisjon.

På denne bakgrunn stilles spørsmålet igjen, og det bes om at statsråden nå svarer på det hun blir spurt om.

Svar:

Sivilforsvaret er en statlig forsterkningsressurs for blant annet kommuner og nødetatene, og det er Sivilforsvaret selv som vurderer og avgjør bistandsanmodninger de mottar.

Som jeg varslet om i mitt svar 18. mars 2022 til representantens spørsmål nr. 1536 av 10. mars 2022 vil regjeringen foreslå å øke bevilgning til Sivilforsvaret. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte vedrørende dette. Sivilforsvaret er en viktig ressurs, og de bistår flere kommuner med mottak og registrering av flyktingene.

SPØRSMÅL NR. 1655**Innlevert 24. mars 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 4. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Synes statsråden det er akseptabelt med en ventetid på fem måneder for å få utstedt pass, og hva vil hun eventuelt foreta seg for å redusere ventetiden?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mediasak i Nettavisen den 23.03.22 om saksbehandlingstiden for utstedelse av pass. Av saken fremgår det at ventetiden for å få time for utstedelse av pass pr. nå er på fem måneder. I følge artikkelen er selve saksbehandlingstiden for utstedelse av passet i etterkant av dette

kun på noen dager. Det er følgelig ventetiden for time som medfører at det tar så lang tid å få utstedt pass.

<https://www.nettavisen.no/norsk-debatt/ventetid-pa-fem-maneder-pa-pass-vitner-om-bade-udugelighet-og-maktarroganse/o/5-95-426425>

Det ønskes derfor svar på om statsråden synes en ventetid på fem måneder er akseptabelt, og hva hun eventuelt vil foreta seg for å redusere ventetiden.

Svar:

Jeg synes ikke det er akseptabelt med fem måneders ventetid for å få utstedt pass. Den lange ventetiden som

er nå flere steder i landet, er også årsaken til at Justis- og beredskapsdepartementet 4. mars sendte et oppdrag til Politidirektoratet (POD) om å iverksette konkrete tiltak som raskt bidrar til å ta ned ventetiden for tilgang til pass i områder med særlig høy etterspørsel.

POD har meldt tilbake til departementet at de basert på oppdraget fra 4. mars har iverksatt flere tiltak for å bedre kapasiteten. Tiltakene dreier seg blant annet om utvidede åpningstider, herunder kveldstid og i helger samt bedre samordning av når timer tilgjengeliggjøres, hvor langt frem i tid det er mulig å bestille time, innkjøp av flere biometrikiosker og ulike informasjonstiltak.

Jeg registrerer at situasjonen når det gjelder tilgjengelighet til passtimer er svært ulik rundt omkring i landet. Årsaken til situasjonen er ifølge Politidirektoratet en kombinasjon av ekstraordinær høy etterspørsel av pass og ID-kort som følge av to år med pandemi og lite reiseaktivitet blant folk.

I 2018 besluttet Frps daværende justis-, beredskaps- og innvandringsminister, Tor Mikkel Wara, å legge ned 64 passkontor over hele landet. Dette går ut over nærhet til tjenestene. Jeg har derfor gitt POD et oppdrag om å vurdere åpning av flere pass- og ID-kontor basert på et politisk ønske om å gjøre tjenesten tilgjengelig nærmere folk der det kan være et grunnlag for det.

Jeg ønsker å arbeide for tjenester nær folk, det vil også si pass og ID-kort. Derfor vil regjeringen, som det fremgår i Hurdalsplattformen, opprette 20 nye polititjenestested-

er og styrke de politiets tjenestesteder med forebyggende enheter, flere oppgaver og ressurser. Disse tiltakene er i prosess. Jeg sendte i slutten av februar ut høringsbrev til kommunene hvor disse inviteres til å komme med innspill til hvordan de opplever polititjenestene i sine lokalmiljø, dette gjelder både forebygging, beredskap og forvaltningstjenester. Høringsfristen er 1. juni og basert på kommunenes tilbakemeldinger og politiets anbefalinger skal regjeringen sørge for flere og bedre polititjenester nær folk i hele Norge.

Samtidig som det nå iverksettes en rekke tiltak for å øke politiets kapasitet og antallet tilgjengelige pass-timer, har jeg fått informasjon om en annen ny utfordring relatert til utstedelse av pass og nasjonale ID-kort. De norske passene og nasjonale ID-kortene produseres av Thales AS i Norge i henhold til kontrakt med Politidirektoratet. Thales AS har kunder over store deler av verden og mange av disse landene har økt etterspørsel etter pass. Thales AS har nylig orientert Politidirektoratet om leveranseutfordringer på pass og ID-dokumenter, blant annet på grunn av manglende tilgang på komponenter i dokumentene. Så vidt jeg forstår skyldes dette etterslep i flere land på utstedelse av pass under pandemien og ikke minst krigen i Ukraina. Situasjonen kan dessverre få konsekvenser for alle som må fornye passet sitt uavhengig av politiets kapasitet på pass-timer. Jeg avholdt derfor et møte med Thales og Politidirektoratet 1. april, og vil følge opp denne situasjonen tett.

SPØRSMÅL NR. 1656

Innlevert 24. mars 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 31. mars 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hva vil regjeringen gjøre for å bidra til at Aleksej Navalnyj og andre politiske fanger i Russland ikke blir utsatt for økt fare i forbindelse med regimets opptrapping av angrep på opposisjonelle?

BEGRUNNELSE:

Forholdene for opposisjonelle og fredsaktivister i Russland har blitt kraftig forverret etter at president Vladimir Putin innledet sin angrepskrig mot Ukraina. Å bruke ordet "krig" kan gi opptil 15 år i fengsel for vanlige russiske borgere. Flere har påpekt at denne forverringen har ført til økt fare for politiske fanger. Navalnyj har tidligere blitt

forsøkt drept og det er grunn til å tro at han nå kan være i større fare enn før som følge av den nye situasjonen i landet.

Svar:

Krigen går ikke bra for Russland, verken militært eller politisk. Vi ser en økende brutalitet ikke bare i krigføringen, men også i det russiske regimets undertrykking av sine meningsmotstandere. Bare de modigste tar til motmæle. All uavhengig presse er i praksis avvirket i Russland i dag. De siste frie stemmene bringes til taushet. Russiske myndigheters stadige angrep på og knebling av uavhen-

gige media innebærer brudd på grunnleggende menneskerettigheter.

Regjeringen vil fortsette å uttale seg om og ta opp brudd på menneskerettighetene i Russland i multilaterale organisasjoner og andre egnede fora. Mer enn noensinne har russiske borgere behov for å vite sannheten om hva som skjer i sitt eget land og Ukraina.

Retten til å få informasjon og ytre seg fritt må beskyttes, også i krig og konflikt. Vi er bekymret over rapporter om at fredelige demonstranter i Russland blir arrestert. Vi støtter det russiske folkets rett til å ytre seg. Russland må ivareta sine internasjonale forpliktelser til å respektere forsamlingsfrihet og ytringsfrihet.

Det ble formidlet til russiske myndigheter i eget norsk innlegg i OSSEs faste råd senest den 24. mars. I det samme innlegget gjorde vi det klart at norske myndigheter er dypt bekymret over den nye fengselsdommen mot Aleksej Navalnyj og ber russiske myndigheter stoppe den politiske forfølgelsen av Navalnyj og alle andre dissidenter og opposisjonelle.

Norge har også sluttet seg til EUs politiske erklæring av 22. mars om dommen mot Aleksej Navalnyj. Erklæringen fordømmer dommen som politisk motivert, og den økte interne undertrykkningen i Russland etter invasjonen av Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 1657

Innlevert 24. mars 2022 av stortingsrepresentant Kim Thoresen-Vestre

Besvart 1. april 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Med bakgrunn i konflikten mellom friskolelovens rett til diskriminering og opplæringslovens paragraf 9A:

Hva vil statsråden gjøre for å hindre at homofile og lesbiske lærere er fratatt muligheten til å søke på lærerstillinger i enkelte friskoler?

BEGRUNNELSE:

Under forrige regjering satt KRF i praksis med stor makt over LHBTIQ-politikken, og både folkehøgskoler og friskoler drevet av kristenkonserverne miljøer og aktører kunne med loven i hånd diskriminere homofile, lesbiske, m.fl. i blant annet ansettelsesprosesser. Med ny regjering har mange et håp om at lovverket vurderes på nytt, hva angår diskrimineringen som eksempelvis Normisjon kaller "saklig begrunnet forskjellsbehandling" i en NRK-artikkel fra 19. januar 2018. Tirsdag 22. mars i år la Gjennestand videregående skole, i Sandefjord kommune, ut en stillingsannonse på sosiale medier hvor det sto at «ansatte må være lojale mot Normisjons verdidokument». Ved å vise til skolens verdidokument, slipper ledelsen ved skolen å skrive klart og tydelig at f.eks. homofile og lesbiske ikke kan søke på stillingen. Friskoleloven gir derfor mulighet for diskriminering og mobbing, samtidig som skolene skal følge paragraf 9A i opplæringsloven. Paragraf 9A sier blant annet at skolen skal ha nulltoleranse mot krenking som mobbing, vold, diskriminering og trakassering - og

at alle elever har rett på et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.

Svar:

La meg først understreke at det er uakseptabelt at seksuell legning har betydning for ansettelser i utdanningssystemet. Lærere skal selvfølgelig ikke bli fratatt muligheten til å søke på stillinger med bakgrunn i seksuell legning.

Likestillings- og diskrimineringsloven § 6 setter forbud mot å diskriminere. Loven har regler om adgangen til lovlig forskjellsbehandling i § 9. Likestillings- og diskrimineringsloven gjelder på alle samfunnsområder. Denne loven ligger under kultur- og likestillingsministerens ansvarsområde.

Friskoleloven regulerer ikke spørsmål som knytter seg til ansettelser ved kristne friskoler. Det er friskolens styre som har ansvaret for å følge reglene i blant annet likestillings- og diskrimineringsloven. Utdanningsdirektoratet fører tilsyn med friskolene. Friskoleloven gir tilsynsmyndigheten hjemmel til å reagere også dersom det avdekkes brudd på annet regelverk enn friskoleloven og dette forholdet svekker tilliten til skolen. Dersom noen mener seg diskriminert, kan det tas kontakt med Likestillings- og diskrimineringsombudet som gir råd og veiledning, og eventuelt klages til Diskrimineringsnemnda som er et nøytralt forvaltningsorgan som avgjør klager om diskriminering og trakassering.

På bakgrunn av ulike henvendelser om kristne friskolers adgang til lovlig forskjellsbehandling ved ansettels-er, utarbeidet Kunnskapsdepartementet i juni 2020 en

veileder til kristne friskoler. I denne veilederen er det blant annet redegjort for de relevante reglene i friskoleloven og i likestillings- og diskrimineringsloven.

SPØRSMÅL NR. 1658

Innlevert 24. mars 2022 av stortingsrepresentant Sigbjørn Framnes

Besvart 31. mars 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Spørsmål:

Kan statsråden hjelpe med å framskynde detaljreguleringa for E39 på strekninga forbi Heiane?

GRUNNGJEVING:

Bakgrunn:

E39 går over Stord og blir planlagt utbygd, noko som er nødvendig og bra. I den samanheng er mykje areal bandlagt. På Heiane er dette ei utfordring da det går utover opparbeid næringsareal, noko det er for lite av i kommunen. For å komme vidare må detaljregulering gjennomførast.

Svar:

Statens vegvesen har utarbeida kommunedelplan for E39 mellom Heiane og Ådland på Stord. Etter handsaming

av motsegn, vedtok det dåverande Kommunal- og moderniseringsdepartementet alternativ 4 for denne planen. Dette var Statens vegvesen sitt tilrådde alternativ, då dette alternativet hadde størst samfunnsøkonomiske lønsemd.

Stord kommune ynskjer ikkje at E39 vert bygd i samsvar med dette planalternativet, og har difor starta arbeidet med ein ny kommunedelplan for E39 på strekninga. Utgangspunktet er planalternativ 2. Planprogrammet er vedteke, og kommunen arbeider med neste steg. Eit nytt planforslag er venta å kunne kome på høyring haust/vinter årsskiftet 2022/23. Det er dermed ikkje gitt, når ein kan ha eit endeleg vedtak om ny kommunedelplan klar. Denne framdrifta er under kommunal styring.

Når det gjeld spørsmålet om detaljregulering, så er det normale at ein utfører dette når ein nærmar seg bygging. Prosjektet det er spurt om her, er ikkje prioritert i NTP og bygging ligg difor og noko fram i tid.

SPØRSMÅL NR. 1659

Innlevert 24. mars 2022 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 31. mars 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sørge for at ofrene for trygdeskandalen i 2019 får erstatning for både økonomiske tap og belastninger, i tillegg til tilbakebetaling av de ytelsene ofrene for trygdeskandalen lot være å søke om fordi etaten vurderte at ofrene ikke hadde krav på dem?

BEGRUNNELSE:

Mange av ofrene for trygdeskandalen har fortsatt ikke fått noen kompensasjon for uretten de ble utsatt for. Veldig mange av ofrene ble utsatt for både økonomiske og ikke-økonomiske tap og belastninger som følge av feilen som ble begått mot dem. Som følge av dette søkte mange av ofrene om oppreisningserstatning eller erstatning for

tort og svie, men har fått avslag. Noen av ofrene ble villedt til å tro at ikke de hadde krav på ytelser fra Nav og søkte dermed ikke. Andre har urettmessig blitt forhindret i å delta i bryllup, begravelser eller andre nødvendige utenlandsreiser i frykt for tilbakebetalingskrav eller straffeforfølgning fra Nav. I tillegg har mange av ofrene vært utsatt for stress, skyldfølelse og andre belastninger som følge av feilpraktiseringen til Nav. Dette er det rimelig at blir rettet opp i.

Svar:

Dette har vært, og er, en svært alvorlig sak. Uskyldige har blitt rammet, med store konsekvenser for den enkelte og deres familier. Saken har hatt et stort fokus i både Arbeids- og inkluderingsdepartementet, og ikke minst i Arbeids- og velferdsetaten siden den ble kjent høsten 2019. Det er satt av store ressurser til å rydde opp, og det er utført et omfattende arbeid for å avdekke og endre tidligere uriktige avgjørelser.

Utbetalinger som uriktig er tilbakekrevd fra statens side på grunn av feilpraktisering av EØS-regelverket betales tilbake igjen. Dersom det uriktig har vært tilbakeholdt ytelser på grunn av Navs feilpraktisering av EØS-regelverket, skal dette utbetales. De som helt eller delvis har fått omgjort vedtaket sitt på grunn av Navs feilpraktiser-

ing av EØS-regelverket kan ha rett til erstatning for dokumentert økonomisk tap.

Det er etablert særordninger for å ivareta de berørte i denne saken. Det ble i desember 2019 etablert et særskilt rettshjelpstiltak som gir berørte personer fri rettshjelp uavhengig av økonomisk behovsprøving. Tiltaket gir blant annet rett til advokatbistand ved eventuell klage på nytt vedtak eller for å vurdere og fremme krav om erstatning for dekning av økonomisk tap.

Videre er det etablert en særskilt erstatningsordning for krav som springer ut fra denne saken. Behandling av erstatningssakene er lagt til en enhet i Nav

som er frikoblet organisatorisk fra NAV Klageinstans. Det er også opprettet en uavhengig klagenemnd som behandler klager på avslag på erstatning. Det særlige rettshjelpstiltaket innebærer at det også gis advokatbistand til å utarbeide klage til nemnden.

Krav om oppreisning forutsetter at det foreligger et rettslig grunnlag for dette. I saker hvor personer har blitt straffeforfulgt er det egne regler som gir krav på oppreisning i straffeprosessloven kapittel 31. Denne ordningen forvaltes av Statens sivilrettsforvaltning.

Jeg mener de eksisterende ordningene fungerer godt for de berørte i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1660

Innlevert 24. mars 2022 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 5. april 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for de som går på sosialhjelp og som har fått betydelig økte levekostnader?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede får mange henvendelser fra enkeltmennesker som går på sosialhjelp og som ikke klarer å dekke helt nødvendige behov, som strøm, mat og drivstoff. Prisene på alt dette har økt betydelig den seneste tiden, mens livsoppholdssatsene står stille. Undertegnede spørsmål til statsråden er derfor om hun har tenkt til å gjøre noe for denne gruppen som kan avhjelpe situasjonen.

Svar:

Departementet fastsetter statlige veiledende satser for utmåling av økonomisk sosialhjelp i rundskriv (A-2/2021). De veiledende satsene er ment å bidra til en mer ensartet praksis på landsbasis ved utmåling av økonomisk stønad. Satsene omfatter utgifter til helt grunnleggende behov, som mat, klær, kommunikasjon, husholdningsartikler og hygiene med mer, og tar videre hensyn til andre sider av dagliglivet, som fritid og sosiale behov. Utgifter til andre nødvendige ting, som bolig, strøm og oppvarming, bolig- og innboforsikring og innbo og utstyr inngår i livsoppholdet, men er ikke inkludert ved fastsettelse av de statlige veiledende satsene da dette er utgifter som varierer mye.

Satsene ble for 2022 prisjustert i tråd med anslaget for vekst i konsumprisene i nasjonalbudsjettet for 2022 (1,3

pst.). Loven har imidlertid ingen bestemmelser om selve stønadsnivået. Dette er fordi fastsettelsen av stønadsnivået skal baseres på konkrete og individuelle vurderinger og ikke være en fast størrelse. Stønadene skal alltid sikre søkeren et forsvarlig livsopphold, også i ekstraordinære situasjoner. De statlige satsene skal kun brukes som et veiledende utgangspunkt for utmålingen. NAV-kontoret har både rett og plikt til å foreta individuelle og skjønnsmessige vurderinger i hver enkelt sak. Satsene kan ikke erstatte disse individuelle vurderingene.

Prisutviklingen hittil i 2022 har vært en stor utfordring for mange. Jeg vil imidlertid minne om at de store prisøkningene, utover utgifter for matvarer, har funnet sted for utgifter som ligger utenfor de statlige veiledende satsene (strøm, bolig og drivstoff). Dette er utgifter som i alle tilfeller skal vurderes konkret og individuelt. Jeg vil sørge for at kommunene blir minnet om at det må foretas en skjønnsmessig og individuell vurdering ved utmåling av stønad, og at dette er særlig viktig i en situasjon med økte priser på nødvendige livsoppholdsutgifter.

SPØRSMÅL NR. 1661

Innlevert 24. mars 2022 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland

Besvart 1. april 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for de som lever på livsoppholds-satser gjennom gjeldsordning som har fått økte levekostnader som følge av økt pris på strøm, drivstoff og mat?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede får mange henvendelser fra enkeltmennesker som har gjeldsordning og som følge av det lever på livsoppholdssatser fastsatt av Barne- og likestillingsdepartementet. Flere på denne ordningen sliter nå med å kunne finansiere livsoppholdet. De lever allerede på trange budsjetter for å betale ned gjeld, og den sterke prisøkningen på varer som skal dekke helt nødvendige behov, som strøm, mat og drivstoff, gjør situasjonen for disse ytterligere forverret. Flere av disse vil ikke ha rett på sosialhjelp eller bostøtte, og faller derfor utenfor disse ordningene. Undertegnede spørsmål til statsråden er derfor om hun har tenkt til å gjøre noe for denne gruppen som kan avhjelpe situasjonen.

Svar:

Situasjonen med auka prisar på straum og andre hushaldsutgifter er ei utfordring for mange hushald. Dei som i tillegg har tyngande gjeldsplikter og lever på livsopphaldssatsar under ei gjeldsordning, vil vere utsett for å få fleire betalingsproblem om livsopphaldet ikkje strekk til.

Regjeringa har innført tiltak for å dempe verknaden av dei høge straumprisane. Støtteordningane er særleg viktige for hushald med stram økonomi. Auka priser kan

likevel gjere at mange under gjeldsordning slit med å betale gjeld og samstundes ha nok pengar til faste utgifter.

Livsopphaldssatsane blir justerte årleg etter konsumprisindeksen. Over tid vil derfor satsane ta omsyn til prisvekst og auka levekostnader. Satsane er basert på eit normalnivå for dei ulike postane i eit hushaldsrekneskap, og tek ikkje høgde for ekstraordinære situasjonar. Det er meininga at situasjonar med ekstraordinære utgifter kan løysast ved at det blir gitt eit skjønsmessig tillegg til den vanlege livsopphaldssatsen. Slik kan ein større del av inntekta nyttast til å dekkje eigne naudsynte utgifter framfor at alt skal gå med til å betale kreditorane.

Barne- og familiedepartementet har nyleg gitt ut eit rundskriv til alle namsmenn om ekstraordinære strau-utgifter ved gjeldsordning og utleggstrekk. Det er namsmannen som gjer ei skjønsmessig vurdering om behovet for å setje av meir til livsopphald. Rundskrivet er meint som ei rettleiing for den konkrete vurderinga som namsmannen skal gjere av behova til den einskilde når ei gjeldsordning skal vedtakast eller ved endringar i gjeldsordninga. Eg meiner rundskrivet vil vere til stor nytte i den ekstraordinære situasjonen vi har no, og ved tilsvarande situasjonar i framtida.

Eg vil òg leggje til at departementet arbeider med ein lovproposisjon om endringar i gjeldsordningslova. Denne tek eg sikte på å leggje frem for Stortinget neste vår. Endringane skal gjere det raskare og enklare å kome i gang med ei gjeldsordning for dei som er kvalifiserte til det. Ei vurdering av dei gjeldande livsopphaldssatsane er ein del av arbeidet. Det er mellom anna føreslått ein ny ungdomssats som kan betre rammene for familiar med ungdom.

SPØRSMÅL NR. 1662**Innlevert 24. mars 2022 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand****Besvart 1. april 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva er estimert effekt på inflasjonen av 10 mrd. kroner i økt oljepengebruk i makromodellene Kvarts, Nora og Nemo, gitt en situasjonen med mer enn full kapasitetsutnyttelse i økonomien?

Svar:

Finanspolitikken virker på økonomien med noe tidsetter-slep og effekten av økt oljepengebruk vil avhenge av størrelsen og varigheten på økningen og av hvilke inntekts- og utgiftsendringer som er gjort. For eksempel vil det ha betydning for virkningen på realøkonomien og inflasjonen om oljepengebruken brukes på offentlig kjøp av varer og tjenester, eller om den brukes på økte overføringer til husholdninger, offentlige investeringer eller lavere skatter. Effekten på økonomien og inflasjonen avhenger også av andre forhold som konjunktursituasjonen og i hvilken grad den ekspansive effekten av den økte pengebruken blir motvirket av pengepolitikken.

Ved full kapasitetsutnyttelse i økonomien kan man ikke øke verdiskapingen. Økt etterspørsel etter innenlandske varer eller arbeidskraft, som følge av en ekspansiv finanspolitikk, vil

i en slik situasjon føre til betydelig økning i lønninger og priser for å sørge for at etterspørselen ikke overstiger tilbudet.

Makroøkonomiske modeller er analyseverktøy som danner nyttige utgangspunkt for å vurdere effektene av endringer i finanspolitikken på norsk økonomi og inflasjonen. Modellene er best egnet til å vurdere mindre endringer fra en nøytral konjunktursituasjon. Dersom det legges til grunn normal kapasitetsutnyttelse, indikerer beregninger basert på Finansdepartementets makroøkonomiske modeller KVARTS og NORA en inflasjonseffekt på 0,05–0,15 prosentenheter på 2–3 års sikt av en varig økt oljepengebruk på 10 mrd. kroner (som tilsvarer rundt 0,3 pst. av BNP for Fastlands-Norge). Effekten på prisnivået er noe sterkere, og vil øke over tid. Effekten varierer også avhengig av hvilken type tiltak pengene brukes på.

Modellene er tallfestet på historiske data over en periode med lav og stabil inflasjon. Det er betydelige tregheter i lønns- og prisdannelsen i modellene, som tilsier at det tar tid før inflasjonen påvirkes. I dagens situasjon med høy kapasitetsutnyttelse og store bevegelser i mange råvarepriser, kan både behovet for og gevinsten av å endre

prisene bli større. I så fall vil modellene kunne overvurdere treghetene i inflasjonen, og undervurdere den samlede virkningen på inflasjonen av mer ekspansiv finanspolitikk. Lavere tilstrømming av utenlandsk arbeidskraft etter pandemien vil også kunne bidra til at økte etterspørselsimpulser i større grad slår ut i økte lønninger og priser enn det modellsammenhenger basert på historiske erfaringer fanger opp.

Beregningene tar ikke hensyn til at pengepolitikken vil reagere på økt inflasjonspress og aktivitetsoppgangen. En høyere rente vil bidra til å dempe oppgangen i inflasjonen.

Den makroøkonomiske modellen NEMO benyttes av Norges Bank i vurderingene som ligger til grunn for innretningen av pengepolitikken. NEMO har en enklere modellering av finanspolitikken enn både KVARTS og NORA. Spørsmål om estimert effekt av økt oljepengebruk på inflasjonen i denne modellen må rettes til Norges Bank.

SPØRSMÅL NR. 1663**Innlevert 24. mars 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 31. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Om få år kan Oslo og omegn kan ha over 100 færre fengselsplasser enn i dag.

Har justisdepartementet noen plan for å sikre tilstrekkelig antall soningsplasser i området, og hindre at innsatte og domfelte sendes til fengsler langt unna sitt hjemsted?

BEGRUNNELSE:

Justisdepartementet har lagt frem planer om et nedskalert fengsel på Bredtveit med 170 soningsplasser. I dag har Oslo fengsel på Grønland en kapasitet på 243 soningsplasser. Videre er Drammen fengsel planlagt lagt ned i løpet av 2023. Drammen fengsel har 54 soningsplasser. Dersom disse planene følges, betyr det i praksis at Oslo og omegn om få år kan ha 127 færre fengselsplasser enn i dag.

Et viktig prinsipp i kriminalomsorgen er nærhetssprinsippet, som innebærer at innsatte og domfelte så langt det er mulig skal sitte i fengsel i nærheten av hjem-

stedet. Hensikten er å motvirke sosial isolasjon og legge til rette for kontakt med familie og nære under straffegjennomføring. Dette er viktig for å sikre god rehabilitering og tilbakeføring til samfunnet. Dersom en såpass stor reduksjon av plasser i Oslo og omegn fører til at innsatte fra Oslo sendes til fengsler langt unna, kan det true nærhetssprinsippet og gå negativt utover rehabiliteringen av de innsatte.

Svar:

Jeg er opptatt av å sikre nok fengselsplasser og gode forhold for innsatte. Det viktigste tiltaket for å sikre tilstrekkelig antall fengselsplasser i Oslo og omegn, er gjennomføringen av prosessen for fengselsplasser til erstatning for dagens Oslo fengsel. Dette har høy prioritet. Det vurderes også en utvidelse av Romerike fengsel, Ullersmo avdeling med netto 76 fengselsplasser. Jeg vil komme tilbake til dette, og eventuelle andre tiltak på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1664**Innlevert 24. mars 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 5. april 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Kan arbeids- og inkluderingsministeren gjera greie for kva for ein tilgang NAV har til å gjera individuelle vurderingar i ekstraordinære situasjonar, kva tilgang saksbehandlarar har til å gjera vurderingar om å utbetala ekstra sosialhjelp med formål om å oppfylle hensikta med livsoppholdsstønad som er at ein skal kunna vera selvhjulpel og vil statsråden vurdere og mellombels auka dei rettleiande satsane i lys av det ekstraordinære kostnadsnivået?

GRUNNGJEVING:

Det er ingen tvil om at auka prisar på straum, mat og drivstoff rammar dei som har minst frå før aller hardest. Eit breitt fleirtal på Stortinget har vore samde om at det

har vore riktig for å sørge for at det har vorte lova meir pengar til kommunane for å kunna betala ut bustønad og kompensera kommunane for ekstra kostnader til sosialhjelp. Dei rettleiande livsoppholdssatsane til NAV er ikkje justerte for dei ekstraordinære aukane i kostnadene dei som mottar sosialhjelp opplever. For einslege er den rettleiande trygda no på 6 550 kr og for ektepar/sambuarar på 10 950 kroner. Satsane auka med høvesvis 100 kr og 150 kroner frå september 2021 til januar 2022.

Svar:

Hovedprinsippet for behandling av søknad om økonomisk stønad er at det skal foretas konkrete og individuelle vurderinger av hjelpebehov, stønadsbeløp og

stønadsform. NAV-kontoret har både rett og plikt til å foreta skjønnsmessige vurderinger i hver enkelt sak. I alle vurderingene skal det legges vekt på å ivareta lovens formål best mulig.

Sosialtjenesteloven har ingen bestemmelser om selve stønadsnivået. Dette er fordi fastsettelsen av stønadsnivået skal baseres på konkrete og individuelle vurderinger og ikke være en fast størrelse. Stønad skal alltid sikre søkeren et forsvarlig livsopphold, også i ekstraordinære situasjoner.

Departementet fastsetter statlige veiledende satser for utmåling av økonomisk sosialhjelp i rundskriv (A-2/2021). De veiledende satsene er ment å bidra til en mer ensartet praksis ved utmåling av økonomisk stønad på landsbasis. Satsene omfatter utgifter til helt grunnleggende behov, som mat, klær, kommunikasjon, husholdningsartikler og hygiene med mer, og tar videre hensyn til andre sider av dagliglivet, som fritid og sosiale behov. Utgifter til andre nødvendige ting, som bolig, strøm og oppvarming, bolig- og innboforsikring og innbo og utstyr

inngår i livsoppholdet, men er ikke inkludert ved fastsettelse av de statlige veiledende satsene da dette er utgifter som varierer mye.

Satsene ble for 2022 prisjustert i tråd med anslaget for vekst i konsumprisene i nasjonalbudsjettet for 2022 (1,3 pst.). De statlige satsene skal kun brukes som et veiledende utgangspunkt for utmålingen. NAV-kontoret har både rett og plikt til å foreta individuelle og skjønnsmessige vurderinger i hver enkelt sak. Satsene kan ikke erstatte disse individuelle vurderingene.

Prisutviklingen hittil i 2022 har vært høy. Jeg vil imidlertid minne om at de store prisøkningene, utover utgifter for matvarer, har funnet sted for utgifter som ligger utenfor de statlige veiledende satsene (strøm, bolig og drivstoff). Dette er utgifter som i alle tilfeller skal vurderes konkret og individuelt. Jeg vil sørge for at kommunene blir minnet om at det må foretas en skjønnsmessig og individuell vurdering ved utmåling av stønad, og at dette er særlig viktig i en situasjon med økte priser på nødvendige livsoppholdsutgifter.

SPØRSMÅL NR. 1665

Innlevert 24. mars 2022 av stortingsrepresentant Sigbjørn Framnes

Besvart 1. april 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Kan ministeren gi ein oversikt pr. fylke av etterslepet på spelemidlar?

Svar:

Det er litt uklart kva representanten spør om sidan spelemidlar blir fordelte etter eit breitt spekter av kriterium og til ulike organisasjonar, tiltak, lag og foreiningar og så vidare. Eg går likevel ut frå at det her blir spurt om den delen av spelemidlane som handlar om søknader til anlegg

for idrett og fysisk aktivitet, og som blir fordelt gjennom tildeling til fylkeskommunane.

Som representanten kanskje er kjend med, er fylkeskommunane midt oppe i behandlinga av søknadane for i år. Svaret mitt tar derfor utgangspunkt i tal frå fordelinga gjord i 2021.

Det er over mange år søkt om meir i spelemidlar enn det er pengar til fordeling. Differansen mellom søknadssum og tildelte midlar, inkl. renter og inndregne midlar, låg i 2013 på om lag

2,25 milliarder kroner og i 2021 på om lag 4,4 milliarder kroner.

Differansen per fylke såg i 2021 slik ut:

Agder	246 989 000
Innlandet	333 490 000
Møre og Romsdal	283 604 000
Nordland	338 639 000
Oslo	16 059 000
Rogaland	476 313 000

Troms og Finnmark	237 577 000
Trøndelag	559 709 500
Vestfold og Telemark	261 848 000
Vestland	741 695 000
Viken	901 063 000
Sum	4 396 986 500

SPØRSMÅL NR. 1666

Innlevert 24. mars 2022 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 31. mars 2022 av kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Under valgkampen fikk boligpolitikk og leiepolitikk en større plass enn tidligere. Flere av partiene på Stortinget krevde ny husleielov, mens andre ønsket å gjøre endringer i dagens lov. Det er tydelig for SV at dagens leiesektor ikke fungerer godt nok, og at en opprustning av leiesektoren vil kreve en helt ny husleielov.

Når vil det bli nedsatt et lovutvalg og fremmet en ny husleielov?

BEGRUNNELSE:

Boligpolitikken er en av grunnsteinene i vårt velferdssammenheng, og en trygg og god bolig er nødvendig for alle innbyggere uavhengig av disposisjonsform.

Dagens husleielov er fra 1999, og utformingen av loven ble igangsatt i 1990 (NOU 1993:4 Lov om husleieavtaler). Mye har skjedd i de 31 årene som har gått siden lovarbeidet startet opp, og det er behov for en full gjennomgang for at loven samsvare med dagens situasjon. Loven ble utformet i en tid hvor boligpolitikken gikk ut på at alle skulle eie sin egen bolig, mens leie ble sett på som en midlertidig boform. Kravene til botrygghet, standard og medvirkning er små, og loven hensyntar i stor grad utleierens rettsvern. I dag leier 23 % av norske husstander bolig, og antall leieboere har steget siden 2015. Mange forventer at tallet vil øke ytterligere. I regjeringens boligsosiale strategi Alle trenger et trygt hjem, heter det at leie skal være et trygt alternativ, og at boligpolitikken skal være sosialt bærekraftig. For å innfri disse målene trenger vi en robust leiesektor som styrker leieboernes rettigheter. En ny husleielov vil også kunne inkludere egne lovbestemmelser om ikke-kommersiell leiesektor, kommunale boliger og profesjonelle utleieboliger.

Leieboerforeningen og Forbrukerrådet er klare i sitt krav om en ny husleielov, og SV ber om at arbeidet settes i gang så fort som mulig.

Svar:

Jeg er enig i at det er viktig med en god og balansert lovgivning, som stiller rimelige krav til utleiere og sikrer trygge og stabile leieforhold. Samtidig er det viktig å si at dagens husleielov gir leietakere mange rettigheter, og for mange fungerer loven godt. For eksempel sier husleieloven at det ikke kan avtales vilkår som er mindre gunstige for leietakeren enn det loven har bestemt, og at utleier må ha en saklig grunn til å si opp leiekontrakten. Det er derfor også av stor betydning at husleieloven følges opp i praksis. Det er viktig at både utleiere og leietakere kjenner til rettighetene og pliktene husleieloven gir, og at disse blir overholdt. Her har bla. Husleietvistutvalget en viktig rolle.

Når det er sagt, jobber KDD med å kartlegge behovet for en eventuell revidering av husleieloven. Det er likevel for tidlig å si noe nærmere om - og eventuelt når - det vil bli satt i gang en samlet revisjon av husleieloven.

SPØRSMÅL NR. 1667**Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant Charlotte Spurkeland****Besvart 4. april 2022 av kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Spørsmål om dyrkingsareal til produksjon av tare.

Hvordan stiller statsråden seg til forslaget om å lage et eget arealformål for lavtrofiske arter, og vil regjeringen vurdere å utarbeide en veileder til kommunene om å sette av areal til produksjon av lavtrofiske arter?

BEGRUNNELSE:

Lerøy Ocean Harvest har startet opp produksjon av tang og blåskjellmel i Austevoll kommune. I følge selskapet er produksjonen av lavtrofiske arter svært bærekraftig, da det ikke innebærer bruk av land, ferskvann, kjemikalier eller fôr. Produksjonen er lønnsom, bidrar til fangst av Nitrogen og Co2 (100 kg Ca2 per tonn våtvekt tare). Videre gir produksjonen råvarer for human konsum og dyrefôr, samt at vi får nye arter i norsk havbruksnæring. Tare kan også brukes i bioenergi, bioplast, kosmetikk og i kosttilskudd. Produksjon av tare er stort på verdensbasis, og det finnes etablerte verdikjeder som Norge kan ta del i.

Lerøy har som mål å øke produksjonen av slike lavtrofiske arter betydelig de kommende årene. Dette vil medføre stor verdiskapning og mange nye arbeidsplasser langs norskekysten. Selskapet melder likevel at den største flaskehalsen er tilgang på areal for produksjon av lavtrofiske arter.

I dag konkurrerer produksjonen av lavtrofiske arter med fiskeoppdrett, som er en mer lønnsom næring. Det er derfor behov for at det settes av egne arealer til denne nye produksjonen, som har andre behov enn fiskeproduksjon. Lavtrofiske arter trenger minimum 25 dype, og kan dermed plasseres nærmere kysten. Produksjonen har ikke egne utslipp, og bidrar tvert om til å fange utslipp av N, P og CO2 fra omkringliggende oppdrettsanlegg. I Austevoll har i tillegg produksjonen blitt plassert over et verneområde for hummer, noe som øker miljøgevinsten.

En løsning kan være at det utarbeides et eget arealformål for lavtrofiske arter. En annen kan være at det lages en veileder til kommuner med informasjon og oppfordring om avsetning av areal til lavtrofisk produksjon. En eventuell veileder bør utformes i samråd med næringen.

Svar:

Kommunene kan allerede i dag avsette arealer til ulike typer akvakultur i sine arealplaner.

Muligheten til å kunne gi bestemmelser om typer arter akvakultur som kan produseres, ble innført i plan- og bygningsloven av 2008.

Departementet ga i 2018 ut rundskriv «Lover og retningslinjer for planlegging og ressursutnyttning i kystnære sjøområder» og i 2020veilederen «Planlegging etter plan- og bygningsloven i kystnære sjøområder». I veilederen på side 92 står det at kommunene har anledning til å vedta bestemmelser om «hvilke artsgrupper eller arter av akvakultur som enkeltvis eller i kombinasjon kan etableres» (plan- og bygningsloven § 11-11 første ledd nr. 7). Dette formålet kan brukes til produksjon av for eksempel laksefisk, torsk, skjell og vannlevende planter som tang og tare, samt områder for havbeite. Produksjon av de ulike artene har ulikt arealbeslag og virkning for miljø, derfor må man i nødvendig utstrekning angi hvilke arter som skal produseres». Kommunal- og distriktsdepartementet vurderer derfor at det verken er behov for et eget arealformål eller behov for å tydeliggjøre at akvakultur-formålet også omfatter lavtrofiske arter. Tillatelse til akvakultur av blant annet vannlevende planter (tang og tare), gis av fylkeskommunene, og fylkeskommunene kan gi veiledning om dette.

Regjeringen vil legge til rette for videre vekst i akvakulturnæringen. Tilgang på godt og egnet areal er en forutsetning for vekst i akvakulturnæringen for både laks, torsk, tang og tare. Kommunene har i dag ansvaret for planlegging av arealbruken, og dette må gjøres gjennom gode planprosesser.

SPØRSMÅL NR. 1668**Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 4. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva gjør regjeringen for å forhindre partnerdrap, og hvor langt har regjeringen kommet i arbeidet med å etablere en permanent partnerdrapskommisjon?

BEGRUNNELSE:

Mandag 21. mars ble en kvinne funnet drept på Manglerud i Oslo. Dagen etter ble ektemannen siktet for drap. NTB melder at den drepte kvinnen anmeldte mannen for familievold i 2011, men at saken ble henlagt.

Rundt 70 % av partnerdrap er varslede drap. Det vil si at det har blitt rapportert om vold i forkant av drapet, men at varslene ikke har blitt fulgt opp eller blitt tatt på alvor.

I Solberg-regjeringens forslag til statsbudsjett for 2022 bevilget regjeringen 2 millioner til opprettelse av en permanent partnerdrapskommisjon. Formålet med en permanent partnerdrapskommisjon er læring og videreutvikling av arbeidet med å forebygge partnervold og partnerdrap.

Svar:

Som samfunn er vi forpliktet til å gjøre vårt aller ytterste for å forebygge og forhindre at drap skjer. Hvert fjerde drap i Norge er et partnerdrap og de fleste av de drepte er kvinner. Forskning har vist at disse drapene sjelden kommer uten forvarsel. I noen tilfeller kan vi derfor snakke om partnerdrap som «varslede drap». I syv av ti partnerdrap var det registret partnervold før drapet. Det betyr at det er et betydelig potensial for forebygging i disse sakene.

Politiet har iverksatte en rekke tiltak for å styrke beskyttelsen av voldsutsatte de senere årene. Verktøy for å vurdere risiko for vold, besøksforbud og omvendt voldsalarm (OVA) er noen av tiltakene. OVA innskrenker voldsutøvers bevegelsesfrihet og bidrar til økt trygghet og mulighet for livsutfoldelse for den utsatte. Det skal legges til rette for at OVA skal brukes mer, og et forslag om å utvide bruken til også å omfatte bruk ved brudd på besøksforbud er til behandling i departementet. Dette vil kunne gjøre omvendt voldsalarm lettere tilgjengelig som beskyttelsestiltak.

For å avdekke og forebygge alvorlig vold og drap er det imidlertid ikke tilstrekkelig med politiets virkemidler alene. Godt samarbeid mellom politiet og hjelpeapparatet er en sentral forutsetning for å lykkes i dette arbeidet.

I NOU 2020:17 «Varslede drap?» foreslår partnerdrapsutvalget å opprette en permanent partnerdrapskommisjon som skal gjennomgå saker om partnerdrap. Bakgrunnen var utvalgets saksgjennomgang som avdekket en rekke utfordringer ved politiets og hjelpeapparatets håndtering av sakene før drapet. Formålet med kommisjonens arbeid skal være læring av feil og videreutvikling av arbeidet med å forebygge partnervold og partnerdrap. Utredningen har vært på høring og med enkelte unntak var høringsinstansene positive til å etablere en partnerdrapskommisjon.

Etablering av en slik kommisjon reiser flere juridiske, økonomiske og organisatoriske spørsmål. En arbeidsgruppe har utredet forslaget nærmere og deres rapport ligger nå til behandling i departementet. For 2022 har regjeringen satt av 2 millioner kroner til etablering av en partnerdrapskommisjon, med helårsvirkning på 10 millioner kroner fra 2023.

Avslutningsvis vil jeg også nevne at regjeringen i Hurdalsplattformen har varslet at den vil legge frem en egen opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner. Partnerdrapsutvalgets utredning vil være en viktig del av kunnskapsgrunnlaget opptrappingsplanen skal bygge på.

SPØRSMÅL NR. 1669**Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen****Besvart 1. april 2022 av kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

I et tidligere spørsmål fra undertegnede om fylkesmannens innsigelser svarte statsråden følgende: Regjeringen er opptatt av å legge til rette for bosetting og verdiskaping i hele landet. Det skal legges til rette for mer boligbygging i områder med liten befolkningstetthet. Kommunene skal få økt handlefrihet når det gjelder hvor i kommunene nye boliger skal kunne bygges. Denne saken viser med all tydelig prakt at det som statsråden ønsker ikke følges opp i handling.

Hva vil statsråden gjøre for at hans eget mål oppnås?

BEGRUNNELSE:

Loverket som skal beskytte jordvern og levende bygder fungerer i praksis som det motsatte.

En familien som hadde et feriehus på Unstad i Lofoten valgte å flytte dit da de fikk konsesjon på gården, en gård med bo- og driveplikt.

Men å bli boende i feriehuset på årsbasis er ikke optimalt da det blant annet ikke er andre barn som sønnen i huset kan leke med og at Unstad er værutsatt når været viser seg fra sin dårlige side. Dermed tenkte familien at det kunne være lurt å bygge en egnet bolig på Klevstad som er på andre siden av tunnelene inn mot Unstad.

Da kunne de bruke feriehuset i den lyse årstiden. Fem kilometer unna er været noe helt annet i de verste og mørkeste månedene. Bygda Klevstad har kort vei både til skole og lekekamerater.

Tanken var å bygge på tomten hvor en fjøs tidligere sto, men da møtte de motstand fra det offentlige. Fjøstomta er regulert som såkalt LNFR-område, og dermed vil både stat og regjering at jordvernet skal være viktigst.

Først sa administrasjonen i kommunen «nei» til byggeplanene, fordi den nylig vedtatte arealplanen ikke åpnet for boligbygging. Så sa politikerne ja til dispensasjon, men så klaget Statsforvalteren på det. Dermed var saken over, og familien hadde ingen annen utvei enn å flytte inn til Leknes.

Hun mener flyttingen er nødvendig for å i det hele tatt bli boende i Lofoten. Ektemannen var nærmest på vei sørover. Familien fungerte ikke på Unstad på årsbasis.

Avstanden mellom Leknes og Unstad er bare to mil. Men på dårlige lofotveier tur-retur tar det raskt nesten 50 minutter. Skal man to turer i fjøset er tidsbruken i bil en time og førti minutter. Hadde familien fått bygge på Klevstad kunne turen begge veier tatt rundt ett kvarter.

For å klare den nye hverdagen på en levelig måte har familien sett seg nødt til å redusere besetningen av sauer. 40 sauer er allerede sendt til slakteriet. Det er den første reduksjonen, men de kommer til å redusere ytterligere. For å få en drift de kan håndtere blir de å ende på et sted mellom femti og under hundre dyr neste høst.

Det var et enstemmig forvaltningsutvalg som brukte skjønn og innstilte på dispensasjon slik at de kunne opprettholde den driften som de hadde på gården.

Denne saken viser at loven ikke ivaretar intensjonen, når konsekvensen kan være nedlagt gårdsdrift.

Svar:

Det er riktig at regjeringen ønsker å styrke bosettingen i hele landet, og legge til rette for mer boligbygging i områder med liten befolkningstetthet. Kommunene skal få økt handlefrihet når det gjelder hvor i kommunen nye boliger skal kunne bygges. Jeg er opptatt av at kommunene skal ha tilstrekkelig handlingsrom til å ta avgjørelser basert på lokalkunnskap, og ta høyde for ulike arealmessige forutsetninger.

Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging gir over-ordnede føringer for hvordan kommunene bør planlegge for framtidig boligutvikling. Det er derfor viktig at retningslinjene er tilpasset ulike geografiske utfordringer, arealpress og befolkningsutvikling. Regjeringen vil derfor evaluere de statlige planretningslinjene, og sikre at det legges til rette for vekst og utvikling i områder med svak eller negativ befolknings-utvikling. Samtidig skal planretningslinjene ikke bidra til raskere nedbygging av dyrka mark. Jeg har allerede satt i gang et utredningsarbeid for å få et best mulig faglig grunnlag for det videre arbeidet med å evaluere og eventuelt revidere planretningslinjene. Utredningen vil gjennomgå hvordan retningslinjene følges opp, hva som er praksis og hvordan de bidrar til å følge opp ulike mål.

I begrunnelsen til spørsmålet er det vist til en konkret dispensasjonssak for fradeling av tomt til boligformål på en landbrukseiendom i Vestvågøy kommune. Etter det opplyste har kommunen i vedtak 8. februar 2022 gitt avslag på søknad om dispensasjon fra gjeldende arealformål. Bakgrunnen er at vilkårene i plan- og bygningsloven for å kunne gi dispensasjon, ikke er oppfylt. Departementet er informert om at tiltakshaver har anledning til å klage på kommunens vedtak. Jeg finner det derfor ikke riktig å kommentere denne konkrete saken.

På generelt grunnlag nevner jeg at landbruksinteressene skal ha fortrinn i områder som er satt av til landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift (LNFR-formål) i kommuneplanen. Fradeling av tomter til boligformål er derfor i strid med LNFR-formålet i en kommuneplan. Dersom Vestvågøy kommune ønsker å åpne for fradeling

til boligformål, kan dette gjøres ved å gi bestemmelser i kommuneplanen om spredt bebyggelse i LNFR-områder. Plan- og bygningsloven bygger på et prinsipp om at slike arealendringer skal skje ved en planprosess i kommunen, og ikke gjennom enkeltvise dispensasjoner.

SPØRSMÅL NR. 1670

Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 3. april 2022 av forsvarsminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

Kan statsråden kan gi en klar tilbakemelding om hvorvidt man midlertidig vil stanse salget av den tidligere luftfartsstasjonen på Mågerø med tanke på etablering av et flyktningmottak?

BEGRUNNELSE:

I svar på skriftlig spørsmål 21.03 om den tidligere luftfartsstasjonen på Mågerø uttrykte statsråden seg positiv til at leiren kan benyttes til innkvarteringssted for flyktninger. Like etter utlyste Skifte Eiendom salg av eiendommen. Dette sender svært motstridende signaler. På denne bakgrunn er det nyttig med en avklaring.

Svar:

Forsvarsbygg har, som nevnt i mitt svar på spørsmål nr. 1553 av 21. mars 2022, utarbeidet en oversikt over mulig innkvarteringskapasitet i forsvarssektorens bygningssmasse som kan stilles til disposisjon for flyktninger. På Mågerø er det identifisert ca. 60 plasser. Det er så langt ikke kommet anmodning til sektoren om å få benytte disse plassene til innkvartering av flyktninger.

Avhendingen av Mågerø leir har vært planlagt i lang tid, og Forsvarsbygg har annonsert den bebygde delen av eiendommen for salg. Om det skulle oppstå et behov for å benytte Mågerø leir til innkvartering, vil departementet sørge for at det lar seg gjøre selv om salgsprosessen er igangsatt. Forsvarsbygg opplyser at eiendommen skal annonseres i to måneder før et eventuelt salg, og at det derfor vil være fullt mulig å stille kapasitetene til disposisjon mens prosessen pågår. I tillegg anser Forsvarsbygg det som uproblematisk å selge eiendommen med en eventuell påstående kontrakt om husing av flyktninger for en aktuell tidsperiode.

Inntektene fra avhending av eiendommer Forsvaret ikke lenger har bruk for, går blant annet til prioriterte behov som understøtter Forsvarets operative virksomhet, og salget av Mågerø leir vil bidra positivt i så måte. Samtidig vil det i prosessen være åpning for at leiren kan benyttes til innkvartering av flyktninger om et slikt behov materialiserer seg.

SPØRSMÅL NR. 1671**Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant Charlotte Spurkeland****Besvart 1. april 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvilke koronarelaterte kompensasjons-, støtte- og omstillingsordninger er tilgjengelige for aktører som Kulturhuset i Bergen, som ikke leverte skattemelding i 2019?

BEGRUNNELSE:

Kulturhuset i Bergen er en nyåpnet konsertscene/restaurant/bar som har fått avslag på deres søknad til kompensasjonsordningen for næringslivet. Virksomheten leverte ikke skattemelding for 2019, ettersom det ikke var noe omsetning dette året. Åpningen av kulturhuset var i 2021. De har hatt drift i store deler av 2021, men ettersom de ikke leverte skattemelding i 2019, har de nå fått avslag på søknad om kompensasjon. Jeg forstår at reglen skal forhindre useriøse søkere og at ordningene skal være raske og ubyråkratiske, men disse er i aller høyeste grad en seriøs aktører. Kulturhuset har ca. 55 ansatte, og har søkt om opp mot tre millioner kroner i kompensasjon. Dette utgjør naturligvis mye for en ny virksomhet. Næringsministeren fikk selv besøke Kulturhuset i Bergen under deltakelse i debatt på klimafestivalen Varmere, våtere, vilere i mars.

Svar:

For regjeringen har det vært viktig å legge til rette for at ellers levedyktige bedrifter skal komme seg igjennom perioder med høy smitte og strenge restriksjoner. Vi har iverksatt en rekke støtteordninger for næringslivet generelt, i tillegg til sektorspesifikke ordninger for kultursektoren. Til hver av ordningene settes det et sett med vilkår som må være oppfylt for at virksomhetene skal kunne falle inn under ordningene.

Kompensasjonsordningen for næringslivet kompensere for deler av bedriftenes faste kostnader ved stort omsetningsfall som følge av pandemien. Sammenlikningsgrunnlaget for å beregne kompensasjon for perioden november 2021 til februar 2022 er samme måned to år tidligere. Referanseperioden fremkommer av de midlertidige reglene som utvidet muligheten for å gi støtte for tap forårsaket av covid-19 pandemien. Dette vilkåret gjør at virksomheter som ikke hadde omsetning i perioden for sammenlikningsgrunnlaget ikke faller inn under tilskuddsordningen.

Regjeringen har opprettet en kommunal kompensasjonsordning, som gir kommunene mulighet til å kompensere lokale virksomheter. Kommunene er særlig bedt

om å vurdere kompensasjonsbehovet i virksomheter som har falt helt eller delvis utenfor de generelle kompensasjonsordningene, som bl.a. nystartede bedrifter. I slutten av februar i år fordelte regjeringen nye 250 millioner kroner til kommunene gjennom ordningen. Bergen kommune har i 2021 og 2022 fått tildelt 246 millioner kroner, og ble i siste tildelingsrunde tildelt nærmere 17,6 millioner kroner. Nærmere informasjon om tilskuddsordningen i Bergen kan gis av Bergen kommune.

Regjeringen har også opprettet en midlertidig lønnstøtteordning som gjelder for perioden desember 2021 til februar 2022. Ordningen ligger under finansministerens ansvarsområde. Formålet med ordningen er å etablere en kortvarig støtteordning som bidrar til at foretak unngår å permittere eller si opp ansatte på grunn av omsetningsfall som følge av nasjonale smitteverntiltak som ble innført i desember 2021.

Kompensasjonsordningen for kultursektoren er etter ønske fra kultursektoren forbedret med virkning for arrangementer fra 1. november 2021, og vil snarlig være søkbar for perioden fram til 28. februar 2022. Ordningen ligger under kultur- og likestillingsministerens ansvarsområde. Formålet med ordningen er å kompensere arrangører og underleverandører for tap knyttet til avlyste, stengte eller nedskalerte kulturarrangementer som følge av råd eller pålegg gitt av offentlige myndigheter i forbindelse med covid-19.

SPØRSMÅL NR. 1672**Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 1. april 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Vil statsråden gjøre delingen av foreldrepermisjonen mer fleksibel, ettersom det viser seg at dagens ordning gjør at familier taper og at målene med tredelingen ikke nås?

BEGRUNNELSE:

I en ny undersøkelse fra NAV analyse går det frem at det er en sterk økning i uttak av ulønnet foreldrepermisjon. Økningen kommer etter at det ble innført såkalt tredeling.

Fremskrittspartiet var imot tredelingen, og har flere ganger foreslått at ordningen burde skrotes og at det bør være opp til barnefamiliene å dele permisjonen slik det passer dem best. FrP varslet om at en tredeling ville føre til at flere familier opplevde at ordningen ikke lenger passer dem, og at flere ville måtte ta ut ulønnet permisjon. Akkurat det har nå skjedd.

Tall i undersøkelsen viser at nå tar nesten halvparten av alle mødre ut ulønnet permisjon. Det er en kraftig økning etter at tredelingen ble innført. Også andelen menn som tar ut ulønnet permisjon øker, og har faktisk mer enn doblet seg siden 2017.

For en rekke familier er det vanskelig å ta ut en tredjedel til hver av foreldrene. Det kan for eksempel skyldes turnusarbeid, at de er selvstendig næringsdrivende eller andre faktorer. For noen familier kan det også være et verdivalg om hvem som skal være hjemme med barnet, og når de skal være hjemme. Slike hensyn blir ikke ivaretatt med den rigide tredelingen.

En naturlig konsekvens av undersøkelsen ville være at det ble sett nærmere på hvordan den nye og lite fleksible tredelingen påvirker familiene. Hensikten var å tvinge flere familier til å dele tiden mer likt mellom seg, men effekten kan nå se ut til å være at en stor andel familier og ikke minst barna taper på ordningen.

Svar:

Den tredelte foreldrepengeordninga vi har i dag blei vedtatt etter forslag frå regjeringa Solberg i Prop. 74 L (2017-2018) og Prop. 4 L (2018-2019). Fremskrittspartiet støtta innføring av tredelt foreldrepermisjon, saman med eit stort fleirtal på Stortinget.

Foreldrepengeordninga er viktig for å sikre spedbarn ein god og trygg start i livet. I lovproposisjonen blei forslaget om tredelt permisjon mellom anna grunnlagt med at forslaget vil ha positive effektar på likestilling i familie- og arbeidslivet og at fedre skulle auke sitt uttak av foreldre-

pengar. Blant menn med foreldrepenge i 2016 var gjennomsnittleg dagar med foreldrepenge 42 dagar. I 2021 var det tilsvarande talet auka til 60 dagar.

Som stortingsrepresentant Hjemdal viser til, har bruken av ulønna permisjon auka kraftig. Dette kan ha nokon negative likestillingsmessige konsekvensar fordi det er mødrer som tar ut mest ulønna permisjon, og at slik permisjon mellom anna kan føre til tap av opptening av trygderettigheter. I Arbeids- og velferdsdirektoratets foreldrepengeundersøkelse gjennomført i 2021 oppgav 48 prosent av mødrene at dei tok ut i gjennomsnitt 16 veker med ulønna permisjon.

I Hurdalsplattforma står det at regjeringa vil vidareføre ein tredelt foreldrepermisjon og behalde dagens fedrekvote. Samstundes står det i plattformen at regjeringa vil sikre mor moglegheit til å amme i tråd med helsefaglege råd. Dette vil eg sjå nærare på.

Eg har utdjupa synspunkta mine i svar på Dokument 8:137 S (2021-2022) der tilsvarande problemstilling er tatt opp.

SPØRSMÅL NR. 1673**Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 5. april 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva vil helseministeren gjøre for å sikre fremdrift i beslutningsprosessen slik at ikke bare de som kan betale for det selv får tilgang til behandling med Vyndaquel mot hjerteamyloidose?

BEGRUNNELSE:

Vyndaquel er et nytt behandlingsprinsipp mot amyloidose. Det fremstår stor usikkerhet rundt pasientgrunnlaget noe som forsinker beslutningen. Systemet virker ikke interessert i fremdrift. Selv om fagdirektør Schem har uttalt at man ønsker innspill for hvordan man kan begrense pasientgrunnlaget, har man ikke kommet videre med prosessen. Det har medført at Aleris nå har fått en avtale som sikrer at de pasientene som har forsikring eller egne midler får hjelp. Mens alle andre må vente på et system som her virker å ha gått i stampe. Vyndaquel fikk markedsføringstillatelse i Norge 17.02.2020, leverandøren sendte inn dokumentasjon til metodevurderingen samme måned. Legemiddelverket ferdigstilte sin rapport 10.9.2020. Første avslag i Beslutningsforum kom 14.12.2020 med begrunnelse: 1. Vyndaquel innføres ikke 2. Prisen for legemiddelet er altfor høy i forhold til den kliniske nytten. Andre avslag i Beslutningsforum kom 21.06.2021. med begrunnelse: 1. Vyndaquel innføres ikke 2. Prisen er for høy i forhold til den dokumenterte nytten, og budsjettkonsekvensene er store. 3. Sykehusinnkjøp bes gjenoppta forhandlingene med leverandøren. Tredje avslag i Beslutningsforum kom 25.10.2021. Med begrunnelse: 1. Vyndaquel innføres ikke 2. Prisen er for høy i forhold til den dokumenterte nytten, og budsjettkonsekvensene er store.

Følgende land har finansiering av Vyndaquel (De mest relevante): USA, Japan, Canada, Tyskland, Luxembourg, Østerrike, Slovenia, Finland, Frankrike, Sverige, Romania, Italia, Belgia, Island, Sveits, Litauen, Portugal, Irland, Nederland og Danmark

Legemiddelverket angir mellom 400 og 3.000 i sin metodevurderingsrapport. Leverandøren anslår 400 i metodevurderingsrapporten. Klinikere mener Legemiddelverkets anslag er urealistisk. Overlege Gude har uttalt at maksimalanslaget der 3000 pasienter kan behandles, ikke er i tråd med resultater fra publiserte studier og begrunner det med at det er langt fra alle pasienter med hjerteamyloidose som har gevinst av behandling med Vyndaquel. Legemiddelmyndighetene bør ta inn over seg dette slik at man har et mer edruelig anslag for utgiftene

bruk av legemidlet vil gi. Helseministeren oppfordres til å se på om dette ikke er eksempel på at unøyaktig tallgrunnlag fra forvaltningen forsinker godkjeningsprosessen.

Svar:

Representanten viser i sitt spørsmål til prosessen rundt innføring av legemiddelet tafamidis (preparatnavn Vyndaquel) for behandling av transtyretin amyloidose hos voksne med kardiomyopati («hjerteamyloidose»). Beslutningsforum for Nye metoder har besluttet å ikke ta dette legemiddelet i bruk i den offentlige spesialisthelsetjenesten.

Hjerteamyloidose kan forårsake hjertesvikt. Pasientene med hjerteamyloidose får symptomatisk hjertesviktbehandling avhengig av alvorlighetsgraden.

Representanten spør om beslutningen om å ikke innføre tafamidis til behandling av voksne med hjerteamyloidose legger til grunn unøyaktig tallgrunnlag. Som representanten viser til, har system for Nye metoder behandlet denne saken i flere omganger. Statens Legemiddelverk har gjennomført en hurtig metodevurdering. Transtyretin amyloidose er en underdiagnostisert sykdom. Pasientenslagene har vært usikre, men basert på anslag fra firma og klinikere er pasientantallet estimert til mellom 400 og noen tusen pasienter. Legemiddelverket har gjort en rekke scenarioanalyser i metodevurderingen. Usikkerheten dreier seg om at det er noe avvik mellom pasienter som mottok behandling i en studie sammenlignet med hvilke pasienter som forventes å bli behandlet i norsk klinisk praksis, samt hvor lenge pasientene skal behandles. Gitt flere usikkerhetsmomenter er det naturlig at det kan oppstå en viss grad av uenighet om tallgrunnlaget. Legemiddelverkets utredninger av kunnskapsgrunnlaget tar utgangspunkt i innsendt dokumentasjon fra produsenten, og klinikerne har vært involvert i utredningsprosessen.

Det er positivt at det nå finnes årsaksrettet behandling for denne pasientgruppen. Samtidig må innføringen av slik behandling være i tråd med de vedtatte prinsippene for prioritering, herunder nytte, alvorlighet og ressursbruk. Jeg er orientert om at de regionale helseforetakene har vært positive til å benytte alternative prisavtaler for å imøtekomme utfordringene knyttet til usikkerheten i størrelsen på pasientpopulasjonen og de potensielle budsjettinnvirkningene en innføring vil kunne ha. Det har også andre land vurdert, og tilgang til legemiddelet er i flere land begrenset til bestemte undergrupper pasienter.

Jeg mener at utfordringene ved innføringen av denne behandlingen er knyttet til spørsmål av faglig og teknisk art, som best løses gjennom dialog mellom produsenten og aktørene i Nye metoder som har kompetanse og ans-

var for å foreta slike vurderinger. Som helse- og omsorgsminister bør ikke jeg overprøve de faglige vurderingene og konklusjonene som er lagt til grunn av Legemiddelverket og Beslutningsforum for nye metoder.

SPØRSMÅL NR. 1674

Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 31. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sørge for at utfordringer knyttet til registrering av flyktninger blir løst raskt?

BEGRUNNELSE:

Flere steder i landet rapporteres det om lange køer og store utfordringer knyttet til registreringen av flyktninger. Det er den 24. mars 9000 ukrainske flyktninger i Norge, hvorav halvparten står i kø for å registrere seg. Utfordringene er både knyttet til registrering på Nasjonalt Ankomstsenter på Råde, og på de desentraliserte registreringsstasjonene. For eksempel står omtrent 400 i registreringskø i Bergen og over 300 i kø i Trondheim, ifølge NRK og Adresseavisen. Operativ leder for utlendingskontroll i Sør-Vest politidistrikt sier til NRK (24.03) at det kan ta opp til en hel dag å registrere én flyktning.

Rask registrering er avgjørende for å sikre flyktningene som kommer tilgang på blant annet arbeidstillatelse. Dersom det blir et stort etterslep på registrering, risikerer vi at mange flyktninger blir ventende lenge før de kan komme seg i arbeid og aktivitet. Det bør iverksettes tiltak for å løse dette problemet så raskt som mulig. Det registreres at Politiet oppskalere tilbudet og omdisponerer ressurser for å håndtere utfordringen. Det er positivt. Samtidig må det vurderes om det trengs ytterligere tiltak for å løse problemet raskt. Et tiltak som kan iverksettes er å sørge for å tilsette pensjonerte polititjenestemenn. Under koronapandemien hadde vi gode erfaringer med å bruke ressursen i pensjonert helsepersonell. Nå kan vi bruke lærdommen fra koronakrisen til flyktningekrisen. I tillegg bør det vurderes å tilsettes annet relevant personell for å håndtere registreringen. Jeg håper statsråden vil iverksette disse tiltakene. Det må forventes at flyktningene som kommer fremover kan ha større utfordringer knyttet til identitetspapirer.

Svar:

Beregningsgruppen for utlendingsforvaltningen (BGU) sin prognose for asylankomster i 2022 var 3 000 før krigen i Ukraina brøt ut. Prognosen fra BGU for 2022 er p.t. 35 000 personer, og det er åpenbart at politiet må oppskalere flere steder for å kunne håndtere mottak og registrering av det økte antallet flyktninger.

Justis- og beredskapsdepartementet ga 10. mars politiet i supplerende tildelingsbrev oppdrag om å etablere tilstrekkelig kapasitet til å håndtere Ukraina-situasjonen, herunder mottak og registrering av asylsøkere og åpning for desentralisert registrering. Departementet har etter dette hatt tett dialog med Politidirektoratet for å sikre innretning og prioritet av oppdraget.

Politiet har lagt ned omfattende arbeid for å øke registreringskapasiteten og har iverksatt en rekke tiltak som samlet sett forventes å gi stor effekt. Politiet har omdisponert et betydelig antall ressurser til Politiets utlendingsenhet (PU). PU har styrket kapasiteten ved det Nasjonale Ankomstsenteret på Råde og har startet etableringen av et nytt midlertidig ankomstsenter på Østlandet som skal spisses mot asylsøkere omfattet av midlertidig kollektiv beskyttelse. PU ansetter nå studenter ved Politihøgskolen for å forsterke kvelds- og helgekapasiteten ytterligere. Politidistriktene som har desentralisert registrering er tilført mer ressurser og vil også få bistand fra Utrykningspolitiet fremover. Politiet og Utlendingsdirektoratet har samarbeidet om å forenkle registreringsprosessen og undersøker nå ytterligere effektiviseringspotensial gjennom blant annet digitaliseringstiltak.

Flere av tiltakene som iverksettes tar noe tid før de gir synlig effekt. Blant annet så tar det noe tid å tilføre personell og sikre nødvendig opplæring. Politidirektøren har forsikret departementet om at vi nå fremover vil se en tydelig effekt av de tiltakene de har iverksatt. Jeg vil fortsette å følge situasjonen tett fremover for å sikre at vi har tilstrekkelig registreringskapasitet.

SPØRSMÅL NR. 1675**Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 1. april 2022 av statsminister Jonas Gahr Støre****Spørsmål:**

Det framkommer i VG at Statsministerens kontor og Finansdepartementet har fulgt opp regelverket for pendlerboliger.

Hvorfor informerte ikke statsministeren om dette i tidligere svar til Stortinget, bygger den mulige eksterne gjennomgangen av regjeringens pendlerboligordning statsministeren åpner for på forslaget fra juridisk stab om et regjeringsoppnevnt utvalg og hva har vært av kontakt mellom Statsministerens kontor, finansdepartementet, Stortingets administrasjon og advokatfirmaet Grette i denne saken?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørsmål 15:1499 (2021-2022), hvor statsministeren på spørsmål fra Rødts representant om hva Statsministerens kontor (SMK) foretar seg i pendlerbolig-saken, ikke opplyser om at det har vært en prosess hos Statsministerens kontor og Finansdepartementet, hvor VG 22. mars omtaler at «Finansdepartementet har identifisert flere punkter der det kan være behov for nye, klare regler om skatteleggingen av politikernes goder». Dette ville vært naturlig å informere om på spørsmål fra Stortinget.

Statsministeren avslutter sitt svar med at «Dersom det viser seg at det også etter de nevnte gjennomgangene er behov for en egen ekstern gjennomgang av regjeringens pendlerboligordning, vil jeg naturligvis ikke vike tilbake fra å igangsette en slik.» Dette kan minne om initiativet juridisk stab ved Statsministerens kontor tar i notatet som omtales i VGs dekning, om et regjeringsoppnevnt utvalg som skal gjennomgå regjeringens pendlerboligordning, og at statsministeren tilsynelatende åpner for å iverksette det forslaget.

Til slutt framgår det at Statsministerens kontor er kjent med innholdet i en kommende rapport fra det private advokatfirmaet Grette på bestilling fra Stortingets administrasjon, før denne rapporten er kjent for offentligheten og Stortinget.

Svar:

I begrunnelsen for sitt spørsmål viser representanten til mitt svar 10. mars 2022 på spørsmål nr. 1499 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson. Spørsmålet jeg da svarte på var «[h]va vil Statsministerens kontor nå foreta seg for å rydde opp i regelverket for og kontrollen av tildeling av pendlerboliger i regjeringsapparatet?». I begrunnelsen for dette spørsmålet viste representanten Kristjánsson til oppmerksomheten rundt bruken av pendlerboliger og den liberale praksisen rundt dette, og om Statsministerens kontor ville foreta «... den samme grundige, eksterne gjennomgang som Stortinget for å rydde opp i rotet rundt tildeling av pendlerboliger og eventuelt andre goder som tilfaller medlemmer av regjeringsapparatet».

Pendlerboligsakene handler både om vilkårene for at politikere skal få pendlerbolig, og når de skal skatte av den pendlerboligen de har fått.

Det eksterne utvalget Stortinget har nedsatt har fått mandat til å se på det første temaet; tildeling. Det skal ikke se på skattereglene – hverken dagens regelverk eller eventuelle behov for justeringer i dette. Stortinget og Statsministerens kontor har ikke like regler for tildeling av pendlerbolig og hvilke opplysninger den enkelte politiker skal gi. Reglene om beskatning av pendlerbolig er derimot de samme for stortings- og regjeringspolitikere og finnes i skattelovgivningen.

I mitt svar til representanten Kristjánsson viste jeg bl.a. til Stortingets eksterne gjennomgang av sin pendlerboligordning og Skatteetatens arbeidsgiverkontroll av Stortinget og Statsministerens kontor knyttet til pendlerboliger. Disse gjennomgangene vil etter mitt syn gi et godt utgangspunkt for å vurdere også regjeringens pendlerboligordning, både om reglene for tildeling er tilfredsstillende og om det bør føres mer intensiv kontroll med de opplysningene hver enkelt gir.

Jeg ga i svaret til representanten Kristjánsson uttrykk for at den siste tidens saker om politikeres pendlerboliger er alvorlige, og at det er viktig at det ryddes opp. Vi bør ikke vike tilbake fra å iverksette prosesser som kan gjenreise den tilliten vi politikere har mistet ved disse sakene, og hindre at slike saker oppstår i fremtiden. Politikere skal ikke ha eller få rettigheter og gunstige ordninger de ikke bør ha.

I motsetning til spørsmålet fra representanten Kristjánsson, omhandler det interne notatet fra embetsverket på SMK skattesiden av pendlerboligsakene. Statsministerens kontor har arbeidsgiverfunksjoner for regjeringspolitikere. Administrasjonen følger i denne sammenheng opp skattereglene for pendlerboliger i det daglige gjennom innberetning til skattemyndighetene av fordelen ved fri pendlerbolig og ved spørsmål fra politikere om skatt knyttet til pendlerboligen. Statsministerens kontor har med ujevne mellomrom kontakt med Skatteetaten for avklaring, råd og veiledning om ulike skattespørsmål,

for å sørge for riktig innberetning av politikernes fordel-er. I forbindelse med medias oppslag i pendlerboligsak-ene høsten 2021 var det slik kontakt. Det ble avdekket at Stortingets administrasjon og Statsministerens kon-tor praktiserte reglene for beskatning av pendlerbolig ulikt. Statsministerens kontor har, i tråd med skattemy-ndighetenes syn, praktisert et vilkår om utgifter til bolig på hjemstedet for at pendlerboligen ikke skal innberettes som skattepliktig fordel, mens Stortingets administrasjon ikke har praktisert noe slikt vilkår. Det har vært kontakt mellom Statsministerens kontor og Skatteetaten samt Skattelovavdelingen i Finansdepartementet om vilkåret om utgifter til bolig på hjemstedet. Det er gitt innsyn i denne korrespondansen.

Statsministerens kontor ba høsten 2020 Skatteetaten også om veiledning om skatteplikt for pendlerboligen når politikeren leier ut deler av sin bolig på hjemstedet. Statsministerens kontor fikk da skriftlig veiledning fra Skatteetaten om at delvis utleie av boligen på hjemstedet ikke nødvendigvis fører til at pendlerboligen blir skattepliktig for politikere som pendler, i motsetning til det som er tilfelle for alle andre pendlere. Høsten 2021 uttalte imid-ldertid Skatteetaten i media at delvis utleie automatisk gir skatteplikt. Statsministerens kontor har fått bekreftet at dette nå er skattemyndighetenes syn på regelverket, noe som betyr at Statsministerens kontor med ett års mellom-rom har fått stikk motsatt svar fra skattemyndighetene om innholdet i regelverket.

For å følge opp sine pendlerboligsaker ba Stortingets administrasjon i september 2021 Advokatfirmaet Grette gjennomgå den skattemessige behandlingen av stort-ingsrepresentanters pendlerboliger og andre goder etter dagens regelverk. Som ledd i dette arbeidet tok Grette 29. oktober 2021 kontakt per e-post og ba om et møte med administrasjonen ved Statsministerens kontor for å få så fullstendig oversikt over saken som mulig og forstå bakgrunnen for «...særlig den ulike praktiseringen av skattereg-elveket på hhv. Stortinget og SMK.» Møtet embetsverket ved mitt kontor hadde med advokatfirmaet Grette 4. no-venber 2021, ga grunn til å tro at advokatfirmaet Grette ville stille spørsmål ved Skatteetatens forståelse av gjel-dende skatteregler. Advokatfirmaet Grette la som kjent fram sin rapport for Stortinget 15. desember 2021.

At skatteregelverket blir praktisert ulikt av de to insti-tusjonene som bruker regelverket, at skattemyndighetene gir sprikende uttalelser om innholdet i gjeldende rett, og at et advokatfirma som gjennomgår regelverket kan mene at det har et annet innhold enn det skattemyndighetene mener at det har, var bakgrunnen for utarbeidelsen av det interne notatet fra embetsverket ved Statsminister-ens kontor av 14. desember 2021. Embetsverket anbefalte å oppnevne et utvalg for å vurdere hvordan ordningene for politikere i fremtiden bør beskattes. Et utvalg kunne foreslå nye og klarere regler om dette. Det er i tråd med embetsverkets oppgaver å ta initiativ til prosesser for å

vurdere om det er behov for et nytt, klarere regelverk for fremtiden.

Jeg mener at mitt embetsverks agenda i denne saken har vært å foreslå en prosess for å få et klarere regelverk for fremtiden. Embetsverket har ikke gitt uttrykk for noen oppfatning av hvilke pendlerordninger politikere bør ha eller hvordan de bør beskattes. Men det er krevende å følge reglene når det er uklart med hensyn til hvordan de skal praktiseres. Det gjelder for politikere som for alle an-dre.

For å sikre at stortingsrepresentanter og regjering-spolitikere kan rekrutteres fra hele landet, mener jeg det fortsatt kan være nødvendig med enkelte særordninger knyttet til pendling. For at tilliten til politikere skal bev-ares er det imidlertid viktig at disse er godt begrunnet, og at reglene for beskatning av dem er klare. Det vil forhindre at særordningene misbrukes, men også gi rettssikkerhet til dem som skal etterleve regelverket. Reglene om beska-ting av pendlerboliger har vært ulikt forstått, noe som har vært en utfordring for politikere både under forrige og min regjering. Jeg mener det er nødvendig å ta tak i dette.

I notatet fra mitt embetsverk ble det foreslått at politisk ledelse ved Statsministerens kontor skulle ta kontakt med Stortingets presidentskap. Det er normalt og vanlig praksis at det er politisk kontakt mellom rep-resentanter fra regjeringen og Stortinget i saker som berører begge statsorganene, og i pendlerboligsaken var det naturlig å avklare om presidentskapet ville ta initiativ til oppnevningen av et utvalg. Pendlerboligsakene angår Stortinget i større grad enn regjeringen, ettersom det er flere pendlere på Stortinget. Det er også Stortinget som har praktisert regelverket på en måte som avviker fra skat-temyndighetenes syn. I tillegg er det ønskelig at revisjon av regler som gjelder politikere har bred politisk forank-ring.

I vurderingen av behovet for en gjennomgang av særbestemmelsene om beskatning av politikernes goder, har det vært kontakt mellom Statsministerens kontor og Finansdepartementet. I denne dialogen har Finansdepar-tementet identifisert flere punkter der det kan være be-hov for nye, klare regler.

Regjeringen vil vurdere nærmere hvordan vi kan medvirke til et klarere og mer hensiktsmessig regelverk på dette området.

SPØRSMÅL NR. 1676**Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 31. mars 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden klargjøre gi Avinor en instruks fra departementet om å ta ansvar for forurensingen, som sørger for at Avinor umiddelbart får på plass en trygg, langsiktig vannforsyning til beboerne?

BEGRUNNELSE:

Det har i en årrekke vært utfordringer knyttet til vannforsyningen for beboere ved Flesland.

Helserisikoen som beboerne utsettes for knytter seg til brannøvelser ved lufthavnen.

Allerede i rapporten Miljøtekniske grunnundersøkelser på Flesland, 2012 ble det slått fast at det dreide seg om betydelig jordforurensing og markert avrenning av forurenset vann.

Hovedfunnene i rapporten viste stor mobilitet på PFAS-kjemikaliene i overflate- og grunnvann. Det kom videre fram at det var flyttet på forurensede masser. Også biotarapporten fra 2012 viste kraftig forurensning med PFOS og andre PFAS-forbindelser i vannlevende dyr rundt Flesland, noe som burde understreke en alvorlig situasjon også for naboer til lufthavnen.

I Avinors egen sårbarhetsanalyse ble Flesland løftet fram som en av lufthavnene med høyest sårbarhet ved forurensning.

Etter at Miljødirektoratet påla Avinor å kartlegge vannet ved flere flyplasser, viste det seg at også et tidligere «trygt» område var forurenset.

Beboerforeningen har levert innspill om at Avinor har gjort en mangelfull sikring av deponi/fyllplass med avrenning av skadelige stoffer ut i grunnvann og overflatevann, at det er lagt masser i deponi/fyllplass etter bruk av skadelige stoffer ved brannøvelse/vask og at det er mangel på varsling etter naboloven.

Avinor har hele tiden visst at mange beboere ved Flesland kunne være berørt, og at det hastet å få oversikt og kontroll på forurensningen for å unngå uønsket risiko.

Viktige prinsipper som føre-var og forurenser betaler, er i liten eller ingen grad fulgt av Avinor ved Flesland. Alvorlighetsgraden forsterkes av at saken har fått pågå over så lang tid.

I stedet for å rydde opp, framstår det åpenbart at Avinor konsekvent har gjort så lite som mulig, halt ut tiden og forsøkt å presse beboere til forlik som ikke er i deres interesse.

Avinor plikter å sikre sitt deponi/utfylling. Når det ikke er gjort på en fagmessig måte, har selskapet ved dets

eier Samferdselsdepartementet ansvar for de skader som oppstår, og som følge av manglende varsel av beboerforeningen.

Svar:

PFAS er gruppe fluorholdige tilsetningsstoffer, der flere av dem brytes svært sakte ned i naturen og kan være helseskadelige. Det kommer stadig fram ny kunnskap på dette området. PFAS-forurensningene på lufthavnene i Avinor AS (Avinor) er alvorlige. Jeg har stor forståelse for den uroen og usikkerheten denne saken skaper hos naboer til lufthavnene.

Avinor er organisert som et heleid statlig aksjeselskap. Det statlige eierskapet i Avinor forvaltes av Samferdselsdepartementet. Etter aksjeloven er det derfor styret som er ansvarlig for forvaltningen av selskapet. Dette innebærer også at det er styret som er ansvarlig for å følge opp saken om PFAS-forurensning på selskapets lufthavner.

Som eier har staten blant annet en forventning om at selskapene med statlig eierandel bidrar til en bærekraftig verdiskaping med utgangspunkt i FN's bærekraftsmål, som bl.a. innebærer at selskapene identifiserer og håndterer vesentlige risikoområder for de som påvirkes av virksomheten, jf. Meld. St. 8 (2019–2020) Statens direkte eierskap i selskaper – Bærekraftig verdiskaping og Innst. 225 (2019–2020). Utover dette legger jeg naturligvis også til grunn at selskapet innretter sin virksomhet i tråd med gjeldende lovkrav og annet regelverk på området.

Utfordringene med PFAS-forurensningene har vært et tema i eierdialogen mellom Avinor og Samferdselsdepartementet over flere år. Avinor har vurdert at de samlede kostnadene de nærmeste årene for tiltak i forbindelse med PFAS-forurensning vil utgjøre ca. én milliard kroner, og har gjort en regnskapsmessig avsetning for dette. Jeg er også kjent med at Avinor har dialog med Miljødirektoratet, som er forurensningsmyndighet, om gjennomføring av undersøkelser og tiltak på dette området.

Jeg vil fortsatt ta opp utfordringene rundt PFAS-forurensningene i eierdialogen med Avinor, og jeg legger til grunn at Avinor følger opp pålegg fra myndighetene i denne saken på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 1677**Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 31. mars 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden og regjeringen sikre at lærere som ansettes i norsk skole har godkjent lærerutdanning?

BEGRUNNELSE:

En lærer må både kunne formidle fag og vite hvordan barn og unge lærer og tilegner seg kunnskap for å kunne undervise i skolen. Videre må en lærer kunne planlegge undervisningen slik at den er tilpasset alle elever, uansett forutsetninger og behov. En lærer har utdanning i å bygge relasjoner mellom elever og skape trygge læringsmiljø og fellesskap.

Det er et stort ansvar å være lærer, derfor er dette en egen profesjonsutdanning.

Alle elever rammes når de har lærere som mangler lærerutdanning. Elever med foreldre/foresatte som ikke har mulighet til å følge opp undervisningen på skolen, rammes spesielt hardt.

Vi har i Norge åtte lærerutdanninger som gir godkjent lærerutdanning. Ifølge SSB utføres 16 400 lærerårsverk i skolen av ansatte uten godkjent lærerutdanning. I 2020 ble nesten 8,4 millioner undervisningstimer i grunnskolen utført av ansatte uten lærerutdanning.

Svar:

Det viktigste for barn og unges læring, mestring og trivsel er at de møter kvalifiserte lærere som har tid til å se den enkelte eleven. Lærerne våre forvalter det viktigste vi har – barna våre. De som skal ansettes som lærere må ha høy kompetanse, både om fag og om hvordan barn og unge utvikler seg og lærer. Jeg deler derfor representantens vurdering av lærerens betydning og plass i skolen.

Representanten Bae Nyholt stiller spørsmål om hvordan statsråden og regjeringen sikre at lærere som ansettes i norsk skole har godkjent lærerutdanning?

Hvem som kan bli ansatt og hvilke kompetansekrav som stilles til personale i norsk skole, reguleres av opplæringsloven kap.10:

«Den som skal tilsetjast i undervisningsstilling i grunnskolen og i den vidaregåande skolen, skal ha relevant fagleg og pedagogisk kompetanse». I loven gis det kun adgang til å fravike dette dersom det ikke er søkere som oppfyller kompetansekravene for tilsetjing, og da tilsettes vedkommende kun midlertid, eventuelt på vilkår. Forskriften setter ytterligere rammene for hva som regnes som relevant kompetanse for de ulike trinnene.

Regjeringen har gjort en rekke grep for å rekruttere lærere, men også bredde ut kompetansen til den enkelte lærer og styrke profesjonsfelleskapene på skolene. Hurdalsplattformen legger opp til å fortsette satsingen på kompetanseutvikling for lærere i skolen på dagens nivå.

Vi har foreslått å innføre varig unntak fra kravene om relevant kompetanse i undervisningsfag for lærere utdannet før 2014. Dette har vi gjort fordi vi har tillit til at den enkelte lærer og skoleleder selv vet hva han eller hun har behov for av påfyll etter mange år i klasserommet. Disse erfarne lærerne er det viktig å beholde i skolen.

Fra studieåret 2022–2023 er opptakskravene til grunnskolelærerutdanning og lektorutdanning endret, slik at søkerne som har 40 skolepoeng ikke trenger å ha karakter 4 i matematikk. Erfaringer fra tidligere år tilsier at dette vil gi noen flere kvalifiserte søkere.

Det er flere ordninger for sletting av studielån for lærere. De som har startet på lærerutdanning på masternivå i 2017 eller senere, kan etter visse kriterier få slettet inntil 161 000 kroner av studielånet, hvis de jobber som lærer i en opptjeningsperiode etter fullført utdanning. For eksempel kan de som tar lærerjobb i Nord-Norge få slettet en stor andel av gjelden sin tidlig i yrkeskarrieren. Da slipper de også renter, noe som er veldig gunstig for nyutdannede som skal etablere seg. Samlet sett gir dette svært gode betingelser.

Høgskulen på Vestlandet intensiverer nå sitt nasjonale rekrutteringsarbeid, som er finansiert med 16 mill. kroner. Mangfold og kjønnsbalanse er særlig vektlagt. Prosjektet er fremdeles i en tidlig fase, og i 2020 og 2021 har pandemien vært til hinder for å gjennomføre tiltak som planlagt.

I 2021 til 2023 implementeres en ny femårig, flerfaglig lærerutdanning i praktiske og estetiske fag som erstatter den enfaglige, treårige utdanningen. Dette vil gi skolene høyt kvalifiserte lærere i disse fagene. De vil ha kompetanse til å undervise i flere skolefag.

Departementet har gitt godkjenning og økonomisk støtte til en forsøksordning slik at de som har påbegynt, men ikke fullført lærerutdanning, kan fullføre utdanningen. Etter 2,5 år nærmer det seg 100 nye lærere fra ordningen, og interessen fra søkere er stor.

Vi gir utdannings- og rekrutteringsstipend for at personer med relevant arbeidserfaring kan bli lærere, og vi vil legge til rette for fleksible og tilgjengelige utdanningsmuligheter.

Vi ser også at en større andel av de som begynner på grunnskolelærerutdanningene, fullfører studiet. Frafallet

tidlig i studiet har gått ned, og mye tyder på at studentene fullfører raskere enn før. Det kan bety at vi har sterkere og mer motiverte søkere enn tidligere og vi vil få flere, og bedre kvalifiserte lærere. Den nyeste framskrivingen fra SSB viser at tilgangen på lærere nasjonalt peker i riktig retning, og at vi i dag har bedre forutsetninger enn tidligere for å få flere lærere med godkjent kompetanse.

Vi har i dag ulike kilder til nåværende situasjon om lærerne i skolen. Grunnskolens informasjonssystem viser at andelen uten godkjent kompetanse i den planlagte undervisningen er på omkring 4,1 prosent, men SSB sin statistikk viser over 20 prosent. Senter for økonomisk forskning har funnet at de viktigste årsakene til forskjellene i lærerstatistikken er at flere vikarer er med i tallene for SSB og av vikarene er det flere som ikke har godkjent utdanning enn i den planlagte undervisningen. Lærere med utdanning fra utlandet, som har godkjenning for å undervise i Norge, regnes i dag ikke som lærere i statistikken fra SSB, men som lærere med godkjent kompetanse i GSI. Departementet jobber fortsatt med å kartlegge forskjellene mellom statistikkene.

Statistikk fra Grunnskolens Informasjonssystem (GSI) viser at antall undervisningsårsverk som utføres av lærere med godkjent kompetanse i grunnskolen har økt de siste årene. Andelen har gått litt ned siste året, men er fortsatt

høyere enn i årene før innføringen av pedagognormen i 2018. Jeg synes det er positivt at det til tross for at det er flere lærerstillinger, er andelen lærere med godkjent kompetanse relativt stabil.

Jeg har likevel et mål om at enda flere lærere skal ha godkjent kompetanse, både i den planlagte undervisningen og når det er behov for vikar. Ifølge Utdanningsdirektoratets statistikk (GSI) blir 2300 av de planlagte lærerårsverkene i grunnskolen utført av personale som ikke oppfyller kravene for tilsetting. I tillegg vet vi at lærerdekningen er ujevnt fordelt. I både Oslo, Viken, Nordland og Troms og Finnmark har over 5 prosent av de i undervisningsstillinger ikke godkjent kompetanse for tilsetting. Regjeringen vil derfor følge opp Hurdalplattformens formuleringer og fortsatt ha tiltak for å bidra til at lærere som tilsettes i skolen har godkjent lærerutdanning og for å bidra til kommunenes og private skoleeieres ansvar for å ha riktig og nødvendig kompetanse.

Det er mange piler som peker i riktig retning, og dette arbeidet vil vi ha fullt fokus på. Jeg deler også representantens syn på at det er viktig å ha en god profesjonsutdanning som sikrer oss enda flere gode lærere med godkjent kompetanse inn i skolen. Jeg vil derfor fortsette samarbeidet med aktørene i sektoren og vurdere hvordan regjeringen kan bidra inn i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1678

Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 1. april 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Verden står overfor en energikrise og mange land ønsker nå å slutte å kjøpe russisk olje og gass. Derfor la det internasjonale energibyrået nylig fram en plan med 10 punkter som de oppfordrer vestlige land til å gjennomføre for å få til en rask reduksjon i oljeforbruket globalt. På NRK 22.3 sa statsråden at regjeringen ikke har planer om å følge noen av IEAs anbefalte tiltak.

Hvis så, hvilke andre tiltak tenker regjeringen å gjennomføre for å bidra til å redusere oljeforbruket i den krisen vi står i?

Svar:

Som følge av klimakrisa, Parisavtalen og avtalene med EU har regjeringen allerede ambisiøse planer for å redusere

oljeforbruket til transport – som er den delen av oljeforbruket jeg vil fokusere på her. På kort og mellomlang sikt er elektrifisering og bruk av bærekraftig biodrivstoff de klart viktigste tiltakene for å redusere oljeforbruket i transportsektoren. Elektrifisering av veitransporten har allerede kommet langt – i 2021 var 63 pst. av nye personbiler helelektriske. Andelen var noe lavere for nye varebiler, på hhv 14 pst for lette varebiler og 19 pst. for tunge varebiler, mens 14 pst. av nye bybusser var elektriske. Teknologitvillingen har kommet kortere for tunge kjøretøy, men både tunge busser og lastebiler med batterielektrisk drift gjøres nå klar for masseproduksjon. Den raske innfasingen av elektriske personbiler vi har hatt i Norge sammenliknet med andre land har vært resultat av en tydelig politikk og gode rammebetingelser for slike kjøretøy, og regjeringen vil fortløpende vurdere virkemidler og tiltak som kan bidra til en tilsvarende utvikling for tyngre

kjøretøy. Bl.a. vil regjeringen i løpet av 2022 legge fram en nasjonal ladestrategi for å sikre tilstrekkelig ladestruktur for en stadig voksende elektrisk kjøretøypark. Når det gjelder skipsfart, har regjeringen satt i gang flere arbeider for å identifisere gode tiltak som kan gjøre sjøtransporten mindre oljeavhengig. Bl.a. arbeides det med en nasjonal plan for å gjøre land- og ladestrøm, hydrogen, ammoniakk og andre grønne drivstoff tilgjengelig, og det pågår et arbeid for å vurdere hvordan krav om nullutslipp for nye fergeanbud og lav- og nullutslipp for nye hurtigbåtanbud kan innføres, og de merkostnadene slike krav eventuelt vil medføre.

Det er vanskeligere å oppnå en rask reduksjon i oljeforbruket når det gjelder luftfart, da utviklingen av lav- og nullutslippsteknologier har kommet kortere. Det er signaler fra flere aktører i næringen om at kommersielle batterielektriske fly kan bli tilgjengelig innen 2030, avhengig av setekapasitet og rekkevidde. Aktører i luftfartsindustrien kan bl.a. få tilskudd til forskning, innovasjon, og innføring av utslippsreducerende teknologi gjennom Enova. Regjeringen vil også legge til rette for testing av slike fly for

norske forhold ved å stille luftrom og lufthavner til disposisjon, samt vurdere ytterligere virkemidler, som statens innkjøpspolitikk, når flyene er markedsklare. Regjeringen planlegger å legge fram en stortingsmelding om en nasjonal luftfartsstrategi i løpet av høsten 2022. Strategien skal bl.a. redegjøre for eksisterende tiltak og virkemidler for å kutte utslipp i luftfarten, men også vurdere nye statlige luftfartsspesifikke tiltak.

Bruk av bærekraftig biodrivstoff vil også gjøre transportsektoren mindre oljeavhengig, uavhengig av innføring av ny teknologi, men er spesielt viktig i segmenter der nullutslippsløsninger er mindre modne. Miljødirektoratet avsluttet nylig en høring om å øke omsetningskravet for biodrivstoff i veitrafikk fra 15,5 pst til 17 pst, og å innføre omsetningskrav for avansert biodrivstoff for ikke-veigående maskiner. I tillegg utreder direktoratet nytt omsetningskrav for sjøfart, samt økning i kravet for luftfart.

Regjeringen har også varslet at den vil øke CO₂-avgiften opp til 2 000 kr/tonn i 2030. Dette vil gjøre alternative drivstoff og nye teknologier mer konkurransedyktige.

SPØRSMÅL NR. 1679

Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 1. april 2022 av kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

NRK rapporterte 7. mars at hensynet til villreinen havner i direkte konflikt med det planlagte skianlegget Eidsfjord Resort. Villreinen på Hardangervidda er allerede sterkt presset av ulike inngrep. Det samme gjelder både tam og villreinbestander i andre norske fjellområder. I 2021 ble det satt ny rekord i tillatelser til hyttebygging.

Hva vil regjeringen gjøre for å stanse tap av natur og reinbeiteområder til skianlegg, hyttebygging og vindkraftanlegg?

Svar:

Regjeringen mener at hensynet til naturmangfold og reinbestander i slike saker først og fremst må ivaretas gjennom god arealplanlegging, og at virkemidlene i plan- og bygningsloven, naturmangfoldloven og annen lovgiving må ses i sammenheng.

Kommunene har et stort ansvar for å ivareta naturmangfold, friluftslivsinteresser og reinbestander i sine

planer etter plan- og bygningsloven. Statsforvalterne og fylkeskommunene deltar aktivt i planprosessene for å bidra til at nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet blir ivaretatt. Dette omfatter blant annet hensynet til friluftslivsinteresser, villrein og annet naturmangfold, og hensynet til reindriftens arealbehov.

Hyttebygging er viktig for mange distriktskommuner. Det gir grunnlag for lokale arbeidsplasser, og sikrer bosetting i kommuner som opplever nedgang i folketall. Det er samtidig viktig å ivareta hensynet til naturmangfold, friluftslivsinteresser og rein. I områder med mye hyttebygging er det også viktig at kommunenes arealplanlegging ivaretar større sammenhengende områder uten hyttebebyggelse. Dette gjelder ikke minst i fjellområdene i nærheten av de største byene, der det flere steder er stort utbyggingspress. Jeg har tillit til at kommunene tar dette ansvaret på alvor, og gjør gode avveininger mellom bruk og vern av arealene. Kunnskapsgrunnlaget for å gjøre slike avveininger blir stadig bedre, blant annet gjennom arbeidet med økologisk grunnkart og utvikling av det offentlige kartgrunnlaget.

Kommunal- og distriktsdepartementet utarbeider nå en ny veileder om planlegging av fritidsbebyggelse. Veilederen vil beskrive hensyn som må ivaretas ved planlegging av ny fritidsbebyggelse, og hvordan dette kan gjøres. Et viktig budskap er at kommunene bør fastsette en politikk for fritidsbebyggelse i kommuneplanens samfunnsdel, som gir grunnlag for mer helhetlige og langsiktige avveininger mellom bruk og vern i arealplanleggingen. Medvirkning og konsekvensutredning er viktig for å få fram kunnskap om verdier og virkninger av planlagt utbygging. Når det gjelder tamreindrift, er det særlig viktig at reindrifts arealbruk kartlegges tidlig i prosessen, og at det legges til rette for medvirkning. Det vises også til konsultasjonsbestemmelsene i sameloven, der det er tydeliggjort at kommunene skal legge til rette for konsultasjoner med lokale samiske interesser, herunder reindriftsinteresser.

Fordi villreinen er en ansvarsart for Norge, og mer enn 90 prosent av villreinen i Europa lever i de sør-norske fjellområdene, har vi et særlig ansvar for å ta vare på denne arten. Villreinen kom på rødlista for første gang som nær truet i 2021 på grunn av bestandsnedgang. Det vises også til at funnet av CWD i Nordfjella og på Hardangervidda de siste årene har blitt en alvorlig trussel, og bidratt til å forverre situasjonen for villreinen.

Gjennom en årrekke er det imidlertid gjort mange viktige grep for å bedre villreinens levekår. Blant annet ble det i perioden 2007 – 2017 utarbeidet regionale planer etter plan- og bygningsloven for alle villreinområdene. Planene avgrenser nasjonale villreinområder og fastsetter en langsiktig arealforvaltning som balanserer bruk og vern for de aktuelle fjellområdene med randområder. Hovedinntrykket er at oppslutningen om de regionale planene er god, og at de gir et viktig grunnlag for videre

planlegging i kommunene. Samtidig ser vi at situasjonen for villrein kunne vært bedre.

Vi venter nå på de første klassifiseringene av våre ti nasjonale villreinområder etter kvalitetsnormen for villrein. Kvalitetsnormen for villrein ble vedtatt i 2020. Den skal beskrive tilstanden til villreinen i hvert av våre 24 villreinområder, hvilke faktorer som påvirker villreinen negativt, og hva vi kan gjøre for å bedre leveforholdene for villreinen. Kvalitetsnormen fastsetter at det er et mål å nå minimum middels kvalitet for de enkelte villreinområdene. På lengre sikt er målet at de nasjonale villreinområdene skal ha god kvalitet. Dersom ikke kvalitetsmålet nås, eller det er fare for at det ikke nås, vil Klima- og miljødepartementet i samråd med aktuelle myndigheter vurdere å utarbeide en tiltaksplan om hvordan ønsket kvalitet likevel kan oppnås.

Regjeringen følger opp Meld. St. 28 (2019-2020) Vindkraft på land, som varsler en skjerpet vektlegging av miljøhensyn i framtidige vindkraftsaker. Konsekvensutredninger av høy kvalitet, klarere vilkår og gode nok undersøkelser vil bidra til bedre kunnskap om miljø- og samfunnsvirkninger. Føre-var prinsippet skal vektlegges der det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap og dokumentasjon på mulige virkninger. Planlegging og bygging av vindkraftanlegg skal innlemmes i plan- og bygningssloven, for å sikre gode lokale prosesser og avveininger mellom ulike arealbruksinteresser.

Regjeringen arbeider med å styrke kunnskapen om natur og øke bevisstheten om arealbruk i Norge. Dette omfatter blant annet bedre veiledning om bruk av konsekvensutredninger. Det er også satt i gang arbeid med å utvikle metoder for naturregnskap og arealregnskap, i regi av henholdsvis Klima- og miljødepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1680

Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 4. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Når vil regjeringen innføre aktiv ID-kontroll på Norges grenseoverganger nå som vi er i en ekstraordinær flyktningssituasjon?

BEGRUNNELSE:

For en uke siden (18.03.21) uttalte statsråd Mehl «vi vil vurdere å innføre grensekontroll. Det kan komme om ikke veldig lenge, men det er viktig å gjøre dette etter grundig vurdering.» Nå har regjeringen over en uke på seg til å vurdere, og undertegnede etterlyser svar på hva som konkret har kommet ut av denne vurderingsprosessen.

Svar:

Jeg går ut fra at spørsmålet gjelder innføring av midlertidig grensekontroll på luft- og landegrensen.

Grenseforordningen artikkel 25 åpner for at det kan gjeninnføres midlertidig personkontroll på indre grense, som en siste utvei, dersom det foreligger en alvorlig trussel mot medlemsstatens offentlige orden eller indre sikkerhet.

Norge har siden slutten av november 2015 hatt slik indre grensekontroll på fergeankomster fra Tyskland, Danmark og Sverige. I tråd med instruks fra justis- og beredskapsdepartementet utfører politiet intensivert utlendingskontroll på territoriet som supplement til grensekontrollen som utføres ved fergeankomstene. Politiet gjennomfører også intensivert informasjonshenting til etterretningsproduksjon som bidrar til å identifisere trusselaktører og redusere sårbarhet. Territorialkontrollen i de aktuelle grensenære områdene justeres i tråd med det til enhver tid gjeldende trusselbildet.

Behovet for og graden av intensitet i norsk territorial- og grensekontroll, må for øvrig ses i sammenheng med kontrollene som våre naboland utfører med reisende som krysser grensen mellom Sverige og Danmark og mellom Danmark og Tyskland.

I den uoversiktlige og komplekse situasjonen som Europa nå er i kan det ikke ses bort fra at enkelte vil forsøke å komme seg inn i Norge på falske premisser. Jeg og resten av regjeringen følger derfor nøye med på utviklingen i sikkerhetsrisikoen som følge av krigen i Ukraina, og vurderer løpende behovet for utvidet indre grensekontroll.

Per nå er min vurdering at andre tiltak, herunder de som er beskrevet over, er mer målrettede og effektive for å ivareta formålet om å oppdage grensekryssende kriminell eller sikkerhetstruende aktivitet over luft- og landegrensen. Selv om det er flere stater i Schengen-samarbeidet som i dag har indre grensekontroll, er det foreløpig bare Estland som har gjeninnført indre grensekontroll begrunnet med krigen i Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 1681

Innlevert 23. mars 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 4. april 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Skal ikke personer som er avhengig av oksygenbehandling kunne dra på turer til utlandet, og vil statsråden sørge for at HELFO fortsetter praksisen med at selskapene kan søke refusjon på vegne av pasientene?

BEGRUNNELSE:

Personer som er avhengig av oksygenbehandling har etter Folketrygdloven (§ 5-24) rett på å få dekket utgifter til behandling under reise og opphold. Det er et vilkår at personen har et vedvarende og regelmessig behov for oksygen. Bestemmelsen skal sikre at personer med slike behandlingsbehov får den samme muligheten som andre til opphold i utlandet.

I HELFO har praksisen vært at de selskapene som leverer behandlingen kan søke refusjon på vegne av pasienten, sånn at pasientene ikke selv må legge ut for denne kostnaden. Denne praksisen er nå endret, sånn at pasientene selv må legge ut for behandlingen.

Dette blir fort et utlegg for pasienten på flere tusen kroner. En del av de som reiser er borte over en lengre

periode. f.eks. de som skal på en behandlingsreise over en lengre periode eller de som leier leilighet i vinterhalvåret i Spania. Et opphold på ca. en måned kan koste mellom 15000-20000 kr, som pasienten nå må legge ut for selv.

Pasienter med lungesykdom er overrepresentert i gruppen av uføre eller pensjonister, og for mange av disse vil dette være tilnærmet umulig å legge ut for. I praksis betyr denne praksisendringen at mange ikke lenger kan reise til utlandet dersom en er avhengig av oksygenbehandling.

Svar:

Personer som er medlemmer i folketrygden som bosatt i Norge eller under opphold på Svalbard, har rett til å få dekket utgifter til oksygenbehandling under midlertidig opphold i utlandet etter bestemmelsen i folketrygdloven § 5-24 andre ledd. Som midlertidig opphold regnes utenlandsopphold som varer i inntil ett år. Dette kan være turistopphold, behandlings-reiser og lengre opphold som pensjonist i utlandet. Det er et vilkår for stønad at medlemmet har et vedvarende og regelmessig behov for oksy-

genbehandling. I slike tilfeller dekkes nødvendige utgifter til oksygenbehandling, både under utenlandsoppholdet og under reisen til og fra utlandet. Bestemmelsen sikrer at medlemmer med slike behandlingsbehov får den samme muligheten som andre til opphold i utlandet.

Det er et generelt prinsipp for stønad etter bestemmelsene i folketrygdloven kapittel 5 at medlemmet betaler for tjenesten og deretter søker om å få refundert utgiftene av Helfo. Retten til stønad etter bestemmelsene i folketrygdloven kapittel 5 oppstår først når medlemmet kan dokumentere å ha hatt faktiske utgifter. Som hovedregel må krav om stønad settes frem av den som har rett til stønaden og stønaden skal utbetales til vedkommende, jf. folketrygdloven §§ 22-1 og 22-13.

Den enkelte oksygenleverandør i Norge kan på visse vilkår inngå avtale om direkte oppgjør med Helfo, jf. folketrygdloven § 22-2. For å inngå en slik avtale forutsettes det blant annet at selskapet har ansvar for at utstyret og oksygenet er i henhold i norsk standard, og at selskapet har organisasjonsnummer og kontonummer i norsk bank. Helfo vil i slike tilfeller utbetale stønaden direkte til leverandøren. På den måten slipper medlemmet å legge ut for behandlingen selv, for så å måtte kreve utgiftene refundert fra Helfo.

Helfo har imidlertid opplyst at de over tid har hatt en praksis der det har blitt foretatt oppgjør med enkelte oksygenleverandører basert på innsending av faktura, uten at det har vært inngått avtale om direkte oppgjør. Denne praksisen har ikke vært i tråd med folketrygdlovens regler om fremsetting av krav og utbetaling av stønad. Endringen som Helfo har foretatt, vil i større utstrekning sikre lik praksis når det gjelder forvaltningen av stønadsordningen etter § 5-24, uavhengig av hvilke tjenester det gis stønad for og uavhengig av den enkeltes tjenestebehov. Det understrekes at omleggingen av praksis ikke innebærer noen innskrenkning av retten til stønad til oksygenbehandling i utlandet, men det legges til grunn at tjenestene må være

betalt av den enkelte før refusjon kan gis etter § 5-24 eller at leverandøren av oksygen i Norge har inngått avtale om direkteoppgjør på samme måte som for andre tjenester enn oksygen.

Reglene i folketrygdloven § 5-24 må dessuten ses i sammenheng med EØS-avtalens forordning 883/2004 om koordinering av trygdeordninger (trygdeforordningen). Det følger av artikkel 19 i trygdeforordningen at EØS-borgere som er medlemmer i folketrygden, har rett til helsehjelp som blir nødvendig under midlertidig opphold i et annet EØS-land. Dette omfatter også løpende behov for visse helsetjenester ved kroniske sykdommer, som blant annet oksygenbehandling. Slik behandling skal da ytes av oppholdslandet og utgiftene skal dekkes etter oppholdslandets lovgivning. Retten til helsehjelp etter trygdeforordningen må dokumenteres ved å fremlegge europeisk helsetrygdkort. Retten til stønad etter folketrygdloven § 5-24 faller bort (avskjæres) for den som har rett til helsehjelp etter trygdeforordningen. Spania, som representanten viser til, er blant de EØS-landene som ikke er unntatt fra avskjæring. Det betyr at et medlem som er bosatt i Norge og som mottar oksygenbehandling i Spania, i utgangspunktet ikke vil ha rett til stønad etter folketrygdloven § 5-24 da Spania skal yte tjenestene og utgiftene skal dekkes etter spanske regler.

Ved flyreiser til og fra utlandet regnes oksygentilførsel under flyreisen som en del av utenlandsoppholdet, selv om utgiftene betales i Norge før reisen. Dette gjelder også hvis flyselskapet krever at personen som trenger særskilt oksygentilførsel skal benytte oksygen og utstyr som er fremskaffet av flyselskapet. Hvis et medlem har behov for oksygen både under flyreisen og under oppholdet i et annet EØS-land, vil hele stønadskravet bli vurdert etter reglene i folketrygdloven § 5-24. I slike tilfeller kan altså medlemmet få dekket både utgifter til oksygen under flyreisen og under opphold i utlandet etter reglene i folketrygdloven § 5-24.

SPØRSMÅL NR. 1682

Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 4. april 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Regjeringen har laget en krisepakke for næringslivet i Øst-Finnmark, spesielt med tanke på sanksjonene som innføres mot Russland. Mange bedrifter i verftsindustrien

også ellers langs kysten har jobbet opp mot det russiske markedet som eksempelvis Fiskerstrand verft på Sunnmøre.

Vil statsråden ta initiativ til at den etablerte krisepakken for Øst-Finnmark gjøres generell slik at alle bedrift-

er som har en vesentlig del av sin virksomhet mot Russland omfattes og samtidig styrker pakken økonomisk når virkeområdet utvides?

Svar:

Fredag 1. april fremmet regjeringen forslag til Stortinget om en støttepakke for bedrifter som er særskilt rammet av krigen i Ukraina og sanksjonene mot Russland og Hviterussland. Pakken består av fire tiltak:

- 50 millioner kroner til styrking av eksisterende distriktsrettede virkemidler.
- Øke rammen på Innovasjon Norge sine lavrisikolån med 500 mill. kroner.
- En lånegarantiordning for bedrifter som er spesielt rammet av Russlands krigføring i Ukraina og sanks-

jonene mot Russland og Hviterussland, med en ramme på 400 mill. kroner.

- En tilskuddsordning for bedrifter med inntektsbortfall som følge av Russlands krigføring i Ukraina og sanksjonene mot Russland og Hviterussland, med en ramme på 55 mill. kroner.

De to første tiltakene går ut på å øke rammen på eksisterende ordninger, og økningen vil øremerkes Øst-Finnmark. Lånegarantiordningen og tilskuddsordningen vil gjelde for bedrifter i hele landet som har hatt en vesentlig del av omsetningen sin, hhv. minimum 40 prosent og 50 prosent, fra Russland, Hviterussland og Ukraina. De økonomiske rammene for disse to ordningene er satt med tanke på at de skal gjelde for bedrifter i hele landet.

SPØRSMÅL NR. 1683

Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 4. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sørge for at det legges til rette for bruk av selvbosetting i kommunene, og når kan man forvente at utvidelse av målgruppen for AMOT, samt forenklede rutiner for dette kan tas i bruk?

BEGRUNNELSE:

Siden 24. februar har over 3 millioner mennesker flyktet fra Ukraina, og over 1,8 millioner av dem har flyktet til Polen. Det har kommet 2 274 søknader fra ukrainske statsborgere om kollektiv beskyttelse i Norge, men det kommer også flere på visum som ikke har søkt om dette ennå. Utlendingsdirektoratet (UDI) anslo 15. mars at tallet kan øke til 30 000 i løpet av året. Dette må Norge og norske kommuner forberede seg på. Ikke alle flyktninger blir bosatt ved at IMDi finner en kommune til dem. Noen bosetter seg på eget initiativ uten medvirkning fra det offentlige, mens andre finner bolig selv i en kommune og søker om å bli bosatt der.

I instruks av 16.03.22 bes UDI om å iverksette en utvidelse av målgruppen for ordningen med alternativ mottaksplass (AMOT). Faglig forum for kommunalt flyktningsarbeid (ffkf) opplyser om at flere kommuner nå melder om at det begynner å bli kritisk å få på plass den varslede utvidede AMOT-ordningen. Ffkf vurderer det videre som

kritisk at utvidet AMOT-ordning klargjøres hurtig, og at informasjonen raskt kommer til den enkelte og kommunene.

Flere varsler at det også er imperativt at det blir enklere å søke om alternativ mottaksplass og at man i større grad tar i bruk prinsippet om selvbosetting.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet instruerte Utlendingsdirektoratet (UDI) 16. mars 2022 til å midlertidig utvide ordningen om alternativ mottaksplass (AMOT) slik at den også omfatter personer fordrevet fra Ukraina som faller innunder målgruppen for midlertidig kollektiv beskyttelse. Enslige mindreårige asylsøkere er ikke omfattet. Ordningen er frivillig for kommunene, og søknadene må godkjennes av UDI og den aktuelle kommunen.

UDI har arbeidet med å få på plass forenklede saksbehandlingsprosesser for søknader om alternativ mottaksplass tilpasset utvidelsen av ordningen. Blant annet er de i ferd med å få på plass en elektronisk søknadsportal, som forventes å kunne benyttes i løpet av de aller nærmeste dagene, og åpner også for at kommunene kan akseptere søknaden før den sendes til UDI. Dette vil forenkle saksbehandlingen betraktelig. Utover søknader fra enkeltpersoner åpnes det også for at kommuner kan sende en

søknad til UDI om at de har egnede boløsninger, og kan tilby alternativ mottaksplass for større grupper. Følg med på UDIs nettsider, hvor det løpende blir lagt ut detaljert informasjon om ordningen, herunder om den elektroniske søknadsportalen og når den kan benyttes: www.udi.no

Utvidelse av ordningen med alternativ mottaksplass bidrar til at fordrevne fra Ukraina kan bo i nærheten av sitt nettverk i Norge, og vil også begrense presset på mottaksapparatet. Kommuner som inngår en slik avtale om alternativ mottaksplass forplikter seg til å etablere rutiner for å identifisere sårbare personer og følge dem opp.

Det er arbeids- og inkluderingsministeren som har ansvaret for offentlig hjelp til bosetting av flyktninger i kommunene, og det statlige ansvaret er delegert til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Arbeids- og inkluderingsministeren har informert om at personer som er fordrevet fra Ukraina og som innvilges midlertidig kollektiv beskyttelse, kan få tilbud om offentlig hjelp etter avtale mellom IMDi og den aktuelle bosettingskommunen.

Flyktninger som klarer seg selv økonomisk og har et sted å bo, står i utgangspunktet fritt til å bosette seg på eget initiativ, uten avtale med verken IMDi eller kommunen. De vil da ikke ha krav på alle rettigheter etter integreringsloven, og kan miste rett til andre ytelser. Dersom flyktninger ønsker økonomisk støtte til bolig, livsopphold, mv. må bosettingen avtales mellom kommunen og IMDi. Flyktninger kan finne bolig selv, og avtale bosettingen med kommunen (avtalt selvbosetting). Kommuner som får henvendelser fra flyktninger som bor privat, eller som har funnet seg en bolig som de ønsker at kommunen skal godkjenne, kan avtale selvbosettingen med IMDi. Flyktninger som blir bosatt på denne måten inngår da i antallet flyktninger kommunen har vedtatt å bosette. Arbeids- og inkluderingsministeren oppfordrer alle kommunene til å ta i bruk ordningen med avtalt selvbosetting. IMDi jobber med å gjøre ordningen bedre kjent for kommuner som ikke har benyttet seg av den tidligere.

Justis- og beredskapsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet, herunder underliggende virksomheter UDI og IMDi, samarbeider tett for en god overgang fra mottaksfasen til bosetting.

SPØRSMÅL NR. 1684

Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 31. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden igangsette en gjennomgang av ankenekt i seksårssakene, samt foreta en evaluering av dagens ordning?

BEGRUNNELSE:

Straffeprosessloven § 321 om anke over dommer ble i 2019 endret, slik at siktedes ubetingede rett til ordinær ankebehandling for saker som etter loven kan medføre fengsel i mer enn seks år ble avskaffet. Etter lovendringen skal også slike saker vurderes etter annet ledd, dvs. at anke kan nektes fremmet dersom lagmannsretten enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem.

I komiteens merknader til saken ble det fremhevet at det skulle være snakk om en snever adgang og at terskelen for å avvise denne typer saker skulle være høy.

Retts24 har innhentet tall, som viser at over halvparten av alle alvorlige straffesaker har blitt stoppet i ankeutval-

get i første halvår av 2021. Åpenbart ikke i tråd med Stortingets intensjon.

Høyesterett besluttet i 2021 at sak om ankenektelse av en seksårssak skulle behandles i avdeling. Saken omhandlet en mann som ble dømt til seks og et halvt års fengsel i tingretten, fikk anken sin nektet fremmet i Lagmannsretten. Høyesterett overprøvde denne avgjørelsen, og ankesaken ble behandlet i Borgarting lagmannsrett hvor han ble frifunnet. Saken illustrerer hvorfor praktiseringen av lovverket knyttet til ankeadgang er viktig.

Svar:

Reglene om nektelse og henvisning av anker over dom til lagmannsretten (ankesiling) ble endret med virkning fra 1. januar 2020. Straffeprosessloven § 321 andre ledd første punktum gir lagmannsretten adgang til å nekte en anke fremmet, det vil si å unnlate å henvise den til muntlig ankeforhandling. Kravene for å nekte ankebehandling er meget strenge. Det må være «klart» at anken ikke kan føre

frem. Tre lagdommere må enstemmig komme til at lovens vilkår er oppfylt. Dersom én av tre lagdommere mener at det foreligger en rimelig mulighet for at anken kan føre frem, skal saken fremmes til full ankebehandling. Det må i tillegg være forsvarlig å avgjøre retts- og bevissspørsmålene i saken på grunnlag av en skriftlig og forenklet behandling. Beslutningen skal begrunnes, slik at partene kan vurdere om anken har vært undergitt en reell vurdering. Beslutningen kan ankes til Høyesterett.

Reglene har nå virket i noe tid. Et viktig bidrag for å avklare det nærmere innholdet i gjeldende rett kom høsten 2021. Høyesterett har i en kjennelse foretatt en grundig gjennomgang av hvordan de strenge vilkårene skal praktiseres, jf. HR-2021-2058-A. Høyesterett vurderte hvordan det såkalte klarhetskravet skal forstås, i tillegg til kravet om at det må være forsvarlig å avgjøre retts- og

bevissspørsmålene i saken på grunnlag av en skriftlig og forenklet behandling. Det ble uttalt at det var grunn til å stille særlig strenge krav til lagmannsrettens begrunnelse i de mest alvorlige sakene, og at straffeprosessloven § 321 andre ledd ikke var i strid med den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 6 nr. 1 såfremt de strenge vilkårene for anvendelse av bestemmelsen var oppfylt. Høyesterett gir i avgjørelsen god veiledning som vil være viktig for lagmannsrettens praktisering av regelverket fremover.

Det er derfor etter mitt syn for tidlig å evaluere hvordan lovendringen har fungert. Det er også for tidlig å foreta en ny vurdering av vilkårene for lagmannsrettens ankeprøving. Jeg mener vi må vente til vi har et bedre grunnlag for å vurdere hvordan Høyesteretts presiseringer følges opp i praksis, før jeg eventuelt vil se nærmere på ordningen.

SPØRSMÅL NR. 1685

Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland

Besvart 5. april 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at Arbeids- og sosialdepartementets vedtak i Arne Tangens sak blir fulgt opp og at denne konkrete saken blir avsluttet?

BEGRUNNELSE:

Som stortingsrepresentant og ombudsperson får vi henvendelser fra innbyggere som sliter i møte med systemet og opplever seg urettferdig behandlet.

En slik sak undertegnede har blitt kontaktet om gjelder hvor Nav tre ganger har avslått å godkjenne Arne Tangens yrkesskade fordi de mener han ikke var arbeidstaker etter reglene i folketrygdloven da han ble skadet. Saken kan bl.a. leses i BT her: <https://www.bt.no/nyheter/lokalt/i/rAon48/nav-nektet-aa-godkjenne-yrkesskade-naa-har-statsraaden-grepet-inn-og-snu>

Tidligere arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen valgte å gripe inn og skriver følgende i et brev datert 29.06.2020 til Arne Tangen og hans advokat Ole Hauge Bendiksen:

«Arbeids- og velferdsetaten er bedt om å omgjøre vedtak sitt, slik at etaten i sin saksbehandling legger til grunn at du var yrkesskadedekket da skaden skjedde. Jeg er glad for at saken med dette har funnet sin løsning».

Problemet er bare at saken slik undertegnede forstår fortsatt ikke har funnet sin løsning og at Nav har valgt å se bort fra brevet fra statsråden.

Det er problematisk når underliggende etater ikke følger instruks fra sin øverste sjef som i dette tilfelle er arbeids- og sosialministeren. Undertegnede er likevel bevisst på at det kan finnes forhold som ikke er meg bekjent i denne saken. Jeg vil likevel oppfordre statsråden til å undersøke saken, og stadfeste tidligere statsråds beslutning slik at saken faktisk kan finne sin løsning.

Svar:

Arbeids- og inkluderingsdepartementet valgte i juni 2020 å sende brev til Arbeids- og velferdsetaten om behandling av yrkesskadesaken til Arne Tangen. Det er ikke vanlig at Arbeids- og inkluderingsdepartementet instruerer Arbeids- og velferdsetaten i enkeltsaker. I den spesielle saken var det flere forhold som lå til grunn for at den daværende statsråden tok opp saken i et eget brev, slik at Tangens skade ble godkjent som yrkesskade etter folketrygdens særregler ved yrkesskader. Det ble bl.a. lagt vekt på at spørsmålet om Tangen på skadetidspunktet var selvstendig næringsdrivende eller arbeidstaker, var grundig behandlet i en rettskraftig dom fra Bergen tingrett. Tingretten slo fast at Tangen var arbeidstaker, og dermed

yrkesskadedekket. Riktignok gjaldt dommen yrkesskade-forsikringslovens regler, men yrkesskadeforsikringens og folketrygdens arbeidstakerbegrep er i praksis parallelle. Vedtaket i yrkesskadesaken har med dette fått sin løsning.

Departementet fant imidlertid ikke noe grunnlag for å gå inn i saken som omhandlet rett til sykepenger. Det at man får godkjent en skade som yrkesskade, betyr ikke at man i alle tilfeller har rett til sykepenger. Reglene for rett til sykepenger framgår av folketrygdloven kapittel 8. Uavhengig av om man er arbeidstaker, frilanser eller selvstendig næringsdrivende, er det et vilkår at man har tapt pensjonsgivende inntekt for å få rett til sykepenger.

Regelverket forvaltes av Arbeids- og velferdsetaten, og jeg har tillit til at etaten har håndtert spørsmålet om rett til sykepenger i henhold til gjeldende regelverk. Får man et vedtak man ikke er enig i, må saken følge de alminnelige klage- og ankereglene. Dersom det kommer fram opplysninger i en sak som tilsier at det er fattet feil vedtak, kan etaten omgjøre vedtaket sitt. Jeg er kjent med at NAV Klageinstans i januar 2021 vurderte om det at Tangen fikk godkjent yrkesskade tilsa at det var grunnlag for å omgjøre vedtaket om rett til sykepenger. NAV Klageinstans fant imidlertid ikke at det var grunnlag for å omgjøre vedtaket om rett til sykepenger.

SPØRSMÅL NR. 1686

Innlevert 25. mars 2022 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik

Besvart 6. april 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Med bakgrunn i den alvorlige situasjonen vi ser i Norge i dag i etterkant av koronapandemien, med store utfordringer innen psykisk helse, hvilke konkrete tiltak vil Regjeringen på kort og lang sikt iverksette for å møte de utfordringene vi nå ser?

BEGRUNNELSE:

Hundre tusenvis av nordmenn sliter med den psykiske helsen som følge av koronapandemien.

To år med pandemi med strenge smitteverntiltak som stenging av skoler og fritidstilbud, digital undervisning, karantene og sosial distansering har preget de siste to år. Tiltakene har gjort det svært krevende for mange som sliter psykisk.

Vi ser en økt pågang av unge med alvorlige psykiske lidelser hos flere av de barne- og ungdomspsykiatriske klinikkene.

Statens undersøkelseskommissjon for helse og omsorgstjenester ga 24. mars ut sin statusrapport om det psykiske helsetilbudet til barn og unge.

Den viser at det er flere barn og unge som har fått et økt behov for psykisk helsehjelp, og presset på tjenestene kan utfordre pasientsikkerheten.

Det haster å iverksette tiltak, for alle aldersgrupper, men barn og unge spesielt.

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for de som nå opplever psykiske helseutfordringer i kjølvannet av pandemien. Særlig bekymringsfull er den økningen vi ser blant barn og unge som har behov for psykisk helsehjelp. En del av de utfordringene vi nå ser var der allerede før pandemien, men har blitt forsterket gjennom to år med nedstengning og strenge smitteverntiltak. Derfor har også denne regjeringen psykisk helse som et av sine viktigste innsatsområder.

Vi ser at det i noen grupper i befolkningen har vært en økning i psykiske plager og nedgang i livskvalitet. Flere har opplevd ensomhet og utenforskap, og flere har hatt behov for psykisk helsehjelp enn tidligere. Vi ser en økt pågang til psykisk helsevern, spesielt for barn og unge. Der har det vært en økning i pågangen på nesten 30 prosent fra 2019 til 2021. Tilsvarende tall for voksne er 12 prosent. Flere har også mer alvorlige lidelser enn tidligere. Økningen i psykiske plager og ensomhet har vært særlig tydelig i perioder med mange smitteverntiltak.

De regionale helseforetakene har styrket tilbudet under pandemien og flere har fått hjelp. Likevel har den store pågangen ført til en økning i ventetidene. Dette gjelder særlig i psykisk helsevern barn og unge, hvor tall fra 2. tertial 2021 viste at ventetidene økte med 7 dager sammenlignet med samme periode året før. Innen psykisk helsevern voksne har ventetiden økt med 3 dager. Også fastleger og andre kommunale helse- og omsorgstjenester har merket stor pågang under pandemien. Dette

er bekymringsfullt. Vi må gjøre det vi kan for å forebygge psykiske lidelser, og gi tidlig og god hjelp når behovet er der. Tjenestene må ha tid og ressurser til å gi den hjelpen folk trenger – både gjennom lavterskel hjelpetilbud og mer spesialisert hjelp.

Regjeringen har i budsjettet for 2022 lagt til rette for økt behandling i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling gjennom en økning i grunnfinansieringen av sykehusene på 350 millioner kroner. I tillegg er det avsatt om lag 250 millioner kroner til å styrke lavterskel helsetiltak (inkludert 100 millioner kroner i økte inntekter til kommunene og fylkeskommunene begrunnet med blant annet behov for lavterskeltilbud til barn og unge og psykisk helse i videregående skole), nye samarbeidsteam (FACT-, ACT- og FACT ung-team), kompetanseutvikling på selvskadings- og selvmordstematikk, forskning, vurdering av samordning av relevante hjelpetelefoner og ROS – Rådgivning om spiseforstyrrelser. I januar 2022 ble det også bevilget 100 millioner kroner til lavterskel psykisk helsetilbud i kommunene i forbindelse med koronapandemien.

Det blir viktig å følge nøye med på utviklingen fremover når det gjelder de psykiske effektene av pande-

mien, og vurdere behov for ytterligere tiltak. Statens undersøkelseskommissjon for helse- og omsorgstjenesten (Ukom) sin kartlegging understreker at det er behov for en særlig innsats for barn og unges psykiske helse etter to år med pandemi. Vi vil gå grundig gjennom Ukoms rapport og vurdere om det er behov for ytterligere tiltak.

Vi har allerede tatt noen grep for å øke kapasitet, kvalitet og sammenheng i tjenestene, men skal arbeide videre med dette og med bedre forebygging gjennom en ny opptrappingsplan for psykisk helse og andre innsatser. Opptrappingsplanen for psykisk helse vil være viktig for å styrke både kapasitet og kvalitet i tjenestene. I planen skal vi fokusere både på det helsefremmende og forebyggende arbeidet, på mer tilgjengelig og nær hjelp, samt på tilbudet til dem med alvorlige og sammensatte utfordringer. Vi har også varslet at vi vil styrke helsestasjonene og skolehelsetjenesten gjennom en opptrappingsplan. Dette arbeidet vil blant annet inngå som en del av opptrappingsplanen for psykisk helse. Det er også et mål for regjeringen å øke befolkningens kompetanse om ivaretagelse av egen psykisk helse.

SPØRSMÅL NR. 1687

Innlevert 26. mars 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 4. april 2022 av kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Ap/Sp-regjeringa har skrinlagt førre regjering sin plan om eit nytt Eksportstrategiråd i Ålesund, fordi vi ikkje treng «...enda en etat med enda et styre, enda en logo, enda et HR-system og enda et administrasjons- og regnskapssystem som koster penger, i stedet for å bruke pengene på verdiskaping.»

Har Regjeringa gjort tilsvarende vurdering av pengebruken med å opprette sju nye fylkeskommunar, og kva utgjør dei administrative kostnadene for sju nye fylkeskommunar samanlikna med eitt lite sekretariat for Eksportstrategirådet?

GRUNNGJEVING:

Som del av arbeidet med å styrke norsk eksport, foreslo Solberg-regjeringa å opprette Eksportstrategirådet lokalisert i Ålesund for å bygge opp eit statleg kompetansmiljø med ei styrande rolle i norsk eksportpolitikk utanfor Oslo.

Ap/Sp-regjeringa har skrinlagt denne planen, og vil i staden at norsk eksport framleis skal leiast og styrast frå Oslo. Det tyngste argumentet for å vrake oppretting av Eksportstrategirådet i Ålesund er, i følgje Næringsministeren sitt svar i spørjetimen 23/3 (spørsmål 1) at:

«Vi oppretter ikke nye offentlige etater, for det er bortkastede penger. (...) når bedriftene våre da forteller oss at vi ikke trenger flere offentlige etater, men at vi trenger bedre virkemidler som raskere tar oss til mål, så er det vel det som må være viktig, og ikke at vi får enda en etat, med enda et styre, enda en logo, enda et HR-system og enda et administrasjons- og regnskapssystem som koster penger, i stedet for å bruke pengene på verdiskaping.»

Det er prisverdig at Næringsministeren og regjeringa er oppteken av offentlig pengebruk og å bruke minst mulig pengar på byråkrati og mest mulig på verdiskaping. Men uttalen frå Næringsministeren står i eit merkeleg lys når vi veit at den same regjeringa no arbeider med å opprette sju nye fylkeskommunar – med kvar sine sty-

rande organ, kvar sin logo, kvar sine HR-system, kvar sine administrasjons- og rekneskapssystem og så vidare. Medan Eksportstrategirådet handla om 10-15 stillingar og eit budsjett på eit tosifra millionbeløp, handlar sju nye fylkeskommunar om nye administrative styringssystem for ca. 15 000 tilsette og med driftsbudsjett på tosifra milliardbeløp.

Regjeringa har allereie varsla at dei vil dekke alle kostnadene opprettinga av sju nye fylkeskommune-administrasjonar vil medføre – samtidig som regjeringa med voldsomt engasjement argumenterer mot å opprette eitt nytt, lite eksportstrategiråd i Ålesund fordi det er bortkastet pengar å opprette nye offentlege einingar.

Det vil då vere viktig å vite om regjeringa har gjort tilsvarande vurderingar for oppretting av sju nye fylkeskommunar, som ein gjorde då ein valde å skrinlegge planen om å opprette Eksportstrategirådet i Ålesund og i staden løyse oppgåvene gjennom eksisterande etatar og meir desentralisert lokalisering av stillingar i desse etatane.

Svar:

Deling av fylkeskommuner vil innebære kostnader for fylkeskommuner som skal deles, og for staten. Dette er

kostnader som er nødvendige for å rette opp i tvangssammenslåingene fra 2017. Jeg er likevel opptatt av at kostnadene skal holdes så lave som mulig. Regjeringen vil kompensere de tvangssammenslåtte fylkeskommunene for kostnadene direkte knyttet til delingsprosessen. Disse kostnadene skal ikke gå ut over tjenestene til innbyggerne. Fylkeskommunene som har søkt om å deles, skal sende en egen søknad til departementet.

Søknadene skal basere seg på en svært nøktern tilnærming til hva som er absolutt nødvendig for å gjennomføre delingsprosessene. Utgifter som kan unngås, blir ikke kompensert.

Ut over denne søknadsbaserte kompensasjonsordningen, er det fylkeskommunenes eget ansvar å gjøre nødvendige disponeringer i fylkeskommunene. Fylkeskommunene som har søkt om deling, er nå i gang med å vurdere hvordan delingen praktisk skal gjennomføres. Kostnadene ved å etablere og drifte nye fylkeskommuner vil blant annet avhenge av valgene fylkeskommunene tar.

Jeg viser for øvrig til at ev. spørsmål om Eksportstrategirådet må rettes til næringsministeren, som ansvarlig statsråd for næringspolitikken.

SPØRSMÅL NR. 1688

Innlevert 26. mars 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 30. mars 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at det snarest kommer på plass midlertidige avbøtende tiltak til reindrifta for den folkerettsstridige utbygginga på Fosen?

BEGRUNNELSE:

I høst konkluderte Høyesterett med at tillatelsene som er gitt til vindkraftutbygginga på Fosen er ugyldige, da de krenker reindriftsamene på Fosens rettigheter under artikkel 27 av FNs konvensjon for sivile og politiske rettigheter. Staten har ikke fulgt opp denne dommen, noe Sametingspresident Silje Karine Muotka treffende har omtalt som et pågående menneskerettighetsbrudd på Fosen.

I Klassekampen 25.03 gir statsråden signaler om at en utredning om oppfølging av høyesterettsdommen være ferdig i 2023, men at den videre prosessen kan ta flere år.

Samtidig skal departementet ha etterspurt midlertidige avbøtende tiltak fra utbygger, noe som kan være viktig nå, selv om Høyesterett har avvist at slike tiltak er en akseptabel løsning på sikt.

Det er alvorlig at det fem måneder etter at dommen ble lagt frem, ikke er kommet noen avbøtende tiltak for reindrifta i området. Mangelen på konkret oppfølging av dommen er en trussel mot folks rettsikkerhet, mangelen på avbøtende tiltak er en trussel mot reindriftas likviditet og eksistens.

Måneden mai heter suehpede – kalvingstid på sørsamisk, og miessemannu – kalvingsmåneden på nordsamisk. Avbøtende tiltak burde allerede vært på plass nå, da vårvinteren er tiden hvor både simlene og de nyfødte kalvene trenger ro og godt med tilgang på mat.

Svar:

Olje- og energidepartementet sendte 13. desember et brev til partene på Fosen, der videre saksbehandling etter høyesterettsdommen ble beskrevet.

I brevet ble selskapene bedt om å redegjøre for hvilken beredskap de har for å avhjelpe en potensielt krevende driftssituasjon for reindriften på Fosen. Det ble også bedt om innspill til hvilke tiltak som kan settes i verk på kort sikt for å avhjelpe konsekvensene av utbyggingen for reindriften, mens det arbeides for å finne mer permanente løsninger.

Fosen Vind og Roan Vind redegjorde for sine respektive beredskapsplaner i brev av 23. desember til departementet. Selskapene har diskutert behovet for midlerti-

dige tiltak ved flere anledninger, og reindriften har i den forbindelse ikke meldt om særlige behov. Reindriften har heller ikke i møter med departementet meldt om behov for midlertidige tiltak.

Departementet er kjent med at selskapene nylig har tatt opp med reindriften spørsmålet om midlertidig kompensasjon i påvente av endelige avklaringer rundt Storheia og Roan vindkraftverk. Dette vil bedre likviditeten i reindriften til nærmere avklaringer foreligger.

Det er utfordrende beiteforhold for reindriften i deler av landet, og det er erklært beitekrise flere steder i Nordland, Troms og Finnmark. Selv om det er unormalt mye snø i Trøndelag, har disse områdene så langt unngått beitekrise.

SPØRSMÅL NR. 1689

Innlevert 26. mars 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 6. april 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

17. mars sendte OED TFO 2022 ut på høring. I høringsbrevet skriver departementet: "Regjeringen vil komme tilbake til hvordan Hurdalsplattformens formulering om at klima og miljø skal vurderes mer helhetlig i TFO-runder vil bli fulgt opp for runder etter årets runde." Samtidig med at en vurdering av klima og miljø utsettes, foreslås det å lyse ut blokker innenfor det området hvor den faktiske iskantsonen er.

Hvordan kan regjeringen mene det er forsvarlig, i dagens kritiske miljø og klimasituasjon, å utsette miljøvurderingene?

Svar:

Hensynet til det ytre miljø og andre næringer har fra start vært en integrert del av forvaltningen av petroleumressursene på norsk kontinentalsokkel. Petroleumspolitikken, rammer for virksomheten og hensynet til natur- og miljø og andre samfunnsforhold har vært gjenstand for grundige vurderinger og avveininger i Stortinget over flere tiår. Det er bred politisk enighet om petroleumspolitikken på Stortinget og har vært det gjennom flere Storting.

Det er utviklet et omfattende HMS-regelverk som stiller strenge krav til selskapenes styring av virksomheten. Regelverkets funksjonelle karakter innebærer at kravene til forsvarlighet blir strengere når virksomhet-

en foregår i områder som tilsier strenge krav. Gjennom HMS-forskriftene og tillatelser etter forurensningsloven setter myndighetene vilkår for virksomheten. Ingen petroleumsvirksomhet på norsk sokkel gjennomføres med mindre den kan utføres på en forsvarlig måte. Det kreves samtykke eller myndighetstillatelse for all aktivitet, inkludert leting, utbygging, drift og avslutning.

Regjeringen har ambisiøse klimamål, og vi fortsetter å videreutvikle klimapolitikken for å nå disse klimamålene. Klimautfordringen er global og må derfor løses gjennom internasjonalt samarbeid. Etablert norsk klimapolitikk bygger på prinsippet fra det FN-ledede klimasamarbeidet om at hvert land, inklusive Norge, er ansvarlig for utslipp fra sitt territorium og sin økonomiske sone. Utslippene fra petroleumssektoren er på tur ned, men skal videre ned som del av arbeidet med å nå våre utslippsmål.

Regjeringen vil komme tilbake til hvordan klima og miljø skal vurderes mer helhetlig i TFO-rundene.

Før et område er tilgjengelig for tildeling av utvinningstillatelser for petroleumsvirksomhet må Stortinget ha åpnet området for petroleumsvirksomhet. For å åpne områder blir det fastlagt områdespesifikke rammer for petroleumsvirksomheten i de helhetlige forvaltningssplanene for havområdene, sist gang i 2020, jf. Meld. St. 20 (2019-2020) og Innst. 382 S (2019-2020). Forvaltningssplanene er gjenstand for en omfattende politisk prosess hvor forskjellige hensyn veies mot hverandre basert på et

oppdatert faglig grunnlag. Gjennom behandlingen av forvaltningsplanene tar Stortinget blant annet tatt stilling til hvor i åpnet areal det kan tildeles nye utvinningstillatelser, og eventuelt på hvilke vilkår. Det området representanten spør om er et område der Stortingsflertallet i 2020 konkluderte med at nye utvinningstillatelser kan tildeles.

I forkant av utlysning av en konsesjonsrunde er det i tillegg en offentlig høring i tråd med de retningslinjer som Stortinget har sluttet seg til gjennom Meld. St. nr. 28 (2010-2011).

Regjeringen legger Stortingets beslutninger om avveininger mellom ulike hensyn til grunn ved gjennomføring av alle konsesjonsrunder, inkludert TFO 2022. Vi har en kunnskapsbasert forvaltning av våre havområder gjennom omfattende og systematiske prosesser, hvor kunnskap om miljø og næringsvirksomhet legges til grunn for de avveininger som gjøres. Jeg mener derfor det er fullt ut forsvarlig å gjennomføre TFO 2022.

SPØRSMÅL NR. 1690

Innlevert 26. mars 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 6. april 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

18. mars 2022 kom Norsk Institutt for Menneskerettigheter (NIM) med noen klare anbefalinger til OED i forbindelse med oppfølgingen av Høyesteretts dom i klimasøksmålet, av 22.12.2020. Blant annet mener NIM at alle tillatelser til nye utbygginger som er gitt etter domsavsigelsen til i dag, må behandles på nytt, dersom konsekvensene av utslippene ved forbrenning av den eksporterte oljen og gassen, ikke er vurdert i utredningene.

Hvilke utbygginger gjelder dette og vil OED følge NIM sin anbefaling?

BEGRUNNELSE:

I brevet av 18. mars skriver NIM:

“Etter NIMs syn er PUD-godkjenninger som er gitt uten forutgående konsekvensutredning av klimavirkningen av forbrenningsutslippene, i strid med Grunnloven § 112 annet ledd og EUs prosjektdirektiv. Gitt denne vurderingen bør godkjenninger gitt etter 22. desember 2020 behandles på nytt, og ytterligere PUD-søknader stilles i bero, slik at plikten til å foreta konsekvensutredning kan ivaretas. Dersom departementet ikke skulle dele NIMs syn på vurderingen som må foretas etter Grl. § 112, anbefales departementet uansett å stille behandlingen av ytterligere PUD-søknader i bero for å avklare når myndighetene mener plikten til å nekte PUD etter Grl. § 112 inntreffer.”

Svar:

Høyesterett i plenum avsa 22. desember 2020 dom i søksmålet fra Natur og Ungdom og Greenpeace mot staten v/Olje- og energidepartementet om gyldigheten av vedtaket 10. juni 2016 om tildeling av nye utvinningstil-

latelser i Barentshavet i 23. konsesjonsrunde. Statens syn var at vedtaket var gyldig, og dette vant fram på alle punkter i alle tre rettsinstanser.

Høyesterett kom enstemmig til at vedtaket verken var i strid med Grunnloven § 112, eller Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK), og at det heller ikke var begått saksbehandlingsfeil ifm. åpningsbeslutningen eller vedtaket.

I dommen behandler Høyesterett også spørsmålet om utredninger av ev. globale klimagassutslipp ved petroleumsvirksomhet. Et flertall på 11 dommere i Høyesterett viser i dommen til at «Førearbeida til petroleumsløva må forståast slik at vurderingane av eventuelle globale klimautslipp fyrst og fremst skal gjerast ved godkjenning av plan for utbygging og drift (PUD)», og at «Dersom situasjonen på utvinningsstadiet er vorten slik at det vil vera i strid med Grunnlova § 112 å godkjenne utvinninga, vil styresmaktene både ha rett og plikt til ikkje å godkjenne planen.»

Ved myndighetsbehandlingen av planer for utbygging og drift innsendt etter domsavsigelsen i Høyesterett har departementet gjort slike vurderinger som del av sin behandling. Det gjelder plan for utbygging og drift av feltene Kristin sør og Kobra East Gekko.

Videre vil departementet foreta vurderinger av klimavirkninger av produksjons- og forbrenningsutslipp ved behandlingen av alle nye planer for utbygging og drift. Omfanget av vurderingene vil være tilpasset størrelsen av ressursene i den enkelte utbygging. Departementet vil synliggjøre vurderingene ved vedtak knyttet til søknader fra rettighetshavergrupper om godkjenning av plan for utbygging og drift.

SPØRSMÅL NR. 1691**Innlevert 26. mars 2022 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 6. april 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvordan sikrer statsråden at anbefalingene fra NOU 2020:1 Tjenester til personer med autismespekterforstyrrelser og til personer med Tourettes syndrom og innspillene fra høringen av denne blir fulgt opp?

BEGRUNNELSE:

6. februar 2020 ble NOU 2020:1 overlevert helse- og omsorgsdepartementet. Utvalget beskriver en lang rekke utfordringer i tilbudet til personer med autismespekterdiagnoser og Tourette syndrom. Dette er utfordringer som krever politisk oppfølging. Utvalget og høringsinstansene beskriver også mange konkrete forslag til tiltak som vil kunne styrke tilbudet til denne befolkningsgruppen.

Etter at utvalget overleverte sin NOU har vi vært i en pandemi som har krevd en ekstraordinær innsats fra befolkning, helsetjenester og myndigheter. Flere av rapportene og evalueringene som har vært av håndtering og opplevelse av pandemi viser at personer med funksjonsvariasjon på flere områder har vært særlig rammet. Det har også kommet andre rapporter som peker på utfordringer, eksempelvis Riksrevisjonens rapport om tilbudet til barn med funksjonsnedsettelse som er behandlet i Stortinget.

I statsbudsjettet for 2022 blir NOU 2020:1 omtalt. Her vises det til utfordringsbildet, forslag til tiltak samt at det gis en kort generell henvisning til likeverdsreformen. Det er vanskelig å se at likeverdsreformen svarer godt nok på utfordringsbildet og tiltakene fra NOU 2020:1.

Arbeidet som har vært lagt ned av utvalget og høringsinstansene er fremdeles aktuelt og bør gis en helhetlig oppfølging fra regjeringen. Med dette ønsker SV en redegjørelse fra statsråden på hvordan hun følger opp utvalgets arbeid.

Svar:

«NOU 2020:1 Tjenester til personer med autismespekterforstyrrelser og til personer med Tourettes syndrom» har gitt oss større forståelse og mer kunnskap om dette feltet. Pårørendes situasjon og behov har også kommet godt frem. Dette var formålet og intensjonen da representantforslaget om en slik NOU fikk flertall i Stortinget i 2017.

I utredningen beskriver autisme- og touretteutvalget dagens situasjon og foreslår tiltak som etter deres vurdering vil bidra til å bedre det samlede tjenestetilbudet for målgruppen og deres pårørende. Utvalget har forslag til tiltak innenfor flere faser av livsløpet og flere samfunnsse-

ktorer, som barnehage, skole/utdanning, bolig, tilrettelegging, arbeid og pårørendes situasjon. Riksrevisjonens rapport setter også søkelyset på flere viktige forbedringsområder, og vi vil bruke både NOUen og Riksrevisjonens rapport i arbeidet med å styrke tilbudet til barn og unge med funksjonsnedsettelse og deres familier.

Regjeringen vil følge opp NOU 2020:1 Tjenester til personer med autismespekterforstyrrelser og til personer med Tourettes syndrom. Blant annet ses enkelte tiltak i sammenheng med Meld. St. 25 (2021–2022) Likeverdsreformen, som f.eks. lovfesting av barnekoordinator og tiltak for bedre overganger mellom skole og arbeidsliv. Barnekoordinatorordningen trer i kraft 1. august 2022 og kommunene kompenseres med 100 millioner kroner i 2022. Det er også lovfestet at kommunene skal samordne velferdstjenester til barn og unge når de er i kontakt med flere etater og tjenester. Dette er sentrale tiltak for å bedre tilbudet til personer med autisme eller Tourettes og deres familier.

Vi har erfart at pandemien har rammet skjevt og at personer med funksjonsnedsettelse og deres pårørende er blant de gruppene som er særlig hardt rammet. Kommunene har ansvar for å gi helse- og omsorgstjenestene som innbyggerne har krav på. Derfor har vi allerede i 2022 styrket kommuneøkonomien, både de frie inntektene og ved en reversering av et kutt i tilskuddet til ressurskrevende tjenester. Dette slik at innbyggerne kan få et trygt og godt tjenestetilbud – både under og etter pandemien. Samtidig som vi nå styrker kommuneøkonomien, fører vi en helhetlig politikk som ser bredere enn kun økonomi. For eksempel er personell, kompetanseheving, veiledning og samhandling noen av områdene vi ser på for å bedre tilbudet til personer med funksjonsnedsettelse og deres familier.

Et sentralt forslag til tiltak innenfor helse- og omsorgstjenestene er utarbeidelse av nasjonale faglige retningslinjer for utredning, diagnostikk og behandling for autisme og Tourettes syndrom. Utvalget har også flere enkeltforslag som vil falle inn under et eventuelt arbeid med en retningslinje. Helsedirektoratet har et lovfestet ansvar for nasjonale faglige retningslinjer.

Helse- og omsorgsdepartementet har gitt Helsedirektoratet i oppdrag å vurdere om det bør utarbeides nasjonale faglige retningslinjer, eller en annen type normerende produkt, for utredning, diagnostikk og behandling for autisme og Tourettes syndrom. Forslag som ligger utenfor helse- og omsorgstjenesten vurderes av de respektive departementer.

SPØRSMÅL NR. 1692**Innlevert 26. mars 2022 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde****Besvart 7. april 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hva er begrunnelsen for at de statlige kartleggingsprøvene for 2. trinn er avvirket, når ble dette varslet og hvilke systemer er nå på plass for å sikre at skolene oppfyller sin plikt etter opplæringsloven til å tilby intensivopplæring for elever på 2. årstrinn?

BEGRUNNELSE:

Det har i flere år vært gjennomført statlige kartleggingsprøver i 1, 2 og 3. klasse i lesing og regning. 3. trinn har i tillegg hatt en statlig kartleggingsprøve i engelsk.

Formålet med kartleggingsprøvene er å avdekke elever som er under en kritisk grense, og trenger ekstra tilrettelegging. Skolene har en plikt etter opplæringsloven til å gi intensiv opplæring i lesing, skriving og regning i 1-4. trinn, og de statlige kartleggingsprøvene er et viktig verktøy for å identifisere elevene som trenger ekstra hjelp. Det er også et verktøy for skoleeier til å støtte og bistå skoler med større utfordringer, og sikre at plikten til intensivopplæring blir oppfylt.

Det har tidligere blitt varslet at de statlige kartleggingsprøvene i 1. trinn skulle gjøres frivillig, blant annet med begrunnelse at kompetansemålene først gjelder etter 2. trinn. Men nå står det på Utdanningsdirektoratet sine nettsider at også de statlige kartleggingsprøvene på 2. trinn er avvirket.

Svar:

Kartleggingsprøvene ble innført av Stoltenberg II-regjeringen da prinsippet om tidlig innsats ble introdusert i skolen. Formålet var å hjelpe skolene med å fange opp elever som trenger ekstra hjelp og støtte de første skoleårene. Prøvene har en levetid på 3-4 år og fornyes med jevne mellomrom. Skolene får informasjon om endringer i prøvene fra Utdanningsdirektoratet.

Solberg-regjeringen besluttet i 2018 at det skulle utvikles nye frivillige kartleggingsprøver i lesing og regning på 1. trinn. Disse prøvene er ikke knyttet til kompetansemål, men er basert på forskning om begynneropplæringen og brukes når lærerne vil undersøke om en elev har utfordringer med den første lese- og regneopplæringen.

I 2018 besluttet Solberg-regjeringen også at Utdanningsdirektoratet skulle utlyse oppdrag om å fornye kartleggingsprøvene i lesing og regning på 3. trinn. Disse ble utviklet på bakgrunn av kompetansemål fra 2. trinn og gjennomføringen ble flyttet til høsten. Beslutning om

å utvikle nye prøver på 2. trinn ble satt på vent inntil læreplanverket LK20/LK20S var klart.

Da det ble det klart at de nye læreplanene ikke ville inneholde kompetansemål etter 1. trinn, anbefalte Utdanningsdirektoratet at det ikke var behov for nye kartleggingsprøver på 2. trinn. Begrunnelsen for dette var at prøver på 2. trinn kan gi en uheldig målforskyvning av kompetansemålene på 2. trinn. Disse prøvene blir i praksis erstattet av de nye prøvene på 3. trinn.

Departementet ba direktoratet i 2020 om å vente med utvikling av nye prøver på 2. trinn inntil videre. Samtidig ble Udir bedt om å vurdere alternative løsninger for 2. trinn, som for eksempel at prøvene på 1. trinn også kan være tilgjengelige for gjennomføring på 2. trinn.

Utdanningsdirektoratet har utviklet de nye kartleggingsprøver i tråd med de føringene som hele tiden er gitt fra departementet. De nye prøvene blir digitale, og vil erstatte de gamle kartleggingsprøvene. I 2023 skal alle kartleggingsprøvene gjennomføres digitalt. Det er ikke tatt endelig beslutning om det i et fremtidig prøvesystem også skal være frivillige eller obligatoriske kartleggingsprøver eller tilsvarende på andre trinn eller i andre fag.

Det er viktig for denne regjeringen at prøvene oppleves som nyttige verktøy for lærerne, og at vi får et prøvesystem som gir bedre støtte til å fange opp og følge opp elever som trenger ekstra oppfølging. Derfor har regjeringen satt ned et partssammensatt offentlig utvalg som skal gjennomgå hele kvalitetsvurderingssystemet i skolen, slik vi har beskrevet i Hurdalsplattformen. Utformingen av et eventuelt nytt prøvesystem vil vurderes etter at det nye kvalitetsutvalget har levert sine anbefalinger.

Opplæringsloven har en tydelig bestemmelse om at skolene skal gi intensiv opplæring til alle elever på 1.-4. trinn. Dette kravet gjelder uavhengig av kartleggingsprøvene. Jeg er ikke kjent med at den forrige regjeringen etablerte bestemte systemer for å sikre at skolene oppfyller plikten til å tilby intensiv opplæring, slik representanten spør om. Jeg har tillit til at skolene følger opp lovkravet på vanlig måte og jobber systematisk med å identifisere elever med behov for ekstra støtte.

SPØRSMÅL NR. 1693**Innlevert 26. mars 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 1. april 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I Bergen fortsetter MDG å plage bilistene. Det siste nå er at de ønsker å pålegge private aktører mot deres vilje å innføre betaling for parkering.

Er dette bilfiendtlige ønsket fra MDG og Byrådet noe regjeringen støtter?

Svar:

Stortingsrepresentanten Njåstad har i sitt spørsmål ikke vist til hvilket forslag det henvises til, men jeg er kjent med omtale i en artikkel i Bergens Tidende 25. mars 2022 om at Byrådet i Bergen vil ha parkeringsavgift på handlesentrene i Bergen.

Det finnes i dag ikke hjemmel i lov som tillater myndighetene å pålegge at private aktører innfører avgifts-

parkering på sine private områder som ligger utenfor offentlig areal. Flere byer har imidlertid påpekt at dette kan være et virkemiddel for å nå nullvekstmålet for personbiltrafikken i de største byområdene.

Klima- og miljødepartementet har gitt Miljødirektoratet et oppdrag om å vurdere kommunenes rolle og deres virkemidler for å redusere klimagassutslipp per i dag, og om disse er tilstrekkelige for å kunne bidra til måloppnåelse og ambisjoner for reduserte utslipp. Ut fra dette skal det vurderes om det kan være hensiktsmessig med nye eller justerte virkemidler. Det tas sikte på at vurderingene skal foreligge i juni 2022.

Regjeringen vil avvente disse vurderingene før det eventuelt vurderes virkemidler som medfører lovendringer.

SPØRSMÅL NR. 1694**Innlevert 27. mars 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 31. mars 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvilke prosesser man jobber med for å hjelpe sårbare barn uten omsorgspersoner og kan hun svare på om det er dialog med ukrainske myndigheter for å finne en løsning?

BEGRUNNELSE:

Krigen i Ukraina viser oss grusomme skjebner fra landet og dets innbyggere. Store deler av befolkningen er på flukt og mange søker tilflukt og beskyttelse i andre europeiske land.

Norge skal selvsagt også ta sitt ansvar i å hjelpe ukrainere, men mye er uavklart enda.

Spørsmålsstiller har fått en rekke henvendelser fra blant annet organisasjoner og enkeltmennesker som lur-er på hva norske myndigheter gjør konkret for å hjelpe spesielt sårbare mennesker, som for eksempel foreldreløse og barnehjemsbarn uten omsorgspersoner.

Det er forståelse for at det må være en ryddig prosess og at en prosess med å evt. hjelpe disse barna må skje på en forsvarlig måte.

Imidlertid haster det for barna få en avklaring slik at de kan ivaretas på best mulig måte.

Rundt 100.000 barn bor på institusjoner i Ukraina. Norge kan ikke ta imot barna på grunn av betingelsene ukrainske myndigheter har satt, sier justisministeren som viser til barnekonvensjonen.

Etter hva spørsmålsstiller erfarer har andre land funnet løsninger på denne utfordringen, bl.a. Storbritannia som også er forpliktet av barnekonvensjonen.

Hvordan norske myndigheter vurderer videre muligheter for å finne evt. løsninger fremstår imidlertid som uklart.

Svar:

Barn uten familie og omsorgspersoner er særlig utsatt i den krigen som nå pågår i Ukraina. Det er svært bekymringsfullt. Disse kan være utsatt for ulike former for utnyttelse, herunder menneskehandel.

Ukrainske sosialmyndigheter er opptatt av å ivareta barna som nå fordrives fra landet. Dette har kommet til uttrykk gjennom skriftlige henvendelser til Norge, og det har vært tema i et møte mellom Ukrainas ambassadør til Norge og Barne- ungdoms, og familiedirektoratet. I vår kommunikasjon med ukrainske myndigheter har vi forsikret om at barn som kommer til Norge vil bli ivaretatt på en god måte, og i tråd med nasjonale og internasjonale rettslige rammer hva gjelder barns rettigheter.

Hva gjelder barn som oppholder seg på barnevernsinstitusjoner i Ukraina, så har ikke Norge mottatt en henvendelse fra ukrainske myndigheter om å ta imot denne gruppen barn. Jeg er heller ikke kjent med at andre land har mottatt slike henvendelser. Å overføre barn som befinner seg på barnevernsinstitusjon i Ukraina til Norge reiser flere problemstillinger av juridisk og praktisk karakter. Norge ønsker å gå i dialog med andre europeiske land om håndtering av barn uten omsorgspersoner som er fordrevet fra Ukraina. Bistand til enslige barn, herunder dem som befinner seg på barnevernsinstitusjon, bør skje på en ordnet måte, i samarbeid med relevante FN-aktører og koordinert med europeiske partnere. På denne måten kan vi sikre god dokumentasjon og oppfølging av disse barna for å legge til rette for gjenforening med omsorgspersoner i hjemlandet og unngå menneskehandel.

SPØRSMÅL NR. 1695

Innlevert 27. mars 2022 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 5. april 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva er statsrådets tolkning, og vil statsråden gi nødvendige signal til NAV og næringslivet om at bedrifter som opplever brå stans i sin produksjonsmulighet som følge av sanksjonene, vil behandles som at de er gjenstand for en uforutsette hendelse?

BEGRUNNELSE:

Russland krig mot Ukraina har heldigvis fått både nasjoner, næringsliv og innbyggere til å stå samlet mot aggresjonen. Sanksjonene er viktige og nødvendige, selv om de delvis rammer også norske bedrifter. Selv om alle vil bidra, så blir byrden ujevnt fordelt. Økte energikostnader rammer alle og der drøftes det tiltak. Noen næringer/bedrifter rammes av stor knapphet/fullt fravær på råstoff eller vesentlige innsatsfaktorer i sin produksjon når sanksjonene i praksis blir et importforbud. For eksempel ser flere anleggsbedrifter at produksjonen kan stoppe brått opp pga. mangel på visse stålkomponenter som har kommet fra Hviterussland. Over tid skal man alltid klare tilpasse seg slike endringer, men på kort sikt skaper det problem fordi det ikke er alternativer å oppdrive på verdensmarkedet.

Ergo kan vi risikere at bedrifter med fulle ordrebøker ikke kan holde produksjonen i gang fordi sanksjonene hindrer materialleveranser, og at det derfor er nødvendig

med permitteringer. For anleggsbedrifter, spesielt mindre selskap, som allerede er tynget av økte drivstoffkostnader, strømkostnader, betongpriser etc. så kan det handle om bedriftens eksistens.

Tolkningen og praktiseringen av permitteringsregelverket vil være spesielt viktig for disse. Det har i den forbindelse oppstått tolkningsdiskusjon om hvordan AML § 15.3 (10) skal forstås. I henhold til vanlig permitteringsvarsel så har arbeidsgivere 15 dager lønnsplikt. Flere jurister mener derimot at når situasjonen nå skyldes akutte forhold som oppstår pga. krig og sanksjoner, så burde AML § 15.3 (10) tolkes i lys av «uforutsette hendinger». Fra NAVs side kommer derimot signal om at man ikke vil se på konsekvensene av sanksjonene og krigen i Ukraina som «uforutsette», og mange bedrifter frykter for situasjonen som kan oppstå.

Svar:

I forbindelse med Russlands krig mot Ukraina er det innført en rekke sanksjoner som direkte eller indirekte vil ramme også norsk næringsliv. Mangel på råstoff eller andre vesentlige innsatskomponenter er nevnt som eksempler som raskt kan føre til midlertidig driftsstans og gi grunnlag for permitteringer.

Permitteringsinstituttet er i liten grad lovregulert, men følger av avtaleverket mellom partene i arbeidslivet. Bare regler om arbeidsgivernes lønnsplikt og om permittertes rett til dagpenger er regulert i lov.

Etter lov om lønnsplikt under permittering (permitteringslønsloven) § 3 første ledd, har arbeidsgivere lønnsplikt i arbeidsgiverperioden, som er de første 15 dagene av en permitteringsperiode. Etter denne arbeidsgiverperioden kan arbeidsgiverne fritas fra lønnsplikt i inntil 26 uker innenfor en 18-månedersperiode. Permitterte arbeidstakere kan motta dagpenger i en tilsvarende periode, dersom vilkårene for øvrig er oppfylt. Det følger av folketrygdloven § 4-7 og tilhørende forskrifter.

Etter permitteringslønsloven § 3 andre ledd, gjelder det ingen arbeidsgiverperiode på 15 dager ved permitteringer som skyldes «brann, ulykker eller naturhendelser». Unntaksadgangen etter denne bestemmelsen er snever, og vil ikke omfatte enhver force majeure-hendelse. Selv om konsekvensene av sanksjonene som krigsutbruddet i Ukraina fører med seg kan gi grunnlag for permitteringer, vil disse ikke være omfattet av unntaksbestemmelsen her.

Arbeidsmiljøloven § 15-3 gir regler om oppsigelsesfrister. Dersom «ulykker, naturhendelser eller andre uforutsette hendelser gjør det nødvendig helt eller delvis å innstille driften, og arbeidstaker derfor sies opp», gjelder det etter bestemmelsens tiende ledd 14 dagers oppsigelsesfrist. Regelen tar ifølge forarbeidene sikte på force

majeure-tilfeller, og gjelder situasjoner der det foreligger saklig grunn til oppsigelse som følge av den nødvendige driftsstanen. Hvorvidt det foreligger en situasjon som gir arbeidsgiver adgang til å korte ned oppsigelsesfristen etter denne bestemmelsen, beror på en konkret vurdering.

Vilkårene for å permittere, herunder bestemmelser om arbeidsgivers varslingsplikt, er fremforhandlet av partene i arbeidslivet og følger ellers av ulovfestet sedvanerett. Etter Hovedavtalen mellom LO og NHO § 7-3, følger det at det vanligvis gjelder en varslingsfrist på 14 dager, men at denne kan fravikes dersom permitteringen skyldes slike forhold som er nevnt i arbeidsmiljøloven § 15-3 (10).

Det er altså ulike regler for når arbeidsgiver kan unntas fra 15 dagers lønnsplikt i starten av en permittering etter permitteringslønsloven § 3, om kortere frist for oppsigelser og om varslingsfrist ved permittering.

Arbeids- og velferdsetaten har i saker om permittering, først og fremst ansvar for å behandle søknader om dagpenger under permittering. For å ta stilling til fra hvilket tidspunkt den enkelte søker skal ha innvilget dagpenger, må etaten vurdere om arbeidsgivers lønnsplikt etter permitteringslønsloven § 3 første ledd, er overholdt. Når det gjelder de ulovfestede reglene om varslingsplikten, er det partene i arbeidslivet som selv har ansvar for å praktisere disse i overensstemmelse med hva som er avtalt.

SPØRSMÅL NR. 1696

Innlevert 27. mars 2022 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 6. april 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hva vil statsråden gjøre for å opprettholde viktig næringsvirksomhet og arbeidsplasser gjennom denne midlertidige krisen?

BEGRUNNELSE:

I Sør-Rogaland ble det i årene 2000-2003 bygget landbasert forsyningsnett for naturgass. I dag leveres det naturgass og biogass til industri kunder tilsvarende 550 GWh og dette er en sentral del av energiforsyningen til regionen. Det er igangsatt arbeid med økt produksjon for biogass og kunder er i gang med transformasjon fra naturgass til biogass eller andrefornybare/ klimanøytrale energibærere. Transformasjonen vil ta tid. Energibæreren gass

tilfører effektbalansen i regionen 200 MW, elkraft tilførsel av effekt er til sammenligning 1300 MW. Gass ble tatt i bruk for å avlaste strømmettet. Gassprisene har steget med over 700 prosent på ett år, det er mye som tyder på at de høye prisene vedvarer en stund fremover. I Europa er dette en krisesituasjon for husholdninger og industri/næring. I tillegg er mye av kraftproduksjonen i Europa basert på gass. I Norge er dette en krisesituasjon for industri/næring som er avhengig av naturgass, og fordi det driver alle energipriser oppover og som treffer alle deler av samfunnet negativt – privat og næring. Krigen i Ukraina og tilhørende varslinger fra Russland om begrensning i gassoverføring til Europa kombinert med lav beholdning i europeiske gasslagre, har skapt sjokkbølger i markedet. Den 12.mars 2021 var naturgassprisen 18 EUR/MWh, pris-

en 1 år etter den 10.mars 2022 var prisen 126 EUR/ MWh. Fra september 2021 startet usikkerheten i prisme markedet for fullt, samtidig med at Russland begynte å snakke om begrensning i gassoverføring til Europa. Usikkerheten i markedet er ekstremt høy, og prisene varierer kraftig fra time til time. I tillegg kan priser som handles frem i tid (forwardpris) variere med 50-100 EUR/ MWh det neste året fra en dag til en annen.

Det er totalt ca. 400 næringskunder på naturgass tilsvarende ca. 200 GWh., og flere av disse har fått økning i energikostnader på mange millioner. Flere av disse bedriftene konkurrerer i et globalt marked og har kraftig svekket sin konkurransevne.

Dersom vi antar at denne energipriskrisen er midlertidig er det ekstremt viktig at staten etablerer støtteordninger i denne perioden slik at vi unngår store samfunnstap ved at bedrifter stenger ned eller går konkurs og ikke startes opp igjen når verden igjen er normal.

Svar:

Vi er inne i en krevende tid med betydelige prisstigninger i mange markeder. Ekstraordinære forhold har ført til uvanlig høye energipriser i den senere tid. Dette gjelder

også gassprisen. Gassprisene i Europa og Norge er påvirket av globale markedsforhold fordi Europa er avhengig av å kjøpe LNG i konkurranse med andre regioner på verdensmarkedet. Gassprisen økte gjennom 2021 på grunn av den sterke innhenting i økonomier globalt etter pandemien. Usikkerhet i markedet etter invasjonen av Ukraina om fremtidig forsyning av gass fra Russland har blant annet bidratt til svært høye gasspriser. Dette er krevende for norsk næringsliv, men er utvilsomt også en europeisk og global utfordring. Regjeringen har regelmessig dialog med partene i arbeidslivet og hele bredden av nærings- og bransjeorganisasjoner. Vi er også ute og møter våre bedrifter og lytter til deres situasjon.

Regjeringen stilte klart og tydelig opp for bedriftene som ble rammet av inntektssvikt under pandemien. Vi må ellers alltid vurdere grensene mellom bedriftenes ansvar og statens ansvar. Bedrifter er vant til at priser svinger i en rekke råvaremarkeder og tilpasser seg slike utfordringer.

Regjeringen følger situasjonen i markedene og effektene på husholdninger og bedrifter tett, og vurderer den fortløpende. Vi utelukker ikke å ta nye grep for å avbøte situasjonen dersom det blir nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 1697

Innlevert 27. mars 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 6. april 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Er statsråden fornøyd med hvordan Gassco har opptrådt overfor kommunen i denne saken, og vil statsråden sørge for at slike ting for framtida kommer på banen tidligere i prosessen?

BEGRUNNELSE:

I november kom Gassco AS på banen og ba Øygarden kommune om å opprette et midlertidig byggeforbud i flere områder regulert for boliger. At Gassco kom så sent med dette i prosessen har selvsagt skapt sterke reaksjoner lokalt. Slike krav om store område som blir båndlagt burde vært gjort kjent for kommunen og andre langt tidligere i prosessen etter mitt syn.

Svar:

Gassco er et statlig eid aksjeselskap som er operatør for det integrerte transportsystemet for gass fra norsk kontinentalsokkel til Europa. Gassco eier ikke gassinfrastrukturen selv, men er operatør på vegne av eierne. Gassco har i tillegg et særskilt ansvar for systemdrift, kapasitetsadministrasjon og infrastrukturutvikling som er regulert i petroleumsloven og petroleumsforskriften kapittel 9. Gassco skal verken ha tap eller vinning av egen virksomhet.

Styret og administrasjonen i selskapet er ansvarlig for Gassco sin virksomhet. For å kunne besvare spørsmålet har jeg innhentet informasjon fra Gassco om deres involvering i den saken representanten spør om.

Gassco opplyser at selskapet ikke var høringslisten for de aktuelle areal- og reguleringsplanene i området da de ble etablert. Gassco ble først oppmerksom på planene om fortetning i desember 2020, dvs. etter at planene var ved-

tatt, i forbindelse med nabovarsel som gjaldt tilknytning av vann og avløp tett på traséen for rørledningene Vest-prosess og Troll kondensat.

Gassco opplyser videre at deres risikovurdering ikke er endret og at det er like trygt som før for eksisterende bebyggelse. Analysene viser imidlertid at den planlagte fortettingen vil øke samfunnsrisikoen, og dette er på-

pekt til kommunen. Basert på gjeldende regelverk, som stiller krav til at risikoen skal holdes så lav som mulig, har Gassco frarådet at det åpnes for flere boliger i de aktuelle områdene. Kommunen har på denne bakgrunn besluttet å etablere midlertidig byggeforbud.

Ellers er jeg enig i at alle hadde vært tjent med at Gasscos innspill hadde kommet fram tidligere.

SPØRSMÅL NR. 1698

Innlevert 27. mars 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 4. april 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden avklare total verdiskapning og verdiskapningen i kr per kwt innen kraftkrevende industri, og total verdiskapning-, samt verdiskapningen i kr per kwt fra eksport av strøm til utlandet i 2021, eller 2020 hvis ikke 2021 tall er tilgjengelig enda?

BEGRUNNELSE:

Kraftkrevende industri er storforbruker av strøm i Norge, og har en høy verdiskapning per kwt forbrukt. Eksport av strøm ga staten milliard inntekter i 2021 via flaskehalsinntekter og annet, med en strømeksport på over 17 TWh.

Det er ønskelig å få utredet hvor stor verdiskapning det blir per kwt hvis kraften brukes til kraftkrevende industri i Norge, og hvis kraften eksporteres direkte via mellomlandsforbindelsene.

Svar:

Det foreligger ikke beregninger som kan danne grunnlag for å sammenlikne verdiskapningen fra henholdsvis kraftintensiv industri og fra eksport av strøm til utlandet. Jeg vil også understreke at situasjonen i kraftmarkedet, og i de markeder der industrien selger sine produkter, varierer betydelig fra år til år. Også produksjonskostnader vil variere med prisene på sentrale innsatsfaktorer. Dette vil i stor grad påvirke tallgrunnlaget når det skal hentes ut størrelser for enkelte perioder.

Under gis det likevel eksempler på tilgjengelige størrelser som kan belyse verdiskapningen fra kraftintensiv industri og verdien av kraftutveksling. Det er ulike elementer og forutsetninger som ligger til grunn for beregningene og jeg understreker derfor at tallene ikke er sam-

menlignbare. For eksempel ligger SSBs statistikk lengre tilbake enn de siste tilgjengelige tallene for inntekter fra utenlandshandelen med kraft. Dessuten er industriens kostnader ved egenproduksjon og kjøp av kraft med på kostnadssiden i anslaget for kraftintensiv industri.

Kraftintensiv industri

Næringsministeren viser til at SSB har statistikk som viser økonomiske hovedstørrelser for kraftintensiv industri fra 2017 frem til og med 2019. Samlet verdiskapning ligger mellom 25 og 30 mrd. kroner årlig, mens kraftforbruket ligger rundt 37 TWh. I snitt har dermed kraftintensiv industri en verdiskapning på nær 80 øre per kWh i denne perioden. Dette er i tråd med hva lignende studier har funnet (se bl.a. Menon-publikasjon 37/2021).

Kraftutveksling

Norge har i dag overføringsforbindelser for strøm til Sverige, Finland, Russland, Danmark, Tyskland, Nederland og Finland. Handel med strøm over forbindelsene skjer ved såkalt markedskobling. Dette innebærer at produsenter og forbrukere i Norge selger og kjøper kraft i Norge, og produsenter og forbrukere i utlandet selger og kjøper kraft i sine land. Strømprisene i de forskjellige landene fastsettes på kraftbørsene (NordPool i Norge). For at handel over utenlandsforbindelser skal være lønnsomt må det være en prisforskjell mellom de to markedene det overføres kraft mellom, og flyten av strøm skal gå fra det landet som har lavest pris til det landet som har høyest pris.

I beregningen av verdien av utvekslingen er det ikke tatt hensyn til overføringstap. I tillegg er det brukt timesverdier for kraftpris. Det er mer presise verdier enn det som ligger til grunn for SSB sine beregninger, og verdiene kan derfor avvike noe fra SSB sine tall.

I tillegg til verdien av selve kraften kommer de såkalte flaskehalsinntektene, som er handlet volum ganger pris-

differansen mellom landene. Flaskehalsinntektene tilfaller eierne av utenlandsforbindelsene, både for import og eksport. På alle de eksisterende forbindelsene fra Norge deles disse likt mellom Statnett og deres partner i utlandet.

Beregningen nedenfor viser med andre ord rene handelsinntekter. På kostnadssiden kommer kostnader som følger av investering, drift og vedlikehold av utenlandsforbindelsene.

I 2021 var nettoverdien av utvekslet strøm (inntekter fra eksport fratrukket kostnader ved import) ca. 15,5 mrd. kroner, Norges andel av flaskehalsinntektene fra utenlandsforbindelsene var i underkant av 4,5 mrd. kroner, mens kostnadene forbundet ved utenlandsforbindelsene var i underkant av 2,3 mrd. kroner. Til sammen gir dette

en verdi fra netto kraftutveksling på 17,7 mrd. kroner. Med en brutto kraftutveksling på 25,2 TWh tilsvarer dette 54 øre per utvekslet kWh i 2021.

Avslutningsvis vil jeg igjen understreke at dette tallgrunnlaget ikke er egnet for å sammenlikne verdiskaping i kraftintensiv industri og krafteksport. Jeg vil også trekke fram at regjeringen følger opp den ekstraordinære kraftsituasjonen 2021-2022 med en grundig og bred gjennomgang. Gjennomgangen skal vurdere årsakene til årets situasjon, og risikoen for at liknende situasjoner kan oppstå igjen. I arbeidet skal det blant annet utredes hvordan norsk krafteksport påvirker norsk forsyningsikkerhet og norske strømpriser, slik regjeringen varslet i Hurdalsplattformen.

SPØRSMÅL NR. 1699

Innlevert 27. mars 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 6. april 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Magasinfyllingsgraden i NO1 og NO2 er meget lav, med NO1 like over minimumskurven for året. Begge områder hadde mer enn 2,9 % reduksjon i fyllingsgraden forrige uke, mye grunnet krafteksport.

Kan statsråden avklare hvor mye kraft som er eksportert via utenlandskabler til nå i år, og kan statsråden i tillegg avklare om det er tilstrekkelig med vann i magasinene til å opprettholde forsyningsikkerheten i landet ved tørke, og tilstrekkelig vann til å unngå enda høyere strømpriser til neste vinter?

BEGRUNNELSE:

Det meldes om lite snø i fjellet, lite vann i magasinene og rekordhøy krafteksport.

Med bakgrunn i den lav vannmagasinfyllingsgraden, så øker sårbarheten i norsk kraftforsyning. Europas negative kraftsituasjon gjør muligheten for vedvarende import av strøm, liten.

Hvis Norge skulle oppleve lengre tørkeperioder i vår og sommer, så vil det påvirke fyllingsgraden videre negativt. Hvis analyser om fyllingsgrad og forsyningsikkerhet slår feil, så vil strømprisene neste vinter kunne være meget høye, og det vil være fare for rasjonering av strøm.

Svar:

Norge har et fornybart og væravhengig kraftsystem som gjør at produksjon og forbruk varierer mellom sesonger, uker og dager. Også kraftprisene varierer, og påvirkes av flere faktorer, blant annet av utviklingen etterspørselen, den hydrologiske situasjonen i Norden, samt utviklingen i prisene på gass, kull og CO2. Selv om kraftprisene er ekstraordinært høye nå, er den samlede fyllingsgraden i norske vannmagasiner forrige uke (uke 12) høyere enn historisk minimum for de siste 20 årene. Dette gjelder også for alle de tre sørligste prisområdene (NO1, NO2 og NO5).

Fra november til april er det vanlig at fyllingsgraden synker. Normalt starter snøsmeltingen mellom uke 17-20, og magasinene vil normalt fylles opp utover våren. NVE har beregnet at forventet kraft fra snøen i fjellet, også kalt snømagasin, var 52 TWh på slutten av uke 12. Det er 1 TWh over gjennomsnittet for denne tiden av året.

Magasinfyllingen i NO1 (Øst-Norge) og NO2 (Sørvest-Norge) var på henholdsvis 13,4 pst. og 25,7 pst. ved utgangen av uke 12. Fyllingsgraden hittil i år i disse områdene er ikke redusert med mer enn det som er normalt for denne tiden av året. Basert på statistiske data om tilførsel av vann (tilsig) til magasinene i de ulike regionene, magasinfylling, forventet forbruk og importkapasitet, karakteriserer Statnett kraftsituasjonen som normal og at forsyningsikker-

heten er god. Dette er ikke en vurdering av prisnivået i dag.

Så langt i år (t.o.m. uke 12) har Norge eksportert rundt 3,5 TWh kraft. I samme periode i 2021 hadde Norge eksportert om lag 2,9 TWh. Fram til mars var det høy pro-

duksjon av vindkraft i både Norden og i Tyskland. Det førte til at NO1, NO2 og NO5 samlet var nettoimportør gjennom flere uker på rad.

SPØRSMÅL NR. 1700

Innlevert 28. mars 2022 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes

Besvart 4. april 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Har statsråden vurdert muligheten for en oppdeling av Mercosur-avtalen, hvor enkeltland eller enkeltdele av avtalen settes på vent, men hvor avtalen for øvrig slutføres eller andre midlertidige tiltak igangsettes?

BEGRUNNELSE:

Mercosur-avtalen, handelsavtalen med Mercosur-landene Argentina, Brasil, Paraguay og Uruguay er signert, men foreligger til teknisk og juridisk gjennomgang. Det er forståelse for at utkastet til avtalen ligger på vent, ut ifra begrunnelsen om avklaring av Brasils håndtering av regnskogen. Dette oppfattes dog å være et ansvar hovedsakelig Brasil må bære. Øvrige parter i avtalen, Argentina, Paraguay og Uruguay, er av stor interesse for norsk næringsliv. Det er derfor interessant å høre om regjeringen har gjort seg noen tanker for hvordan det kunne være mulig for norske bedrifter å kunne fått gode handelsvilkår og en evt. avklaring med de gjenværende avtalepartnerne utenom Brasil. Særlig er dette en viktig avtale for miljøet rundt Raufoss, som venter spent på en avklaring.

Svar:

Forhandlingene mellom EFTA-landene og Mercosur om en frihandelsavtale omfatter de fire EFTA-landene Liechtenstein, Island, Sveits og Norge og de fire Mercosur-statene Argentina, Brasil, Paraguay og Uruguay.

EFTA er et frihandelsområde hvor de fire medlemslandene foretrekker å fremforhandle frihandelsavtaler sammen. Dette gjør det mulig å trekke på felles forhandlingsressurser og gjør EFTA til en mer attraktiv forhandlingspartner enn EFTA-landene vil være hver for seg.

Mercosur er en tollunion med felles ytre tollsatser, felles handelspolitikk og et felles marked seg imellom. Av den grunn kan ikke den enkelte Mercosur-stat forhandle

frihandelsavtaler hver for seg, i likhet med hva som er situasjonen i for eksempel EU. Integrasjonen i Mercosur har imidlertid kommet mye kortere enn i EU og det har vært eksempler på at enkelte Mercosur-stater har ønsket å inngå frihandelsavtaler på egen hånd. Dette krever aksept fra øvrige medlemsland i Mercosur.

Det forhandlingsresultatet som foreligger i forhandlingene mellom EFTA-landene og Mercosur representerer en balanse av rettigheter og forpliktelser både mellom de åtte landene og mellom ulike forhandlingsområder. Å overføre dette resultatet til en mer begrenset avtale ved å utelate deler av avtalen eller noen av partene i avtalen, vil forrykke denne balansen og vil i realiteten kreve nye forhandlinger. Risikoen vil være stor for at dette leder til en dårligere avtale for norsk næringsliv og for norsk landbruk. Når det gjelder Mercosur vil det derfor ikke være i norsk interesse å bryte samarbeidet i EFTA. Det er lite sannsynlig at Mercosur vil akseptere at frihandelsavtalen begrenses til enkeltland i Mercosur og ikke hele tollunionen.

Inntil frihandelsavtalen kan tre i kraft vil det være de avtalte betingelsene som er fremforhandlet i Verdens handelsorganisasjonen (WTO) som vil gjelde for handelen med landene i Mercosur.

Frihandelsavtalen med Mercosur har siden august 2019 vært gjennomgått teknisk og juridisk. Prosessen har fortsatt med digitale møter under pandemien, men så langt uten at partene har kunnet avslutte gjennomgangen.

Samtidig er konflikten rundt den pågående avskogingen i Amazonas en vesentlig årsak til at prosessen med å ferdigstille avtalen har trukket ut i tid. Norge og EFTA har overfor Mercosur gitt klart uttrykk for våre bekymringer knyttet til dette. EU-kommisjonen har opplyst at EU vil be om tilleggsavtaler vedrørende avskoging og urfolks rettigheter før signering og ratifikasjon av EUs frihandelsavtale med Mercosur. Norge følger sammen med de øvrige EFTA-landene EUs initiativ nøye. Når det

er nærmere avklart hvilke tilleggsavtaler EU og Mercosur eventuelt blir enige om, vil vi vurdere om en tilsvarende løsning også kan være aktuell for EFTA. Fra regjeringens

side er det viktig at løsningen blir god nok ut fra norske behov.

SPØRSMÅL NR. 1701

Innlevert 28. mars 2022 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 4. april 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Maritim videregående skole Sørlandet har søkt om å utvide antallet plasser fra 45 til 60 elever, men ikke fått svar. De utdanner matroser og skipsmotormekanikere. I fjor manglet det ca. 150 lærlinger og prognosene for i år er at det vil mangle ca. 200. Skolen har investert i skoleskipet MS Lofoten og frykter frys i behandlinger av nye søknader og endringer i friskoleloven vil ramme dem.

Hva gjør statsråden for å sikre nok kompetanse i maritim næring og vil hun imøtekomme søknaden om flere plasser ved Maritim vgs Sørlandet?

Svar:

Denne regjeringen satser på maritim kompetanse. Gjennom Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse har regjeringen satt av 38,5 mill. kroner for å styrke maritim utdanning ved fagskoler, høyskoler og universiteter.

Satsningen skal være i tråd med behov i næringen og i første omgang særlig rettes mot operativ kompetanse knyttet til grønn skipsfart og digitalisering. I tillegg er det gjennom ordningen med bransjeprogram lyst ut inntil 8 mill. kroner for at ansatte i maritim sektor skal få tilgang på korte og relevante kompetansetilbud for å mestre omstilling og bli stående i arbeid.

Sørlandet Maritime videregående skole AS får tilskudd som privat videregående skole godkjent etter friskoleloven. I tillegg får skolen et ekstratilskudd som følge av høyere kostnader ved skoledrift på skip enn på land. I statsbudsjettet for 2022 er tilskuddet til skolen 17 mill. kroner.

Sørlandet Maritime videregående skole AS søkte 31. januar 2022 om godkjenning av økt elevtall. Da departementet er klageinstans, kan jeg på det nåværende tidspunkt ikke uttale meg nærmere om den konkrete søknaden fra Sørlandet Maritime videregående skole AS.

SPØRSMÅL NR. 1702

Innlevert 28. mars 2022 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 5. april 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Vil statsråden foreta seg noe for å sikre at restaureringen av Stavanger domkirke kan komme med i Riksantikvarens nye plan for restaurering av kirkebygg?

BEGRUNNELSE:

Restaureringen av Stavanger Domkirke har en foreløpig prislapp på 332 millioner kroner. Av denne regningen tar staten skarve 1 prosent, mens Stavanger kommune finansierer 99 prosent selv. Det utgjør en betydelig økonomisk belastning for kommunen.

Stavanger Domkirke er Norges best bevarte middelalderkatedral og en kirke av stor nasjonal betydning. Det burde således være et nasjonalt ansvar å holde Stavanger domkirke ved like.

Når Riksantikvaren nå lager en oppdatert plan for restaurering av gamle kirkebygg er det viktig å sikre at Stavanger Domkirke ikke faller mellom to stoler. På befaring i Stavanger har statsråden sådd tvil om restaureringen av Stavanger Domkirke vil komme inn under den nye statlige planen, fordi så mye av vedlikeholdet allerede har gjort. Spørsmålet dreier seg om statsråden vil tillate at lista får tilbakevirkende kraft på en slik måte at Stavanger Domkirke kommer med på lista.

Svar:

Det er kommunane som skal sørge for at kyrkjebygga er vedlikehaldne og i forsvarleg stand, jf. trussamfunnslova § 14 andre ledd. Dette er ikkje endra etter at Stortinget vedtok at Opplysningsvesenets fond skulle delast, og midlar tilsvarende den delen staten vart eigar av skulle nyttast til å setje i stand kulturhistorisk viktige kyrkjer. Tvert imot var dette presisert i vedtaket der det heiter at:

«4. Statens økte innsats overfor kirkebyggene skal ikke avløse kommunenes økonomiske ansvar for kirkebyggene eller komme til erstatning for andre tiltak eller ordninger som finnes på området.» (Innst. 209 S (2019-2020)).

SPØRSMÅL NR. 1703

Innlevert 28. mars 2022 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 5. april 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hva vil statsråden foreta seg for å sikre at Arne Tangen får mulighet til å søke om sykepenger, slik at han kan få etterbetalt sykepengene han har hatt krav på hele tiden, og synes statsråden det er rimelig at NAV ikke skal la Tangen søke om sykepenger på nytt, når de har gitt avslag på feil grunnlag?

BEGRUNNELSE:

Bergens Tidende har gjentatte ganger skrevet om elektriker Arne Tangen, som etter å ha blitt utsatt for en ulykke på jobb, har måttet kjempe for å få godkjent ulykken som yrkesskade og få utbetalt sykepenger.

Og vidare la Stortinget vekt på at det skal utarbeidast bevaringsplanar som vil vere styrande for prioriteringane framover:

«5. I samråd med kirkelige instanser, antikvariske myndigheter mfl. igangsettes arbeidet med bevaringsprogrammer for ulike kategorier av kulturhistorisk viktige kirkebygg, for eksempel ved å kategorisere kirkebyggene etter alder, verneverdi eller vedlikeholdstilstand.» (Ibid.)

I arbeidet med å følge opp dette vedtaket har eg bede Riksantikvaren, saman med Den norske kyrkja, om å utarbeide forslag til korleis slike bevaringsprogram kan innretast og kva dei bør innehalde.

Bevaringsprogramma skal gå over mange år og ingen veit no kvar den enkelte kyrkja kjem i prioriteringa. Å stoppe pågåande prosjekt er lite lønnsamt og å venta kan vera enda mindre lønnsamt. Slitasjen på bygga vil jo halde fram og kommunane skal truleg stille med eigenandel i prosjekta, og då kan kostnaden bli endå større. Riksantikvaren skal levere endeleg tilråding mot slutten av 2022, og eg vil vent på deira forslag til kategoriar og prioritering. Egvil ikkje lova noko midt i ein utgreiingsprosess, men Stavanger domkyrkje er heilt klart eit bygg som er i målgruppa for ordninga.

Til slutt vil eg gi Stavanger kommune og Stavanger kyrkjelege fellesråd honnør for arbeidet dei har gjort for restaurering av kyrkjebygg. Resultatet blir til glede både for byen sine kyrkjegjengarar, innbyggjarar og turistar.

NAV av slo Arne Tangens søknad om yrkesskade tre ganger, fordi de mente at han var selvstendig næringsdrivende og derfor ikke hadde krav på yrkesskadeerstatning. Tangen gikk rettens vei og vant saken - Bergen tingrett slo fast at Tangen var arbeidstaker etter reglene i yrkesskade-forsikringsloven da ulykken skjedde, ikke selvstendig næringsdrivende.

Til slutt grep arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen inn og instruerte NAV om å godkjenne yrkesskaden. Men saken løste seg fortsatt ikke for Tangen, fordi Nav fortsatt ikke vil utbetale sykepenger. Begrunnelsen er at statsråden har instruert Nav om er å godkjenne ulykken som yrkesskade og ikke om å utbetale sykepenger, og dette er visst to helt ulike ting. Men det er en logisk brist i å skille mellom dette.

Navs begrunnelse for å nekte Tangen sykepenger, har vært at Tangen var selvstendig næringsdrivende da ulykken skjedde. Dette har retten slått fast at er feil. Tangen kunne ha klaget på avslaget, men retten slo fast hans arbeidstakerstatus etter at fristen for å klage hadde utløpt. Dessuten var Tangen alt for syk til å følge opp klagen. Han var på dette tidspunktet innlagt på sykehus og fikk flere diagnoser, både fysiske og psykiske.

Nav har gjort en feil i denne saken. Derfor er det uforståelig hvorfor Nav ikke tar initiativet til å rydde opp. I stedet for skyver de frister og formaliteter foran seg. Nav burde tillatt Tangen å søke om sykepenger på nytt, slik at han kan få etterbetalt de sykepengene han har hatt krav på hele tiden.

Det er ikke vanlig praksis at statsråden utaler seg om slike enkeltsaker. Men i dette tilfellet har departementet allerede engasjert seg i enkeltsaken på et tidligere tidspunkt, og det er derfor naturlig at den følges opp politisk også i det videre.

Svar:

Det er ikke vanlig at Arbeids- og inkluderingsdepartementet går inn i enkeltsaker som ligger i Arbeids- og velferdsetaten. I spørsmålet om å få godkjent en skade som yrkesskade i saken til Arne Tangen, valgte likevel daværende statsråd å sende et brev til etaten. I den spesielle saken var det flere forhold som lå til grunn for statsrådets brev som medførte at Tangens skade ble godkjent som yrkesskade

etter folketrygdens særregler ved yrkesskader. Det ble bl.a. lagt vekt på at spørsmålet om Tangen på skadetidspunktet var selvstendig næringsdrivende eller arbeids-taker, var grundig behandlet i en rettskraftig dom fra Bergen tingrett. Tingretten slo fast at Tangen var arbeidstaker, og dermed yrkesskadedekket. Riktignok gjaldt dommen yrkesskadeforsikringslovens regler, men yrkesskadeforsikringens og folketrygdens arbeidstakerbegrep er i praksis parallelle.

Reglene for rett til sykepenger framgår av folketrygdloven kapittel 8. Uavhengig av om man er arbeidstaker, frilanser eller selvstendig næringsdrivende, er det et vilkår at man har tapt pensjonsgivende inntekt for å få rett til sykepenger. Det at man får godkjent en skade som yrkesskade, betyr ikke at man i alle tilfeller har rett til sykepenger. Regelverket forvaltes av Arbeids- og velferdsetaten, og jeg har full tillit til at etaten har håndtert spørsmålet om rett til sykepenger i henhold til gjeldende regelverk. Får man et vedtak man ikke er enig i, må de alminnelige klage- og ankereglene følges. Dersom det kommer fram opplysninger i en sak som tilsier at det er fattet feil vedtak, kan etaten omgjøre vedtaket sitt. Jeg er kjent med at NAV Klageinstans i januar 2021 vurderte om det at Tangen fikk godkjent yrkesskade tilsa at det var grunnlag for å omgjøre vedtaket om rett til sykepenger. NAV Klageinstans fant imidlertid ikke at det var grunnlag for å omgjøre vedtaket om rett til sykepenger.

SPØRSMÅL NR. 1704

Innlevert 28. mars 2022 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 6. april 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Er det etablert en ny praksis i norsk helseforvaltning, der Beslutningsforum for nye metoder nå også har fått myndighet til å bestemme hva som er forsvarlig helsehjelp for enkeltpasienter?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til helse- og omsorgsministerens svar til mitt skriftlige spørsmål, dokument 15:1369 (2021-2022).

Pasienter med den alvorlige hjertesykdommen ATTR-CM, uten behandling med legemidlet Vyndaqel (tafamidis), vil bare tilbys symptomatisk behandling. Syk-

dommen er dødelig og irreversibel. Jeg mener at mange pasienter som har ATTR-CM ikke tilbys forsvarlig helsehjelp når de ikke får behandling med Vyndaqel.

Statsforvalteren i Agder ga en pasient medhold i at han hadde rett til Vyndaqel som nødvendig helsehjelp, betalt av helseforetaket. Helsetilsynet var uenig i Statsforvalterens avgjørelse:

«I Beslutningsforums avgjørelse ligger en implisitt beslutning om at etablert behandling er forsvarlig selv om den ikke omfatter legemiddelet tafamidis. Denne kompetansen og myndigheten tolker vi at Beslutningsforum er tillagt etter lovens system.»

I svaret på mitt spørsmål bekrefter statsråden Helsetilsynets tolkning:

«Jeg legger derfor til grunn at Beslutningsforum ved avslaget av det nevnte legemiddelet har vurdert det etablerte behandlingstilbudet til den aktuelle pasientgruppen som forsvarlig.»

I Innst. 93L (2019-2020) uttalte medlemmene fra Arbeiderpartiet:

«Disse medlemmer anser dermed at lovendringen i beste fall er unødvendig, og i verste fall at den vil svekke pasienters rett på nødvendig og forsvarlig helsehjelp, ut over hva Beslutningsforum til enhver tid bestemmer at helsetjenesten skal tilby.»

Helse- og omsorgsministeren sier i sitt svar til meg at Beslutningsforum vurderer om det etablerte behandlingstilbudet til en pasientgruppe er forsvarlig. Det er en svekkelse av pasientenes rettigheter, som stortingsrepresentant Kjerkol fryktet i desember 2019. Det skjer fordi helse- og omsorgsminister Kjerkol nå slår fast at en beslutning i Beslutningsforum på gruppenivå innebærer at Beslutningsforum med det har vurdert det etablerte behandlingstilbudet som forsvarlig. Dette synes å være en ny praksis for Beslutningsforum. Deres hovedoppgave har vært å vurdere innføring av nye metoder basert på gjeldende prioriteringskriterier – ikke å vurdere om eksisterende behandling er forsvarlig.

Det ser altså ut som om Helsetilsynet er enig med helse- og omsorgsminister Kjerkol, men uenig med stortingsrepresentant Kjerkol. Kan statsråden avklare hvem som har rett.

Svar:

Stortingsrepresentant Listhaug hevder at jeg i mitt svar av 8. mars på representantens skriftlige spørsmål nr.

1369 slår fast at en beslutning i Beslutningsforum på gruppenivå innebærer at Beslutningsforum med det har vurdert det etablerte behandlingstilbudet som forsvarlig.

I mitt svar skilte jeg mellom beslutninger som Beslutningsforum gjør om innføring av nye metoder og legemidler i spesialisthelsetjenesten og de vurderinger som helsepersonellet må gjøre på individnivå. Forsvarlighetsskravet gjelder i begge disse situasjonene. Det er viktig å presisere at dette er to ulike vurderinger.

Kravet til forsvarlighet gjelder for det enkelte helsepersonellet som foretar vurderinger på individnivå, men ligger også til grunn for innretningen av tjenestetilbudet som de regionale helseforetakene har ansvar for. De regionale helseforetakene må sørge for at tjenestene er innrettet slik at helsepersonellet blir i stand til å overholde sine plikter, blant annet kravet til å yte forsvarlig helsehjelp. De regionale helseforetakene har et ansvar for at helsetjenestene som tilbys eller ytes skal være forsvarlige. Dette følger av spesialisthelsetjenesteloven §§ 2-1 a og 2-2.

I system for Nye metoder besluttet det hvilke metoder som kan tilbys i den offentlige spesialisthelsetjenesten. Beslutningene baseres på de vedtatte prioriteringskriteriene og foretas på gruppenivå. Det er viktig å understreke at Beslutningsforum ikke vurderer hvorvidt et tilbud til en konkret enkeltpasient er forsvarlig. Det er den behandlende lege som foretar den individuelle vurderingen av hva som er nødvendig og forsvarlig helsehjelp for den enkelte pasient. Det vises i den forbindelse til mitt svar datert 8. mars til spørsmål nr. 1369 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug.

SPØRSMÅL NR. 1705

Innlevert 28. mars 2022 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 7. april 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

IEA ber alle land om å redusere sin oljeavhengighet av hensyn til klima og for å redusere avhengigheten av Russland. De har lagt fram ti forslag til hvordan land kan redusere oljeforbruket.

Har regjeringen tenkt til å gjennomføre noen av disse strakstiltakene i Norge i tråd med IEAs anbefalinger?

BEGRUNNELSE:

IEA foreslår ti punkter for å redusere oljeforbruket, blant annet å redusere fartsgrensen på motorveier, gjøre kollektivtransport billigere og gjøre det enklere å gå og sykle, oppfordre til bildeling, og å bytte ut flyreisen med nattog. Redusert fartsgrense er et eksempel på et kinderegg av et klimatiltak som er bra både for bilistenes egen lomme-

bok, for energisparing, for naturen og for klimaet. Det kreves omtrent 50 prosent mer energi å kjøre i 110 km/t enn i 90 km/t. Reduserte fartsgrenser lønner seg derfor både for miljøet og for lommeboka.

Bygging av nye motorveier i 110 km/t er også mye mer miljøfiendtlig enn om man hadde bygget en ny motorvei med 90-grense. Det er fordi de krever mye større areal, og derfor må man også ødelegge mye mer natur og matjord. På toppen av det hele er det også dyrere, både for staten i form av utbygging, og for folk i form av økte bompenger.

Svar:

Som følge av klimakrisa, Parisavtalen og avtalene med EU har regjeringen allerede ambisiøse målsettinger om å redusere oljeforbruket i transportsektoren. Flere av tiltakene som foreslås av IEA vil derfor følge som en naturlig konsekvens av regjeringens mer generelle klima- og transportpolitikk.

CO₂-avgiften på mineralske produkter er et svært viktig virkemiddel i klimapolitikken som gir mindre bilbruk, mer effektiv kjøring både blant privatpersoner og næringsliv, mer konkurransedyktig kollektivtransport sammenliknet med personbiler, mer bruk av alternative drivstoff og raskere innfasing av nye teknologier som bruker mindre – eller ingen – fossile drivstoff. CO₂-avgiften er allerede relativt høy i Norge, og regjeringen har varslet at den vil øke opp til 2 000 kr/tonn.

For å stimulere ytterligere til rask innfasing av elektriske kjøretøy, har lette elbiler i en årrekke hatt spesielt gode trafikale og avgiftsmessige rammebetingelser, og andelen av personbilparken som er elektrisk er allerede svært høy (16 pst av personbilparken per 31.12.21, 63 pst av nybilsalget i 2021). Regjeringen vil legge fram en nasjonal ladestrategi for å sikre tilstrekkelig ladestruktur for en stadig voksende elektrisk kjøretøypark.

Bruk av biodrivstoff er et annet tiltak som gjør transportsektoren mindre oljeavhengig. Miljødirektoratet avsluttet nylig en høring om å øke omsetningskravet for biodrivstoff i veitrafikk fra 15,5 pst til 17 pst, og å innføre omsetningskrav for biodrivstoff for ikke-veigående maskiner. I tillegg utreder direktoratet nytt omsetningskrav for sjøfart, samt økning i kravet for luftfart.

IEA foreslår også tiltak for å øke jernbanens og den lokale kollektivtransportens andel av reisene, og å få flere til å sykle og gå. Lokal kollektivtransport er fylkeskommunenes ansvar, men målet er helt i tråd med regjeringens politikk, det mangeårige nullvekstmålet for persontransport med bil i de største byområdene og byvekstavgiftene som er rammeverket for å følge opp nullvekstmålet. Det er etablert flere tilskuddsordninger som særlig er rettet inn mot fylkeskommunal kollektivtransport, og som kan brukes både til investeringer og drift. I 2022 er det satt av om lag 5,6 mrd. kr til byvekstavgiftene i de fire største by-

områdene. En betydelig del av dette går til kollektivtransport.

Jernbanen er derimot statens ansvar alene. Regjeringen har høye ambisjoner for jernbanen og mener et bedre tilbud vil redusere behovet for både person- og godstransport på vei. Flere store prosjekter er under utbygging, og det pågår planarbeid for fremtidige prosjekter.

Det meste av togtilbudet er bedriftsøkonomisk ulønnsomt, og staten, ved Jernbanedirektoratet, kjøper persontransporttjenester på det meste av det norske jernbanenettet for å sikre et godt og miljøvennlig kollektivtilbud.

Når det gjelder forslaget om å redusere fartsgrensen på motorveier med minst 10 km/timen - som representanten trekker spesielt fram i begrunnelsen for spørsmålet - har Samferdselsdepartementet nettopp bedt Statens vegvesen om å utrede et faglig grunnlag for utbygging av firefelts motorveg. Oppdraget skal vurdere konsekvenser av å endre veinormalene slik at det blir en høyere terskel for bygging av firefelts motorveier. I tillegg skal det svares på om det er behov for en ny standard for motorvei som legger til rette for gjenbruk av eksisterende vei (med lavere hastighet enn 110 km/t). Frist for oppdraget er satt til 15. juni 2022.

SPØRSMÅL NR. 1706**Innlevert 28. mars 2022 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 1. april 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva er status på arbeidet med en nasjonal kartlegging av etterslepet på fylkesveinettet, og har statsråden en plan for å involvere relevante aktører og organisasjoner i arbeidet, og vil han fremlegge et forslag til fremdriftsplan for arbeidet?

BEGRUNNELSE:

Det er godt kjent at fylkesveinettet i store deler av landet, er i svært dårlig forfatning. Det er over tid gjort mange ulike beregninger, fra ulike fagmiljø om hva etterslepet reelt sett er. Beløpene varierer fra 60 til 100 milliarder kroner.

I Nasjonal transportplan 2022-33, ble det vedtatt at det skal gjennomføres en ny, samlet nasjonal kartlegging av tilstanden på det fylkeskommunale veinettet. Dette fordi beregningene er så ulike, og gir videre utfordringer for å skape enighet om riktige, og kloke prioriteringer fremover.

Kartleggingen er også omtalt i statsbudsjettet for 2022, under Kap: 1320 og post 65 Ny tilskuddsordning for fylkesveinettet. Det ble sist gjort en lignende kartlegging, som forberedelser til Nasjonal transportplan 2014-23.

Enkelte fylkeskommuner har selv gjort grundige kartlegginger av status, og andre har mindre oversikt. Det er derfor et sterkt behov for å sikre et kunnskapsgrunnlag som har troverdighet, og skaper et felles utgangspunkt for

diskusjon om videre prioriteringer. Og dette må på plass raskt.

Svar:

Vi vet at behovet for vedlikehold, utbedring og fornying av vedlikeholdsetterslepet på fylkesveinettet er stort. Kunnskapen om tilstanden på fylkesveiene er basert på en eldre kartlegging. Det er med andre ord på tide å oppdatere kunnskapsgrunnlaget vårt. Det ble varslet i Meld. St. 20 (2021-2022) Nasjonal transportplan 2022-2033 og i Prop. 1 S (2021-2022). Dette har vi fulgt opp i tildelingsbrevet til Statens vegvesen for 2022, og i supplerende tildelingsbrev nr. 2 til Statens vegvesen av 15. mars 2022.

I begge brevene legger departementet til grunn at Statens vegvesen må få informasjon om tilstanden på fylkesveinettet fra hver enkelt fylkeskommune. Samferdselsdepartementet ber videre om at Statens vegvesen går i dialog med fylkeskommunene for å finne frem til hensiktsmessige felles prinsipper og metode for gjennomføring av kartleggingen.

Statens vegvesen skal ha en rådgivende og samordnende rolle overfor fylkeskommunene i dette kartleggingsarbeidet. Etaten skal ikke på eget initiativ vurdere fylkeskommunale prioriteringer. Statens vegvesen skal så langt det er mulig bidra til å sikre god kvalitet og konsistens i datainnhenting. Vi ber også Statens vegvesen vurdere når et slikt arbeid kan starte og hvor lang tid det vil ta å gjennomføre kartleggingen.

SPØRSMÅL NR. 1707**Innlevert 29. mars 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 6. april 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Eksisterer det noko som helst naturfagleg grunnlag som tilseier at det er forsvarleg å opne for garnfiske på dei sårbare laksebestandane i Tana-vassdraget?

BEGRUNNELSE:

Klima- og miljødepartementet har sendt på høyring eit forslag om å opne for garnfiske på dei sårbare bestandane av atlantisk laks i Tana-elva. Høyringsnotatet vert innleia på følgjande måte:

“Bestandssituasjonen for laksebestandene i Tanavassdraget var svært dårlig i 2021, og etter prognosene for innsig av laks til Tanavassdraget i 2022 forventes ingen bedring. Bestandene i Tana produserer ikke lengre noe høstingsverdig overskudd.”

Like fullt er altså regjeringa sin konklusjon at ein på ny vil opne for fiske på desse bestandane. I lys av at villaksen for første gong er plassert på raudlista for truga artar, og at bestnadane i Tana-elva er særleg sårbare, er det vanskeleg å forstå kva som skal vere det naturfaglege grunnlaget for å opne for eit fiske som med nødvendighet vil redusere bestandane ytterlegare. Eit slikt grunnlag går heller ikkje fram av høyringsnotatet. Derimot blir det slått fast:

“Forskerne i både Norge og Finland er tydelige på at hver eneste tanalaks som tas ut i 2022 vil være et overfiske. Et fiske i Tana 2022 vil utvilsomt føre til at man må forlenge perioden med strenge fiskerestriksjoner, og vil sannsynligvis legge begrensninger på fisket for fremtidige generasjoner. Det kan ikke utelukkes at et fiske – selv meget begrenset – kan sette hele gjenoppbyggingsprosessen i fare og i verste fall kunne føre til utryddelse av laksebestander i Tanavassdraget.”

At departementet likevel foreslår å opne for fiske, vert grunnlagt med

“ønsket om å bevare kunnskapen og tradisjonene knyttet til laksefisket i Tanavassdraget”.

All den tid det berre har vore stengt for fiske i éin sesong, er det vanskeleg å forstå at kunnskap og tradisjonar er truga i den grad at det skal vere forholdsmessig å sjå

heilt vekk frå dei tydelege naturfaglege råda som departementet sjølv viser til i høyringsnotatet.

Svar:

Klima- og miljødepartementet sendte 7. mars på høring et forslag om å åpne for et begrenset fiske med faststående garnredskaper i Tanavassdraget. Som det fremgår av høyringsnotatet er laksebestandene i vassdraget svake og produserer ikke lengre noe høstingsverdig overskudd. Forslaget om å likevel åpne for et svært begrenset fiske er begrunnet i behovet for å sikre videreføring av kunnskap om det tradisjonelle samiske fisket.

Som det også fremgår av høyringsnotatet har det blitt fisket i Tanavassdraget i flere tusen år. Vi har nå i flere år sett en nedadgående trend i antallet fiskeberettigede som fisker med tradisjonelle redskaper. For mange i Tanadalen utgjør dette fisket en del av deres identitet og det står svært sentralt i den elvesamiske kulturen. Ved regulering av fisket i Tanavassdraget er regjeringen derfor nødt til å balansere både biologiske og kulturelle hensyn. Dette vil vi gjøre ved å lytte til alle innspill gjennom høyringsprosessen, før vi fattar et endelig vedtak.

Høyringsfristen for forslaget utløp 28. mars, og departementet har mottatt en rekke høyringsinnspill. Vi går nå gjennom disse innspillene, og vil vektlegge disse vidare i prosessen frem mot et endelig vedtak.

SPØRSMÅL NR. 1708

Innlevert 29. mars 2022 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 5. april 2022 av forsvarsminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

Når fikk Forsvarsministeren kjennskap til at to sentrale ledere med ansvar for Forsvarets operative evne hadde advart mot å avslutte samarbeidet med Wilnor, før en ny avtale var på plass og hva foretok forsvarsministeren seg vedrørende dette etter at han fikk denne kunnskapen?

BEGRUNNELSE:

I Aftenposten 22. mars fremgår det at Sjefen for Forsvarets operative Hovedkvarter, Generaløyntnant Yngve Odlo, i et skriv i februar 2022 advarte mot å avslutte avtalen med Wilnor. Det fremgår også i artikkelen at Sjefen for Forsvarets logistikkorganisasjon, Generalmajor Hans Chris-

tian Aamodt anbefalte at avtalen burde videreføres til ny avtale var på plass.

Svar:

Innledningsvis ønsker jeg å presisere at jeg prinsipielt forholder meg til rapporteringen jeg mottar av Forsvarsjefen som øverste leder av etaten. Interne uenigheter i Forsvarets ledelse har ikke blitt løftet av Forsvarssjefen til Forsvarsdepartementet i denne saken.

Jeg ble imidlertid gjort kjent med at det var uenighet knyttet til forlengelse av avtalen den 19. mars ved at administrerende direktør i Wilnor Vidar Hole tok direkte kontakt med den politiske ledelsen i Forsvarsdepartementet. I henvendelsen ba Vidar Hole om en forlengelse

av avtalen og opplyste samtidig om at sjefen for Forsvarets hovedkvarter og sjefen for Forsvarets logistikkorganisasjon også ønsket dette. Forsvarsdepartementet har i etterkant av henvendelsen vært i kontakt med Forsvarets ledelse som har bekreftet at det har vært en uenighet kny-

ttet til forlengelse av avtalen. Forsvaret har overfor Forsvarsdepartementet opprettholdt sin vurdering av konsekvenser og risiko knyttet til at avtalen ikke er forlenget. Jeg viser også til svar på spørsmål nr. 1709 fra representanten Tybring-Gjedde.

SPØRSMÅL NR. 1709

Innlevert 29. mars 2022 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 5. april 2022 av forsvarsminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

Er avtalen med Wilnor lovstridig og kan forsvarsministeren i så fall legge frem entydig dokumentasjon på at avtalen er lovstridig?

BEGRUNNELSE:

Forsvarssjefen uttaler i Aftenposten 24. mars at det dukket opp usikkerhet om avtalen med Wilnor ble inngått i strid med regelverket for offentlige anskaffelser.

Svar:

Er avtalen med Wilnor lovstridig og kan Forsvarsministeren i så fall legge frem entydig dokumentasjon på at avtalen er lovstridig?

Jeg viser til svar på representantens spørsmål nr. 1632 hvor jeg refererer til Forsvarsdepartementets undersøkel-

ser av Forsvarets håndtering av Wilnor-avtalen. Forsvarsdepartementet har ikke undersøkt om avtalen i seg selv er lovstridig, men granskningen har identifisert en rekke kritikkverdige forhold knyttet til blant annet anskaffelsen og forvaltning av avtalen i Forsvaret. Forsvarsdepartementet overleverte funnene til Forsvaret våren 2021 og ba etaten om å følge opp funnene. Forsvaret har etter en vurdering av funnene fra undersøkelsen valgt å ikke videreføre avtalen.

Det er Forsvaret som er nærmest til å vurdere de kritikkverdige forholdene som er avdekket opp mot konsekvensene av å ikke videreføre avtalen. Jeg har bedt Forsvaret om en vurdering av konsekvensene og risikoen ved å ikke videreføre avtalen. Forsvaret har opplyst at risikoen og konsekvensene for Forsvaret fram til ny avtale er på plass er håndterbare. Forsvaret har flere beredskapsavtaler og har i tillegg hjemmel i beredskapslovgivningen til å gjøre nødvendige anskaffelser ved en kritesituasjon.

SPØRSMÅL NR. 1710

Innlevert 29. mars 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 4. april 2022 av forsvarsminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

Hva gjør Forsvarsdepartementet for å sikre en rask behandling av FN-erstatningssakene og vil forsvarsministeren følge dette opp videre?

BEGRUNNELSE:

Forsvarsdepartementet etablerte i 2020 en ordning for fremsendelse av krav om FN-erstatning som også omfatter veteraner som har tjenestegjort før 1. juli 1997.

De som har søkt erstatning gjennom denne ordningen opplever at det tar svært lang tid før de får tilbakemelding om hvordan saksbehandlingen går og om sakene er til behandling i det hele tatt.

Svar:

Jeg har forståelse for at lang saksbehandlingstid kan oppleves som en ekstrabelasting for den enkelte. Vi har mottatt 175 henvendelser pr i dag. Henvendelsene inneholder forespørslers om bistand til å fremsende erstatningskrav til FN i tillegg til henvendelser fra veteraner og etterlatte som ber om veiledning om FNs erstatningsordning. Per i dag er 46 saker oversendt til FN.

Forsvarsdepartementet bistår veteranene og etterlatte med å innhente og oversette til engelsk den informasjon som FN har bedt om. Sakene ligger i de fleste tilfeller langt tilbake i tid og har omfattende dokumentasjon, noe som gjør saksbehandlingen tidkrevende. I tillegg har FN etterlyst supplerende informasjon i fremsendte saker. Det har dessverre gjort at det tar tid å behandle sakene. Forsvarsdepartementet har gjennom FN-delegasjonen tatt opp FNs krav til dokumentasjon. Departementet vil på nytt henvende seg til FN for å se på muligheter for å forenkle dokumentasjonskravet, slik at sakene kan bli raskere behandlet i departementet og FN.

SPØRSMÅL NR. 1711

Innlevert 29. mars 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 8. april 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre tilrettelegging i praksisløp for studenter som har behov for det, slik at de får gjennomført sin utdanning likestilt med andre studenter?

BEGRUNNELSE:

Døve studenter har behov for litt ekstra tilrettelegging gjennom studiene, for eksempel tolketjenester. Kvalifiserte tolker må gjerne bookes i god tid i forveien, og for studenter som går praktiske utdanninger, for eksempel sykepleie, er det viktig å få informasjon om praksissted og turnus for praksisen i god tid slik at de kan bestille godkjente og kvalifiserte tolker til praksisoppholdet.

Svar:

Denne regjeringen er opptatt av lik rett til utdanning i hele landet. Muligheten for å ta utdanning er viktig for samfunnsdeltakelse og mulighet for å få jobb. Universitets- og høyskolesektoren skal være en åpen mulighet for alle uansett bakgrunn og funksjonsevne. Studenter med behov for tilrettelegging har lovfestede rettigheter i universitets- og høyskoleloven og i andre lover som likestillings- og diskrimineringsloven og folketrygdloven, som nettopp skal sikre like muligheter til utdanning.

Studenter med funksjonsnedsettelse og studenter med særskilte behov har rett til egnet individuell tilret-

telegging av lærested, undervisning, læremidler og eksamen, for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter, jf. universitets og høyskoleloven § 4-3 femte ledd. Jeg legger til grunn at landets universiteter og høyskoler oppfyller sine lovpålagte plikter på en god måte.

Individuell tilrettelegging kan være en utfordring på studieprogram med mye praksis eller obligatorisk fremmøte. Særlig gjelder dette tilrettelegging av praksis, fordi praksis gjennomføres i samarbeid med mange ulike arbeidsgivere og i ulike arbeidssituasjoner. Det er viktig for meg å understreke at retten til individuell tilrettelegging omfatter alle studieprogrammer, også programmer med mye praksis.

Døve studenter har også særskilte behov, som tilgang til tolk. Etter folketrygdlovens § 10-7 f har hørselshemmede rett til tolketjenester for å kunne gjennomføre utdanning. Det er NAV som yter denne bistanden gjennom den lokale tolketjenesten som stiller tolker til disposisjon. Tolketjenesten skal bidra til at studenten kan gjennomføre utdanningen sin og bestemmelsen gjelder all utdanning, inkludert praksisstudier.

Denne regjeringen skal føre en offensiv likestillingspolitikk som gjør at alle blir inkludert i samfunnet, uavhengig av kjønn, seksuell orientering, funksjonsevne og etnisitet. I Prop. 74 L (2021-2022) om endringer i opplæringsloven, universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven som regjeringen fremmet for Stortinget 1. april, foreslår Kunnskapsdepartementet flere endringer

for å styrke rettighetene til elever og studenter. Et av forslagene er å presisere plikten institusjonene har til universell utforming.

Til sist vil jeg gjerne trekke frem et eksempel på hvordan en offensiv likestillingspolitikk ser ut i praksis. I fjor høst ga Kunnskapsdepartementet tilsagn til at Universitetet i Sørøst-Norge (USN) for studieåret 2022-2023 kan opprette en egen kvote i opptaket til vernepleierutdanning for døve studenter som bruker tegnspråk. USN ønsk-

er å prøve ut tilrettelegging av undervisning på tegnspråk for en større gruppe studenter. Dette studietilbudet er et resultat av prosjektet Tegnspråklig vernepleierutdanning, og er finansiert gjennom Norges Døveforbund med støtte fra Stiftelsen Dam. Studietilbudet gjennomføres i samarbeid mellom NTS Kompetanse og USN. Erfaringene fra prosjektet skal evalueres for å vurdere om tiltaket bør gjennomføres på nytt senere.

SPØRSMÅL NR. 1712

Innlevert 29. mars 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 7. april 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

For mange pasienter kan det ha stor verdi å møte helsepersonell som ligner på seg selv, både i hva gjelder funksjonsvariasjon eller andre trekk eller egenskaper. Like fullt kan utdanningsløpet for ulike personer ha behov for ulik grad av tilpasning, eller tilrettelegging.

Hva vil helseministeren gjøre for å skape et inkludere arbeidsliv i helsevesenet, og la alle pasienter ha mulighet til å møte helsepersonell som ligner på seg selv?

Svar:

På generelt grunnlag vil jeg framheve at alle offentlige arbeidsgivere, inkludert helse- og omsorgstjenesten, er opptatt av å bidra til et inkluderende arbeidsliv i sin rekruttering av medarbeidere. I helse- og omsorgstjenestene er også kravet til forsvarlighet helt grunnleggende, dette gjelder på alle nivåer og er et ansvar som hviler både på virksomhetene og det enkelte helsepersonell.

Til representanten Bollestad's spørsmål vil jeg framheve at helse- og omsorgstjenestene har rom for å vurdere og gjøre tilpasninger, hvis særskilte behov gjør seg gjeldende. I en del situasjoner kan det ha betydning for pasienter og brukere å møte helsepersonell som har kunnskap om og eventuelt ligner på seg selv. Personellens kompetanse danner grunnlaget for hvordan ulike tjenester ytes og personellet må ha evne til å sette seg inn i ulike pasienters og brukeres behov, inkludert funksjonsvariasjon. Det kan i mange situasjoner ha stor verdi at de ansatte gjenspeiler bredde og mangfold i befolkningen. Jeg kan imidlertid ikke se at det vil være rimelig å nedfelle mulighet for pasienter til å møte personell som ligner på

seg selv som noe generelt prinsipp. Det kan være svært ulike behov, ønsker og utfordringer som gjør seg gjeldende. Personellressursene er dessuten begrensede, så det lokale ansvaret for god tjenesteutøvelse må tillegges verdi.

Regjeringen legger arbeidslinja til grunn for sin arbeids- og velferdspolitik, slik dette tydelig framgår av Hurdalsplattformen. Plattformen vektlegger arbeid til alle i et inkluderende arbeidsliv. Folk med nedsatt funksjonsevne og helsemessige utfordringer skal møte et arbeidsliv som er åpent og inkluderende. Dette gjelder for helse- og omsorgstjenestene, så vel som for andre arbeidsplasser i samfunnet. Regjeringen vil også gjøre det lettere for flere å delta i opplæring og kompetanseheving.

Forhold som berører utdanningsløp og utdanningsmessige tilpassningsbehov sorterer under Kunnskapsdepartementets ansvarsområde. Det vil derfor være naturlig å rette spørsmål rundt dette til Forsknings- og høyere utdanningsministeren.

SPØRSMÅL NR. 1713**Innlevert 29. mars 2022 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou****Besvart 4. april 2022 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinnereim****Spørsmål:**

Hvilke omdisponeringer på bistandsbudsjettet kommer regjeringen til å foreslå for Stortinget for å møte de humanitære behovene i Ukraina, kostnader forbundet med flyktninger og den forestående matkrisen i verden?

BEGRUNNELSE:

Statsråd Tvinnereim skriver i Vårt Land 28. mars 2022 at det er nødvendig med en «tenkepause» som følge av krigen i Ukraina og dens direkte og indirekte konsekvenser, og at «Hvorvidt det er aktuelt med tilleggsbevilgninger eller bare omdisponeringer innenfor den eksisterende rammen vil bli avgjort i Stortinget.»

Svar:

Koronapandemien satte bistandsbudsjettet under press. Nå gjør krigen i Ukraina det samme. Behovet for å investere i internasjonalt samarbeid i andre deler av verden er imidlertid like stort – om ikke større – grunnet de negative ringvirkningene krigen skaper. Vi må ta viktige og vanskelige avveininger i en situasjon med stor grad av usikkerhet.

Krigføringen i Ukraina har katastrofale konsekvenser for sivilbefolkningen. De humanitære behovene er store og de øker fortsatt. Over 10 millioner mennesker, omtrent hver fjerde ukrainer, er på flukt. De fleste befinner seg inne i Ukraina, de er internflyktninger, men tallet på dem som hittil har gått over grensen fra Ukraina er fire millioner. Norge har forpliktet seg til å hjelpe og regjeringen har annonsert at vi skal bidra med to milliarder kroner. Krigen i Ukraina har imidlertid vidtrekkende, globale konsekvenser, og norsk humanitær støtte knyttet til Ukraina-krisen skal ikke gå på bekostning av vår støtte til andre humanitære kriser.

Regjeringen har derfor foreslått at 1,75 milliarder kroner til humanitær støtte og flyktingerespons skal tilføres bistandsbudsjettet som friske midler. Midlene skal altså bevilges i tillegg til allerede vedtatt budsjett. Videre har vi sagt at vi kommer tilbake til Stortinget med ytterligere detaljer om dette forslaget.

Allerede før krigen i Ukraina var det en økende bekymring over den globale utviklingen. Den ekstreme fattigdommen i verden, som bare for noen år siden så ut til å slippe taket, ble forsterket av koronapandemien. Nå kommer høyere priser på mat, kunstgjødsel og energi på toppen av en pandemi som førte til økte ulikheter og sosial uro.

Konsekvensene av klimaendringene og ødeleggelsene av natur og økosystemtjenester fortsetter med uforminsket styrke. Stadig flere mennesker sulter. Jeg er svært urolig for hva denne situasjonen betyr for antallet mennesker som vil rammes av matmangel. Verdens matvareprogram (WFP), FNs organisasjon for ernæring og landbruk (FAO) og Verdensbanken advarer om de negative følgene som kan komme.

Jeg vil derfor styrke Norges arbeid mot sult og innsatsen for økt global matsikkerhet. Vi skal bidra til å gjøre landbruket mer robust i møtet med klimaendringene, og vi skal prioritere småskala matprodusenter. Vi gjør ikke dette kun for å bøte på konsekvensene av krigen i Ukraina, men også for å bidra til oppskalert og mer bærekraftig matproduksjon i Afrika. Landbruksstøtte er effektiv fattigdomsbekjempelse. Ifølge Verdensbanken er det to til tre ganger mer effektivt å satse på matproduserende sektorer som jordbruk, fiskeri og akvakultur, enn på andre tiltak for å bekjempe fattigdom.

Jeg vil understreke at behovet for fortsatt innsats for bærekraftig utvikling ikke blir mindre av at nye kriser oppstår. Men når verden endres raskt, så endres også rammebetingelsene for norsk utviklingspolitikk og bistand. Utviklingspolitikken rommer hele tiden avveininger, for den totale bistanden er begrenset, sett i forhold til de meget store utfordringene som verden står overfor.

Ved den store flyktningkrisen i 2015-2016 ble det bevilget ekstra beløp over bistandsbudsjettet til flyktningtiltak i Norge. Det førte til at samlet bistand for 2015 og 2016 ble økt utover målet på 1 %. Det er derfor verken første eller siste gang at norsk bistand må omdisponeres på kort varsel, men vi forsøker å gjøre det på best mulig måte.

SPØRSMÅL NR. 1714**Innlevert 29. mars 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 4. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener statsråden at en liste med navn over ansatte i UDI er mer egnet til å lette gjennomføringen av straffbare handlinger, enn en liste med navn over ansatte i politietaten?

BEGRUNNELSE:

Det vises til tidligere spørsmål om beslutningen om å gi innsyn i oversikten over hvilke politiansatte som betaler sin medlemskontingent til NNPF ved lønnstrekk. Det vises videre til at departementet nektet innsyn etter en innsynsbegjæring om navnene til ansatte i UDI, i medhold av offentleglova § 24(3). Offentleglova § 24(3) lyder:

«Det kan gjerast unntak frå innsyn for opplysningar når unntak er påkravd fordi innsyn ville lette gjennomføringa av straffbare handlingar. Det same gjeld opplysningar der unntak er påkravd fordi innsyn ville utsetje enkeltpersonar for fare, eller lette gjennomføringa av handlingar som kan skade delar av miljøet som er særleg utsette, eller som er trua av utrydding.»

Saken er omtalt: <https://rett24.no/articles/geir-evanger-reagerer-pa-forskjellsbehandling-mellom-politiansatte-og-udi-medarbeidere>

Det er på denne bakgrunn ønskelig å få vite hva statsråden mener er mest egnet til å lette gjennomføringen av straffbare handlinger, en liste over ansatte i UDI eller en liste over ansatte i politietaten.

Svar:

Jeg vil først understreke at alle innsynsbegjæringer og – som i disse tilfellene – klager over avslått innsyn, behan-

dles og vurderes individuelt og konkret i departementet. Innsynsavgjørelser som gjelder ulike dokumenter bygger på ulike faktum, og de rettslige vurderingene vil være konkrete og til dels innebære skjønsmessige avveininger. Dette kan føre til ulike resultater også i saker som tilsynelatende fremstår som sammenlignbare.

I de to innsynssakene representanten Amundsen refererer til, er både selve innsynsbegjæringene, klagerne og direktoratenes saksfremstillinger, og det faktiske og rettslige grunnlaget for avgjørelsene, forskjellige. Det er i hver av avgjørelsene redegjort for de konkrete vurderingene som er gjort.

Den offentlige interessen som tilsier innsyn, er også vurdert noe ulikt i de to sakene. Det har over tid vært mye oppmerksomhet rundt forholdet mellom Norsk Narkotikapolitiforening (NNPF) og politiet, bl.a. fordi kontingenten til foreningen har blitt trukket direkte fra politiansattes lønn. Dette innsynskravet var da også begrenset til en oversikt over politiansatte som hadde fått trukket kontingent til NNPF fra lønnen. Flere riksdekkende medier og organisasjoner har omtalt saken. Noen tilsvarende offentlig interesse ble ikke vurdert å foreligge i innsynsaken som gjaldt krav om oversikt over alle ansatte i UDI. Departementets vurdering er at dette er et relevant moment i vurderingen av om det kan regnes som «påkrevd» med unntak fra innsyn etter offentleglova § 24 tredje ledd første punktum.

Det kan derfor ikke trekkes noen slutning om at departementet mener en liste over ansatte i UDI, er mer egnet til å lette gjennomføringen av straffbare handlinger enn en liste over navn over ansatte i politietaten.

SPØRSMÅL NR. 1715**Innlevert 29. mars 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 4. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Basert på SSBs prognoser for kostnadsutvikling, hva vil de årlige kostnadene av å øke salærsatsen til henholdsvis 1

250 kroner i 2023, 1 350 kroner i 2024 og 1 550 kroner i 2025 være?

Svar:

Rettsbistandssatsen (salærsatsen) for 2022 er fastsatt til 1 121 kroner. Det å øke rettsbistandssatsen til 1 250 kroner i 2023, 1 350 kroner i 2024 og 1 550 kroner i 2025, vil gi årlige merutgifter for det offentlige på om lag 214 mill. kroner i 2023, 380 mill. kroner i 2024 og 711 mill. kroner i 2025. For perioden fra og med 2023 til og med 2025 anslås

de samlede merutgiftene til om lag 1 305 mill. kroner. Beløpene er oppgitt i 2022-kroner.

Anslagene ovenfor forutsetter at det reelle nivået på rettsbistandssatsen i 2022 blir videreført i 2023, 2024 og 2025. Anslagene forutsetter også at saksmengden i kommende år er på samme nivå som i dag.

SPØRSMÅL NR. 1716

Innlevert 29. mars 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 6. april 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Jeg viser til spørsmål til fiskeri- og havministeren av 7. februar 2022, Dokument nr. 15:1177 (2021-2022). Det er fremdeles uklart om statsråden mener nettolønnsordningen er svekket eller styrket fra 2021 til 2022.

Kan det derfor bes om en klargjøring på om hvorvidt nettolønnsordningen har blitt styrket eller svekket siden Støre-regjeringen tiltrådte høsten 2021, sammenlignet med gjeldende nettolønnsordning, og om statsråden har nye anslag om hvorvidt endringene i ordningen påvirker norske sjøfolk?

BEGRUNNELSE:

Fiskeri- og havministeren sammenligner i sitt forrige svar nåværende nettolønnsordning med et forslag fra en mindretallsregjering som visste den skulle gå av. Forslaget om å redusere nettolønnsordningen ville ikke fått Fremskrittspartiets støtte i Stortinget, og regjeringen Solbergs foreslåtte kutt i ordningen hadde aldri blitt realisert. En slik sammenligning er derfor en skrivebordsøvelse. For de som utfører sitt virke på sjøen er den relevante sammenligningen hvordan ordningen var i 2021, sett opp mot hvordan den virker nå i 2022.

Statsråden skriver i sitt forrige svar sier at han ikke har «grunnlag for å anslå hvorvidt endringene medfører færre sjøfolk». Imidlertid melder Rederiforbundet i sin nye konjunkturrapport at nesten 40 prosent av rederiene sier at de vurderer å måtte erstatte norske sjøfolk med utenlandske, etter at nettolønnsordningen ble svekket i statsbudsjettet for 2022. Dette indikerer at norske sjøfolk går tøffe tider i møte. Jeg ber statsråden vurdere på nytt om endringene i nettolønnsordningen vil medføre færre sjøfolk, gitt de nye opplysningene fra norske rederier.

Svar:

Tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk er styrket sammenlignet med forrige regjeringens forslag i Prop. 1 S, som foreslo avvikling av tilskuddsmodellen for NIS lasteskip i utenriksfart og innføring av et makstak på 189 000 kroner i seks av tilskuddsmodellene. Den sittende regjeringen har valgt å prioritere tilskuddsordningen i vår tilleggsproposisjon ved å sette av 227 mill. kroner til å videreføre tilskuddsmodellen for NIS lasteskip i utenriksfart og å øke makstaket til 220 000 kroner.

Tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk har blitt endret flere ganger gjennom årene. I 2021 var det makstak i tre av tilskuddsmodellene i ordningen. I 2022 er det et makstak på 220 000 kroner i syv tilskuddsmodeller, og et makstak på 26 % av tilskuddsgrunnlaget i én modell. Makstaket i NOR petroleum og NIS konstruksjonsskip har blitt økt sammenlignet med 2021, mens makstaket i NIS generell er videreført slik det var i 2021. I de resterende fem tilskuddsmodellene er det nå et makstak som ikke var der i 2021. På denne bakgrunn er bildet sammensatt, og det er neppe mulig å konkludere entydig om styrking eller svekkelse fra 2021 til 2022.

Tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk er en viktig del av rammebetingelsene for næringen, og endringer kan påvirke rederienes valg av mannskap. Hvilke vurderinger rederiene gjør, og om de nå heller vil ansette utenlandske fremfor norske sjøfolk har jeg imidlertid ikke grunnlag for å spekulere i.

Et viktig tiltak for å sikre norske sjøfolk vil være å innføre et krav om norske lønns- og arbeidsvilkår i norsk farvann og på norsk sokkel.

SPØRSMÅL NR. 1717**Innlevert 29. mars 2022 av stortingsrepresentant Helge Orten****Besvart 6. april 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Når kan vi forvente at 10 nye stillinger til Innovasjon Norges kontor i Ålesund blir etablert, og vil dette innebære en reell styrking av kontoret og en netto vekst i antall ansatte?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til mitt spørsmål sendt 3. mars d.å. om etablering av Eksportstrategirådet i Ålesund og svaret fra statsråden 11. mars d.å. Det er sterkt beklagelig at statsråden og regjeringen har besluttet å ikke opprette Eksportstrategirådet i Ålesund, men velger å endre navn til Nasjonalt Eksportråd og legge det inn under departementet i Oslo. Det er svært bekymringsfullt at statsråden og regjeringen ikke ser verdien av å etablere denne type kompetansemiljøer nært næringslivet og i en av landets fremste eksportregioner. Statsråden forsøker seg med et "plaster på såret" ved å antyde at det over tid skal etableres 10 nye stillinger ved Innovasjon Norges kontor i Ålesund, i tillegg til at Eksportfinansiering Norge skal få en sterkere regional tilstedeværelse i Ålesund. Den svært uklare fremdriftsplanen bidrar til å skape usikkerhet om når disse stillingene kan forventes å bli etablert, og det er dermed uklart om dette representerer en reell styrking av Innovasjon Norge i Ålesund. Denne type stillinger kan heller ikke erstatte den strategiske funksjon som Eksportstrategirådet var tiltenkt å ha.

Svar:

Ett av regjeringens hovedmål for nærings- og omstillingspolitikken er å øke eksporten utenom olje og gass med 50 prosent innen 2030. Vi er ikke i tvil om at Ålesund, Sunnmøre og resten av Vestlandet vil spille en viktig rolle i arbeidet med å realisere dette målet. Det er derfor ingen tilfeldighet at Vestlandskysten står sentralt i regjeringens nye eksportreform «Hele Norge eksporterer». Reformen inneholder sju konkrete tiltak som er utviklet i samarbeid med næringslivet og partene i arbeidslivet.

Regjeringen er nå i ferd med å opprette Nasjonalt eksportråd, som både skal gi innspill til større eksportfremmesatsinger og gi regjeringen råd om strategisk innretning på eksportarbeidet. Gjennom det nye rådet skal den strategiske eksportinnsatsen kobles tett sammen med det som rører seg i norsk næringsliv og regjeringens arbeid på andre områder. Rådet består av representanter fra næringslivet og partene i arbeidslivet. Ved å avvikle etaten

Eksportstrategirådet forenkler vi samtidig det næringsrettede virkemiddelapparatet, og frigjør ressurser fra administrasjon til konkrete tiltak og ordninger for næringslivet.

Det er allerede besluttet at de to første eksportsatsingene skal være på havvind og mer og grønnere maritim eksport. Disse satsingene er svært relevante for industrien på Vestlandskysten og er i tråd med innspillene jeg har fått fra næringslivet på Vestlandet. Videre utvider regjeringen Eksportfinansiering Norges mandat for å legge til rette for industriinvesteringer og økt eksport. Mandatutvidelsen innebærer at Eksportfinansiering Norge vil kunne gi lån til eksportrettede investeringer og finansiere klimaprojekter med eksportpotensial i Norge.

Eksportreformen innebærer også at Innovasjon Norge skal få et nytt eksportoppdrag. Innovasjon Norge skal blant annet forvalte en søknadsbasert ordning hvor norsk næringsliv kan få støtte til å delta på messer og felles næringsfremmeaktiviteter. I tillegg får selskapet ansvaret for det nye merkevareprogrammet «Made in Norway» som skal bidra til å øke betalingsviljen for norske produkter og tjenester. Dette har blant annet vært sterkt etterspurt av ferdigvareindustrien på Sunnmøre gjennom mange år. Nå innfører vi det. Dette er et eksempel på at vi utvikler nærings- og omstillingspolitikken sammen med bedriftene over hele Norge.

Regjeringen vil dessuten bidra til å videreutvikle kompetansemiljøet på eksport i Ålesund. I sammenheng med det nye eksportoppdraget skal Innovasjon Norge over noe tid styrke sitt regionkontor i Ålesund med 10 arbeidsplasser. Hvor raskt disse arbeidsplassene vil komme på plass kan jeg ikke svare på i dag. Oppdraget til Innovasjon Norge er ikke ferdig utformet ennå, og det er styret i Innovasjon Norge som har ansvaret for organiseringen av selskapet og forvaltningen av regjeringens oppdrag. Fremdriften må også ses i sammenheng med at Innovasjon Norge står midt i en omstillingsprosess for å realisere et effektiviseringsmål på 100 mill. kroner. I løpet av denne prosessen planlegger selskapet også å bygge opp nye kompetansemiljøer i andre deler av landet.

I tillegg til at Innovasjon Norge styrker sin kompetanse på eksport i Ålesund, har regjeringen besluttet at Eksportfinansiering Norge skal utvide sin bemanning her. Sammen vil disse endringene legge til rette for at Ålesund blir en enda viktigere spydspiss i eksportarbeidet vårt framover.

SPØRSMÅL NR. 1718**Innlevert 30. mars 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 4. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å identifisere mulige barneofre for menneskehandel ved ankomst til Norge, samt sørge for at barna som bosettes er trygge fra vold, overgrep og utnyttelse til enhver tid?

BEGRUNNELSE:

Ifølge FNs høykommissær for flyktninger er om lag halvparten av flyktingene fra Ukraina barn under 14 år. Ifølge prognosene vil 15,000 barn i denne aldersgrensen komme til Norge i løpet av året, samt et ukjent antall barn fra 14 til 18 år. Disse barna er i en svært sårbar situasjon og har rett til særskilt vern.

Forrige fredag informerte statsråden om at personer som tidligere er anmeldt og dømt for seksuelle overgrep mot barn, har engasjert seg i frivillighetsarbeid knyttet til å transportere flyktingene, deriblant barn og unge. Flere land har allerede oppdaget og arrestert personer som er i ferd med, eller har lyktes med, å utnytte barn. Barn og unge kan også bli utsatt for overgrep i forbindelse med bosetting hos frivillige, på omsorgssentre og asylmottak.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at flyktinger som kommer til Norge skal ivaretas på en god måte. I den innledende ankomstfasen benyttes Nasjonalt ankomstsenter i Råde, hvor nyankomne registreres hos politiet, innkvarteres, gjennomgår helseundersøkelse, får informasjon om hva som skjer videre i asylprosessen, etc. Botiden ved ankomstsenteret er kortvarig, og etter gjennomført registrering og asylintervju flyttes asylsøkerne normalt til ordinære asylmottak der de blir boende mens søknaden blir behandlet. I dagens situasjon er ankomststallene så høye at det er nødvendig med raskere gjennomstrømning ved ankomstsenteret enn normalt. Derfor er en del av prosessene som normalt skjer her, forenklet.

Det er etablert en egen politipost i Råde, og politiet er kjent med faren for at enkelte barn som passerer grensene kan være i en situasjon hvor de utnyttes.

Utlendingsdirektoratet (UDI) har retningslinjer for identifisering og oppfølging av sårbare beboere i mottak som kan være utsatt for blant annet menneskehandel. Justis- og beredskapsdepartementet har i instruks 16. mars d.å. bedt UDI om midlertidig å utvide ordninger for alternativ mottaksplass (AMOT) til å omfatte personer fordrevet fra Ukraina som er omfattet av målgruppen

for midlertidig kollektiv beskyttelse. Dette innebærer at kommuner hvor fordrevne fra Ukraina bor hos private, kan få tilskudd fra UDI frem til de bosettes i en kommune. Kommuner som inngår en slik avtale om alternativ mottaksplass, forplikter seg til å etablere rutiner for å identifisere sårbare personer og følge dem opp.

Enslige mindreårige er ikke omfattet av denne ordningen ettersom de vil være spesielt sårbare i privat innkvartering. Disse barna gis opphold i særskilte mottak eller avdelinger for enslige mindreårige frem til bosetting, som har etablerte rutiner for å identifisere og følge opp sårbare, herunder mulige ofre for menneskehandel.

Justis- og beredskapsdepartementet og Barne- og familiedepartementet har tatt initiativ til en tett oppfølging av kommunene for å tilby bistand og veiledning for å redusere risiko. Det er avtalt at berørte direktorater i fellesskap utformer et brev til kommunene om behovet for oppmerksomhet rundt menneskehandel. Informasjon til og veiledning av kommunene, men også av mottakspersonell og politi som nå får et registreringsansvar på regionalt nivå, er av stor betydning. Direktoratene er i samarbeid bedt om å legge frem forslag til tiltak på kort og lang sikt.

SPØRSMÅL NR. 1719**Innlevert 30. mars 2022 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 7. april 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere for at de varslede kuttene i prosjektet NTNU Campussamling ikke vil gå ut over kvaliteten ved utdanning, forskning, innovasjon, kunst og formidling, som er sentrale mål for prosjektet?

BEGRUNNELSE:

NTNUs campus i Trondheim skal utvikles som et helhetlig sammenhengende prosjekt med tverrfaglig samling av fagmiljøer i området rundt Gløshaugen. Prosjektet ble vedtatt av regjeringen i januar 2018, og kostnadsrammen for hele prosjektet ble satt til 11,9 milliarder. Campussamlingen skal legge til rette for NTNUs mulighet til å drive fremtidsrettet forskning, utdanning- og innovasjonsvirksomhet med gode faglige og sosiale kvaliteter, og slik styrke kvaliteten på utdanning og forskning.

Campussamlingen ble av den forrige regjeringen gjort til et design to cost-prosjekt med en totalramme og mekanismer for å redusere usikkerhet rundt framtidige kostnader. Dette har ifølge Adresseavisen allerede resultert i kutt på 3 milliarder kroner. Gjennom Regjeringens konseptvalg ble det i tillegg gjennomført arealkutt for nybygg for fag som flyttes fra Dragvoll og sentrum på 9 % av beregnet behov samtidig som arealer for fremtidig studentvekst ble tatt ut av rammen. Søndag 27.mars kunne man lese i Dagens Næringsliv at statsråden vil kutte i prosjektet med flere milliarder kroner.

Konseptet innebærer også ombygging av Vitenskapsmuseets magasiner, arealer for fangst- og lagring av CO₂ til NTNUs arbeid innen europeisk forskningsinfrastruktur (ESFRI) og nye universitetsarealer integrert i Senter for psykisk helse ved St. Olavs hospital på Øya.

Kunnskapsdepartementet har tidligere forutsatt arealeffektive løsninger for prosjektet og at det legges til rette for endringer i arbeids- og læringsformer ved høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner. Kostnads- og risikoreduserende tiltak er innarbeidet gjennom en kontinuerlig effektiv prosjektutvikling, arealkutt og arealeffektive løsninger, samt tydelig prosjektorganisasjon med samhandling mellom bruker, eier og byggherre.

Svar:

Bakgrunnen for at jeg nå har varslet en kraftig nedskalering i prosjektet NTNU Campussamling er hensynet til offentlige budsjetter, samt knappheter og prisstigning i det internasjonale råvaremarkedet.

Det er også slik at den forrige regjeringen etterlot seg omfattende planer med mange store byggeprosjekter som skulle realiseres på kort tid. Vi må se nøye på hvor vi kan spare og/eller hva vi kan utsette. Jeg har varslet at NTNU Campussamling er første prosjekt i en gjennomgang av prosjektene som er under planlegging i sektoren.

Jeg har gitt i oppdrag til NTNU og Statsbygg å utrede alternativer som har et vesentlig redusert omfang og totalkostnad sammenlignet med rammene for det prosjektet som det så langt har vært planlagt med. Jeg har signalisert at de i utarbeidelsen av et redefinert prosjekt skal ta utgangspunkt i den funksjonaliteten som har vært høyest prioritert av NTNU i tidligere utredninger. Jeg har også bedt om at alternativene som utredes skal være nøkterne og tilstrebe lave enhetskostnader og høy arealeffektivitet.

Når det skal vurderes alternativer som innebærer kutt i prosjektet på flere milliarder kroner, så vil prosjektet endre seg. Jeg har bedt om at NTNUs prioriteringer innenfor de ulike alternativene skal synliggjøres som en del av arbeidet. Basert på innspillene fra NTNU og Statsbygg vil jeg vurdere hvordan målene for prosjektet bør justeres.

Campussamlingen er et viktig prosjekt for Trondheim og for Norge. Mitt mål er fremdeles å gjennomføre flyttingen av aktiviteten på Dragvoll ned til Gløshaugen.

SPØRSMÅL NR. 1720

Innlevert 30. mars 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 6. april 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Vil statsråden vurdere et forbud eller en skjerping av reglene mot vannscooterkjøring langs norskekysten, blant annet med utgangspunkt i erfaringene fra Nidelva ved Arendal?

BEGRUNNELSE:

På tross av faglige råd, blant annet fra Miljødirektoratet, opphevet regjeringen i 2017 vannscooterforskriften fra 2013 som gjaldt for hele landet. Erfaringer viser at det lokale konfliktnivået rundt vannscooterbruk har økt etter frislippet. Etter motorferdselloven kan kommunene forby bruk av vannscooter i vassdrag, og bruke lokale reguleringer etter havne- og farvannsloven. BirdLife Norge viser imidlertid til at det har rådet usikkerhet rundt kommunenes mulighet til å sette hensynet til friluftsliv, fugle- og dyreliv først, og at mange kommuner ikke makter å prioritere å innføre lokale forskrifter.

I Arendal har man erfart at det de siste to-tre årene har vært et økende konfliktnivå knyttet til vannscooterkjøring i Nidelva. Kommunen har mottatt klager, det har vært leserinnlegg i media om konsekvenser for fugle- og dyreliv og i juli 2020 organiserte en gruppe beboere langs elva en aksjon for «å ta elva tilbake».

Det økende konfliktnivået kommer av støy, kjøremønstre og fart. Dette viser at økt vannscooterkjøring kan fortrenge annen fritidsaktivitet og bruk av vannet som rekreasjonsområde for «myke trafikanter». Det er også knyttet mange arter til ferskvann og strandsonen. Ulike fuglearter benytter områdene til hekking, næringsøk og/eller som overvintringsområde.

Vannscootere kan kjøres i høy fart på grunne områder, som medfører et stort potensial for å påføre forstyrrelser i vannmiljøer som tidligere ikke ble utsatt for nærgående båttrafikk. Dette medfører et stort potensiale for forstyrrelser i vannmiljøer som tidligere ikke ble utsatt for dette. Og som igjen øker risikoen for påkjørsler av fisk og andre dyr.

Vista Analyse utførte i 2014 en evaluering av regelverket for bruk av vannscooter. Noen av funnene var at vannscooterkjøring innvirker på natur gjennom støy og bevegelse. Rapporten sier videre at effekter av vannscooter på fugler vil omfatte alt fra relativt ubetydelige atferdsendringer med liten effekt, til alvorlige effekter som har betydning for fuglenes overlevelse og hekkesuksess. Studier fra andre land viser også at vannscootere kan ha til dels

betydelige effekter særlig gjennom forstyrrelser av fugl og pattedyr.

Svar:

Konkurransen om sjøarealet har økt de siste årene. I tillegg til ordinær skipstrafikk, ønsker mange å benytte kystsonen til ulike typer næringsvirksomhet, rekreasjon og bruk av fritidsfartøy som for eksempel vannscooter. Dette fører til et press på arealer i kystnære områder.

Antall fritidsfartøy er stadig økende, og flere av fritidsfartøyene er nå raskere enn før. Jeg registrerer at det enkelte steder er en tiltagende konflikt mellom brukere av vannscootere og myke trafikanter som padlere og badende. I tillegg kan, som representanten påpeker, også miljøinteresser berøres.

Etter at forskrift av 21. juni 2013 nr. 701 om bruk av vannscooter og lignende (vannscooterforskriften) ble opphevet i mai 2017, er vannscootere nå i utgangspunktet likestilte med andre fritidsfartøy. Det er dermed de alminnelige ferdselsreglene til sjøs som gjelder også for vannscootere.

Jeg vil innledningsvis understreke at alle båtførere, også førere av vannscootere, er pålagt å være aktsomme og tilpasse farten etter forholdene. Forbudet mot å ha høyere fart enn fem knop 50 meter fra steder hvor folk bader eller fra bademerkebøyer, og forbudet mot å ankre opp på offentlige badeplasser gjelder også for vannscootere. Dette følger av den statlige forskriften om fartsgrenser på sjøen som gjelder for hele landet.

I tillegg til den statlige forskriften kan kommunene gi egne fartsforskrifter for fritidsfartøy i eget sjøområde. Denne myndigheten fikk kommunene fordi lovgiver anså det som et lokalt anliggende å regulere ferdsel i eget sjøområde. Myndigheten gir kommunene et stort handlingsrom for hvordan ferdselsregler kan utformes. En forskrift kan for eksempel inneholde et totalforbud mot å bruke vannscooter i hele eller deler av kommunens sjøområde, regler om når på døgnet det er tillatt å bruke vannscooter, om at det bare er tillatt å bruke vannscooter til transportformål, eller at det innenfor et belte langs land bare er lov til å kjøre vannscooter i rett linje i lav fart.

Jeg er kjent med at det var en del tvil knyttet til om det var adgang til å ta miljøhensyn ved kommunens fastsettelse av forskrifter om bruk av vannscooter i medhold av den forrige havne- og farvannsloven.

I den nye havne- og farvannsloven av 2019 er det søkt å tydeliggjøre at de til enhver tid relevante miljøut-

fordringer skal tas i betraktning ved bl.a. fastsettelse av fartsforskrifter, for eksempel ivaretagelse av naturmangfold, vern mot forurensning av sjø, støy, mål om å redusere klimagassutslipp, bærekraftig bruk og hensyn til luftkvalitet. Det er derfor ikke tvil om at kommunene etter gjeldende havne- og farvannslov både kan og skal ta miljøhensyn når de utøver myndighet etter loven.

Hvorvidt det bør innføres et forbud eller en skjerping av reglene mot vannscooter-kjøring langs norskekysten, er det for tidlig å ta stilling til. Det nye regelverket har kun virket i to seilingssesonger. Når vi har et tilstrekkelig erfaringsgrunnlag, vil det imidlertid kunne være riktig å vurdere om det er behov for å foreta endringer i regelverket.

SPØRSMÅL NR. 1721

Innlevert 30. mars 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 8. april 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Er det regjeringens politikk å fraråde privat næringsliv fra å på eget initiativ redusere sin økonomiske aktivitet i Russland og med russiske aktører, utover de statlige sanksjonene som blir innført?

BEGRUNNELSE:

Fiskeri- og havbruksminister Bjørnar Skjæran skriver til NRK at:

«Regjeringen ønsker ikke at næringslivet eller private aktører i tillegg skal innføre egne sanksjoner rettet mot russiske bedrifter».

Kommentaren kommer etter at flere internasjonale bedrifter, som Maersk, Starbucks og Coca-Cola har trukket seg fra det russiske markedet på eget initiativ.

Svar:

Norske myndigheter fordømmer på det sterkeste Russlands militære angrep på Ukraina. Angrepet er et alvorlig brudd på folkeretten og får dramatiske konsekvenser for befolkningen i Ukraina. Vi har innført en historisk kraftig sanksjonspakke som reaksjon på Russlands angrep. Sanksjonene som er iverksatt er de mest omfattende tiltakene noensinne på europeisk og norsk jord. De er blant annet rettet mot finanssektoren, energisektoren, transportsektoren og utvidet eksportkontroll.

Sanksjonene er målrettede og skal ramme finansieringen av Russlands ulovlige krigføring i Ukraina og det russiske regimet. De skal hindre eksport av teknologi, varer og tjenester som kunne blitt brukt i russisk krigføring. Og de rammer personer i Russland som har vært med på å beslutte, gjennomføre og begynne det ulovlige angrepet

på Ukraina. Grensene som er satt gjennom regelverket er uttrykk for hvilke begrensninger regjeringen mener at staten skal sette. Regjeringen har derfor ikke forventninger om at alt samkvem med Russland og russisk næringsliv skal avsluttes, eller at det skal innføres boikott mot russiske varer eller personer direkte fra næringslivet. En begrunnelse fra min side for å tilkjenne at regjeringen ikke ønsker private sanksjoner, er at det kan sette norske bedrifter i krevende situasjoner og også på sikt ramme russere som vi ikke har ønske om å ramme.

SPØRSMÅL NR. 1722**Innlevert 30. mars 2022 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 8. april 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Statsminister Støre og finansminister Vedum har i sine uttalelser nylig helt rett i at vi nå generelt må begrense den offentlige pengebruken for å unngå ytterligere prisvekst og høyere rente. Men om offentlig pengebruk gir økt inflasjon, avhenger av hva pengebruken finansierer. Strømstøtte gir f.eks. redusert prispres i økonomien.

Hva er effekten på veksten i konsumprisene isolert sett i 2022 av en midlertidig fjerning av veibruksavgiften fra 1. april til hhv. 30. juni eller 31. desember?

BEGRUNNELSE:

Finansdepartementet skriver i sitt svar til Stortinget om strømstøtten 19. januar at ordningen gir redusert prispres. SSB oppgir at uten strømstøtten ville anslaget for prisveksten i Norge i år vært på hele 4,1 pst., mot 3,3 pst nå. KrFs forslag om en forsterket strømstøtte med en makspris som ville gitt 100 pst. kompensasjon for pris over 50 øre per kWt for alle strømkunder, ville gitt enda lavere prisvekst i økonomien.

KrF foreslår videre en lettelse i drivstoffavgiftene som vil redusere drivstoffprisene. Med en forsterket strømstøtteordning og en avgiftslettelse på drivstoff vil det også kunne være lettere å oppnå et moderat lønnsoppgjør og unngå en uheldig lønns- og prisspiral. En slik spiral ville gitt en unødig høy rente og rammet økonomien til familier med lave og vanlige inntekter hardt.

Svar:

Reduksjon av avgifter vil på kort sikt dempe inflasjonen. På noe lengre sikt vil en reduksjon i avgifter som dekkes inn med økt bruk av oljepenger, bidra til økt aktivitet og press på priser, lønninger og valutakurs. En midlertidig avvikling av veibruksavgiften gir et provenyrtap på 1,1 mrd. kroner per måned avgiften er avviklet.

En avvikling av veibruksavgiften i perioden 1. april til 30. juni (3 måneder) gir et provenyrtap på 3,3 mrd. kroner påløpt i 2022. Dette vil anslagsvis trekke ned konsumprisindeksen med om lag 0,1 pst. i 2022.

En avvikling av veibruksavgiften i perioden 1. april til 31. desember (9 måneder) gir et provenyrtap på 9,9 mrd. kroner påløpt i 2022. Dette vil anslagsvis trekke ned konsumprisindeksen med om lag 0,4 pst. i 2022.

Anslagene forutsetter full overvelting av avgiftslettelsene i prisene. Den reelle virkningen på prisene kan være lavere. Effekten av avgiftslettelsene på konsumprisindeksen er anslått ved hjelp av den makroøkonomiske modellen KVARTS, og omfatter både direkte og indirekte effekter. Anslagene er beheftet med stor usikkerhet.

Det er viktig å understreke at det anslagene forteller noe om, er den umiddelbare inflasjonsvirkningen. På mellomlang og lang sikt vil tiltaket gjennom andre mekanismer virke motsatt vei, altså øke inflasjonen.

For representanten Ropstad bør det også være verdt å merke seg at Ap/Sp-regjeringen satte ned avgiftene både på strøm og drivstoff sammenlignet med budsjettforslaget vi fikk fra regjeringen han selv var en av lederne i.

SPØRSMÅL NR. 1723**Innlevert 30. mars 2022 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 6. april 2022 av forsvarsminister Odd Roger Enoksen****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å etablere en befalsutdanning i Nord-Norge som ledd i Norges økte tilstedeværelse og beredskap i Nord?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen foreslår å styrke forsvaret med 3 milliarder kroner og den sivile beredskapen med 500 millioner kroner allerede i år. Pengene skal særlig gå til å styrke beredskapen i nord. Regjeringen varslet også at de vil komme

tilbake til Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2023 med flere tiltak for å styrke den norske forsvarsevnen i nord.

På lengre sikt er det viktig å sikre god rekruttering til forsvaret, blant annet av befaler. I dag er alle befalsutdanninger lokalisert i Sør-Norge, etter at man la ned befalsutdanningen i Harstad.

Svar:

I lys av dagens sikkerhetspolitiske situasjon etter Russlands angrep på Ukraina har det oppstått et tydelig behov for å gjøre prioriteringer og styrke forsvarsevnen på kort sikt. Regjeringen har derfor foreslått tilleggsbevilgninger for å øke den nasjonale forsvarsevnen i nordområdene, bidra til at den operative strukturen er tilgjengelig og klar, bedre understøttelsen av styrkestrukturen, sikre tilstedeværelse med relevante kapabiliteter over tid og tilrettelegge for styrket alliert tilstedeværelse allerede i fred-

stid. I dette arbeidet har regjeringen vurdert målsettinger og tiltak som bidrar til å redusere gap i operativ evne og som kan opprettholde og gi økt operativ effekt raskt. Befalsutdanning i Nord-Norge har ikke vært vurdert og det foreligger heller ingen planer om å vurdere dette nå.

Forsvarets befalsutdanning har som Forsvaret forøvrig vært gjennom en omfattende omstilling de siste 20 årene. Både antallet skoler og innholdet og innretningen i utdanningen er vesentlig endret etter at Befalsskolen for Infanteriet i Nord-Norge (BSIN) ble nedlagt i 2003. Mens elevene ved befalsskolen tidligere i stor grad ble rekruttert direkte fra videregående skole til en to-årig etatsutdanning, rekrutterer dagens befalsskole militært ansatte, som skal gjennomgå et befalskurs på om lag 12 uker.

Forsvarets befalsskole på Sessvollmoen rekrutterer således militært ansatte i hele Forsvaret, også i Nord-Norge.

SPØRSMÅL NR. 1724

Innlevert 30. mars 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 6. april 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kva vil samferdselsministeren gjere for at fylkeskommunane vert gjort i stand til å innfri krava i tunnelsikkerhetsforskrifta innan fastsatt frist?

GRUNNGJEVING:

Tunnelsikkerhetsforskrifta er svært krevjandes for mange fylker, og fristen for å gjennomføre sikringane sliter fylka med å rekke. Kostnadane er svært store, og tunnelane som staten førte over til fylkeskommunane i 2010 var av dårleg forfatning. Løyvingane som fylkeskommunane har fått frå staten til dette arbeidet, står ikkje i stil med behovet.

Svar:

Staten kompenserer fylkeskommunane for meirutgifter i samband med oppfølginga av krav i tunnelsikkerhetsforskrift for fylkesveg m.m. av 10. desember 2014. Kompensasjonen blir gitt med særskilt fordeling over tabell C i inntektssystemet for fylkeskommunane, med bakgrunn i ei berekning som Statens vegvesen har gjort av behovet for kompensasjon i kvart fylke. I statsbudsjettet for 2022

er løyvinga til kompensasjonsordninga auka med 231 mill. kr. Med ei vidareføring av denne auken vil fylkeskommunane bli ferdig kompenserte for meirutgiftene til tunnelutbetringane i løpet av planperioden, slik det er lagt opp til i stortingsmeldinga om nasjonal transportplan 2022-2033 jf. Meld. St. 20 og Innst. 653 S (2020-2021).

Det er i forskrifta satt ein frist for utbetring av eksisterande tunnelar innan 1. juni 2020, med mogleg forlenging med inntil fem år for fylkeskommunar med stor tunnelmasse. Statens vegvesen har hatt dialog med fylkeskommunane for å få innspel til å vurdere behovet for endring av tidsfristar basert på gjeldande status for tunneloppgraderingane. Det vil etter planen bli sendt ut eit forslag til endring av forskrifta på høyring i løpet av 2022.

Eg minner til slutt om at fylkeskommunane som hovudregel har ansvaret for å budsjettere med sine egne midlar til fylkesveg. Dersom ein fylkeskommune ønsker å gjere anna vedlikehald eller utbygging i tunnelane i tillegg til dei utbetringane som er kravd i tunnelsikkerhetsforskrifta, må fylkeskommunen sjølv sette av midlar til dette.

SPØRSMÅL NR. 1725**Innlevert 30. mars 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 8. april 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren vise til kva konsekvensar utsetting av store nasjonale samferdselsprosjekt vil kunne få for bygg og anleggsbransjen?

GRUNNGJEVING:

Statsministeren har i media den siste tida gått ut og varsla at store samferdselsprosjekt kan bli utsatt. Dette begrunna med krigen i Ukraina og konsekvensane økonomisk ikring dette for Norge.

Bygg og anleggsbransjen er avhengig av normal aktivitet innan bygg og anleggsdrift, der store nasjonale samferdselsprosjekt er viktig for sysselsettinga. Frå før er denne næringa hardt ramma av både skyhøge straum og drivstoffprisar, samt kraftig auke i råvarekostnadar slik som står og betong.

Svar:

Representanten viser til uttalelser i media av statsministeren. Jeg er enig med statsministeren i at vi vil gå inn i en krevende tid fremover. Dette gjelder både i samferdselssektoren og generelt for offentlig pengebruk.

Jeg mener nå at det er viktig å bidra til å skape trygghet i en urolig tid. Som det fremgår av Prop. 78 S (2021-2022) om økonomiske tiltak som følge av krigen i Ukraina er norsk økonomi nå i en høykonjunktur, med utsikter til tiltagende lønns- og prisvekst og renteoppgang. Økt offentlig pengebruk i en situasjon med høy aktivitet i økonomien og mangel på tilgjengelige ressurser, vil forsterke presset på priser og lønninger.

I Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033 (NTP) er det lagt opp til en gradvis innfasing av ressursene i planen. Ressursbruken i det enkelte budsjettår vil bli tilpasset det samlede økonomiske opplegget i statsbudsjettet, innenfor rammene som følger av handlingsregelen og tilstanden i norsk økonomi. Det heter også at endringer i det budsjettmessige handlingsrommet fremover vil kunne påvirke innfasing og gjennomføring av planen.

Vi ser nå hvorfor dette er et viktig premiss i NTP og jeg mener derfor at vi må se på prioriteringene våre på nytt, også innenfor samferdselssektoren. Stortinget har videre bedt om en gjennomgang av veiporteføljen i Nasjonal transportplan fram mot 2023-budsjettet. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med denne gjennomgangen. Prop. 1 S (2022-2023) vil inneholde regjeringens forslag til

ressursbruk i samferdselssektoren i 2023. Som kjent ligger det i Nye Veier AS' modell at de selv vurderer rekkefølge og oppstart for sine prosjekter innenfor de fastsatte økonomiske rammene for selskapet. For Statens vegvesen vil budsjettforslaget vise hvilke prioriteringer regjeringen gjør når det gjelder anleggsstart, forberedelse for anleggsstart og videre planlegging av store prosjekter.

Jeg vil derfor ikke nå gi noen garanti til planlagte prosjekter om at de ikke kan bli berørt av arbeidet med å prioritere offentlig ressursbruk innenfor en samlet ansvarlig økonomisk ramme. Jeg kan likevel forsikre representanten om at regjeringen fortsatt har store ambisjoner om å utvikle samferdselssektoren videre. Det betyr at det fortsatt vil bli mange oppdrag fremover både innenfor store investeringer, drift- og vedlikehold og fornying i årene fremover som vil sikre mange oppdrag for bygg- og anleggsbransjen.

SPØRSMÅL NR. 1726**Innlevert 30. mars 2022 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 7. april 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å starte arbeidet med et nasjonalt handlingsprogram også for ALS-rammede?

BEGRUNNELSE:

Det finnes i dag et nasjonalt handlingsprogram for kreftsyke. I denne handlingsplanen står det at dette også skal gjelde for andre pasientgrupper med dødelige sykdommer, men nevner eksempelvis ikke ALS-rammede spesielt.

I forordet til handlingsplanen står det:

«Målet med handlingsprogrammet for palliasjon i kreftomsorgen er å forbedre behandlingen av pasienter med inkurabel kreftsykdommer og begrenset levetid, og å sikre et like godt behandlingstilbud i hele landet. Deler av handlingsprogrammet kan også være til nytte i behandlingen av kreftpasienter tidligere i sykdomsforløpet. [...] Palliativ behandling gjelder ikke bare kreftpasienter, og de mer generelle delene av handlingsprogrammet er derfor også relevante og aktuelle utenfor kreftomsorgen».

ALS-rammede er en pasientgruppe der tid er en svært knapp ressurs. Forventet levetid etter satt diagnose er bare 2-5 år, men noen dør etter bare etter noen få måneder. Det betyr at mange mennesker allerede har dødd av denne sykdommen på helseministerens vakt, uten at det har skjedd noe. Støtteforeningen for de ALS-syke er med i en arbeidsgruppe som kom i stand i 2019. Spørsmålsstillere er blitt gjort kjent med at arbeidet er startet opp igjen nå, etter flere års stillstand. Et konkret resultat av arbeidsgruppens arbeid kunne være en egen handlingsplan for ALS-rammede, eller at man ved neste vurdering av oppdatering av handlingsplanen får inn ALS-rammede som nevnt pasientgruppe.

Spørsmålsstillere håper statsråden følger opp og sørger for at vi kan gjøre situasjonen for de ALS-rammede litt enklere, og at hun vil ta initiativ til å gjøre dette raskt. Tid er, som nevnt, en svært knapp ressurs for alvorlig syke.

Svar:

ALS er en svært alvorlig sykdom med dyster prognose, og jeg er opptatt av at pasientene får god oppfølging og helsehjelp uavhengig av hvor de bor.

Representanten peker på Helsedirektoratets nasjonale faglige retningslinje Nasjonalt handlingsprogram for

palliasjon i kreftomsorgen og spør om et eget handlingsprogram for palliasjon også for ALS-syke. Bakgrunnen for publisering av det nasjonale handlingsprogrammet for palliasjon i kreftomsorgen er at Helsedirektoratet, som ledd i Nasjonal strategi for kreftområdet (2006-2009), fikk i oppdrag å videreutvikle og oppdatere nasjonale handlingsprogrammer for kreftbehandling. Handlingsprogrammet for palliasjon er et av disse, og er utarbeidet som en nasjonal faglig retningslinje. Nasjonale faglige retningslinjer, veiledere og faglige råd er normerende produkter som gir råd og anbefalinger til helsetjenestene og til befolkningen.

Når det gjelder palliasjon og lindrende behandling foreligger flere diagnose-uavhengige normerende produkter fra Helsedirektoratet: Lindrende behandling i livets slutfase, Palliasjon til barn og unge, Beslutningsprosesser ved begrensnings av livsforlengende behandling og Pårørendeveileder. Helsedirektoratet har ikke som mål å lage normerende produkter som dekker alle eller hele fagområder. I tillegg finnes regionale kompetansetjenester for lindrende behandling i de fire helseregionene, som bidrar til at alvorlig syke og døende og deres pårørende får et best mulig behandlings- og omsorgstilbud, uavhengig av bo- og oppholdssted. Kompetansetjenestene samarbeider med helsepersonell i sykehus og i kommunehelsetjenesten.

I 2019 fikk Helsedirektoratet i oppdrag å nedsette en arbeidsgruppe som skulle foreslå tiltak som kan gi bedre kvalitet og sammenheng i tjenestene til personer som får ALS-diagnose. På bakgrunn av en foreløpig tilbakemelding fra direktoratet ble oppdraget konkretisert i 2020. Helsedirektoratet ble da bedt om å utarbeide i) nasjonale faglige råd til helse- og omsorgstjenestene, ii) opplæringssmateriell om ALS til ansatte og beslutningstakere i tjenestene og iii) informasjon til pasienter og pårørende.

På grunn av koronapandemien ble dette arbeidet utsatt, men Helsedirektoratet har informert at arbeidet nå er i gang igjen. Jeg mener at det er fornuftig å først se resultatene fra dette arbeidet før vi vurderer eventuelle nye tiltak, inkludert utvikling av nye normerende produkter som et handlingsprogram for palliasjon.

SPØRSMÅL NR. 1727**Innlevert 30. mars 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 28. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vil regjeringen aktivt tilby støtte til polske myndigheter i å etablere et effektivt og profesjonelt mottaksapparat på polsk side av grensen til Ukraina og assistanse til å registrere og å overføre flyktninger og når vil regjeringen opprette en luftbro fra nabolandene til Norge og andre europeiske land?

BEGRUNNELSE:

Vi står overfor den største flyktningkrisen i Europa etter andre verdenskrig. Alle europeiske land må ta et medansvar. Vi ser stor vilje og evne til å bistå flyktningene fra sivilt samfunn og lokale myndigheter i Ukrainas naboland Polen, Slovakia, Ungarn, Romania og Moldova. De frivillige gjør en helt uvurderlig innsats. Men, dette er ikke bærekraftig på sikt.

Det desidert største antallet flyktninger kommer til Polen.

Amnesty Internationals etterforskere ute i felt rapporterer om kaotiske forhold på polsk side av grensen til Ukraina, frivillige som arbeider opptil 30 timer uten søvn, og fravær av representanter for polske myndigheter.

Kvinnene og barna som flykter fra Ukraina er svært sårbare for å bli utsatt for kriminelle som vil utnytte dem. Amnesty International dokumenterer flere eksempler på hvordan pågående polske menn har tilbudt kvinner og barn transport og losji, og hvordan kvinner er blitt tilbudt penger dersom de gir fra seg sine pass. Amnesty International har også eksempler på kvinner som er blitt utsatt for seksuelle overgrep.

Derfor må det umiddelbart etableres et effektivt og profesjonelt mottaksapparat i Polen for blant annet registrering av flyktningene som kommer fra Ukraina, og en solidarisk og rettferdig ansvarsfordeling i Europa. Det er ingen tid å miste, og norske myndigheter kan ikke sitte å vente på at polske eller andre lands myndigheter ber om hjelp, men må aktivt tilby støtte.

Svar:

Som følge av krigen i Ukraina gir Norge omfattende støtte til Ukrainas naboland, herunder Polen, Moldova og Slovakia. For regjeringen er det viktig at den bistanden vi gir skjer på en ordnet måte, gjennom koordinerte initiativ. Derfor kanaliseres norsk bistand gjennom etablerte humanitære organisasjoner, som FN, Røde Kors-systemet og norske organisasjoner samt EUs sivile beredskaps-

mekanisme (UCPM). Norge er tilsluttet UCPM gjennom EØS-avtalen. Dette er en ordning som skal sikre at bistand innrettes best mulig, og til de landene hvor behovene er størst.

Norge har satt av inntil 2 mrd. kroner til humanitær bistand til Ukraina og flyktningresponsen i nabolandene. Dette omfatter blant annet støtte til FNs Høykommissær for flyktnings arbeid med å støtte opp under polske myndigheters arbeid for flyktningene der og ivareta deres beskyttelsesbehov. Gjennom UCPM har Norge også støttet nabolandene med telt, senger, vaksiner og hygieneartikler. Fra norsk side gis det også støtte til organisasjoner som arbeider med å forhindre menneskehandel og andre trusler mot flyktnings sikkerhet. Flyktninghjelpen har et stort engasjement for ukrainske flyktninger i Polen, som omfatter shelter-telt, grunnleggende tjenester, kontantutbetalinger og transittsentre, i nært samarbeid med lokale polske myndigheter.

Videre har Norge gitt støtte til å avlaste helsetjenestene i Ukrainas naboland. Gjennom UCPM har vi bl.a. donert medisinsk utstyr og legemidler. I tillegg har regjeringen tilbudt evakuering av inntil 550 ukrainere med behov for sykehusbehandling og deres pårørende. Med familie vil dette bety evakuering av inntil 2750 personer.

Som følge av anmodning fra Moldova om å overføre fordrevne fra Ukraina til Norge, har Regjeringen besluttet å tilby overføring av 2500 fordrevne til Norge. Dette er på linje med de bidragene Tyskland og Frankrike tilbyr. Overføringen vil skje innenfor rammen av EUs solidaritetsplattform og i tråd med felleseuropeiske prosedyrer. Utlendingsdirektoratet (UDI) og Politiet er instruert om å gjennomføre overføringen til Norge, og er i gang med den praktiske tilretteleggingen. Hvilke transportløsninger som er mest hensiktsmessig for å sikre en effektiv overføring til Norge, hører til de vurderingene UDI og Politiet nå foretar.

SPØRSMÅL NR. 1728**Innlevert 30. mars 2022 av stortingsrepresentant Charlotte Spurkeland****Besvart 8. april 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Når vil Stortinget få fremlagt sak om behandling av Askøypakken, og vil det være i tide til at saken kan behandles før sommeren?

BEGRUNNELSE:

Askøypakken ble vedtatt i 2013 gjennom Stortingets behandling av Prop. 197 S (2012-2013) Delvis bompengefinansiering av Askøypakken i Hordaland. Pakken inneholder 10 vegprosjekter på fylkesvegnettet i kommunen, samt en ramme til kollektivtiltak og en ramme til andre tiltak. Finansiering er basert på bompenger og fylkeskommunale midler. I tillegg til å finansiere vegprosjektene skal bompengepakken også finansiere planlegging, innkrevingskostnader og finansieringskostnader.

Forlengelse av Askøypakken:

Askøy kommune ønsker å forlenge Askøypakken (vedtak i kommunestyret 23.09.2021, sak 82/21). Samferdselsdepartementet har gitt åpning for å forlenge nedbetalingstiden med 5 år. Utkast til stortingsproposisjon er sendt til Samferdselsdepartementet etter kvalitetssikring i Vegdirektoratet. Fylkeskommunen er i dialog med Vegdirektoratet og departementet om saken. Departementet tar sikte på å legge fram saken i vår-terminen i Stortinget. Dette forutsetter at det ved intern høring i de andre departementene ikke kommer opp forhold som gjør at saken ikke kan legges fram.

Det er avklart at det ikke er behov ekstern kvalitetssikring av pakken (KS 2).

Svar:

Prop. 101 S (2021-2022) Revidert finansieringsopplegg for Askøypakken i Vestland ble lagt fram i statsråd i dag. I tråd med lokalpolitiske vedtak fra 2021 foreslås det å øke finansieringsgrunnlaget i Askøypakken for å gjennomføre fem gjenstående prosjekter. De økte inntektene vil i hovedsak komme gjennom etablering av en ny bomstasjon og utvidelse av innkrevningstiden med fem år fra 2029, slik at innkrevingslutt nå kommer ved utgangen av 2033.

Stortinget sluttet seg til Askøypakken første gang i 2013 gjennom behandlingen av Prop. 197 S (2012-2013) Delvis bompengefinansiering av Askøypakken i Hordaland, jf. Innst. 40 S (2013-2014). Samferdselsdepartementet er kjent med at det ble fattet flere lokalpolitiske vedtak om revidering av finansieringsopplegget i perioden 2016-2018. Bakgrunnen var lavere bompengeinntekter en forventet, slik at det ikke var mulig å finansiere alle tiltakene i pakken innenfor den opprinnelige økonomiske rammen.

Retningslinjene for bompengefinansierte bypakker åpner i utgangspunktet ikke for å revidere finansieringsopplegget for å dekke inn kostnadsøkninger og inntektssvikt. Slike pakker skal styres innenfor en fastsatt økonomisk ramme, og manglende finansiering skal håndteres gjennom kutt i prosjekter. Samferdselsdepartementet har likevel valgt å legge avgjørende vekt på at det ble fattet lokale vedtak i saken før de nye retningslinjene kom, og at disse føringene derfor ikke skal ha tilbakevirkende kraft. I forslaget som nå legges fram, er det presisert at Askøypakken framover skal porteføljestyres.

SPØRSMÅL NR. 1729**Innlevert 30. mars 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 7. april 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at Equinor ikke involverer seg i korrupsjon, hvitvasking, brudd på menneskerettighetene og sanksjonert virksomhet i sine utenlandsprosjekter?

BEGRUNNELSE:

Gjennom de siste ukenes avsløringer i Dagens Næringsliv er det kommet frem flere bekymringsverdige forhold rundt Equinors prosjekter i utlandet, blant annet i Russland og Aserbajdsjan. Tidligere juridisk direktør Hans

Henrik Klouman kommer i en rapport med bekymringer om at Equinor ikke var rustet til å håndtere en stigende eksponering mot korrupsjon, sanksjoner, hvitvasking og brudd på menneskerettighetene i sine utenlandsprosjekter, og at hans advarsler ikke ble tatt til følge av selskapets ledelse – blant annet av sittende styreleder Jon Erik Reinhardsen.

I Riksrevisjonens rapport om Olje- og energidepartementets oppfølging av Equinors utenlandsinvesteringer (Dokument 3:2 2020-2021), nevnes knapt denne risikoen i dokumentene Riksrevisjonen fikk oversendt fra departementet.

Equinor er som kjent eid 67 % av den norske stat. Inntil 2021 ble statens eierskap forvaltet av Olje- og energidepartementet, i dag forvaltes det av Nærings- og fiskeridepartementet. Høyrisikoprojekter i korruperte stater kan påføre fellesskapet store tap, samtidig som det er etisk betenkelig å bruke skattebetalernes penger til å finansiere prosjekter i autoritære regimer.

Svar:

Equinor ASAs arbeid med etterlevelse og risiko i den internasjonale delen av virksomheten, herunder i Russland og Aserbajdsjan, var blant temaene i et møte jeg hadde med styrelederen og konsernsjefen i selskapet 21. mars i år. I møtet utfordret jeg selskapet blant annet på hvordan det har arbeidet med etterlevelse ifm. utenlandsinvesteringer siden høringen i Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité i februar 2021. Selskapet orienterte om dette og særlig om organiseringen av arbeidet med etterlevelse, både før og etter 2019. Styreleder var tydelig på at dette arbeidet står høyt på styrets og konsernledelsens agenda.

I møtet oppfordret jeg styreleder blant annet til at selskapet opptrer så åpent som mulig om sitt arbeid med risikostyring, aktsomhetsvurderinger, antikorrupsjon og menneskerettigheter. For øvrig og til orientering har selskapet i media blant annet oppgitt at antall årsverk i juridisk avdeling økte med nesten 50 prosent i perioden 2011 til 2019, samt at kostnader til innkjøp av eksterne advokattjenester i samme periode økte med nær 70 prosent, og at dette er en trend som har fortsatt også etter 2019.

Statens eierskap i selskaper forvaltes innenfor rammer som fremgår av selskapslovgivningen og eierskapsmeldingen som Stortinget har sluttet seg til. Dette innebærer blant annet at det er styret og ledelsen i et selskap som har ansvaret for driften og operasjonelle vurderinger og som er ansvarlig for at det føres tilsyn med virksomheten, at selskapet har god internkontroll og at det er etablert tilstrekkelige systemer for risikostyring. Styret skal på vegne av eierne, ivareta en uavhengig kontrollfunksjon overfor selskapets ledelse. Styrets overordnede ansvar ivaretas blant annet gjennom de retningslinjer og rutiner som utarbeides og fastsettes for konsernet og gjennom rapportering om virksomheten fra underliggende forret-

ningsområder og kontrollfunksjoner. Det fremgår også av eierskapsmeldingen at effektiv risikostyring forutsetter at risikovurderinger er integrert i selskapets strategi, kjernevirksomhet og beslutningsprosesser samt at formålet med risikostyring er å håndtere, ikke eliminere, risiko.

Styring av risiko og etterlevelse er et kontinuerlig arbeid, og vil fremover være en sentral del av Nærings- og fiskeridepartementets eierdialog med Equinor, samt andre selskaper med statlige eierandeler og ikke minst slike som er aktive i mange land. Hensynet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, antikorrupsjon, risikostyring og etterlevelse er temaer som også inngår i arbeidet med den kommende eierskapsmeldingen, og jeg forventer at selskapene er ledende i sitt arbeid med ansvarlig virksomhet. Vi har hatt egne møter med sivilsamfunnet og menneskerettighetsorganisasjoner for å få innspill til den nye eierskapsmeldingen.

Som eier vil staten aldri kunne sikre at selskapene ikke blir involvert i forhold som omtalt i spørsmålsstillingen. Dette er krevende - selskapene må være aktsomme. Blant annet på denne bakgrunn forventer staten som eier som nevnt at selskapene er ledende i sitt arbeid med ansvarlig virksomhet.

SPØRSMÅL NR. 1730**Innlevert 30. mars 2022 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 5. april 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre kortere saksbehandlingstider ved søknad om arbeidstillatelse, slik at næringslivet får tilgang på nødvendig arbeidskraft?

BEGRUNNELSE:

Rogaland og flere andre fylker har et arbeidsliv med en høy andel arbeidsinnvandrere fra mange nasjoner, også utenfor EØS. Norsk økonomi er avhengig av denne arbeidskraften.

Samtidig melder flere nå om opp mot 16 -20 ukers saksbehandlingstid for å få godkjent arbeidstillatelse for arbeidstakere utenfor EØS. Det gjør at næringslivet mister verdifull tid og ettertraktet kompetanse, fordi arbeidskraft blir stående i lang saksbehandlingsskø.

Det blir nevnt flere grunner til at saksbehandlingstiden har økt. Interne digitaliseringsprosesser og koronapandemien, med hyppige endringer i inn- og utreiseregler for sesongarbeidskraft, er to av dem.

Brexit gir også sine utslag. Britene utgjør en vesentlig del av arbeidsstyrken, ikke minst i Energihovedstaden, og mange av dem har i lang tid pendlet. Brexit har gjort det mer komplisert, i form av nye krav.

Den russiske invasjonen i Ukraina gjør at vi kan forvente ytterligere press på UDI og servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA). På toppen kommer regjeringens foreslåtte innstramminger i innleiereguleringene.

Samlet sett er trykket stort. Jeg håper statsråden nå vil vise handlekraft, for å sikre næringslivet tilgang på nødvendig arbeidskraft.

Svar:

Som arbeids- og inkluderingsminister har jeg ansvar for arbeidsinnvandringen, reglene om oppholdstillatelse på grunn av arbeid i utlendingsregelverket og innleiereglene i arbeidsmiljøloven. Samtidig har justis- og beredskapsministeren det overordnede ansvaret for utlendingsregelverket og etatsstyringsansvaret for Utlendingsdirektoratet (UDI). Etter en samordning departementene imellom, svarer jeg på vegne av oss begge.

UDI skal behandle søknader om oppholdstillatelse på grunn av arbeid så raskt som mulig og i tråd med gjeldende lover og regler. Under pandemien i 2020 og 2021 ble det innført strenge innreiserestriksjoner som har påvirket saksbehandlingen for en rekke sakstyper i UDI negativt. Saksbehandlingstiden i arbeidsinnvandringssaker

har også utviklet seg negativt under pandemien. UDI har i 2021 prioritert søknader hvor innreise faktisk var mulig, noe som har ført til at andre saker har blitt liggende. Disse må nå behandles, samtidig som UDI må behandle nye saker.

Jeg forstår at lang saksbehandlingstid er en stor ulempe for næringslivet, og det er et mål å korte ned saksbehandlingstiden. Justis- og beredskapsministeren har derfor i tildelingsbrevet til UDI for 2022 uttrykt en forventning om at UDI, i samarbeid med politiet, jobber for at antallet ubehandlede saker reduseres og at saksbehandlingstiden for nye søknader om oppholdstillatelse som faglært normaliseres til om lag 30 dager, slik det var før pandemien. Jeg har tillit til at UDI finner de beste tiltakene for mest mulig effektiv saksbehandling innenfor de rammene som er gitt av Stortinget og departementene. Justis- og beredskapsministeren og jeg vil følge utviklingen i saksbehandlingstidene i arbeidssaker tett gjennom styringsdialogen med UDI. Samtidig gjør krigen i Ukraina at UDI igjen står overfor store utfordringer og oppgaver knyttet til flyktningstrømmen. Dette vil kunne påvirke saksbehandlingstidene i UDI.

Som forventet har Storbritannias uttreden av EU og det felles europeiske arbeidsmarkedet påvirket tilgangen til arbeidskraft. Britiske borgere har ikke lenger rett til å oppholde seg i Norge i henhold til EØS-reglene og må søke om oppholdstillatelse på de samme vilkårene som andre borgere av land utenfor EØS (såkalte tredjeland). Det er bred politisk enighet om at arbeidsinnvandringen fra tredjeland skal være kontrollert og behovsstyrt.

Regjeringen har lagt til rette for at arbeidsgivere kan rekruttere høyt kvalifisert arbeidskraft fra tredjeland. Samtidig må vi balansere behovet for arbeidskraft mot hensynet til en kontrollert innvandring. Rekruttering av arbeidskraft fra tredjeland skal ikke fortrenge norske arbeidstakere eller arbeidskraft fra EØS. Dette er bakgrunnen for at det i hovedsak kun gis oppholdstillatelse til faglærte (arbeidstakere eller utsendte tjenesteytere) og sesongarbeidere. For å kunne få oppholdstillatelse som faglært, må søkeren dokumentere at han eller hun har en fagutdanning som er relevant for stillingen i Norge, og som minimum tilsvarer en treårig yrkesfaglig utdanning på nivå med norsk videregående skole.

Når det gjelder de foreslåtte innstrammningene i innleieregelverket, er disse overordnet begrunnet i regjeringens mål om et arbeidsliv der hele og faste stillinger skal være den klare hovedregelen. Faste ansettelser gir den enkelte arbeidstaker trygghet og forutsigbarhet med hen-

syn til fremtidig arbeidssituasjon og inntekt, samtidig som det også kan bidra til mer produktive, omstillings- og konkurransedyktige virksomheter. Faste og forutsigbare arbeidsforhold bør også være den klare hovedregelen for utenlandsk arbeidskraft. Avslutningsvis gjør jeg oppmerksom på at arbeidsmiljølovens innleieregler må avgrenses

mot entrepriserforhold. Det er derfor viktig å skille mellom situasjoner der en virksomhet leier inn arbeidstakere fra en utleievirksomhet, og entrepriserforhold der en oppdragstaker benytter egne ansatte til å utføre arbeid på oppdrag for en oppdragsgiver.

SPØRSMÅL NR. 1731

Innlevert 30. mars 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad

Besvart 7. april 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hva var veksten, nominelt og reelt, i bevilgningene til næringsrettet forskning og utvikling over statsbudsjettet i perioden 1. januar 2014 til 31. desember 2021?

Svar:

Selv om næringsrettet forskning og utvikling er et mye brukt begrep har vi ingen entydig, omforent definisjon av hva det er. Vi har derfor heller ingen offisielle tall på hvor store bevilgningene til dette formålet er.

Det er mange grensetilfeller som kan gjøre det vanskelig å måle næringsrettet forskning. For eksempel kan forskning utført av universiteter i noen tilfeller anvendes direkte i næringsvirksomhet og være høyt etterspurt i næringslivet. I tillegg kan forskningsinstitutter, som selger forskningstjenester og er en del av det private næringsliv, motta betydelig støtte til aktiviteter som ikke nødvendigvis er direkte relevant for andre kunder fra det private næringslivet. Forvaltningsforskning, for eksempel innenfor fiskeri og havbruk, kan også være en forutsetning for forsvarlig næringsdrift, selv om den verken benyttes eller finansieres av næringen. En post på statsbudsjettet kan i tillegg finansiere ulike ordninger som i mer eller mindre grad kan regnes som næringsrettet.

For å finne tall for næringsrettet forskning er vi nødt til å forholde oss til det tallgrunnlaget som finnes. Det innebærer at det ikke nødvendigvis lar seg gjøre å finne tall basert på akkurat den definisjonen man skulle ønske. Jeg

har derfor valgt tre ganske forskjellige definisjoner for å gi en oversikt over utviklingen i bevilgninger til næringsrettet forskning over tid. Tallgrunnlaget er NIFUs statsbudsjettanalyse når det gjelder budsjettbevilgninger. I tillegg viser jeg til SSBs virkemiddeldatabase når det gjelder tall for hvor mye som faktisk går til næringslivet.

En veldig bred definisjon av næringsrettede forskningsbevilgninger kan være å se på de totale forskningsbevilgningene fratrukket bevilgningene til det NIFU omtaler som allmennvitenskapelig utvikling¹. I følge NIFU var disse bevilgningene på 21,7 mrd. kroner i 2021, en vekst på 31,9 prosent siden 2014. Den reelle veksten er på 13,1 prosent.² Disse bevilgningene inkluderer også forvaltningsforskning og forskning i næringer som i hovedsak består av offentlige tjenester, som for eksempel helse.

En snevrere definisjon vil være å begrense seg til det NIFU omtaler som forskningsbevilgningene til industri og annen næringsvirksomhet. Dette utgjorde 2,9 mrd. kroner i 2021, en vekst på 34 prosent siden 2014. Den reelle veksten er på 15,7 prosent. Det meste av dette går gjennom Forskningsrådet, og tallet er basert på en skjønsmessig vurdering av hvordan bevilgningene fordeles.

Disse tallene inkluderer kun direkte bevilgninger og ikke provenytnap som følge av Skattefunnordningen. Skattefunn finansierer et betydelig antall forskningsprosjekter i næringslivet og bruken har vokst betydelig i perioden 2014 til 2021. Et alternativ til å se på bevilgninger vil være å se på hvor store tilsagn som har gått til næringslivet, der også tall for Skattefunn kan inkluderes. Disse tallene finner vi i SSBs statistikk over næringspolitiske virkemidler

1 Dette er i hovedsak frie midler til universitetene og høyskolene, enten bevilget direkte eller gjennom Forskningsrådet.

2 Her har vi brukt den vanligste indeksen for prisvekst, konsumprisindeksen. Denne vil overvurdere den reelle veksten dersom veksten i kostnadene i sektoren har vært høyere enn den generelle prisveksten.

og er oppdatert til og med 2020. I 2020 var det totale til-saget til næringslivet på 2,8 mrd. kroner, eksklusive Skattefunn. Dette var 63 prosent høyere enn i 2014, - en realvekst på 29 prosent. Godkjente Skattefunnsøknader var på totalt 5,2 mrd. kroner, 90 prosent mer enn i 2014, og en realvekst på 67 prosent. Tilsagn viser ikke hvor mye som faktisk er utbetalt, noe som særlig gjør seg gjeldende for Skattefunn der det godkjente beløpet har vist seg å ligge betydelig over det faktiske skattefradraget.

 Fotnote 1) Dette er i hovedsak frie midler til univer-sitetene og høyskolene, enten bevilget direkte eller gjen-nom Forskningsrådet.

Fotnote 2) Her har vi brukt den vanligste indeksen for prisvekst, konsumprisindeksen. Denne vil overvurdere den reelle veksten dersom veksten i kostnadene i sektor-en har vært høyere enn den generelle prisveksten.

SPØRSMÅL NR. 1732

Innlevert 30. mars 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 6. april 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

De varslede renteøkningene gjør nye havvindprosjekter dyrere. Større kostnader krever høyere inntekter for lønnsomhet. Dette vil igjen kunne høyne barrierene for statlige virksomheter til å ta risiko i lånefinansierte prosjekter, som innen ny teknologi i havvind eller grønn industri.

Forventer statsråden økt avkastningskrav i statlige selskaper som følge av renteøkning, eller vil avkastningskravet i statlige selskaper ligge fast på dagens nivå uavhengig av rentenivået?

Svar:

Regjeringen ser på havvind som svært viktig og noe vi ønsker en omfattende satsing på. Havvind har potensial til å bli en viktig kilde til fornybar energi på verdensbasis, og også på norsk sokkel, og samtidig skape arbeidsplasser i Norge. I februar kunngjorde regjeringen at vi nå legger til rette for å realisere første fase av havvind fra feltet Sørlige Nordsjø II hvor kraften skal sendes i kabel til det norske fastlandet. Videre ga vi Norges vassdrags- og energidirektorat i oppdrag å utrede virkningene på kraftsystemet av ulike tilkoblingsløsninger for havvind. I mars kunngjorde vi at Statnett gis ansvaret for å sikre helhetlig planlegging av nett til havs, og at vi legger opp til at områdene på Ut-sira Nord vil tildeles basert på kvalitative kriterier. Dette er eksempler på initiativer på området. Videre viser jeg til regjeringens arbeid med et grønt industriløft, som inkluderer innsats for grønne prosjekter innenfor blant annet hydrogen, havvind, CO2-håndtering og batterier.

Selskaper der staten er eier – som andre selskaper – beregner gjerne et avkastningskrav for virksomheten, og

i noen selskaper ulike avkastningskrav for ulike deler av virksomheten. Det varierer hvilke avkastningskrav selskapene setter, hvilke beregningsmetoder som ligger til grunn og hvorvidt selskapene formidler sine avkastningskrav utad.

Staten har på sin side et avkastningskrav (tilsvarende den avkastningen rasjonelle investorer minimum ville forvente for å ville investere i selskapet) for de selskapene der staten er eier og som har virksomhet i konkurranse med andre. Disse beregnes normalt på grunnlag av antatte langsiktige nivåer for risikofri rente og markedspremie (et risikopåslag). Dermed vil endringer i markedsrenter på kort og mellomlang sikt ikke endre disse avkastningskravene.

Statens avkastningskrav er ett av flere forhold det kan være aktuelt for selskapene å ta med i betraktning ved fastsettelse av sine egne avkastningskrav. Ofte vektlegges også en del andre forhold slik som for eksempel gjeldsgrad, dagens/fremtidige lånerenter, bransjeeksponering, landrisiko og karakteristika ved hver enkelt investering.

Som det vises til i innledningen til spørsmålet er også anslag for inntekter og kostnader sentrale forhold som selskaper vil se på i forbindelse med investeringsbeslutninger. For eksempel vil høyere forventede salgspriser gjerne øke anslagene for fremtidige inntekter fra en investering og dermed gjøre den mer attraktiv, og vice versa.

På dette grunnlaget er det totalt sett usikkert hvordan de enkelte selskap sine avkastningskrav påvirkes av utviklingen i rentenivåer i markedet.

SPØRSMÅL NR. 1733**Innlevert 31. mars 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 7. april 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Noverande statsminister og finansminister gjekk i valkampen langt i å love statleg støtte på 80 mill. NOK i eit spleiselag for å realisere Forestia sine planer om ein ny, klimavenleg returtrefabrikk i Solør i Innlandet.

Når kjem finansieringsstøtten til Forestia som vart lova i valkampen, slik at bygginga av denne viktige nye satsinga for ny grøn industri og sirkulærøkonomi i Noreg kan kome i gang?

GRUNNGJEVING:

Både Innlandet og Norge har stort behov for fleire nye, grønne arbeidsplassar og bedriftssatsingar. Forestia på Braskereidfoss i Solør i Innlandet har planer om å bygge ein ny, klimavennleg fabrikk som skal kunne ta imot og resirkulere tremateriale for å forsyne sin allereie eksisterande sponplateproduksjon med flis. Det vil vere eit stjerne-eksempel på kva type nye, grønne bedrifter vi treng i Noreg for å kutte klimautslepp, redusere materialforbruk og gå over til ein meir sirkulær økonomi. Forestia omsette for rett i underkant av 1 milliard NOK i 2021 og har ca. 250 tilsette. Den nye fabrikk er estimert å gi ca. 100 nye arbeidsplasser.

I valgkampen var både noverande statsminister Støre og noverande finansminister Vedum på besøk på fabrikk, og gjekk langt i å love at staten skal stille opp med betydeleg kontaktbidrag i eit spleiselag for å få fabrikk opp så snart Ap og Sp kom i regjering.

I Hurdalsplattformen står følgande:

“Regjeringen vil legge til rette for at det blir bygd anlegg for gjenvinning av brukt tre materiale fra bygg som sikrer at materialet kan brukes til nye industriprodukt for å sikre økt sysselsetting og verdiskaping.”

Representantar for regjeringsspartia har i media i Innlandet forklart at denne formuleringa siktar til Forestia sine planer på Braskereidfoss. Fylkesleiar i Innlandet Sp, stortingsrepresentant Per Martin Sandtræen, har i lokale media informert om at styrkinga av Innovasjon Norge og SIVA sine budsjett med 100 mill. NOK i 2022 er gjort for å kunne få til ny returtrefabrikk på Forestia, som krev eit anslått statleg bidrag på 80 mill. NOK.

Fabrikkssjef Espen Svenneby sa i samband med Sandtræen sitt utspel om dette følgande:

“Alt ligger til rette på Braskereidfoss med et stort miljøvennlig prosjekt, privat kapital og kunnskap. Tilliten til regjeringen vil forsvinne om den ikke leverer.”

I morgon skriv vi april 2022, og vinter held på å gå over til vår. Dei kraftfulle signala og lovnadene frå valkampen er enno ikkje følgde opp. Samtidig er behovet for å få fortgang i nye grønne industriprosjekt og å kutte klimautslepp stadig meir presserande. Når kjem pengane regjeringa har lova til Forestia - kvifor dreg dette ut når signala var så klare i valkampen, og nødvendige ekstra løyvingar kom på plass i budsjettet for 2022.

Svar:

Takk for spørsmålet. Eg er oppteken av mogleghetene som ligg i næringsverksemd med utgangspunkt i sirkulærøkonomi og ombruk av råvarer. Ombruk av tre er eit døme på slik verksemd. Samstundes er dette eit arbeid som er omfattande og noko vi må sjå på innanfor ein samla innsats i arbeidet med å skape fleire grønne og lønsame arbeidsplassar.

Regjeringa satsar tydeleg på grøn omstilling og tiltak for reduserte klimagassutslepp. Grøn plattform vert vidareført og styrkt i 2022. Plattformen tilbyr stønad til store, fleirårige prosjekt der ein ser heile løpet frå forskning til marknadsintroduksjon i samanheng. Målgruppa er bedrifter og forskingsinstitutt, og eit konsortium må stå bak søknadane. Auka ombruk av tre er sentralt i eitt av prosjekta som allereie har fått støtte.

I 2022 har regjeringa introdusert grønne vekstlån som eit nytt tilbod under Innovasjon Norge. Låneordninga skal premiere bedrifter og prosjekt som bidreg direkte til å realisera Noreg sitt mål om 55 pst. kutt i klimagassutslepp. EU sin taksonomi vert lagd til grunn for vurdering av klimagasseffekten for prosjekta. Gjennom samarbeid med det Europeiske Investeringsfondet, som forventast å kome på plass i løpet av året, vil Innovasjon Norge kunna ta større risiko og låneramma vil auke. Innovasjon Norge prioriterer generelt prosjekt som bidreg til grøn omstilling eller grøn konkurransekraft. Enova bidreg til å framskunde utviklinga av effektive og sirkulære verdikjeder i byggjenæringa ved å tilby støtte til prosjekt innanfor ombruk.

Regjeringa arbeider òg med etablering av Bionova, som skal leggje grunnlag for auka verdiskaping i biobaserte næringar knytt til mellom anna skogbruk og sirkulær bioøkonomi.

Regjeringa arbeider på brei front for å leggje til rette for vekst og nye lønsame arbeidsplassar innanfor industrien. Vi vil i løpet av våren leggje fram eit vegkart som syner korleis regjeringa i fellesskap vil arbeide for å real-

isera Hurdalsplattformen sine ambisjoner for eit grønt industriløft. Innsatsområda vil mellom anna vere større grønne prosjekt i eksisterande fastlandsindustri, som prosessindustrien, skog- og trenæringa og annan bioøkonomi. Det er eit arbeid som involverer fleire departement og som skal gje ei tydeleg retning for korleis vi skal arbeida saman framover for å oppnå raskare resultat.

Eg har òg sett høge mål for eksport, noko som vil vere viktig for å skape vekst i treindustrien. Gjennom initiativet «Hele Noreg eksporterer» som eg lanserte 10. mars 2022, har eg lagt fram eit krafttak for å styrkje eksportfremjearbeidet i Noreg. No skal styresmaktene, næringslivet og verkemiddelapparatet arbeide tett saman for å auke eksporten utanom olje og gass med 50 pst. innan 2030.

Eg vil òg syne til arbeidet til utvalget (skatteutvalet) som gjer ein heilskapleg gjennomgang av skattesystemet

og som skal leggje fram rapporten sin hausten 2022. Utvalet er mellom anna bedd om å vurdere korleis riktigare miljøprising og andre økonomiske verkemiddel kan bidra til betre ressursutnytting, fremje klimavenlege investeringar, auke sirkulære produksjons- og forbruksmønster og stimulere til verdiskaping og sysselsetjing basert på sirkulære løysingar.

Spørsmålet om konkret støtte til Forestia må handsamast av det næringsretta verkemiddelapparatet. Nærings- og fiskeridepartementet kan ikkje vurdere enkelttildelingar i private kommersielle prosjekt. Det må vi overlate til verkemiddelaktørane slik som Innovasjon Norge. Me er kjende med at det er dialog mellom Innovasjon Norge og Forestia. Eg har tillit til at denne dialogen held fram i eit konstruktivt spor.

SPØRSMÅL NR. 1734

Innlevert 31. mars 2022 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 8. april 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

NAV-skandalen ble kjent november 2019, da arbeidsminister Anniken Hauglie og NAV-direktør Sigrun Vågång orienterte offentligheten om feilpraktiseringen av EØS-regelverket som har ført til at en rekke mennesker har blitt uriktig dømt. Organisasjonen NAV-oppryddingen gjør en viktig jobb med å hjelpe personer som mener seg feilaktig dømt med å bli hørt og få erstatning.

Vil departementet vurdere å gi økonomisk støtte til det viktige arbeidet som organisasjonen gjør?

BEGRUNNELSE:

NAV-skandalen gjelder i utgangspunktet feilaktig stans av AAP-penger, pleiepenger og sykepenge ved opphold i utlandet etter en feiltolkning av EØS-regelverket. Mange er blitt feilaktig dømt som trygdesvindlere, fordi NAV har tolket EØS-regelverket feil. Organisasjonen NAV-oppryddingen arbeider med å hjelpe disse personene. Dette arbeidet er viktig, bl.a. NAVs informasjon om saken er mangelfull og vanskelig tilgjengelig. Mange opplever f. eks. at innsatstelefonen til NAV enten gir forskjellige svar på samme spørsmål, eller de kan ikke svare.

Svar:

Dette er en alvorlig sak som har rammet mange. Helt siden høsten 2019 har det blitt satt av store ressurser til oppryddingsarbeidet. Det er utført et omfattende arbeid for å avdekke og endre tidligere uriktige avgjørelser.

Nærmere 7 500 personer er så langt identifisert som berørt i denne saken. Det samlede økonomiske omfanget av utbetalinger og sletting av gjeld er på om lag 365 millioner kroner. Utbetalinger som uriktig er tilbakekrevet fra statens side på grunn av feilpraktisering av EØS-regelverket, betales tilbake igjen. Uriktig tilbakeholdte ytelser som følge av Navs feilpraktisering av EØS-regelverket utbetales. Personer som helt eller delvis har fått omgjort vedtaket sitt på grunn av Navs feilpraktisering av EØS-regelverket kan ha rett til erstatning for dokumentert økonomisk tap.

Siden dette er en så alvorlig sak, er det etablert flere særordninger for å ivareta de berørte i denne saken: særskilt rettshjelpstiltak, særskilt erstatningsordning og en uavhengig klagenemnd som behandler klager på avslag på erstatning. Disse særordningene har vært sentrale for det omfattende oppryddingsarbeidet som er gjort.

Jeg er orientert om at Elden Advokatfirma 17. juli 2021 sendte et brev til departementet på vegne av NAV-IT, som nå har endret navn til NAV-Oppryddingen. I dette brevet

ble det foreslått en engangssum på 5 millioner kroner til støtte for NAV-Oppryddings arbeid. Det ble på bakgrunn av dette gjort en vurdering i departementet om å gi økonomisk støtte til NAV-Oppryddingen. Departementet avsto dette og viste til at departementet ikke forvaltet

noen tilskuddsordning som kunne gi grunnlag for en slik utbetaling.

Departementets vurdering er den samme nå som høsten 2021, og det vises til de etablerte særordningene som er opprettet for å ivareta de berørte i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1735

Innlevert 31. mars 2022 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide

Besvart 8. april 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hvordan vurderer utenriksministeren den kraftige økningen i pengeoverføringer fra Russland til Norge i perioden 17. februar til 18. mars, rett før sanksjonene trådte i kraft i norsk rett, og hva foretar regjeringen seg for å kartlegge hvorvidt det gjøres forsøk på å eksportere penger til Norge av sanksjonerte russere?

BEGRUNNELSE:

Dagbladet kunne mandag 28. mars opplyse om at Pengeoverføringene fra Russland til Norge økte med om lag 37 prosent i perioden 17. februar til 18. mars i år, sammenlignet med samme periode i 2021 og 2020.

Svar:

Vår kontakt med norske finansinstitusjoner tilsier at systemet vi har for å stanse sanksjonerte transaksjoner virker etter hensikten. Finansinstitusjonene skal fryse alle midler listeførte personer og enheter har innestående i Norge, uavhengig av når midlene kom eller kommer inn til Norge. De rapporterer slik frysing av midler til Utenriksdepartementet. I praksis vil det altså være opp til banker i Norge å følge med på og stanse eventuelle transaksjoner der listeførte selskaper eller personer er involvert.

Utenriksdepartementet har mottatt en rekke frysmeldinger knyttet til sanksjonsregimet i år, alle etter 24. februar. Det har vært en klar økning i antall frysmeldinger, og meldingene gjelder både frys av konti og stans av transaksjoner.

Det er viktig å understreke at ikke alle transaksjoner med Russland og russiske personer og enheter er forbudt. Slike transaksjoner kan være helt legitime. Økningen i pengeoverføringer fra Russland til Norge i perioden 17. februar til 18. mars kan for eksempel ha vært et utslag av at ikke-sanksjonerte selskaper og personer har avvirket

sine kontraktsforhold og gjennomført oppgjør i lys av den krevende situasjonen og usikkerhet knyttet til sanksjonene. Andre eksempler på overføringer til eller fra Russland som kan være legitime er utbetaling av lønn, hyre, forsikringsoppgjør, vedlikeholdsutgifter, barnebidrag m.m.

Fra 12. mars 2022 utestengte EU syv russiske banker fra det internasjonale banksystemet Swift. Tilsvarende forbud ble innført i Norge 18. mars med virkning fra og med 28. mars 2022. Utestengelse fra Swift gjør internasjonale transaksjoner betydelig mer krevende, og vil sette store begrensninger på import/eksport. Utestengelsen av fra Swift er blant flere virkemidler for å stenge Russland ute av det internasjonale finanssystemet

Utenriksdepartementet har mottatt mange spørsmål knyttet til gjennomføring av pengetransaksjoner til og fra Russland og russiske borgere. Det er blitt lagt ned en betydelig innsats i å veilede næringslivet og norske finansinstitusjoner om innholdet i de nye sanksjonene. Vi har vært tydelige på at dersom man ønsker å gjennomføre slike pengetransaksjoner, må man utvise aktsomhet og undersøke om det kan rammes av forbud etter forskriftens kapittel 2 om finansielle restriksjoner.

Alle i Norge har en selvstendig plikt til å overholde de til enhver tid gjeldende sanksjoner. Utenriksdepartementet anmoder derfor alle om å sette seg godt inn i regelverket, herunder hvilke forbud som gjelder og hvilke utenlandske aktører det ikke er tillatt å handle med.

SPØRSMÅL NR. 1736**Innlevert 31. mars 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 19. april 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Synes statsråden der er akseptabelt at mennesker som får tannbehandling dekket av NAV får behandling etter lavere faglige standarder?

BEGRUNNELSE:

Nettavisen publiserte 30.3 en sak der en tannlege står fram og forteller at han, da han behandlet pasienter som skulle få utgiftene dekket av NAV ble instruert av NAVs rådgivende tannlege til å velge den billigste behandlingen, også når det innebar å trekke tenner som kunne vært reddet. Dette strider imot god praksis, som tilsier at en tann som kan reddes ikke trekkes. Tannlegen forteller også om han i flere tilfeller så seg nødt til å dekke kostnadene for behandlingen selv fordi det ikke kunne forsvares faglig og etisk å velge de løsningen NAV hadde valgt.

Tannlegen påpeker også i saken at disse pasientene i liten grad har tilgang på akuttbehandling, fordi de ikke kan behandles før de har papirene saksbehandlet fra NAV og kan møte med en rekvisisjon. Dermed opplevde denne tannlegen å ikke få dekket utgiftene i etterkant, når han utførte akutt behandling som ikke kunne vente pga. store smerter hos pasienten.

I Helsedirektoratets veileder for tannbehandling «God klinisk praksis i tannhelsetjenesten» står følgende: Hva som er god klinisk praksis i tannhelsetjenesten, er uavhengig av om pasienten betaler selv eller en annen part bidrar økonomisk til behandlingen.

I Hurdalsplattformen står det at regjeringen skal «sikre på en bedre måte at de som har rett til gratis offentlig tannhelse, få et riktig og godt tilbud.» vi vil derfor gjerne høre statsrådets vurdering av om NAVs praksis slik den beskrives i denne saken er i tråd med regjeringens ønske.

Svar:

Tannhelsetjenester er ofte svært dyre, og ikke alle kan ivareta sin egen tannhelse. Dette rammer de som har svakest økonomi i samfunnet. Regjeringen ønsker en gradvis utvidelse av den offentlige tannhelsetjenesten med mål om å likestille den med andre helsetjenester.

I dag bevilges det omkring 2 milliarder kroner hvert år til stønad til tannbehandling gjennom folketrygden, og om lag 500 000 personer mottar stønad til behandling hos tannlege eller tannpleier.

Barn får gratis tannbehandling i den offentlige tannhelsetjenesten, men som hovedregel må voksne betale utgiftene til tannbehandling selv. Imidlertid finnes det noen tilstander/tilfeller der folketrygden, via Helfo, dekker deler av utgiftene til behandling. I alt femten ulike vilkår er definert og omfatter ulike medfødte tilstander og lidelser, i tillegg til tannsykdommer, skader og ulykker.

Personer over 22 år og som ikke har rett til tannhelsetjenester iht. tannhelsetjenesteloven eller iht. budsjettvedtak fra Stortinget (innsatte, personer med ruslidelser eller 21 - 22 åringer), må selv oppsøke tannbehandling og i utgangspunktet betale for dette.

Personer som av ulike årsaker ikke har økonomi til å betale for egen tannbehandling, og som heller ikke har rettigheter etter annen lovgivning, kan søke om økonomisk stønad til å få utført nødvendig tannbehandling. Økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven skal ytes og utmåles på bakgrunn av en konkret vurdering av den enkeltes helhetlige situasjon og faktiske behov. Som ledd i vurderingen av hjelpebehovet, skal NAV-kontoret foreta en konkret vurdering av hvilke utgifter som er nødvendige for å sikre tjenestemottaker et forsvarlig livsopphold. I den forbindelse utarbeider behandlende tannlege i samarbeid med pasienten et skriftlig behandlings- og kostnadsoverslag, hvor behandlingen som skal utføres må være nødvendig. Søknaden avgjøres av kommunene, etter en anbefaling av NAVs rådgivende tannlege. Til grunn for vurderingene ligger vurdering av hva som er å anse som nødvendig tannbehandling etter gjeldende faglige og forsvarlige anbefalinger og iht. Helsedirektoratets nasjonale faglige råd og nasjonal veileder God klinisk praksis i tannhelsetjenesten.

Det er fri prisfastsetting i den private tannhelsetjenesten, noe som innebærer prisforskjeller mellom ulike tannleger. Videre kan det være slik at noen tannleger ønsker å gjennomføre mer avansert behandling enn det som ansees som nødvendig tannbehandling. Det er imidlertid kun nødvendig tannbehandling i tråd med gjeldende faglige anbefalinger som kan dekkes.

SPØRSMÅL NR. 1737**Innlevert 31. mars 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 6. april 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Kan finansministeren bekrefte at Norges klimamål ligger fast og at han skal gjøre alt han kan for å sikre at vi når dette målet, og hvor høy må CO₂-avgiften være for at vi skal nå klimamålet i 2030?

BEGRUNNELSE:

Senterpartiet sår stadig tvil om norske klimamål. Finansministeren sa i politisk kvarter denne uken at han «håper» vi når klimamålene. Hans parlamentariske leder har uttrykt at vi må forskyve klimamålene. I klimaplanen som ble behandlet i fjor var Senterpartiet mot en tredobling av CO₂-avgiften frem mot 2030 – vårt viktigste tiltak for å nå klimamålet. I klimakrisen vi står midt oppe i, så har vi ikke tid til «håp» og tvil. Det må handles.

Svar:

Norges klimamål ligger fast.

Norges klimamål for 2030 er en utslippsreduksjon på minst 50 og opp mot 55 prosent sammenlignet med 1990-nivå. Dette målet er Norges nasjonalt fastsatte bidrag under Parisavtalen og er en juridisk forpliktelse som både er spilt inn til FN og lovfestet i den norske klimaloven. Gjennom klimasamarbeidet med EU deltar Norge i EUs klimaregelverk for perioden 2021-2030. Klimaregelverket består av tre pilarer. Kvotesystemet, som setter et felleseuropeisk tak på utslippene fra industri, petroleum, fossil kraftproduksjon og luftfart, innsatsfordelingsforordningen, som etablerer nasjonale mål for kutt i utslipp fra veitrafikk, jordbruk, bygg, avfall, samt noe industri og

petroleum, og skog- og arealbruksregelverket, som regulerer utslipp og opptak fra skog og andre landarealer. Da avtalen om å samarbeide om å oppfylle våre respektive Parismål ble inngått, hadde både Norge og EU 2030-mål om å redusere utslippene med 40 pst. Siden 2019 har både Norge og EU oppdatert sine Parismål. Regjeringen ønsker å videreføre klimasamarbeidet med EU.

I tillegg til Norges forpliktelse under Parisavtalen har regjeringen i Hurdalsplattformen sagt at vi vil kutte norske utslipp med 55 prosent mot 2030 sammenlignet med 1990. Dette gjelder hele økonomien, inklusive kvotepliktig sektor.

Som ett av flere virkemidler for å nå vår ambisjon om å redusere utslippene med 55 pst. innen 2030 vil regjeringen øke CO₂-avgiften til 2 000 2020-kroner per tonn CO₂ i 2030. Vi er godt i gang med opptrappingen, og avgiften ble økt med 28 prosent i budsjettet for 2022 til et generelt nivå på 766 kr/tonn CO₂. Dette er konsistent med en jevn opptrapping mot 2 000 kroner i 2030. Oppfyllelsen av klimamålet for 2030 vil skje ved bruk av flere virkemidler, og det er ikke gjort beregninger som sier hvor høy CO₂-avgiften må være for at den alene skal sikre oppfyllelse av klimamålet for 2030. SSB la i juni 2020 fram rapporten Climate Cure, som svarte ut et oppdrag fra Solberg-regjeringen om å analysere de samlede kostnadene ved et 50 pst. utslippskutt i ikke-kvotepliktig sektor. I analysen benyttet SSB den generelle, disaggregerte likevektsmodellen SNOW av norsk økonomi. Analysen antyder at prisen på utslipp må øke til om lag 3 700 – 4 100 2020-kroner per tonn dersom en skal halvere norske ikke-kvotepliktige utslipp i 2030.

SPØRSMÅL NR. 1738**Innlevert 31. mars 2022 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 7. april 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Ulovlig kveitefiske i Skagerrak: Det er nå dokumentert at danske trålere i lang tid har tatt seg til rette i norsk farvann,

fisket store mengder kveite i fredningstiden. All fangst er rapportert inn til danske fiskerimyndigheter. En representant for dansk fiskeriministerium uttaler til Dagbladet

26. mars at dette ulovlige fisket har vært kjent lenge. Likevel har om lag 500 kontroller utført av norsk kystvakt de siste ti årene bare ført til 18 anmeldelser.

Hva vil fiskeriministeren foreta seg for å stanse denne ulovlige praksisen?

BEGRUNNELSE:

Fra forskerhold er det uttrykt stor bekymring for kveitebestanden i Skagerrak. Derfor har Norge innført fredningsbestemmelser på vinterstid, i perioden da kveita samler seg på gytelfeltene. Nå er det kommet fram opplysninger om at danske trålere driver et utstrakt fiske på gytende kveite i fredningstiden, i norsk farvann. Dette er et såkalt to-sonefiske, der trålen slippes i dansk sone, mens trålinga fortsetter inn i norsk sone. Denne praksisen er til stor skade for fiskebestanden, og undergraver respekten for fredningsbestemmelsene hos norske fiskere. Vår egen flåte må altså ligge til kai på grunn av fredningen, mens danske trålere tar opp fisk likevel. Rødt har forventninger til at norske myndigheter intensiverer fiskerioppsynet når det nå er kjent at det pågår fiske etter kveite i fredningstiden, og at det blir tatt initiativ overfor Danmark for å tette eventuelle smutthull i de mellomstatlige avtalene som regulerer fisket.

Svar:

Alle fartøy som fisker i norske farvann, plikter å gjøre seg kjent med og overholde norske reguleringer. Det er forbudt å fiske kveite sør for 62°N i perioden 20. november til 31. mars. Forbudet mot å fiske i fredningstiden ble innført i 1979 og skal hindre målrettet kveitefiske i områdene kveiten gyter. Forbudet bør derfor være velkjent blant alle fiskere som ferdes i norske farvann, og overtredelser håndheves på vanlig måte uansett fartøyets flagg og nasjonalitet.

Praksisen som flere medier den siste tiden har satt søkelyset på, er svært uheldig og er ikke forenlig med bærekraftig forvaltning. Dette vil jeg ta opp med min danske kollega, fiskeriminister Rasmus Prehn, som jeg etter planen skal møte før sommeren.

Siden 1966 har Norge, Sverige og Danmark hatt en skriftlig trepartsavtale om fiske i Skagerrak. Avtalen ble fornyet i 2016 og gir gjensidige rettigheter til norske, svenske og danske fiskefartøy om å fiske i inntil 4 nautiske mil i territorialfarvannet.

Norge, Sverige og Danmark har dessuten en overenskomst om å legge til rette for at svenske, norske og danske fartøy skal kunne drive grensekryssende fiske. Slik grensekryssende fiskeriaktivitet innebærer at fartøy kan tråle over sonegrenser, uten at trålen heves. Fartøyene må ikke melde fra til fiskerimyndighetene om fiskestart før grensepassering til NØS. Før fartøyet forlater NØS i Skagerrak er det heller ikke krav om å sende melding om avslutning

av fisket. Denne ordningen er unik for Skagerrak og skiller seg fra fisket i NØS for øvrig, hvor det stilles krav om melding i forkant av grensepassering, i tillegg til fiskestart og -stopp.

Praksisen med grensekryssende fiske i Skagerrak gjør det ressurskrevende og praktisk vanskelig for Kystvakten å velge kontrollobjekter i området. Overtredelser av norsk fiskeriregelverk som skjer ved grensekryssende fiske vil vanskelig kunne nå frem i rettsapparatet, fordi det ofte vil oppstå tvil om i hvilken sone fangsten er tatt. I slike saker vil det etter norsk rett ikke med tilstrekkelig grad av sannsynlighet kunne bevises at overtredelsen skjedde i norske jurisdiksjonsområder. Slike overtredelser vil dermed sjeldent etterforskes eller nå frem i rettsapparatet.

Norge har ved en rekke anledninger tatt opp behovet for bedre kontroll av grensekryssende fiske overfor EU-kommisjonen og bilateralt med fiskerimyndighetene i Danmark og Sverige. Dette har imidlertid ikke gitt tilfredsstillende løsninger eller bedre utøvelse av fisket. Jeg vil derfor se nærmere på hvilke grep som kan gjøres slik at vi i større grad kan sikre etterlevelse og styrket kontroll av fartøy i Skagerrak.

Jeg vil også be Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet å innhente større kunnskap om kveitebestanden i Skagerrak og vurdere områder for ytterligere vern av gytende kveite.

SPØRSMÅL NR. 1739**Innlevert 31. mars 2022 av stortingsrepresentant Linda Hofstad Helleland****Besvart 8. april 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en forsikring om at det største vegprosjektet i Trøndelag E6 Åsen-Steinkjer, ikke er et av de prosjektene som skal skyves på eller avlyses?

BEGRUNNELSE:

Statsministeren uttalte nylig at det kan være noen planlagte prosjekter som må utsettes eller avlyses fremover, og viste til at dette kan gjelde store prosjekter knyttet til samferdsel og transportplanen.

Samferdselsministeren uttalte til Adresseavisen 30. mars 2022:

“Vi må se på prioriteringene våre på nytt, også innenfor samferdselssektoren. Hvordan dette konkret skal gjøres og hvilke prosjekter som eventuelt vil måtte skyves på, vil jeg diskutere med våre underliggende virksomheter fremover i budsjettprosessen”.

Svar:

Som det fremgår av Prop. 78 S (2021-2022) om økonomiske tiltak som følge av krigen i Ukraina er norsk økonomi nå i en høykonjunktur, med utsikter til tiltagende lønns- og prisvekst og renteoppgang. Økt offentlig pengebruk i en situasjon med høy aktivitet i økonomien og mangel på tilgjengelige ressurser, vil forsterke presset på priser og lønninger.

Jeg mener det er viktig å bidra til å skape trygghet i en urolig tid, men dette må skje gjennom ansvarlige priorit-

eringer og ikke gjennom garantier om oppstart av store samferdselsprosjekter.

I Meld. St. 20 (2020-2021) Nasjonal transportplan 2022-2033 (NTP) ble det lagt opp til at regjeringen tar sikte på en gradvis innfasing av ressursene i planen. Ressursbruken i det enkelte budsjettår vil bli tilpasset det samlede økonomiske opplegget i statsbudsjettet, innenfor rammene som følger av handlingsregelen og tilstanden i norsk økonomi. Det heter også at endringer i det budsjettmessige handlingsrommet framover vil kunne påvirke innfasing og gjennomføring av planen.

Vi ser nå hvorfor dette er et viktig premiss i NTP og det er derfor jeg har sagt at vi må se på prioriteringene våre på nytt, også innenfor samferdselssektoren. Stortinget har videre bedt om en gjennomgang av veiporteføljen i Nasjonal transportplan fram mot 2023-budsjettet. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med denne gjennomgangen. Prop. 1 S (2022-2023) vil inneholde regjeringens forslag til ressursbruk i samferdselssektoren i 2023. Som kjent ligger det i Nye Veier AS' modell at de selv vurderer rekkefølge og oppstart for sine prosjekter innenfor de fastsatte økonomiske rammene for selskapet. For Statens vegvesen vil budsjettforslaget vise hvilke prioriteringer regjeringen gjør når det gjelder anleggsstart, forberedelse for anleggsstart og videre planlegging av store prosjekter.

Jeg vil ikke nå gi noen garanti til planlagte prosjekter om at de ikke kan bli berørt av arbeidet med å prioritere offentlig ressursbruk innenfor en samlet ansvarlig økonomisk ramme.

SPØRSMÅL NR. 1740**Innlevert 31. mars 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 8. april 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

I Haugalandspakken er det planlagt å bruke minst 100 mill. kr på et prosjekt på kommunal vei, med ukjent nytteverdi for fylkesvei. En slik bruk av bompengene ser ut

til å bryte med St.prp. som ligger til grunn for Haugalandspakken og kanskje også nytteprinsippet for bompenger.

Vil statsråden her foreta seg noe for å sikre at bompengene brukes på lovlig måte?

BEGRUNNELSE:

Haugalandspakken (2008–2023) har som mål om å oppgradere fylkes- og europaveinettet på Haugalandet. Den ble i forvaltningsrevisjonen av 2021 utsatt for sterk kritikk av Rogaland revisjon. Kritikken går i korte trekk ut på dårlig planlegging, prioritering og økonomistyring. Dette har resultert i at mange skisserte og planlagte prosjekter aldri kommer til å bli realisert. Et tresifret millionbeløp er trolig brukt til å planlegge og regulere prosjekter som mest sannsynlig ikke vil bli realisert innenfor Haugalandspakken.

Til sommeren planlegger Haugalandspakken å lyse ut et prosjekt i Åkrehamn på Karmøy til en verdi av anslagsvis 120 mill. kr (totale bevilgninger til prosjektet er omtrent 145 mill. kr). Prosjektet består av en rundkjøring på fv. 547 og en sammenkobling av kommunalt vegnett. Å ruste opp kommunalt vegnett har aldri vært en del av den vedtatte målsettingen med Haugalandspakken, jamfør St.prp. nr. 57 (2006–2007) St.prp. nr. 45 (2007–2008). Det går også an å spørre om en slik pengebruk bryter med nytteprinsippet for innkreving og bruk bompenger.

Jeg viser for øvrig til vedtatt i sak 9 i forrige styringsgruppemøte i Haugalandspakken, i februar 2022, hvor det blant annet heter:

«Når det gjelder tiltakene i Åkra sentrum, er en stor andel av disse på et kommunalt vegnett som er relativt fristilt fra fylkesvegen. Det kan derfor ikke sies at disse er påkrevd for at fylkesvegfunksjonen skal kunne ivaretas. Dersom fylkeskommunen lyser ut dette prosjektet, risikerer man dermed at staten vil motsette seg å refundere mva for tiltakene på store deler av det kommunale vegnettet.»

Kilde: https://www.rogfk.no/_f/p1/i59f63c4b-6232-4df0-8823-8be707baf7f3/moteinnkalling-s1-2022-haugalandspakken.pdf

Svar:

Bompengoordningen for Haugalandspakken har medvirket til å realisere en rekke prosjekter og tiltak for transportsystemet på Haugalandet, med nytteverdi for trafikantene. Som representanten omtaler, har det imidlertid vært kostnadsøkninger underveis siden flere prosjekter var kommet kort i planlegging og hadde usikre kostnader da pakken ble lagt fram for Stortinget. I framleggingen av utvidet Haugalandspakke i 2008 pekte Samferdselsdepartementet på risikoen med usikkerhet knyttet til kostnadene for mange av prosjektene samt den lange tidshorisonten på 15 år for gjennomføring. Utbyggingen skulle derfor tilpasses den økonomiske rammen.

Gjennom St.prp. nr. 45 (2007-2008) ble Haugalandspakken utvidet med bomstasjoner og prosjekter i Karmøy kommune. Et lokalt høyt prioritert prosjekt på Karmøy var daværende riksveiprojekt 47 Åkra sør – Veakrossen (nåværende fv. 547).

Jeg er gjort kjent med at fylkeskommunen nå opplyser om at det ikke er rom for å bygge ut hele prosjektet fv. 547 Åkra sør – Veakrossen innenfor dagens pakke, samt at planleggingen har strukket ut i tid, bl.a. grunnet innsigelsesprosesser. Det skal derfor være ønskelig lokalt å starte delutbygging med rundkjøring fv. 547 og utbedring av kommunal vei i påvente av planavklaringer og finansiering av hovedprosjektet. Delutbyggingen har selvstendig nytteeffekt uavhengig om prosjektet fv. 547 Åkra sør – Veakrossen realiseres. Rogaland fylkeskommune startet arbeidet med å forberede nye bompengepakker på Haugalandet etter at dagens Haugalandspakke avsluttes. Blant annet skal det planlegges en pakke der fv. 547 Åkra sør – Veakrossen er høyt prioritert. Fylkeskommunen har søkt Samferdselsdepartementet om å få forskottere planleggingsmidler til reguleringsarbeidet. Det langsiktige målet lokalt er å fullføre utbyggingen som opprinnelig forutsatt.

Siden prosjektet inngår i dagens pakke, forutsetter jeg at nytteprinsippet knyttet til bomstasjoner og prosjekter på Karmøy ble vurdert da pakken ble etablert. At deler av strekningen omfatter kommunal vei, anser jeg å ligge innenfor rammen av pakken så lenge det er et bidrag til helheten i transportsystemet. Jeg viser ellers til at for bompengepakker er nytteprinsippet ikke knyttet til det enkelte prosjekt, men til den totale utbyggingen over tid i et større geografisk område.

Dette gjelder fylkesveier, og det er lokale myndigheter som har ansvaret for å sørge for at styring og prioriteringer skjer i tråd med de gitte forutsetningene og føringene for bompengefinansiering. Styringsgruppen, Rogaland og Vestland fylkeskommuner har prioritert dette prosjektet da porteføljen var til behandling i 2020. Siden noe av delstrekningen er på kommunalt veinett, må eventuell momsrefusjon avklares nærmere og inngå i finansieringen.

SPØRSMÅL NR. 1741**Innlevert 31. mars 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 20. april 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil helseministeren ta bekymringene på alvor og se på mulighetene for å styrke barns sikkerhet for eksempel gjennom endringer i lovverket?

BEGRUNNELSE:

I en lengre artikkel 31.03 i Bergens Tidende beskrives problemet med at flere ikke møter til helsekontroll og tannlege. For barna som uteblir kan det bety store konsekvenser, og noen av eksemplene grusomme. Det vises til at dagens regelverk er mangelfullt og at dette kan bidra til at utsatte barn ikke oppdages.

Nå etterlyses en styrking av sikkerhetsnettet rundt barn og unge.

Helseminister, Ingvild Kjerkol (Ap), har etter hva spørsmålsstiller kan se, ikke svart på hva hun og regjeringen evt. vil gjøre for å styrke disse barnas sikkerhet.

<https://www.bt.no/nyheter/lokalt/i/nW76XL/etterlyste-lovendring-for-seks-aar-sidan-vi-ser-gong-paa-gong-at-barn>

Svar:

Historien som er omtalt i Bergens Tidende gjør inntrykk. I likhet med representant Hjemdal er jeg opptatt av at barn og unge skal få den helsehjelpen de har behov for og krav på, og at de skal ha gode oppvekstvilkår. Barn og unge er også et av satsingsområdene til regjeringen.

Kommunen der barnet bor eller midlertidig oppholder seg har plikt til å tilby nødvendig helse-hjelp, også i form av helsekontroller. Helsehjelp kan som hovedregel bare gis med pasientens samtykke. For barn under 16 år er hovedregelen at foreldre har rett til å samtykke til helsehjelp. Foreldrene plikter å medvirke til at barnet deltar i helsekontroller. Konsultasjoner på helsestasjonen og i skolehelsetjenesten er likevel som annen helsehjelp, basert på at pasienten møter frivillig.

Jeg er opptatt av at helsetjenestens tilbud fortsatt skal være frivillig. Det er viktig for å bevare tilliten til tjenesten. Det er samtidig svært viktig at tjenesten arbeider for at barna skal få oppfylt sin rett til helsekontroll.

Det kan være flere grunner til at foreldre ikke møter til kontroll ved helsestasjons- eller skolehelsetjenesten. At foreldrene ikke sørger for at barnet møter til helsekontroller trenger ikke å bety at det utsettes for omsorgssvikt eller at det ikke får nødvendig behandling og oppfølging når det er sykt eller skadet. Helsepersonell skal likevel i

sitt arbeid være oppmerksom på forhold som krever ekstra oppfølging eller tiltak fra andre deler av hjelpeapparatet. Helsekontrollen har utarbeidet Nasjonal faglig retningslinje for helsestasjons- og skolehelsetjenesten, med sterke anbefalinger om at tjenesten har rutiner for å følge opp barn som ikke møter til kontroll. Samme retningslinje har også sterke anbefalinger om hvordan en bør gå frem når en skal observere mulige fysiske og psykiske tegn til mistriksel, vold, overgrep og omsorgssvikt.

Med virkning fra 1. januar 2018 har kommunen, de regionale helseforetakene og fylkeskommunen fått et lovpålagt ansvar for å forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep. Det vises til helse- og omsorgstjenesteloven § 3-3 a, spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 f og tannhelsetjenesteloven § 1-3 c. Kommunen, de regionale helseforetakene og fylkeskommunen skal i henhold til loven ha særlig oppmerksomhet rettet mot at pasienter og brukere kan være utsatt for, eller kan stå i fare for å bli utsatt for, vold eller seksuelle overgrep. De har en plikt til å legge til rette for at helse- og omsorgstjenesten og tannhelse-tjenesten er i stand til å forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep. Ansvaret innebærer blant annet å sørge for at helse- og omsorgstjenesten og tannhelsetjenesten organiseres på en slik måte at tjenesteyterne blir i stand til å forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep. Ledelsens ansvar for å tilrettelegge tjenesten på en slik måte gjelder uavhengig av om tjenesten ytes av f.eks. den ansvarlige kommunen selv eller av andre offentlige og private tjenesteytere som den aktuelle kommunen inngår avtale med. Identifisering av personer som kan stå i fare for å bli utsatt for vold eller overgrep, samt tidlig intervensjon, vil være viktig arbeid i så måte.

Den offentlige tannhelsetjenesten har ansvar for å gi et oppsøkende tilbud til barn og unge, og barn og unge har rett til nødvendig tannhelsehjelp i den fylkeskommunen der de bor eller oppholder seg. Helsekontrollen har utarbeidet Nasjonal faglig retningslinje – Tannhelse-tjenester til barn og unge 0 – 20 år, med en sterk anbefaling om hvordan en gå frem hvis barn ikke møter til avtalt time. Det dreier seg om forhold som å bygge gode relasjoner til foresatte, og legge til rette for barn og unge som har opplevd barnemishandling, seksuelle overgrep, omsorgssvikt eller har tannbehandlingsangst. Retningslinjen inneholder videre forslag til rutiner for oppfølging av barn og unge som ikke møter, som påminnelser, vurdere bekymringsmelding til barnevernet og meldeplikten til barnevernet der det er grunn til å tro at barnet blir eller

vil bli mishandlet, utsatt for overgrep eller for alvorlig omsorgssvikt.

Flere offentlige utredninger og tilsyn har vist at de ulike velferdstjenestene i mange saker ikke har samarbeidet godt nok. Det er foretatt endringer i flere helse- og velferdslover hvor formålet med endringene er å styrke oppfølgingen av utsatte barn og unge og deres familier gjennom økt samarbeid mellom velferdstjenestene. Helsedirektoratet har fått ansvar for, i samarbeid med Ar-

beids- og velferdedirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, å utarbeide en veileder til lovbestemmelene.

Det er behov for å styrke innsatsen mot vold, overgrep og omsorgssvikt mot barn. Regjeringen har i Hurdalsplattformen varslet at vi skal legge fram en ny opptrappingssplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner.

SPØRSMÅL NR. 1742

Innlevert 31. mars 2022 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 8. april 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Store summer, også over statsbudsjettet, går i dag til å finansiere Læringsmiljøsentret i Stavanger og NUBU, som står bak flere standardiserte programmer. Helsedirektoratet anbefaler barnehager og skoler å ta i bruk det omdiskuterte programmet De utrolige årene. Kommersielle aktører som selger programmer til norske barnehager og skoler, legger sterke føringer på det pedagogiske innholdet.

Mener statsråden at det er fornuftig at det offentlige støtter og finansierer utvikling og utbredelse av slike programmer?

BEGRUNNELSE:

Bruken av standardiserte programmer i barnehager og skoler er utbredt og ofte påført de ansatte ovenfra, med en svekkelse av det pedagogiske handlingsrommet i møte med barna som konsekvens. Standardiserte programmer og metoder er omdiskutert i fagfeltet.

At det brukes store ressurser på noe lærere i barnehage og skole ikke har bedt om, er i seg selv et problem. Dette er typisk for nesten alle disse programmene: de er ikke utviklet eller innført for å løse et problem som beskrives av de som kjenner situasjonen og er nær barna/elevne, men blir i hovedsak pålagt av noen utenfra som vil vise at de «gjør noe». Utgangspunktet er altså en grunnleggende mistillit til de profesjonelle. Grunnen til at mange lærere og barnehagelærere er kritiske til programmene, er at de opplever at de bygger på helt andre verdier og et helt annet syn på barn enn det de er etisk forpliktet på. Å styrke barnehagenes og skolenes metodefrihet, og hindre at kommuner/barnehageeiere påtvinger dem noe

de ikke har etterspurt, er noe av det som kan gjøres for å rydde opp i denne "programindustrien".

Typisk for programmene er at de selges inn som «evidensbasert» eller forskningsbasert. Det er to problemer med dette. Det ene er det instrumentelle synet på barn. I programmet De utrolige årene brukes oppdragelsesteknikker som timeout og ignorering, det finnes ingen refleksjoner rundt voksnes makt over barn, og det finnes ingen spor av verdien av å lytte til barn, noe som er sentralt i barnehagen og skolens formål. Det andre problemet er om programmene rent faktiske virker. Når aktørene viser til effekt, har de et helt annet evidensbegrep enn f.eks. når man snakker om evidens innenfor medisin. Vanligvis dreier det seg om selvrappotering fra personer som selv har brukt programmet. Typiske for en del av programmene, er at de er utviklet for barn og unge med store atferdsvansker og så oversatt til å gjelde alle. Programmer som opprinnelig var et behandlingsopplegg for barn med utfordringer, blir påført generelt i skoler og barnehager.

Det offentlige bruker store summer på å støtte utvikling og bruk av standardiserte programmer gjennom finansiering av Læringsmiljøsentret og NUBU. De utrolige årene er en nasjonal satsing fra Helsedirektoratet som anbefaler barnehager, skoler og SFO å ta det i bruk.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at det ikke finnes nasjonale pålegg om å bruke ulike programmer eller metoder for å jobbe godt og systematisk med barnehage- og skolemiljøet. Mange barnehager og skoler gjør dette på en utmerket måte, og de bruker ulike type ressurser for å støtte innsatsen. Men barnehager og skoler er forskjel-

lige, og noen kan vurdere at de trenger ekstra støtte til det systematiske arbeidet med å skape trygge og gode miljø eller til å jobbe spesifikt med ulike tema. Dette kan de for eksempel skaffe seg gjennom ulike strukturerte opplegg eller program fra ulike fagmiljø.

Jeg mener derfor det er viktig at barnehager og skoler har tilbud om og tilgang til ulike og varierte støtteresurser og kompetanseutviklingstiltak som kan bidra til å forebygge mobbing og sikre at alle barn og elever har det trygt og godt. Arbeidet for et trygt og godt barnehage- og skolemiljø er et prioritert område for regjeringen. Det finnes flere statlig finansierte tilskuddsordninger for prosjekter og tiltak som støtter kvalitetsutvikling for barnehage-, skole- og oppvekstfeltet. Jeg kan bare svare for dem som ligger under Kunnskapsdepartementet.

I oppdragsbrev til Utdanningsdirektoratet om videre utvikling av nasjonale kompetansetiltak som støtter arbeidet med å bygge trygge og gode barnehage- og skolemiljøer, varslet departementet at det kunne bli aktuelt med et oppdrag om å utrede muligheten for bedre å koordinere ulike statlige tilskuddsordninger til læring-

smiljø- og antimobbeprogrammene. Departementet er i gang med å vurdere dette.

Ulike program har gjennom Utdanningsdirektoratet blitt tildelt om lag 4 millioner kroner årlig de siste årene. Støtten til programmene utgjør en mindre del av de om lag 115 millionene som i 2022 går til arbeidet mot mobbing og for et bedre barnehage- og skolemiljø under Kunnskapsdepartementets budsjett. Foreløpig har Utdanningsdirektoratet fått i oppdrag å bevilge støtte til læringsmiljø- og antimobbeprogrammer i perioden 2021-2023.

Jeg vil legge til at de ulike programmene ikke kan dekke alle behov i arbeidet med barnehage- og skolemiljø, men de kan på ulike måter bidra. Det er viktig at barnehager og skoler nøye vurderer ulike dilemma og problemstillinger og bruker klokskap og fornuft når de velger metoder eller opplegg i utviklingsarbeidet. Jeg har tillit til at barnehager og skoler analyserer og kartlegger hvilke kompetanseutviklingsbehov de har og at de følger opp disse med gode og forskningsbaserte tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1743

Innlevert 31. mars 2022 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 8. april 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til at det blir enklere for en bonde å søke om tilskudd til avløser samlet i en periode med flere enkeltdager?

BEGRUNNELSE:

En bonde kan i dag søke om tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel. Det skal da dekke kostnadene til avløsning enten ved egen eller barns sykdom, svangerskap, fødsel, adopsjon eller omsorgsovertakelse, og ved dødsfall. Det kan gis tilskudd til avløsning av jordbrukeren for inntil 20 dager per kalenderår - uavhengig hvor mange barn personen har. Hvis jordbrukeren er alene om omsorgen, kan det gis tilskudd for inntil 40 dager per kalenderår. Dersom man trenger flere dager i løpet av en måned, men med opphold mellom, har flere søkere fått tilbakemelding om at det må søke for hver enkelt dag. Det betyr at dersom man følger opp et sykt barn 10 dager en måned, annen hver dag, må man sende 10 søknader.

Svar:

Innledningsvis i begrunnelsen for spørsmålet vises det til de fire ulike grunnlagene for å fremme søknad om tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel. Jeg vil understreke at hvor mange avløserdager det kan gis tilskudd for, varierer mellom de ulike grunnlagene. Ved bondens egen sykdom kan det gis tilskudd for i alt 365 dager i løpet av en tre-års periode.

I 2021 var om lag 85 pst. av tilskuddsutbetalingene knyttet til avløsning i forbindelse med jordbrukerens egen sykdom, og dette gjaldt i all hovedsak for perioder på mer enn én og én dag av gangen. Til sammenligning ser vi at mindre enn 1 pst. av utbetalingene er knyttet til avløsning i forbindelse med at jordbrukere har syke barn.

Ved barns sykdom kan det gis tilskudd til avløsning når den personen det blir søkt tilskudd for følger barn til legeundersøkelse eller annen oppfølging i samband med sykdom eller skade. Det gjelder imidlertid andre regler for utmåling av tilskuddet hvis bonden har barn med kronisk, langvarig sykdom eller de har nedsatt funksjonsevne.

Samlet ble det i 2021 behandlet 97 søknader ut fra disse to grunnlagene for avløsertilskudd ved barns sykdom. Totalt for tilskuddsordningen for avløsning ved sykdom og fødsel ble det i 2021 behandlet 3 724 søknader.

Tilskuddsordningen for avløsning ved sykdom og fødsel er omfattet av et relativt detaljert regelverk, noe som er nødvendig fordi man skal kunne oppnå best mulige løsninger for hver enkelt søker og for å sikre korrekt samordning med ytelser fra Nav. For å gjøre det enklere å søke, inkl. å kunne skaffe den nødvendige dokumentasjonen til søknadene, har Landbruksdirektoratet laget et elektronisk søknads- og saksbehandlingssystem for ordningen. Det finnes mye veiledning til søkerne i de elektroniske søknadsskjemaene i systemet. Dette systemet ble tatt i bruk i 2018, dvs. relativt kort tid tilbake.

Hovedregelen er at det bare kan gis tilskudd til avløsning for inntil én 100 pst. stilling per dag per foretak. Det er bare utgifter til avløsning som har blitt utført på dager i den perioden det søkes tilskudd for som kan gi rett til tilskudd. Det er derfor nødvendig at søknadene blir registrert for korrekte datoer. Med bakgrunn i disse reglene må hver søknadsperiode registreres og behandles separat. For enkelte av søkerne, som de som søker med grunnlag i at de på enkeltdager har fulgt barn til lege mv., kan dette i noen tilfeller medføre at de må fremme flere søknader, selv om avløsningen skjer innenfor en relativt kort periode. Erfaringsmessig er det slik at når søkerne har fylt ut det elektronisk søknadsskjema og blitt kjent med systemet, vil det normalt ta kort tid å fylle ut nye søknader.

SPØRSMÅL NR. 1744

Innlevert 31. mars 2022 av stortingsrepresentant Sigbjørn Framnes

Besvart 19. april 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kva er status for punkt 4 i forslaget og kva tenker ministeren å følge opp med?

GRUNNGJEVING:

Representantforslag dok 8:231 S (2020-2021).

Forslaget fekk fleirtal i 4 punkt.

Punkt 4

“Stortinget ber regjeringen om å ta initiativ til å harmonisere rammevilkårene for biogassproduksjon i Norden og komme tilbake til Stortinget med en plan for dette i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2021 for å bidra til å utvikle biogassnæringen i Norge.”

Svar:

Ved behandlingen av Dok. 8:231 S (2020-2021) Representantforslag om å fjerne de statlige barrierene for produksjon og bruk av biogass, jf. Innst. 468 S (2020-2021), fattet Stortinget flere vedtak, blant dem:

Vedtak 1009:

“Stortinget ber regjeringen om å ta initiativ til å harmonisere rammevilkårene for biogassproduksjon i Norden og komme tilbake til Stortinget med en plan for dette for å bidra til å utvikle biogassnæringen i Norge.”

Biogass er en handelsvare og rammevilkårene i andre land kan derfor påvirke produksjonen og bruken i Norge. Biogass kan bidra til både utslippskutt og næringsutvikling og er sirkulær økonomi i praksis. Det er behov for å se nærmere på hva det vil innebære å harmonisere rammevilkårene i Norden og konsekvensene av dette. Miljødirektoratet har fått i oppdrag av Klima- og miljødepartementet å levere et faglig grunnlag for å følge opp vedtaket, med frist 1. mai 2022. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte etter at leveransen fra Miljødirektoratet er vurdert.

SPØRSMÅL NR. 1745**Innlevert 1. april 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 6. april 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Vil statsråden omgjøre NAV sitt vedtak og sørge for at det også skal være hjelpemiddelsentral i Telemark?

BEGRUNNELSE:

Regjeringspartiene har vært høye og mørke på at de vil sørge for tjenester nær folk. Dessverre er det nå bestemt at hjelpemiddelsentralen i Telemark skal flyttes til Larvik i Vestfold. Dersom oppsplittelsen av Vestfold og Telemark går gjennom, vil Telemark være det eneste fylket uten en egen hjelpemiddelsentral. Telemark er også et stort fylke i areal, og det er derfor heller ikke noen logikk i å legge ned hjelpemiddelsentralen i Telemark.

Tjenester og praktisk utstyr må være tilgjengelig for de som trenger det. Det er synd når mennesker med spesielle behov er avhengig av å dra til et annet fylke for å få hjelpemidler som de selv trenger for å fungere i hverdagen.

Svar:

NAV Hjelpemidler og tilrettelegging bistår brukere med tilrettelegging og fysiske hjelpemidler. Det er kommunen som i de aller fleste saker kartlegger brukerens behov,

og det er et fåtall brukere med hjelpemiddelbehov som trenger å møte til konsultasjon og fysisk utprøving ved en hjelpemiddelsentral. Brukernes førstelinjetjeneste er kommunen, de har ansvar for blant annet tilpasninger, kartlegging og tester. Har man komplekse behov håndteres av hjelpemiddelsentralens ansatte, i samarbeid med kommunens ansatte. Hjelpemiddelsentralen har tett dialog med kommunene og vil ofte i slike saker yte ambulerende tjenester ute i de kommunene der det er nødvendig.

Hjelpemiddelsentralene i tidligere Vestfold fylke og Telemark fylke, som nå er lokalisert i Sandefjord og i Skien, har de siste to-tre årene arbeidet for en samlokalisering av enhetene i nye og felles lokaler. Eksisterende lokaler er ikke i tilstrekkelig grad egnet som en fremtidsrettet og effektiv enhet. Leiekontraktene for begge nåværende lokaler går ut i 2023. Etter en omfattende anskaffelsesprosess er det nå inngått leiekontrakt om et nytt bygg i Larvik med innflytting høsten 2023.

Fullmakt til å beslutte organisering og lokalisering av Arbeids- og velferdsetaten er lagt til Arbeids- og velferdsdirektoratet etter NAV-loven § 3 annet ledd.

I denne saken legger jeg til grunn at etaten følger opp vedtak som er gjort av etaten tilbake i tid og som vil sikre gode tjenester til brukerne.

SPØRSMÅL NR. 1746**Innlevert 1. april 2022 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen****Besvart 8. april 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Hvilke begrunnelser legger statsråden til grunn for å forhandle for kommende år i jordbruksforhandlingene, og vil regjeringa foreslå endringer i hovedavtalen for jordbruket slik at forhandlingene kan gjøres for inneværende år, slik som før 2003?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med vinterens priskrise har flere, som Norsk Bonde og Småbrukarlag, tatt til ordet for at det i årets jordbruksforhandlinger må forhandle om inneværende år.

I en stadig mer usikker verden, blir prognoser for neste års pris- og rentenivå mer og mer usikkert. I april 2021 forutså ingen vinterens priseksplosjoner på drivstoff og strøm, eller Russlands invasjon av Ukraina og hvilke konsekvenser det ville ha på verdensøkonomien, og bøndernes økonomi. Det er på samme måte ingen garan-

ti for at tallgrunnlaget for 2023 som skal legges frem av budsjettnemnda i år, vil speile virkeligheten rundt jordbruksforhandlingene til neste år.

Svar:

Jordbruket står i dag i en svært krevende situasjon med kraftig økende kostnader, og jeg har stor forståelse for at det letes etter muligheter som kan lette på situasjonen. Jeg mener at å gå over fra å forhandle for kommende år, til å forhandle for inneværende år, ikke vil løse dagens utfordringer. Siden denne regjeringen overtok, har vi fullt ut innfridd jordbrukets krav i tilleggsforhandlinger, bevilget 200 mill. kroner ekstra til investeringsstøtte og innført en strøm-støtteordning for jordbruket. I tillegg har staten og jordbrukets organisasjoner åpnet for en økning i planlagt gjennomsnittlig engrospris, noe som gjorde det mulig å øke produsentenes inntekter på kjøttprodukter. Dagens system er godt og fleksibelt når det er politisk vilje til å løse utfordringene, og det gir den norske bonde forutsigbarhet.

Hensikten med å gå tilbake til å forhandle for inneværende år, slik det tidligere ble gjort og slik lønsmottakerne gjør, synes å være både å gjennomføre forhandlingene mest mulig likt som lønsmottakerne for å fokusere på jordbruksoppgjøret som et inntektsoppgjør for bønder, og å unngå prognoseringsfeil.

Jordbrukets inntekter kan ikke vedtas som lønn, fordi jordbrukere er selvstendig næringsdrivende og ikke lønsmottakere. Det er mange forhold som avgjør hva inntekten i jordbruket blir, for eksempel markedsforhold, ressursgrunnlag, vær, bondens egne beslutninger, etc. Inntektene vil variere mye, både fra år til år og mellom bruk. Denne variasjonen gjør at å kun se fra ett år til det neste gir et begrensa bilde av situasjonen. I dagens system dimensjoneres den økonomiske rammen i hovedsak ut fra en prognose for utviklingen til påfølgende år (2023). Inntekts- og kostnadstallene som legges til grunn for forhandlingene er Budsjett-nemndas normaliserte regnskap for de siste 14 årene, inkludert et budsjett for inntekter, kostnader og tilskudd i 2022 før oppgjør.

Ved å forhandle om, og legge rammebetingelser for påfølgende år vil bonden, som selvstendig næringsdrivende, kjenne jordbruksavtalens rammebetingelser for kommende sesong/år. Dette vil skape forutsigbarhet for beslutninger om produksjon i neste sesong, og også for mer langsiktige beslutninger om investeringer. Det vil, særlig i år med stor usikkerhet, være en fordel å benytte et lengre tidsperspektiv for de årlige forhandlingene, snarere enn det motsatte.

Et annet argument for å forhandle for inneværende år, har vært et ønske om å bli mindre utsatt for prognoseringsfeil. Både ved forhandlinger for inneværende og kommende år, danner inntektsutviklingen for en periode hovedgrunnlaget for fastsetting av den økonomiske rammen. Den viktigste forskjellen er at ved forhandlinger

for inneværende år, tas det ikke hensyn til prognoser for kommende år, man ser kun på utviklingen frem til forhandlings-tidspunktet. Det vil være en ulempe for selvstendig næringsdrivende i jordbruket dersom man ikke skal hensynta prognoser for kommende år når rammebetingelsene fastsettes. For eksempel er det svært sannsynlig at renta skal opp i 2023, noe som vil gi flere hundre millioner kroner i økte rentekostnader for næringen. Jordbruket vil være tjent med at dette teller med i ramma i år.

Hvis man skal forhandle for inneværende år, må tilskuddene som avtales utbetales i løpet av forhandlingsåret. I praksis vil utbetalingen foregå i løpet av desember. Det er sannsynligvis teknisk mulig, men vil kreve en total omlegging av dagens søknadsrutiner. Jordbruks-oppgjøret vedtas av Stortinget i juni. For å rekke utbetaling i inneværende år, vil det måtte legges opp til en søknadsomgang i august. Dette vil kreve omfattende endringer i forvaltningssystemet.

I tillegg vil en omlegging kreve at Stortinget enten bevilger dobbelt jordbruksoppgjør ett år, med dagens utbetaling i februar og utbetaling fra nytt system i desember i omleggingsåret, eller så blir det et opphold i utbetalinger fra februar i omleggingsåret til desember året etter. Dette vil påføre jordbruket et betydelig rentetap og likviditetsproblem.

Det vil derfor, etter mitt syn, være mer aktuelt å gjøre forbedringer i inntektsmulighetene for inneværende år innenfor dagens system, for eksempel gjennom å øke målprisene fra 1. juli, å øke pristilskuddene (tilskudd per liter eller kilo produkt) fra 1. juli eller gjennom en ekstraordinær utbetaling av produksjonstilskudd inneværende år. Sistnevnte har jeg tidligere signalisert at jeg er innstilt på å få til i forhandlinger med jordbruket. I tillegg kan markedet øke prisene på varer uten målpris, da dette ikke reguleres i jordbruksforhandlingene. I dag gjelder dette for produkter som står for over halvparten av produksjonssinntektene i landbruket, blant annet kjøtt og egg.

Jeg kan med bakgrunn i dette ikke se at det er noen fordeler ved å gå tilbake til å forhandle for inneværende år. Regjeringen vil i 2022 forhandle med jordbruket om bevilgninger over statsbudsjettet i 2023, omdisponeringer innenfor vedtatt budsjett for 2022, ekstraordinær utbetaling av produksjonstilskudd inneværende år og endringer i målpriser gjeldende fra 1. juli 2022.

SPØRSMÅL NR. 1747**Innlevert 1. april 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 8. april 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vi arbeider for gratis parkering på sykehuset Østfold, Kalnes for pasienter, pårørende og ansatte.

Deler statsråden Fremskrittspartiets syn om at parkering bør være gratis på sykehuset?

BEGRUNNELSE:

Sykehuset Østfold, Kalnes ligger langs E6 og for mange pasienter og pårørende er ikke kollektivtilbudet tilfredsstillende. Mange pasienter og pårørende har heller ikke anledning til å benytte kollektivtransport av helsemessige årsaker. Siden det er lagt opp til at mange vil måtte bruke bilen for å komme til og fra sykehuset mener Fremskrittspartiet at det bør være gratis parkering for pasienter, pårørende og ansatte.

Svar:

Dagens retningslinjer for parkering ved sykehusene bygger på en felles rapport fra de regionale helseforetakene fra høsten 2008. Rapportens anbefalinger ble fulgt opp i

foretaksmøter for de regionale helseforetakene i 2009 og 2010, og disse kravene gjelder fortsatt.

Det ble satt et særlig krav til at inntekter fra parkering ved sykehusene kun skal dekke kostnadene ved parkeringstilbudet, slik at helseforetakene ikke skal tjene penger på dette. Samtidig var departementet opptatt av at helseforetakene heller ikke skal bruke av sitt behandlingsbudsjett til å dekke kostnader ved parkeringstilbudet. Kravet gjelder uansett om sykehusene driver parkeringsordningen i egen regi eller engasjerer et firma til dette.

Sykehuset Østfold HF har gitt en nærmere redegjørelse til Helse Sør-Øst RHF om sitt parkeringstilbud. Her er det verdt å merke seg at sykehuset forsøker å ivareta både nasjonale og lokale hensyn i sitt parkeringstilbud. De er særlig opptatt av at pasienter og pårørende med et vesentlig behov skal prioriteres. Videre at parkering for ansatte bør prioriteres for de som har behov for kjøretøy i arbeidssammenheng. I tillegg må sykehuset innrette seg etter nasjonale klimamål og ønske om bærekraftige parkeringsløsninger, som blant annet innebærer at det skal legges til rette for å redusere transportomfanget med personbil.

SPØRSMÅL NR. 1748**Innlevert 1. april 2022 av stortingsrepresentant Grete Wold****Besvart 8. april 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Som del av regionreformen har fylkeskommunene fått overført en rekke oppgaver som tidligere var IMDi sitt ansvar. I den pågående flyktningsituasjonen har flere fylkeskommuner reagert på manglende informasjon og involvering.

Hva tenker statsråden at er fylkeskommunenes rolle og ansvar fremover når det gjelder bosetting og integrering av flyktninger?

BEGRUNNELSE:

Russlands angrepskrig mot Ukraina har ført til at mange millioner er på flukt, både internt og over landegrensene. Regjeringen har bedt kommunene om å planlegge for å bosette 35 000 personer i 2022, men planlegger for at opptil 100 000 flyktninger kan ankomme. Et viktig prinsipp er at integreringen må starte fra dag én. Dette vil kreve en stor innsats i hele asyl- og integreringskjeden, fra ankomst, mottak, bosetting og inkludering lokalt. I en periode der det haster å håndtere flyktningsesitasjonen kan det se ut som at regjeringen velger å gå utenom fylkeskommunene i arbeidet med å ta imot flyktningene på en god måte. Det er ulike utfordringer knyttet til arbeidet

og deler av disse vil fylkeskommunene trolig være bedre skikket til å håndtere enn nasjonale myndigheter. De har bedre kjennskap til lokale forhold og kan enklere sette inn målretta tiltak. Dette gjelder alt fra hvor det finnes egnede boliger, kapasitet i skole- og helsevesen, mulige arbeidsplasser og så videre.

Svar:

Som arbeids- og inkluderingsminister med ansvar for regjeringens integreringspolitikk, herunder bosetting og integrering av flyktninger, har jeg overtatt ansvaret for å besvare spørsmålet.

Krigen i Ukraina har ført til den største flyktningkrisen siden andre verdenskrig, og vi står overfor et år med et ekstraordinært stort behov for bosetting av flyktninger. I et vanlig år bosettes om lag 5 000 flyktninger i Norge. Basert på anslag fra Beregningsgruppa for utlendingsforvaltningen (BGU), har IMDi anmodet kommunene om å bosette 35 000 flyktninger i år. Statsministeren redegjorde for Stortinget om situasjonen fredag 18. mars, og sa at regjeringen også jobber med beredskapstiltak for å kunne håndtere en ekstraordinær situasjon med opp mot 100 000 flyktninger.

Dagens bosettingsordning er fleksibel, og det kan på kort tid iverksettes en rekke tiltak og forenklinger som kan bidra til økt bosettingskapasitet og rask bosetting. Store ankomster av fordrevne krever raskere og enklere løsninger enn det som tilbys i en normalsituasjon. I en situasjon med et høyt antall ankomster og med svært mange barn, vil det være uheldig dersom de blir værende i mottak lenge. For å legge til rette for en rask bosettingsprosess åpner regjeringen, i samråd med blant annet KS, for at IMDi kan avvike fra etablerte rutiner på flere områder.

Som en del av den forenklete bosettingsprosessen foreslår regjeringen justeringer i fylkeskommunens oppgave etter integreringsloven § 4 andre ledd i en høring om midlertidige endringer i regelverket. Det foreslås at § 4 andre ledd ikke lenger gjelder når det som følge av høye ankomster er nødvendig å avvike fra ordinær bosettingsprosess for å sikre raskere bosetting. Dette innebærer at det ikke vil bli innhentet anbefaling fra fylkeskommunene om hvor mange flyktninger som bør bosettes i den enkelte kommune. I en ordinær situasjon tar anmodningsprosessen om lag fire måneder. Jeg ba IMDi sette anmodningskriteriene for bosetting til side og gjennomføre en forenklet anmodningsprosess, i samråd med KS. Oppdatert anmodning i lys av krigen i Ukraina har dermed tatt under en måned.

Regjeringen foreslår i høringen også å gjøre unntak fra retten og plikten til å gjennomføre karriereveiledning for personer i målgruppen for introduksjonsprogram. Veiledningen bør normalt gjennomføres før kommunen treffer vedtak om introduksjonsprogram. De fleste som får opphold etter utlendingsloven § 34, vil ha et kort introduks-

jonsprogram. Det vil kunne være utfordrende for fylkeskommunene å sørge for karriereveiledning til så mange som nå vil være i målgruppen. Forslaget innebærer at fylkeskommunens plikt til å sørge for karriereveiledningen ikke gjelder. Forslaget er selvfølgelig ikke til hinder for at fylkeskommunene gjennomfører karriereveiledning så langt de har kapasitet til det.

Dette innebærer imidlertid ikke at regjeringen vil gå utenom fylkeskommunene i arbeidet med å ta imot de fordrevne fra Ukraina på en god måte. Fylkeskommunen er allerede representert i Nasjonalt utvalg for mottak og bosetting. Regjeringen legger vekt på ha god kontakt med fylkeskommunene og fylkeskommunene har blitt invitert til egne møter om deres rolle i denne situasjonen, samt til de ukentlige møtene med regjeringens medlemmer sammen med kommunene og statsforvalterne. Når høringsfristen går ut vil vi vurdere alle innspillene før endelig forslag sendes til Stortinget.

Fylkeskommunene er ansvarlige for det regionale integreringsarbeidet. Fremover vil fylkeskommunen ha en viktig rolle ved å blant annet sørge for planer for kvalifisering av innvandrere, legge til rette for at innvandrere kan etablere virksomheter og at fagutdannede og høyt kvalifiserte innvandrere inkluderes i arbeidslivet. Fylkeskommunenes ansvar for å legge til rette for samarbeid med frivillig sektor blir også svært viktig, både ved mottak og bosetting av flyktninger.

De midlertidige justeringene i regelverket for å kunne håndtere et ekstraordinært bosettingsbehov vil ha konsekvenser for fylkeskommunens rolle. Jeg kan likevel forsikre representanten Wold om at fylkeskommunene fortsatt vil spille en viktig rolle i situasjonen vi nå befinner oss i. Regjeringen vil bruke fylkeskommunenes kunnskap om lokale forhold og vil fortsette å holde en tett dialog med fylkeskommunene for å kunne sette inn målrettede tiltak i bosettings- og integreringsarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1749**Innlevert 1. april 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 8. april 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Er statsråden enig med FrP at det er uakseptabelt med bompenger på kanalbroen i Moss?

BEGRUNNELSE:

Kanalbroen i Moss er eneste vei til og fra Jeløy der det bor rundt 14 000 mennesker. FrP har i mange år arbeidet for å få enda en broforbindelse mellom Moss og Jeløy, både av hensyn til beredskap og bedre trafikkavviklingen og vi har fremmet forslag om dette uten bruk av bompenger. I forbindelse med behovet for ny bro/oppgradering av dagens er spørsmålet om bompenger på kanalbroen igjen aktualisert av AP/SP fylkesrådet i Viken. Undertegnende er kjent med at dette er en fylkesvei, men all den tid samferdselsministeren har det overordnede ansvaret og også det er samferdselsministerens parti som styrer Viken

fylkeskommune er det av interesse å få statsrådets synspunkt på dette spørsmålet.

Svar:

Jeg vil vise til at fremlegg av en bompengesak for Stortinget for beslutning som hovedregel vil forutsette lokale vedtak om dette. Dette har vært etablert praksis over lang tid.

Samferdselsdepartementet har ikke mottatt en sak til behandling om bruk av bompenger for Moss. Jeg ser det derfor ikke som naturlig å skulle gi noen synspunkter om saken nå slik representant Wiborg etterspør i sitt spørsmål.

Jeg har fått opplyst fra Statens vegvesen at forslag til planprogram for kommunedelplan for ny rv. 19 i Moss har vært på høring. Svarfrist for merknader og innspill for dette var 2. april i år. Etter det jeg forstår, antar Statens vegvesen at Moss kommune vil fastsette planprogrammet før sommeren i år.

SPØRSMÅL NR. 1750**Innlevert 1. april 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 7. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

En ny rapport som kartlegger samfunnsøkonomiske kostnader av kriminalitet ble den 24.3.22 avgitt til Justisdepartementet. Den konkluderer med at politiet, påtalemyndigheten, domstolene og kriminalomsorgen bruker ca 6,5 milliarder kroner i året på saker som omhandler overtredelse av narkotikalovgivning.

Hvor stor andel av disse utgiftene omhandler brukersaker, altså saker som ikke har noe med salg og omsetning av ulovlige rusmidler?

BEGRUNNELSE:

Samfunnet har i mange år brukt store ressurser på å straffeforfølge brukere av rus, uten at dette har hatt noen god påvirkning på tilbakefallsrater i kriminalomsorgen,

antallet som bruker ulovlige rusmidler i samfunnet, eller det å bygge opp tillit og gi omsorg til en gruppe som består av mange sårbare mennesker med vonde forhistorier og ofte en vanskelig oppvekst.

Den 17.03.22 kom Riksrevisjonen med alvorlig kritikk av politiet, hvor det ble funnet systematiske mangler på flere felt. Blant annet kom det fram at oppklaringsprosenten i saker om seksuallovbrudd har gått ned fra 64 % i 2016 til 57 % i 2020. Når det samtidig er slik som rapporten levert til Justisdepartementet den 24.03.22 viser, at politiet bruker mest ressurser på narkotikakriminalitet av alle typer lovbrudd, blir det relevant å stille seg spørsmålet om ressursbruken i politiet i dag er fornuftig. Politiet skal selvfølgelig gå etter bakmenn og nettverk som utnytter mennesker og tjener stort på å selge ulovlige rusmidler. Men dersom det er slik at en betydelig andel

av disse pengene i dag brukes på rusbrukere, bør det være rom for omprioriteringer i politiets budsjetter for å kunne de tilgjengelige midlene tilgjengelig på en klokere måte.

For å dempe presset på politiet og domstolene under pandemien beordret riksadvokat Jørn Maurud stopp i straffeforfølgelse av brukersaker. Dette er et signal fra den øverste faglige ledelsen i påtalemyndigheten om at disse sakene ikke er viktige å prioritere når man må ta avveininger mellom saker. Det er vanskelig å argumentere for at brukersaker er spesielt alvorlige og de har også den enkelte bruker selv som det største offeret. I de aller fleste tilfeller gir det ikke positive resultater for samfunnet at myndighetene skal jage rusbrukere.

SPØRSMÅL NR. 1751

Innlevert 31. mars 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 7. april 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvis det er fare for rasjonering, utfall av strøm, og behov for å redusere strømforbruket, i hvilken rekkefølge vil husholdninger, næringsliv, kraftkrevende industri, og eksport av strøm prioriteres, og statsråden bes avklare hvilken prioriteringsrekkefølge konsumenter av norsk kraft har med både korte og langvarig utfordringer i kraftbalansen?

BEGRUNNELSE:

Norske vannmagasiner er rekordlave, og ved en tørr sommer, kan situasjonen bli vesentlig forverret. Det ønskes belyst hvordan Staten ved Statnett vil løse en slik utfordring hvor kraftforbruket må reduseres over kort og lengre sikt.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at forsyningssikkerheten i Norge vurderes som god. Det er svært lav sannsynlighet for rasjonering. Denne vurderingen foretas på bakgrunn av statistiske data om tilførsel av vann til magasinene i de ulike regionene, magasinutfylling, forventet forbruk og importkapasitet. Forbindelsene til landene rundt oss gir tilgang på import i perioder hvor vi virkelig trenger det, og bidrar slik til at faren for rasjonering blir mindre.

Det skal mye til for å havne i en situasjon hvor kraftrasjonering er nødvendig. Statnett, som er systemans-

Svar:

Samfunnsøkonomisk analyse har på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet laget en rapport som gir anslag på de samfunnsøkonomiske kostnadene ved kriminalitet for 2019. Det er i rapporten ikke gjort anslag på hvor stor andel av utgiftene i 2019 som kun omhandlet brukersaker. En slik gjennomgang forutsetter en vurdering av hver enkelt sak, noe som ikke var innenfor rammene av dette oppdraget.

varlig, skal ha rutiner for på et tidlig tidspunkt å kunne avdekke geografiske områder der det kan oppstå perioder med svært anstrengt kraftsituasjon eller fare for rasjonering.

Kraftrasjonering er et virkemiddel som kan tas i bruk dersom det mangler kraft til å dekke etterspørselen, og innebærer tvungen reduksjon av forbruk. Olje- og energidepartementet kan sette i verk rasjonering når ekstraordinære forhold tilsier det. Siden dereguleringen av kraftmarkedet i 1991 og innføring av energiloven har det ikke oppstått situasjoner hvor det har vært nødvendig å innføre kraftrasjonering. Kraftmarkedet fungerer godt og det må svært spesielle forhold til for at det skal oppstå alvorlig strømmangel, for eksempel dersom nivået i vannkraftmagasinene er svært lave og overføringslinjer er ute av drift og ikke lar oss hente tilstrekkelig med elektrisitet fra andre regioner eller land.

Regelverket vårt slår fast at dersom det er avbrudd i strømforsyning skal full forsyning gjenopprettes uten ugrunnet opphold. Nettselskapene skal ha planer for gjenoppretting og rasjoneringsplaner i tråd med regelverket. Dette innebærer blant annet krav til at nettselskapene må ha tilstrekkelig kjennskap til sine sluttbrukere og en plan for hvem som skal gjenopprettes først. Under rasjonering skal tilgjengelig energi prioriteres i rekkefølgen: a) liv og helse, b) vitale samfunnsinteresser innenfor administrasjon og forvaltning, informasjon, sikkerhet, infrastruktur forsyninger mv. og c) næringsliv og berørte økonomiske interesser. Norges vassdrags- og energidirektorat

rektorat er utpekt som rasjoneringsmyndighet etter ener-giloven og fører tilsyn med at nettselskapene har planer

for gjenoppbygging og at rasjoneringsplanene deres er i tråd med regelverket.

SPØRSMÅL NR. 1752

Innlevert 31. mars 2022 av stortingsrepresentant May Helen Hetland Ervik

Besvart 7. april 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til tiltak som sikrer at elever med krav på ekstra tilrettelegging og spesialundervisning får fullført videregående utdanning i de tilfellene der coronapandemien og coronatiltakene førte til at disse elvene ikke fikk gjennomført normal undervisning, arbeidstrening etc., eksempel på tiltak kan være lavere terskel for å godkjenne søknader om utvidet rett til videregående, og at de med avslåtte søknader får anledning til å søke på nytt?

BEGRUNNELSE:

Undersøkelser fra FFO viser at det er store mangler i tilrettelegging og spesialundervisning for skoleelever. Nå ser vi også grove tilfeller av forskjellsbehandling. Jeg er kjent med et tilfelle med en elev med spesialundervisning som har fått utvidet rett til å ta videregående skole, på 4 år i stedet for 3. Pandemien har dessverre gjort at eleven ikke har fått gjennomført tilstrekkelig arbeidstrening, og eleven har derfor søkt om å få et femte år, slik at han får fullført videregående skole på en forsvarlig måte. Søknaden er avslått.

For ordinære elever som har opplevd pandemi og manglende undervisning har man vedtatt å ikke avholde eksamen. Man har altså tilpasset situasjonen for elevenes skyld. En tilpasning av undervisnings- og eksamenssituasjonen bør også gjelde for de som har behov for spesialundervisning, og som ikke har fått den undervisningen de har krav på under pandemien.

De er tragisk om det er de svakeste som skal bli hardest rammet.

Svar:

Representanten peker på en viktig utfordring i videregående opplæring. Koronapandemien har gjort skolegangen vanskeligere for mange elever. Vi vet at de elever med særskilte behov har vært særlig rammet av de ulike tiltakene under pandemien.

For å bøte på noen av de negative konsekvensene av pandemien er det bevilget 216 mill. kroner til tiltak som skal bidra til at kommunene kan sette inn tiltak for tapt faglig og sosial læring. Midlene skal gå til tiltak i både skoler og barnehager, og er fordelt til kommuner, fylkeskommuner og friskoler. Kommuner som har hatt særlig høyt smittetrykk er prioritert. Alle fylkeskommuner har fått en andel av midlene.

Elever som har rett til spesialundervisning, og har behov for ekstra opplæringstid kan få inntil to år ekstra opplæringsår i videregående opplæring, jf. opplæringsloven § 3-1 femte ledd. Retten til utvidet opplæringstid krever en sakkyndig vurdering fra pedagogisk-psykologisk tjeneste før fylkeskommunen fatter et vedtak om utvidet opplæringstid. Vurderingen av utvidet tid gjøres på bakgrunn av de særlige behovene den enkelte har og om flere år i videregående opplæring er nødvendig for at å nå de målene som er satt for opplæringen for eleven. Det er fylkeskommunen som avgjør om det er behov for utvidet tid i videregående opplæring. Vedtak om mer opplæringstid i videregående opplæring kan klages inn til statsforvalteren.

Jeg er opptatt av at videregående opplæring skal kvalifisere til arbeid eller videre utdanning. Regjeringen følger derfor opp Fullføringsreformen. Et av forslagene som ble behandlet våren 2021 – og fikk full tilslutning fra et samlet daværende Storting – var forslaget om at alle elever med ungdomsrett skal få en rett til å fullføre fram til yrkes- eller studiekompetanse i ny opplæringslov. Idag er retten tidsbegrenset slik som beskrevet ovenfor, men på sikt er målet å endre dette. Tilbudet til elever som av ulike grunner trenger mer tilrettelegging og tid for å fullføre er en viktig del av regjeringens arbeid med å følge opp Fullføringsreformen.

SPØRSMÅL NR. 1753**Innlevert 1. april 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 20. april 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva ville statsråden selv ha tenkt om hun bare fikk dusje hver fjortende dag?

BEGRUNNELSE:

I Arbeiderparti-styrte Meløy kommune, har de eldre pleid å få dusje en gang i uken. Nå er det derimot blitt gjort endringer, som gjør at de eldre ved et av sykehjemmene kun får dusje annenhver uke. Grunnen er at de ansatte må få tid til å gjøre de lovpålagte tjenestene.

Å gå opp mot 14 dager uten å dusje, når man er pleietrengende, er for mange et mareritt. De eldre klarer ikke stelle seg selv, og må derfor leve i eget skitt, fordi kommunen ikke evner å prioritere pleie- og omsorgstjenester til de eldre.

Å være avhengig av andre for å dekke grunnleggende behov kan påvirke selvfølelsen og svekker opplevelsen av å være selvstendig. For at pasientene skal føle seg autonome er det viktig å gi dem muligheten til å foreta små valg av daglige gjøremål, slik at man opplever å ha kontroll over eget liv. Det kan for eksempel være å selv bestemme når man vil stå opp, når man vil legge seg, når man vil spise og når man vil dusje. Dessverre ser vi gang på gang i Arbeiderparti-styrte kommuner, at det ikke er tilfellet, og at de eldre mister kontrollen over sitt eget liv.

Pleietrengende eldre skal ikke være en salderingspost. Det er trist å se at eldre må gå to uker uten å dusje, fordi man ønsker å prioritere økonomien på andre områder.

Svar:

Eldre skal være trygge på at fellesskapet stiller opp etter som behov for hjelp oppstår. Det betyr at helse- og omsorgstjenesten må lytte til den enkelte og tilpasse tjenestene ut fra hva som er viktig for den som trenger hjelp og støtte.

Vi arbeider kontinuerlig for å sikre en god, respektfull og trygg helse- og omsorgstjeneste, i tråd med verdigrunnlaget og formålet med verdighetsgarantien.

Det er kommunene har ansvar for utforming og organisering av et forsvarlig og godt tjenestetilbud til hver enkelt som trenger helse- og omsorgstjenester. Staten har ansvar for å sikre like rammevilkår for tjenestene gjennom utforming av regelverk og økonomiske rammer. Det er denne regjeringen godt i gang med.

For å ruste opp kommunene og sikre gode rammer la regjeringen i vårt første budsjett derfor inn en vekst på 2,5

milliarder kroner til kommunesektoren på toppen av Solberg-regjeringens forslag. Det legger et nødvendig grunnlag for at kommunene skal lykkes med de oppgavene de skal løse for sine innbyggere, og gjør det mulig å tilby gode og verdige helse- og omsorgstjenester.

Personellet er tjenestens viktigste ressurs. Derfor må de som jobber i førstelinjen få tid og tillit til å gi brukerne bedre tjenester. Vi har blant annet satt i gang et arbeid med en tillitsreform i offentlig sektor og satt ned en helsepersonellkommisjon. Elementer fra dette arbeidet vil inngå i en opptrappingsplan for heltid og god bemanning i omsorgstjenesten. Dette er tiltak som samlet skal sikre at de som arbeider nærmest de eldre får mer ansvar og tillit, og mulighet til å tilpasse tjenestene med utgangspunkt i spørsmålet «hva er viktig for deg». Personlig hygiene er viktig for alle.

Regjeringsplattformen viser at vi har høye ambisjoner for eldreomsorgen og gjennom grepene vi allerede har gjort, har vi vist at vi legger til rette for nødvendig kvalitetsutvikling og kompetanseheving i helse- og omsorgstjenesten.

SPØRSMÅL NR. 1754**Innlevert 1. april 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 20. april 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

En ny studie viser at mikroplast havner i blodstrømmen til mennesker, noe som gjør at plasten potensielt kan spre seg til alle organer. Fra før av viser forskning funn av mikroplast i morkaker til gravide kvinner, som også gjør det nærliggende å tro at plasten kan havne i fostre før de blir født. Hurdalsplattformen nevner lite om plast og miljøgifter, og nevner ingenting om mikroplast.

Ser likevel ministeren for seg at myndighetene bør gjøre noe for å begrense eksponering av mikroplast hos fostre og små barn?

Svar:

Arbeidet med miljøgifter og plastforurensning er høyt prioritert av denne regjeringen. Miljømyndighetene har særlig fokus på beskyttelse av sårbare grupper som fostre og små barn.

Ved slitasje vil det dannes mikroplast fra alle produkter av plast. Mikroplast kan også være produsert industrielt til bruk i blant annet kosmetikk, maling og vaskemidler. Mennesker kan få i seg mikroplast gjennom mat og drikkevann og luften vi puster inn.

Mikroplast er en samlebetegnelse for små plastfragmenter som er mindre enn fem millimeter og mikroplastpartikler kan innenfor dette ha vidt forskjellig størrelse, form og kjemisk sammensetning. Kunnskapen om hvor mye mikroplast som er på avveie i naturen, eller som årlig tilføres omgivelsene, er begrenset. Vi vet foreløpig lite om langtidsvirkningene av mikroplastutslippene og forskere påpeker at det er behov for mer kunnskap om følgene mikroplast kan ha for mennesker og miljø. Tilsetningsstoffene i plast og selve plastmaterialet (polymere) kan også ha effekter på menneskers helse og miljøet.

Vi jobber derfor for bedre regulering av kilder til plastforurensning, å styrke miljøovervåking og kartlegging av forurensning fra plast og mikroplast i norsk miljø, øket kunnskap om miljøgifter og andre farlige stoffer i plast og ikke minst styrket globalt samarbeid på området. Problemstillinger rundt mikroplast er identifisert som viktig tema i Handlingsplan for ein giftfri kvardag 2021–2024 og i plaststrategien fra 2021. Miljødirektoratets tiltaks- og virkemiddelvurdering mot mikroplast ble oppdatert i 2020.

Utfordringene må løses med både nasjonale tiltak og internasjonalt samarbeid på globalt og europeisk nivå. Norge har over flere år satt plastforurensning høyt på dagsorden i FN og ønsket sterkere internasjonale for-

pliktelser. Det ble på FNs miljøforsamling i mars enighet om en forhandlingsprosess for en rettslig bindende global avtale mot plastforurensning. Mikroplast vil være en viktig norsk prioritering i dette arbeidet.

Gjennom EØS-avtalen har Norge felles regelverk med EU og forbud mot mikroplast tilsatt i produkter både til industriell og privat bruk forventes vedtatt i nær framtid. Det er estimert at dette vil redusere mengden av mikroplast som slippes ut i miljøet i Europa med 500 000 tonn over 20 år. EU har også igangsatt et arbeid for å se nærmere på tiltak for å redusere utslipp av mikroplast fra slitasje og bruk. Kilder som det ses på er blant annet tekstiler, maling og dekk. Norge vil ta en aktiv rolle i å bidra til kunnskap og være en pådriver i arbeidet med nye tiltak. Her hjemme er dekkslitasje og kunstgressbaner identifisert som de største kildene til mikroplastutslipp. Krav til utforming og drift av idrettsbaner der det brukes plastholdig løst fyllmateriale er innført. Det er også økende forskningsinnsats internasjonalt og ved norske universiteter og miljøinstitutter for å styrke kunnskapsgrunnlaget om plast og mikroplast.

Disse initiativene nasjonalt, i Europa og globalt vil begrense bruken av plast og mikroplast, og utslippene av mikroplast og tilsetningsstoffene i plasten. På den måten reduseres eksponeringen for sårbare grupper som fostre og barn. Vi vil også få mer kunnskap om effektene på human helse.

Avslutningsvis vil jeg understreke at funnene av mikroplast i menneskeblod er bekymringsfullt, og jeg vil fortsette å fokusere på det viktige arbeidet med å begrense eksponering av mennesker og miljøet for mikroplast og de farlige kjemiske stoffene som kan følge med plasten.

SPØRSMÅL NR. 1755**Innlevert 1. april 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 21. april 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Det er stort for flere studentboliger i et brennhett leiemarked, og Norsk studentorganisasjon(NSO) sin nye undersøkelse viser at en student som leier en gjennomsnittlig bolig i Norge har ca. 1000 kr å leve for etter leieutgifter, og det er som oftest uten at strømutfgifter er inkludert i regnestykket.

Vil regjeringen bevilge mer midler til økt studiestøtte samt bygging og rehabilitering av flere studentboliger for neste års statsbudsjett slik at studentene i fremtiden kan få en mer forutsigbar og økonomisk trygg studietid?

BEGRUNNELSE:

24.3.2022 kom en ny rapport fra NSO som viser at en vanlig student har igjen rundt en tusenlapp etter studiestøtten, om de skal leie en gjennomsnittlig bolig i Norge. Det haster derfor å få bygget flere studentboliger raskt samtidig som vi ivaretar boligene vi allerede har, slik at veksten i studentboliger ikke kontinuerlig stagnerer fordi man kun bygger og river boliger. For i dag er den eneste årlige faste støtten som gis fra statens tilskudd for boliger til samskipnadene for nye studentboliger. Bygger vi nytt samtidig som vi rehabiliterer kan vi få en bedre effekt for klima og bærekraft samtidig som vi øker det samlede antallet studentboliger. MDG bevilger blant annet 215 millioner mer enn regjeringen til studentboliger, som inkluderer 50 friske millioner i vårt alternative statsbudsjett til rehabilitering av studentboliger fordi vi ønsker å tilrettelegge for at samskipnadene enklere kan ta vare på boligene de allerede eier. Vi mener dagens ordning fra regjeringen som premierer en bruk-og-kast mentalitet hvor samskipnadene kun får statlig støtte om de bygger nytt er uklok ressursbruk, da det ofte gjør det mest gunstig for samskipnadene å rive og bygge nytt fremfor å rehabilitere.

Regjeringen ga heller ikke økt studiestøtte til studentene for årets statsbudsjett, selv om 7 av 10 studenter sier at de er helt avhengige av jobb for å kunne overleve økonomisk i studietiden. I tillegg jobber norske studenter langt mer enn sine svenske og danske motparter for å få økonomien til å gå rundt hver måned. På 90-tallet lå studiestøtten på ca. 1.6 G, mens den i dag ligger på 1.2 G. Det tilsier at mange av de som er foreldre til dagens studenter fikk 40 000 flere kroner i året når de var studenter om man går ut fra dagens pengekurs. Studenter som ikke arbeider svært mye ved siden av studiene lever i dag under fattigdomsgrensa og i et enda tøffere bolig- og leiemarked enn deres foreldre opplevde. Dette gjør studietiden mindre

romslig og langt mer økonomisk uforutsigbar, som blant annet kan føre til psykisk uhelse og dårligere resultater på studiet. MDG ga derfor rundt 500 millioner for å øke studiestøtten for vårt alternative statsbudsjett for 2022 slik at vi kan gi studentene en skikkelig økning i opptrappingen til 1.5 G i studiestøtte i løpet av denne stortingsperioden.

Svar:

Å sørge for at det finnes god tilgang på trygge og rimelige boliger for studenter over hele landet, er noe av det viktigste vi kan gjøre for studentøkonomien. For de aller fleste studenter er husleien den største enkeltutgiften. I år tildeler vi 413 millioner kroner til studentsamskipnadene til bygging av nye studentboliger. I år har vi tildelt flest midler til studentboliger i Nord-Norge, men også studentboligprosjekter i sør, øst og vest har fått store tilskuddsbeløp.

Det er studentsamskipnadene selv som har ansvaret for å passe på at studentboligene de forvalter vedlikeholdes på en god måte. Derfor er tilskudd til studentboliger innrettet mot bygging av nye boliger. Regjeringen vil få opp tempoet i byggingen av studentboliger, og på sikt er målet 3000 nye studentboliger i året. Flere rimelige studentboliger i regi av studentsamskipnadene vil også bidra til lavere leiepriser for de studentene som leier bolig i det private markedet.

Jeg vil påpeke at det ikke bare er studentsamskipnadene det står på når det handler om å realisere studentboliger. Vertskommuner har et særskilt ansvar for å legge til rette for studentboligbygging. Mange kommuner bruker alt for lang tid på å godkjenne nye studentboliger og pålegger studentsamskipnadene fordyrende rekkefølgekrav som bidrar til å skyve kostnadene videre på studentene. I verste fall lar ikke boligene seg lenger realisere innenfor kostnadsrammen. I Oslo ventet for eksempel et studentboligprosjekt med 460 studentboliger på godkjenning fra kommunen nesten tre år etter at søknaden ble sendt. Det er uholdbart. Jeg vil vurdere å invitere kommuner som ligger langt bak på saksbehandling av studentboliger til et møte om dette problemet, slik at vi kan sikre raskere realisering av nye studentboligprosjekter i hele landet.

Som representanten er kjent med har studenter i Norge tilgang til en god, universell utdanningsstøtteordning som er uavhengig av bakgrunn og foreldrenes inntekt. Samtidig er studentene nå en mer sammensatt gruppe enn tidligere. Snittalderen til en student har økt til

29 år, flere studerer på deltid, og én av fire studenter har barn.

Utdanningsstøtten er lagt opp slik at den gir studenter mulighet til å jobbe ved siden av studiene. I gjennomsnitt jobber en fulltidsstudent 8,7 timer i uken, og dette har holdt seg relativt stabilt over mange år. Flere studier har vist at studenter med jobb gjør det faglig bedre enn studenter uten jobb, og den foregående Eurostudent-undersøkelsen viste at fulltidsstudenter kan jobbe i inntil 10 timer i uken uten at de selv mener det går ut over studiene. At studenter jobber ved siden av studiene, mener jeg er en

styrke når de skal ut i arbeidslivet, og ikke et problem slik det fremstilles av representanten.

I tillegg til ordinær støtte har studentene i år fått tilbud om et eget strømstipend på 3 000 kroner, som bidrar til å dekke økte kostnader. Regjeringens generelle ordning for strømstøtte til husstander skiller ikke mellom studenter og andre, og vil også bidra i økonomien for studenter med dyre strømregninger.

Regjeringen kommer til å fortsette å forbedre studie- og støtteordningen, men prioriteringen vil være rettet mot de studentene som trenger det mest, som for eksempel studenter med små barn.

SPØRSMÅL NR. 1756

Innlevert 1. april 2022 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 27. april 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Hvilke tiltak vurderer statsråden for å imøtekomme den økte etterspørselen etter lån av sports- og friluftsutstyr fra ukrainske flyktningbarn som nå ankommer landet?

BEGRUNNELSE:

Å styrke BUA-ordningen er et konkret tiltak som kan iverksettes for å imøtekomme den økte etterspørselen etter lån av sports- og friluftsutstyr som oppstår som følge av at ukrainske flyktningbarn nå ankommer landet.

BUA-ordningene har variert utstyr til sport, lek og friluftsliv til utlån. Utstyret er av god kvalitet, og blir jevnlig vedlikeholdt. Det er gratis å låne utstyr gjennom ordningen, og hvem som helst kan låne utstyr. BUA-ordningene er utviklet etter franchise-modellen. Stiftelsen BUA er franchisegiveren. Kommuner, lag og foreninger er franchisetagere og leier konseptet fra stiftelsen BUA. De som betjener utlånet har kunnskap om utstyret som lånes ut, og kan gi veiledning i bruk av sports- og friluftsutstyr. Det er mulig å låne utstyr om ettermiddager, i helger og i ferier.

Stiftelsen BUA rapporterer nå om at de får nå en rekke henvendelser fra BUA-ordningene som er bekymret for at de ikke har nok utstyr å låne ut til de ukrainske flyktningbarna når de ankommer. Det er allerede et stort press på å låne utstyr til sport og fritidsaktiviteter. Ukrainske flyktningbarn vil også ha behov for å låne utstyr, slik at de kan delta på fritidsaktiviteter.

Mange kommuner har allerede søkt Bufdir om tilskudd til utstyrssentraler gjennom Nasjonal tilskuddsordning for inkludering av barn og unge, men de har ikke tatt høyde for at det skulle komme mange flere flyktninger med behov for å låne utstyr.

Det er per i dag 200 utstyrssentraler som er med i BUA-nettverket. Hver av dem ville ha behov for ca. kr 150 000 i ekstra tilskudd. Det trengs kr 100 000 til å kjøpe mer utstyr (sykler, sparkesykler, skateboard, telt, turutstyr, fiskestenger og lignende) og kr 50 000 til å øke bemanningen, slik at de kan ha bedre åpningstider og kunne gi veiledning i bruk av utstyret til de som vil låne. Ideelt sett er det derfor behov for kr 30 000 000 ekstra til å styrke 200 utstyrssentraler i BUA-nettverket.

Svar:

Krigen i Ukraina innebærer at det kjem mange utsette barn og unge til Noreg. Det er viktig for regjeringa at desse barna får høve til å delta på fritidsaktivitetar saman med andre barn og unge og at dei har tilgang på nødvendig utstyr.

Regjeringa la 1. april fram forslag til endringar i statsbudsjettet 2022 i Proposisjon 78 S til Stortinget, med økonomiske tiltak som følgje av krigen i Ukraina. Mellom anna foreslår regjeringa å løyve 50 mill. kroner til frivillige organisasjonars arbeid for menneskjer som kjem til Noreg frå krigen i Ukraina. Disse midlane vil mellom anna bidra til å styrkje tilgangen til utstyr blant nykomne barn og unge, inkludert sports- og fritidsutstyr.

I budsjettet for 2022 er tilskotsordninga Tilskot til å inkludere barn og unge styrkt med totalt 85 mill. kroner, og er i år på om lag 555 mill. kroner. Ordninga har som mål å leggje til rette for at alle barn og unge skal ha høve til meistring og samfunnsdeltaking. Målgruppa er barn og unge som står i fare for å hamne i utanforskap. Utstyrssentralar, også dei som er med i BUA-nettverket, er ein av fleire aktivitetstypar som kan få tilskot gjennom ordninga.

Styrkinga i 2022-budsjettet vil bidra til at fleire utsette barn og unge får høve til å delta på ferie- og fritidsaktiv-

itetar og opne møteplassar, låne sports- og fritidsutstyr frå utstyrssentralar og hjelp til å fullføre skulegangen. Styrkinga vil på den måten kunne komme utstyrssentralar som har søkt om tilskot gjennom ordninga, til gode. Erfaringar frå tidlegare år tilseier at utstyrssentralar får god utteljing på søknadar om tilskot set opp mot total løyving og søknadsbeløp på ordninga. Styrkinga vil òg kunne bidra til at barn og unge frå Ukraina får eit godt tilbod om ferie- og fritidsaktivitetar.

SPØRSMÅL NR. 1757

Innlevert 1. april 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 22. april 2022 av kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Regjeringen skal utrede «profittfri velferd».

Hvis utredningen viser at det samlet sett er billigere og bedre for kommunene å tillate private aktører, vil statsråden da sørge for at kommunene selv får bestemme omfanget av private aktører som tilbyr velferdstjenester for kommunen?

Svar:

Kommunal- og distriktsdepartementet er i gang med arbeidet med å oppnevne det offentlige utvalget som skal utrede utfasing av kommersiell drift i ulike skattefinansierte velferdstjenester. Et viktig punkt i det kommende utvalgets mandat vil nettopp være å drøfte og klargjøre konsekvenser for kommunene av en slik omlegging. Regjeringen legger prinsippet om det kommunale selvstyret til grunn. Dette prinsippet innebærer at det er opp til kommunene å velge hvordan den organiserer eget tjenestetilbud ut fra lokale forutsetninger og behov. Jeg mener at eventuell utfasing av kommersielle aktører bør skje innenfor rammene av det lokale selvstyret. Det er innbyggerne gjennom kommune- og fylkestingsvalget som avgjør den politiske styringen av kommunen og i hvilken grad det skal være innslag av private tjenesteytere i den kommunale velferdstjenesten.

Så opplever jeg at representanten Njåstad har en noe smal inngang til problemstillingen når oppmerksomheten rettes mot «bedre og billigere for kommunene». Dette handler også om ansattes arbeidshverdag. Når om lag 80%

av kostnadene i velferdsproduksjonen er personalkostnader, er det nærliggende å anta at kommersiell drift kan føre til press på lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår. Regjeringen vil derfor sørge for at det kommende utvalget får et helhetlig og balansert mandat for å besvare fordeler og ulemper ved utfasing av kommersiell drift i skattefinansierte velferdstjenester.

SPØRSMÅL NR. 1758**Innlevert 1. april 2022 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 7. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

I dag kan politiet skrive ut store bøter, de kan bortvise folk, og de kan konfiskere eiendeler, men de kan ikke illegge omvendt voldsalarm når det er brudd på besøksforbud. Den forrige regjeringen sendte på høring forslag om å utvide ordningen med omvendt voldsalarm. Fremdeles ligger saken hos Justisdepartementet.

Når kommer justisministeren til Stortinget med et lovforslag for å sikre økt bruk av omvendt voldsalarm?

BEGRUNNELSE:

I løpet av de siste åtte årene er det registrert over 25 000 saker om mishandling i nære relasjoner. I samme tidsrom er ordningen med omvendt voldsalarm kun benyttet 65 ganger. Omvendt voldsalarm øker sikkerheten for utsatte voldsofre og medfører at voldsoffer slipper å være den som må ta belastningen med å bære voldsalarm. Voldsofre er frustrerte over at ordningen ikke er mer utbredt. Denne frustrasjonen deler SV.

Omvendt voldsalarm øker sikkerheten for utsatte voldsofre og medfører at voldsoffer slipper å være den som må ta belastningen med å bære voldsalarm. Det jobbes for tiden med et forslag om å åpne for bruk av omvendt voldsalarm ved brudd på besøksforbud. Den 2. februar i år sa justisministeren i Stortinget, på et spørsmål fra SV om når et slikt lovforslag kommer, "at et lovforslag er på trappene".

Ministeren uttalte for to måneder siden at "dette jobber jeg med, og jeg har vært opptatt av å følge opp dette siden vi kom inn i regjering."

SV er utålmodige, og ofrene er utålmodige. Omvendt voldsalarm kan redde liv og er viktig for tryggheten til voldsofre. Derfor etterlyses det en tydeligere avklaring på når regjeringen kommer til stortinget med et forslag.

Svar:

Jeg er opptatt av gode ordninger som ivaretar fornærmedes behov og krav på beskyttelse. Tiltak som kan hindre vold mot barn og vold i nære relasjoner er høyt prioritert i regjeringen. En hjemmel i straffeprosessloven som gjør det mulig å illegge elektronisk kontroll (såkalt omvendt voldsalarm) ved brudd på besøksforbud har gode grunner for seg. Dette vil medføre at fornærmede kan få slik beskyttelse på et tidligere tidspunkt, uten å vente på at domstolene tar stilling til spørsmålet. Etter mitt skjønn er det riktig at ulemper knyttet til voldsalarmen bæres av

den som er pålagt besøksforbudet, ikke den som besøksforbudet skal beskytte.

Omvendt voldsalarm er etter sin art først og fremst et tiltak som skal sørge for at det underliggende besøksforbudet overholdes. Det er imidlertid et inngripende tiltak, og det reiser spørsmål knyttet til bevegelsesfriheten som er beskyttet i Grunnloven og den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK). Å bli pålagt elektronisk kontroll innebærer også begrensninger i vedkommendes livsutfoldelse. Dette må balanseres opp mot fornærmedes behov for trygghet og sikkerhet.

Et forslag om omvendt voldsalarm i disse sakene har som kjent vært på høring. Jeg er glad for at mange aktører har gitt viktige bidrag til det videre lovarbeidet. Jeg må vurdere høringsinstansenes innspill nærmere før jeg kan komme tilbake til Stortinget med et lovforslag om omvendt voldsalarm ved brudd på besøksforbud. Det er for tidlig å si noe mer konkret om når et slikt lovforslag kan fremmes.

SPØRSMÅL NR. 1759**Innlevert 1. april 2022 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 19. april 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Søknadsportalen for å søke kompensasjon for inntektstap grunnet Covid -19 er nå åpnet, men vekstbedrifter som billettselskapene opplever at perioden det skal beregnes inntektstap i forhold til gjør at de ikke får nytte av ordningen.

Vil statsråden se på utformingen av beregningsmodellen for å vise til inntektstap og vurdere om det finnes andre mer hensiktsmessige måter å beregne reelt inntektstap som billettselskapene kan benytte seg av?

BEGRUNNELSE:

I den forrige kompensasjonsordningen for kulturbransjen med underleverandører var billettleverandører eksplisitt utelatt fra forskriften.

Billettleverandørene utgjør en helt nødvendig infrastruktur i verdikjeden mellom publikum og arrangør, og syv av de norske billettleverandørene gikk i vinter sammen om et initiativ overfor politisk ledelse i kulturdepartementet for å få kompensasjonsordningen for perioden november til februar til også å omfatte denne bransjen.

19. januar i år ble selskapene varslet av statssekretær Odin Adelsten Aunan Bohmann om at billettleverandørene ville bli innbefattet i den nye forskriften, og da denne ble lagt fram i mars var disse innbefattet.

Ordningen er imidlertid innrettet slik at omsetningen selskapene kan dokumentere i kompensasjonsperioden skal måles opp mot et gjennomsnitt for de samme periodene i årene 2017 til 2019, og deretter multipliseres med 0,7.

På spørsmål om ikke noen av de andre beregningskriteriene treffer billettselskapene svarer blant annet Tickettco:

«Billettselskapene har et litt annet utgangspunkt enn arrangører da vi ikke kan vise til ett eller et fåtall arrangement som er blitt avlyst. For oss er mengden arrangementer så stor (og inntektene våre fra hvert av disse tilsvarende beskjedne) at det eneste vi kan måles på er omsetningen vår som så må måles opp mot et sammenligningsgrunnlag».

De fleste av de norske billettselskapene er typiske vekstbedrifter, og resultatet av denne beregningsmodellen er dermed at de i realiteten ikke vil være berettiget noen kompensasjon da årene 2017 og 2018 trekker ned beregningsgrunnlaget.

At en vekstbedrift i 2022 skal bli kompensert for et omsetningstap vinteren 2021/22 som baserer seg på sam-

menligninger helt tilbake til 2017 er svært uheldig, og åpenbart i strid med intensjonen for ordningen.

Svar:

Regjeringa anerkjenner at billettselskapene er en viktig del av næringskjeden i kultursektoren. Derfor var det viktig for oss å forbedre kompensasjonsordninga slik at billettselskapene har mulighet til å søke om kompensasjon som underleverandør. Dette var sterkt ønsket av sektoren og billettselskapene selv.

Kompensasjonsordninga beregner kompensasjon basert på tapte inntekter fra konkrete arrangementer multiplisert med 0,7. Med tapte inntekter menes differansen mellom inntekter fra arrangementet det søkes kompensasjon for, og gjennomsnittet av inntekter fra tilsvarende eller sammenlignbare kulturarrangementer avholdt i samme periode i 2017-2019. Det er altså ikke omsetningen i selskapet som skal multipliseres med 0,7, men tapte inntekter fra konkrete kulturarrangementer. At ordninga skal kompensere for tap knyttet til kulturarrangementer følger av Stortingets beslutning.

Det er i tillegg slik at søkerne må ha hatt et omsetningstap i selskapet på minst 30 prosent sammenligna med en normalsituasjon. Dette kravet gjelder for alle, ikke bare billettselskapene. Sist gang vi var i en normalsituasjon var før pandemien brøt ut. Omsetningstapet beregnes derfor på grunnlag av gjennomsnittlig omsetning i samme måned som det søkes om kompensasjon for, i 2017-2019. Kultursektoren har gitt uttrykk for at svingningene i økonomien i sektoren gjør at det ikke er tilstrekkelig å sammenligne med omsetning i ett sammenligningsår, for eksempel 2019. Med bakgrunn i innspillene fra sektoren la vi inn tilsvarende periode i tre år, i stedet for ett. Kravet til omsetningstap er for øvrig ikke unikt i kompensasjonsordningen for kultursektoren. Flere av regjeringens andre ordninger, for eksempel den generelle kompensasjonsordninga for næringslivet, har samme eller lignende vilkår.

Vi har tilpasset forskriften slik at foretak som er opprettet fra 2017 og fremover skal kunne benytte seg av ordningen, selv om de ikke hadde omsetning tilbake i 2017. Er et selskap for eksempel opprettet juni 2017, skal de kun sammenligne omsetning i januar 2022 med omsetning i januar 2018 og 2019. Dersom selskapet er opprettet etter 31. desember 2018 kan søker velge om hen vil sammenligne januar 2022 med januar 2019, eller gjennomsnittet av januar og februar 2020. Dersom selskapet ble etablert

etter 1. januar 2020 og ikke har relevant omsetning i janu-

ar og februar 2020, kan budsjett i kompensasjonsperioden i 2022 brukes som grunnlag for å beregne omsetning.

SPØRSMÅL NR. 1760

Innlevert 1. april 2022 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 15. april 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Statnett planlegg ei 420kV kraftlinje mellom Blåfalli i Kvinnherad og Gismarvik i Tysvær. Linja er planlagt som luftspenn og vil gå gjennom natur- og friluftsområde, bebygde område og landbruksområde. Stortinget har vedtatt at ein i konsesjonssaker om nett skal leggja til grunn ei heilskapleg samfunnsøkonomisk vurdering som ivaretek omsynet til offentleg utnytting av arealet og utvikling av områda.

Vil statsråden sørge for ei liknande heilskapleg samfunnsøkonomisk vurdering også i denne saka?

GRUNNGJEVING:

Statnett har søkt konsesjon for å bygga ei 420kV kraftlinje i luftspenn frå Blåfalli i Kvinnherad gjennom Etne og Vindafjord til Gismarvik i Tysvær kommune, Rogaland.

Denne mastetraséen vil øydelegga mykje urørt natur, leveområde for raudlista artar, kulturlandskap og viktige friluftsområde og turistattraksjonar. DNTs Gullrute i Etnefjellet går langs delar av den planlagde traseen.

I dag er den største trusselen mot naturmangfaldet at me byggjer ned areala der artane lever. FN sin klimareport viser til at tapet av natur er ein like stor trussel som klimaendringane.

Den omsøkte linjetraseen har vekt sterk lokal motstand og eit stort tverrpolitisk engasjement mot dei planlagde linjene. Både Vestland fylkeskommune og Næringsalliansen i Vestland har tidlegare bede om utgreiing av sjø- og jordkabeløysingar som alternativ til dagens politikk med høgspentmaster.

Etne kommune har både i desember 2020 og februar 2022 samrøystes levert negativt høyringssvar med krav om at sjø- og jordkabel skal greiast ut og prioriterast i denne kraftoverføringa.

Det er med bakgrunn i denne motstanden stifta eit tverrfagleg og tverrpolitisk Forum for Sjø- og jordkabelteknologi. Sjø- og jordkabel med vekselstraum vil generelt også kunna bli bygd ut raskare, sidan ein sparer

store folkeprotestar og mange høyringar, og vil vera meir berekraftig og samfunnsøkonomisk for framtida.

Til no har Statnett og NVE avvist slike alternativ. I Dokument 8:39 S (2021-2022), Innst. 137 S (2021-2022) vart det fleirtal for at det skal leggast til grunn ei heilskapleg samfunnsøkonomisk vurdering som ivaretek omsynet til utbygging i arealknappe område og offentleg utnytting av arealet og utvikling av områda. Dette må og gjelda i områda som ikkje er bebygde, men av andre årsaker ikkje kan byggast ned.

Svar:

Kraftforbindelsen mellom Blåfalli og Gismarvik konsesjonsbehandles etter energiloven, hvis formål er å sikre at utbygging foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte, og at det tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt. Energiloven forutsetter at det gjøres helhetlige samfunnsøkonomiske vurderinger i konsesjonsbehandlingen, og det vil selvsagt også gjøres i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1761**Innlevert 1. april 2022 av stortingsrepresentant Andreas Sjalg Unneland****Besvart 8. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Mener justisministeren det er behov for å øke kapasiteten og verktøyene til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet i lys av deres avsløringer knyttet til misbruk av advokattitler og hvordan ser justisministeren på at Tilsynsrådet melder om økt motstand mot deres arbeid?

BEGRUNNELSE:

Advokat er en beskyttet tittel. I en gjennomgang avdekket Tilsynsrådet at 29 ansatte i Wiersholm og 17 ansatte i Thommessen har vært omtalt som “fast advokat” eller “senioradvokat”, selv om de 46 personene var advokatfullmektig – det vil si at de ikke har fått advokatbevilling og dermed ikke har autorisasjon til å utføre selvstendig arbeid som advokat.

Tilsynet mener at praksisen kan ha hatt økonomiske motiver. “Det er videre grunn til å tro at praksisen har hatt en økonomisk motivasjon, blant annet idet selskapet får en annen posisjon i Norge og internasjonalt som følge av at det fremstår som et større advokatfirma enn det faktisk er. Tittelen er også benyttet ved fremleggelse av tilbud til potensielle klienter, og har i den forbindelse etter det opplyste vært «knyttet opp mot intervaller for timepris”, står det i vedtaket.

Dagens næringsliv har 20.03.22 vist til forretningsadvokat Morten B. Tidemann som mener advokatgigantene Wiersholm og Thommessen kan ha tjent over 100 millioner kroner ved å omtale advokatfullmektiger som “fast advokat» eller «senioradvokat”.

Ifølge Tilsynsrådet har stillingstitlene vært brukt til å presentere de ansatte på selskapenes hjemmeside, og “i enkelte sammenhenger der advokatfirmaet har gitt tilbud til eksisterende eller potensielle klienter”.

Tilsynsrådet skriver at praksisen “kan være villedende overfor det rettssøkende publikum og andre samfunnsaktører”, og at det har vært “systematisk” og “synes å ha pågått over en lengre periode.” I følge Tilsynsrådet vitner praksisen “om en manglende evne og vilje til å innrette seg etter grunnleggende bestemmelser i domstolsloven med forskrifter, hvilket er alvorlig.”

Tilsynsrådet kan gi irettesettelse dersom det avdekkes brudd på regelverket. I alvorlige tilfeller kan Tilsynsrådet meddele advarsler. Dersom Tilsynsrådet mener det er grunnlag for å tilbakekalle en advokatbevilling kan Tilsynsrådet foreslå dette overfor Advokatbevillingsnemnden.

Tilsynsrådet for advokatvirksomhet slår fast i Årsrapporten for 2021 (s. 20) at “flere store advokatforetak synes å mangle vilje til å innrette sin virksomhet i henhold til gjeldende rett.” Tilsynsrådet opplever “i den grad advokater blir gjenstand for tilsyn og sanksjoner er det en utvikling i retning av økt motstand mot Tilsynsrådets arbeid”.

Svar:

Tilsynsrådet for advokatvirksomhet (Tilsynsrådet) fører tilsyn med at advokater, selskaper som driver advokatvirksomhet og rettshjelpere opptrer i samsvar med regelverket. Et effektivt og velfungerende tilsynssystem for advokater forebygger skade og tap for klienter og bidrar til at advokatene har den nødvendige tilliten i samfunnet. På generelt grunnlag forventer jeg at advokatbransjen forholder seg til advokatregelverket på en korrekt måte.

Tilsynsrådet er et uavhengig organ som ikke finansieres over statsbudsjettet, men av årlige lovpålagte bidrag fra advokater og rettshjelpere. Tilsynsrådet fastsetter selv hvordan ressursene skal anvendes. Jeg har tiltro til at Tilsynsrådet løser sine oppgaver på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 1762**Innlevert 1. april 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 19. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Onsdag 30. mars ble filmskaper Thomas Østbye arrestert og kastet på glattcelle da han filmet klimaaksjonistene som gjennomførte en sivil ulydighetsaksjon ved Sjursøya, til tross for at han var tydelig på sin rolle som observatør. Saken er blant annet omtalt på nettstedet Rushprint.

Kan statsråden bekrefte at norsk politi ikke har anledning til å arrestere dokumentarister og pressefolk som er til stede som observatører på aksjoner der det utøves sivil ulydighet, og vil statsråden følge opp denne saken overfor politiet?

Svar:

Sivil ulydighetsaksjoner er politiske ytringer som er vernet av ytringsfriheten. Slike aksjoner er på samme tid forsettlig lovbrudd som kan ha store samfunnsmessige konsekvenser og utgjøre inngrep i andres rettigheter. Det er politiets oppgave både å legge til rette for lovlige ytringer og å beskytte lovlig virksomhet. Dette gjør håndteringen av slike aksjoner krevende. Særlig utfordrende blir det når slike aksjoner ikke er meldt til politiet på forhånd, slik politiloven krever. Politiet får da ikke mulighet til å vurdere risikoen ved aksjonen eller planlegge hvordan hensynet til ytringsfriheten og hensynet til lovlig virksomhet kan balanseres.

Under politiske markeringer skal politiet så langt det lar seg gjøre legge til rette for at journalister, dokumentarister og andre med samme funksjon som tradisjonell presse, kan utføre sitt samfunnsoppdrag. Journalister har en viktig jobb med å dokumentere ulike aksjoner, og politiet skal så langt det er mulig og forsvarlig bidra til best mulige arbeidsforhold for dem.

På markeringer som er meldt på forhånd vil pressen normalt få tildelt egne plasser hvor de kan oppholde seg uten å måtte følge de anvisningene som gjelder for arrangør, tilhørere og motdemonstranter. Eksempelvis vil pressen under demonstrasjoner foran Stortinget normalt få anledning til å oppholde seg innenfor gjerdene. Pressens privilegier gis til personer som kan dokumentere at de er journalister eller tilsvarende. De må bære pressevest eller andre ytre kjennetegn som identifiserer dem som presse, og kan ikke samtidig være aksjonister.

Hvis politiet ser seg nødt til å iverksette inngrep som bortvisning, fjerning mv., skal pressen unntas så langt det lar seg gjøre. Pressen har et legitimt behov for å dokumentere også disse delene av en politisk markering. Dessuten er det normalt ikke behov for inngrep overfor journalister

ettersom de sjelden vil bidra til ordensforstyrrelser eller lovbrudd som begrunner tiltakene. Her må politiet skille mellom journalister som kun dokumenterer hendelsene uten selv å delta i aksjonen, og aksjonister som også dokumenterer. De sistnevnte vil kunne få pålegg og bli fjernet på samme måte som andre aksjonister. Hvis hensynet til ro, orden og sikkerhet gjør det nødvendig, kan politiet også bortvise pressen, men terskelen for det er høy.

Politiet har i sin redegjørelse til meg om den konkrete saken redegjort for hva som skjedde, og de har tatt selvkritikk på vurderingene som ble gjort i situasjonen. De har erkjent at de med fordel kunne ha brukt mer tid på å avklare Østbyes rolle før han ble besluttet bortvist, at det ikke var nødvendig å fjerne og pågripe ham slik det ble gjort, og at politiets inngripen gikk ut over hans mulighet til å dokumentere aksjonen.

På bakgrunn av politiets redegjørelse både for de rettslige rammene for politiets vurderinger og muligheten for inngripen overfor pressen i forbindelse med aksjoner, så vel som for hendelsesforløpet og vurderingene i den konkrete saken, føler jeg meg trygg på at politiet både har evne og vilje til å håndtere slike situasjoner. I denne saken har politiet som nevnt tatt selvkritikk. Jeg har tillit til at politiet tar lærdom av hendelsen og blir mer oppmerksomme på nødvendigheten av å skille mellom journalister/dokumentarister og aktivister også ved ikke-forhåndsmeldte aksjoner. Politiet har for øvrig varslet at de vil tydeliggjøre sin informasjon om pressens særlige rettigheter og de forpliktelsene som følger med.

SPØRSMÅL NR. 1763**Innlevert 1. april 2022 av stortingsrepresentant Abid Raja****Besvart 15. april 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å bidra finansielt til at det etableres digitale språkkurs for språkopplæring rettet mot ukrainske flyktninger gjennom samarbeid med norske, private aktører?

BEGRUNNELSE:

Det utvikles stadig bedre digitale språkkurs som kan brukes til å bygge bro mellom språktrening og arbeidstrening, og disse kan bidra til at flyktninger kan lære seg språket i de landene de oppholder seg i. Det Trondheim-baserte selskapet Capeesh tilbyr for eksempel internasjonal språkkurs innen engelsk, tysk og polsk med ukrainske oversettelser, med mål om å tilby disse gratis til alle flyktninger i Europa. Tilsammen er dette over 250 000 øvelser m.m. som blir tilgjengelig.

Dette gjør dem til den eneste aktøren i verden som tilbyr skreddersydd digital språktrening tilpasset ukrainsk gratis for flyktninger. For å kunne tilby dette har samarbeidspartneren Babbel, med støtte fra politisk hold i Tyskland, dekket oversettelsene til Ukrainsk. Oversettelsesselskapet Transperfect har gått med på å levere de ukrainske oversettelsene til kostpris for å bidra i krisen.

Oversettelsesselskapene har mulighet til å levere ukrainske oversettelser til norske kurs også, dersom det kommer finansiell støtte til å betale oversetterne i Ukraina. Dette kan bidra til å tilby alle aktører innen voksenopplæring og utdanningsinstitusjoner å få språkkurs for ukrainske flyktninger, slik at alle med ukrainsk morsmål får gratis tilgang til å lære norsk, engelsk, tysk og polsk. Dette vil i så fall innebære at inntil 500 000 ukrainske flyktninger i Norge kan få digitale språkkurs i løpet av noen få uker.

Svar:

Som arbeids- og inkluderingsminister med ansvar for regjeringens integreringspolitikk, herunder språkopplæring rettet mot ukrainske flyktninger, har jeg overtatt ansvaret for å besvare spørsmålet.

Krigen i Ukraina har ført til den største flyktningkrisen siden andre verdenskrig. I et vanlig år bosettes om lag 5 000 flyktninger i Norge. Basert på anslag fra Beregningsgruppa for utlendingsforvaltningen (BGU), har IMDi anmodet kommunene om å bosette 35 000 flyktninger i år. Statsministeren redegjorde for Stortinget om situasjonen fredag 18.mars, og sa at regjeringen også jobber med

beredskapstiltak for å kunne håndtere en ekstraordinær situasjon med opp mot 100 000 flyktninger.

Norge er bedre rustet til å ta imot flyktninger i dag enn vi var i 2015. Kvalifiseringstilbudet som gis til voksne er mer fleksibelt, både når det gjelder varighet og innhold. Det er likevel nødvendig med noen tilpasninger i situasjonen vi står i nå. Store ankomster av flyktninger krever raskere og enklere løsninger. For å sikre at regelverket er fleksibelt nok til at kommunene kan håndtere et stort antall flyktninger på kort tid, sendte regjeringen forslag til flere regelverksendringer på høring tirsdag 5. april.

Flere av de fordrevne fra Ukraina vil trolig ha et utdanningsnivå og en kompetanse som gjør at de raskt vil kunne gå ut i jobb. I det overnevnte høringsnotatet, foreslår regjeringen derfor blant annet tilpasninger i regelverket som gir et kort introduksjonsprogram med arbeid- eller utdanningsrettede elementer og språktilbud. Språk er nøkkelen både for et velfungerende og trygt arbeidsliv, men også for å bli inkludert i samfunnet for øvrig.

Representanten Raja ønsker at jeg skal vurdere å bidra finansielt til at det etableres digitale språkkurs for språkopplæring rettet mot ukrainske flyktninger. Her vil jeg vise til den eksisterende norskopplæringsordningen, som vi i Prop. 78 S (2021-2022) foreslår å styrke med 50 millioner kroner. I tillegg foreslår vi å bevilge 15 millioner kroner til norsk- og engelsktrening for personer som er fordrevet fra Ukraina, gjennom ordningen Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner.

Norskopplæring gjennom norskopplæringsordningen tilbys av godkjente tilbydere i norsk. Opplæringen gis enten fysisk i mindre grupper, i en kombinasjon av fysiske og digitale tilbud, eller i rene digitale tilbud. Opplæringen øremerket fordrevne fra Ukraina gjennom norskopplæringsordningen, vil primært være digital – enten med eller uten oppfølging fra lærer.

Norsktrening innebærer å legge til rette for at de som vil lære norsk har noen å praktisere språket med. Vi vil nå også legge til rette for engelsktrening, noe som vi mener vil bidra til at de fordrevne fra Ukraina kan komme raskt i jobb og som også gjør dem godt rustet ved en eventuell retur til Ukraina. Den praktiske språktreningen foregår både gjennom digitale og analoge kanaler. Som dette eksemplifiserer, er det i disse to ordningene allerede lagt til rette for digitale hjelpemidler.

Jeg er helt enig med representanten Raja om at digitale hjelpemidler kan bygge bro mellom språktrening og arbeidstrening, og at disse kan bidra til at flyktninger kan lære seg språket i de landene de oppholder seg i. Gjennom

bl.a. de overnevnte forslagene i Prop. 78 S (2021-2022, bidrar regjeringen finansielt til at det etableres digitale

språkkurs for språkopplæring rettet mot ukrainske flyktninger gjennom samarbeid mellom norske aktører.

SPØRSMÅL NR. 1764

Innlevert 2. april 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 22. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Siden justis- og beredskapsministeren ikke vil gjøre det, vil statsministeren på vegne av regjeringen beklage til alle mennesker i Norge som over flere år har blitt utsatt for systematiske lovbrudd av politi og påtalemyndigheten i mindre alvorlige narkotikasaker?

BEGRUNNELSE:

I februar kom riksadvokatens rapport om tvangsmiddelbruk i mindre alvorlige narkotikasaker. Den dokumenterer og slår fast at politiet har begått systematiske lovbrudd og ulovlige ransaker. Dette er svært alvorlig, og det er brudd på enkeltpersoners menneskerettigheter. Riksadvokaten sier selv at «Påtalemyndigheten – og domstolene der de involveres – har på dette området et særlig ansvar for at tvangsmiddelbruken skjer i overensstemmelse med norsk lov. Vår oppmerksomhet om tvangsmiddelbruken i disse sakstypene har gjennom årene ikke vært god nok. Dette må og skal forbedres.»

Venstre har lenge etterspurt en beklagelse på vegne av regjeringen for urett som har blitt gjort mot mennesker i Norge i alt for mange år. Den 17. mars beklaget statssekretær Erik Sandsmark Idsøe overfor de som har blitt utsatt for feil, men i Stortinget 30. mars ble Justisministeren spurt om hun stilte seg bak sin egen statssekretær, og ønsket å beklage på vegne av regjeringen. Det gjorde hun ikke, på opptil flere forsøk. I dagene etter har statsråden på spørsmål fra blant annet Dagbladet, NRK, Aftenposten og Rett24 konsekvent unnlatt å beklage.

Dette kan tyde på at justisministeren ikke stiller seg bak sin egen statssekretær. Når justisministeren ikke vil avklare hva som er Justisdepartementets holdning i denne saken, ettersom det sies to forskjellige ting, er det nødvendig å be statsministeren avklare hva som er regjeringens holdning i denne saken. Om regjeringen beklager overfor disse menneskene eller ikke.

Det ville betydd mye for alle de flere tusen menneskene som har blitt utsatt for ulovlig ransaker i mange år å få en anerkjennelse i form av en beklagelse fra reg-

jeringen. Folket har rett til å vite om statssekretæren fra Justisdepartementets beklagelse var på vegne av departementet var reell eller ikke. Justisministerens gjentatte unngående svar på dette bidrar til et inntrykk av at den beklagelsen ikke var nettopp det.

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Ingvild Wettrhus Thorsvik til statsministeren som han har bedt meg svare på.

Jeg svarte i Stortingets spørretime 6. april 2022 på tilsvarende spørsmål fra representanten Unneland.

Regjeringen tar denne saken på høyeste alvor, og det har jeg også forsikret meg om at både politidirektøren og riksadvokaten gjør. De to etatene samarbeider godt om tiltak for å sikre at det ikke skjer feil på dette området. Det som er viktig nå, er å forebygge at dette ikke skjer igjen.

For øvrig viser jeg til mitt svar avgitt fra Stortingets talerstol 6. april om samme tema.

SPØRSMÅL NR. 1765**Innlevert 2. april 2022 av stortingsrepresentant Ingunn Foss****Besvart 19. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Ønsker statsråden å få på plass en erstatningsordning for ansatte i kriminalomsorgen, etter mønster fra arbeidet med ordningen for ansatte i politiet iht. lovendringen i 2021, og når vil departementet sette i gang arbeidet?

BEGRUNNELSE:

I 2021 vedtok Stortinget en endring i politiloven om å sikre ansatte i politiet rett til full erstatning for skader som skjer under pålagt operativ trening, og som ikke dekkes etter yrkesskadeforsikringsloven. I Meld. St. 39 (2020 – 2021) Kriminalomsorgsmeldingen, som Støre-regjeringen har trukket, fremgår det at:

«Justis- og beredskapsdepartementet har [...] til hensikt å sette ned en arbeidsgruppe etter mønster fra arbeidet med ordningen for ansatte i politiet for å se på lignende regelendringer rettet mot ansatte i kriminalomsorgen».

Svar:

Jeg er kjent med at ansatte i kriminalomsorgen har liknende erfaring som politiet mht. ikke å få anerkjent skader de mener er oppstått under trening som yrkesskade. Jeg ønsker å få vurdert behovet for klargjøringer eller regelendringer også innenfor kriminalomsorgen. Løsningen som er valgt for politiet, må vurderes i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1766**Innlevert 3. april 2022 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 21. april 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Vil statsråden forsikre seg om at petroleumslovverket er fulgt og alle forpliktelser i forhold til utvinningstillatelsen som er gitt på Knarrfeltet er overholdt?

BEGRUNNELSE:

Det fremkommer i media at olje- og gassfeltet Knarrfeltet i Nordsjøen stenges ned 1. mai i år. I oppslaget kan vi lese at feltet, som har vært i drift siden 2014, fremdeles skal inneholde store mengder olje og gass som burde gjøre driften av feltet lønnsomt i mange år fremover.

Dette er selvfølgelig svært beklagelig i en tid der alle oljeprodusenter oppfordres til å øke sin produksjon hvor dette er mulig.

I Norge gis det særdeles gode betingelser for leting og utvikling av oljefelt, og staten står bak store deler av nødvendige investeringer, noe som medfører at det er forpliktelser til drift så lenge dette er forsvarlig.

Svar:

Olje- og energidepartementet fattet i medhold av petroleumsloven § 5-3 første ledd disponeringsvedtak for Knarrfeltet 23. februar 2021.

I vedtaket understreket departementet viktigheten av at alle samfunnsøkonomisk lønnsomme ressurser i Knarrfeltet blir utvunnet. Departementet ba derfor om å bli orientert i forkant av at endelig beslutning om å avslutte produksjonen ble fattet av selskapene.

Operatøren (Shell) orienterte departementet i januar om at selskapene hadde tatt beslutning om å avslutte produksjonen fra Knarrfeltet 1. mai 2022. Shell sendte 18. februar inn utfyllende informasjon om beslutningen. Her fremgår det at samtlige rettighetshavere – Shell, Wintershall Dea og Idemitsu – mener at 1. mai 2022 er en robust dato for produksjonsavslutning basert på feltøkonomi og HMS-vurderinger, og understøttet av tekniske og kommersielle forhold.

Departementet har forelagt saken for Oljedirektoratet som har vurdert informasjonen fra rettighetshaverne. Basert på en helhetlig vurdering anser direktoratet at

det er forbundet med stor risiko og lav sannsynlighet for gevinst å forlenge produksjonen fra Knarrfeltet ut over dagens planlagte avslutningstidspunkt.

På denne bakgrunn har departementet i brev 1. april 2022 tatt rettighetshavernes beslutning om nedstengningstidspunkt til etterretning.

SPØRSMÅL NR. 1767

Innlevert 3. april 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 26. april 2022 av kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Vil statsråden utarbeide en veileder for hvordan man kan ta vare på eldre bygg gjennom bruksendring til ny aktivitet?

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok under handsaming av distriktsmeldingen 2020 dette: Stortinget ber regjeringen utarbeide en veileder for hvordan man kan ta vare på eldre bygg gjennom bruksendring til ny aktivitet.

Svar:

Forslaget det vises til i spørsmålet ble vedtatt under Stortingets behandling av Meld. St. 5 (2019-2020) Levende lokalsamfunn for fremtiden. Distriktsmeldingen. Det fremgår av kommunal- og forvaltningskomiteens innstilling i saken, Innst. 88 S (2020-2021), at bakgrunnen for forslaget var et ønske om å gjøre det lettere for kommunene å få godkjent bruksendring av naust, for å sikre vedlikehold av eldre bygninger. Dette er viktig for å ta vare på kystkulturen.

Det er i innstillingen vist til veilederen «Ny næring i gamle bygg i strandsona», som i 2014 ble utarbeidet som et samarbeid mellom flere kystkommuner, Norges Vel og daværende Fylkesmannen i Hordaland. Prosjektet resulterte i en forening av nausteiere, som arbeider med målene om å sikre bygg og skape ny næring og aktivitet i bygningssmassen.

Jeg viser til at det ved revisjon av statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen våren 2021, ble presisert i retningslinjene at det kan være grunnlag for å tillate bruksendring av verneverdige naust og sjøboder til næringsformål og allmenntillegte formål. Dette gjelder i sone 2 og 3, det vil si alle kystkommuner utenom Oslofjordregionen. Forslaget ble fremmet av Riksantikvaren, begrunnet i hensynet til ivaretagelse av kulturmiljø.

Tillatelse til bruksendring bør skje i nært samarbeid mellom lokale arealmyndigheter og regionale kulturmiljømyndigheter. Som vilkår for bruksendring, vil det kunne stilles krav som sikrer allmenne miljø- og friluftsinteresser, samtidig som hensynet til en hensiktsmessig bevaring av naust blir ivare tatt.

SPØRSMÅL NR. 1768**Innlevert 3. april 2022 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 19. april 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Ein forskningsrapport fra Norsk institutt for naturforskning (NINA) viser at 38 % av borna i Norge var mindre ute 10 måneder inn i koronapandemien, medan 15 % av borna var meir ute.

Kva tiltak vil statsråden iverksette for å stimulere til auka uteaktivitet blant norske barn?

GRUNNGJEVING:

I friluftslivsmeldinga (Meld.st. 18 (2015-2016)) er det fastslått som eitt av to nasjonale mål at «Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge». Dette er fylgt opp med brei omtale av friluftslivet si sterke forankring og tydning i det norske samfunn, og konkretisert i Handlingsplan for friluftsliv (2018).

Stikk i strid med nasjonale mål viser no ei undersøking utført av Norsk institutt for naturforskning (NINA) NINA Brage: Barn og unges organiserte friluftsliv. Hva fremmer gode opplevelser og varig deltagelse? at 10 månader inn i pandemien brukte 38 % av barna mindre tid på uteleik i fylgje foreldra. På den andre sida rapporterte 15 % at borna brukte meir tid ute. Dette viser dramatiske endringar; nedgang i utetid for nesten 4 av 10, og auka forskjellar mellom barn i kor mykje dei er ute og leikar.

Handlingsplanen for friluftsliv tek ikkje høgde for denne og andre erfaringar om endringar i friluftslivet som fylgje av pandemien. Handlingsplanen speglar heller ikkje nye tiltak og prioriteringar i denne regjeringa sin friluftslivspolitik. Det kan difor vere nærliggande at regjeringa reviderer handlingsplanen for friluftsliv mellom anna som eit ledd i arbeidet med å gripe tak i utfordringane med redusert uteaktivitet mellom barn og unge.

At det no vil kome mange unge flyktningar i samband med krigen i Ukraina, er også eit argument for å oppdatere handlingsplanane. Det same gjeld arbeidet med å betre den psykiske helsa til born og unge. Å kome seg ut i naturen i lag med andre er ein god arena for å bygge venskap, mestre og få positive opplevingar som er med å gir livsglede og livsmot.

Svar:

Å legge til rette for en høy deltagelse i friluftsliv og fysisk aktivitet er prioritert av regjeringen, og barn og unge er blant de gruppene som er høyest prioritert. Friluftsliv og utelek gir fysisk aktivitet og miljøforandring, og kunnskap og et forhold til natur. I tillegg stimulerer friluftsliv barn

og unges fantasi, kreativitet og nysgjerrighet, og det fremmer fysiske egenskaper som god motorikk og bevegelse. Friluftsliv er generelt en viktig kilde til god helse. Det å være fysisk aktiv i naturomgivelser er en viktig del av oppveksten for svært mange barn, og vi ønsker at flest mulig barn og unge skal få oppleve friluftsliv regelmessig. Forskning viser også at barn og unge som får erfaring med friluftsliv, vil utøve friluftsliv også som voksne. Dermed kan friluftsliv bli en kilde til helse og livskvalitet gjennom hele livet.

Under pandemien så vi en økning i antall som drev med friluftsliv i befolkningen, men det kan synes som at dette i første rekke gjaldt den voksne delen av befolkningen. Det er viktig at nedgangen i friluftsliv og utelek blant barn og unge ikke blir en ny normal, men at aktiviteten tar seg opp igjen, nå som pandemien i hovedsak er over.

Under pandemien måtte mange aktiviteter bli gjennomført med redusert deltagelse og/eller med andre begrensninger, slik at aktivitetenes fulle potensial for deltagelse ikke ble realisert. En del populære tiltak ble også avlyst. Nå som ulike aktivitetstiltak kan gjennomføres som normalt, vil forhåpentligvis aktiviteten blant barn og unge øke igjen. De organiserte aktivitetene gir ikke bare fysisk aktivitet når de gjennomføres. Like viktig er at de gir kunnskap, ferdigheter og lyst til å utøve friluftsliv på egen hånd senere.

Klima- og miljødepartementet forvalter flere tilskuddsordninger til friluftslivsaktivitet. Dette er tilskuddsordningene «Friluftslivsaktivitet» og «Friluftslivsaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn». I begge ordningene er barn og unge prioritert. Disse tilskuddsordningene finansierer en rekke aktivitetstiltak for barn og unge, og vil bidra til å øke den fysiske aktiviteten i denne aldersgruppen, ikke minst nå som pandemien er over og aktiviteter igjen kan gjennomføres som normalt.

Gjennom spillemidlene bevilges det betydelige midler til friluftslivsaktivitet for barn og unge. Også disse midlene vil være viktige for å øke deltagelsen i friluftsliv og uteaktivitet for denne aldersgruppen.

I tillegg til tilskuddene til friluftslivsaktivitet, er god tilrettelegging av uteområder og friluftslivsområder viktig for en høy aktivitet. Gjennom spillemidlene gis det årlig mye midler til ulike typer nærmiljøanlegg, i tillegg til en rekke typer friluftslivsanlegg, der ikke minst stier og turveger får mye midler. Nærmiljøanlegg er særlig mye brukt av barn og unge, og bidrar til aktivitet i denne aldersgruppen.

Gjennom ordningen bevaring av viktige friluftslivsområder gjennom sikring blir årlig mellom 20 og 40 friluftslivsområder varig sikret, der de aller fleste områdene

er nærmiljøområder, som i stor grad brukes av barn, unge og barnefamilier.

På denne bakgrunn vil regjeringen gjennom ulike virkemidler bidra til å øke barn og unges uteaktivitet.

SPØRSMÅL NR. 1769

Innlevert 3. april 2022 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 8. april 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Mener statsråden at fylkeskommunen har anledning til å fortsette bompengene etter at prosjekter er fullført?

BEGRUNNELSE:

Rogaland fylkeskommune har hatt til behandling en sak angående restmidlene i Gjesdalspakken.

Alle tiltak som fremgår av St.prp.nr. 67 (2002-2003) og 127 S (2009-2010) Gjesdalspakken ble ferdigstilt i 2021. Likevel ønsker fylkeskommunen å fortsette innkrevingen til 15. april 2024.

I vedtaket fra fylkeskommunen ble det vedtatt utbygginger som ikke er omtalt i vedtatt prp. og kostnader avviker stor fra opprinnelig vedtak i Stortinget.

Svar:

Opplegget med delvis bompengefinansiert utbygging av fv 450 i Gjesdal har gitt store forbedringer av veistandarden

og nytte for trafikantene, jf. St.prp. nr. 67 (2002-2003) Om ein del saker på Samferdselsdepartementets område. I siste sak om utbyggingen la Samferdselsdepartementet gjennom Prop. 127 S (2009-2010) Ein del saker på Samferdselsdepartementet sitt område frem forslag om utvidet opplegg med nye prosjekt og tiltak på daværende fv 45. Det er her lagt opp til videreføring av bompengordningen til 2024.

Rogaland fylkeskommune opplyser at det legges opp til at pakken skal fullføres i tråd med føringene i Prop. 127 S (2009-2010). De navngitte prosjektene er ferdigstilt, mens det gjenstår punktutbedringer på fv 450 som er siste tiltak i opprinnelig utbyggingsplan. Innkrevingen ventes avsluttet i 2024. Det er dermed ingen utvidelse av bompengordningen.

Jeg legger derfor til grunn at utbygging og bompengene innkreving i Gjesdal avsluttes i tråd med føringene i Prop. 127 S (2009-2010).

SPØRSMÅL NR. 1770

Innlevert 3. april 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 15. april 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Statsråden skriver i svar på spørsmål knyttet til ny nettleiemodell til representanten Bjørlo 30. mars at formålet

med det som kalles effektbaserte tariffen er at disse skal bidra til å jevne ut strømforbruket.

Har statsråden dokumentasjon på at effektbaserte tariffer i større grad enn et tidsdifferensiert energiledd bidrar til å jevne ut strømforbruket?

BEGRUNNELSE:

Det har vært og er fortsatt uenighet om modell for ny nettleie. De 29 organisasjonene og nettselskapene som har levert et omforent forslag til ny nettleiemodell til statsråd Terje Lien Aasland er enig med statsråden i det overordnede målet om nettariffer som skal bidra til å jevne ut strømforbruket, slik at kapasiteten i strømmettet utnyttes bedre, og nettinvesteringer og naturinngrep ikke blir større enn nødvendig. Der hvor disse aktørene er uenig med statsråden er om denne målsettingen best kan oppnås med et høyt fastledd som skal differensieres på grunnlag av kundens etterspørsel etter effekt.

NVE og RME har en svært teoretisk tilnærming til innføring av nye nettariffer. Denne teoretiske tilnærmingen til nye nettariffer er mye av årsaken til at NVE i høringene i 2018 og 2020 fikk tilnærmet null støtte for sine forslag. I høringen i 2018 var det 84 av 87 høringsinstanser som avviste NVE sitt forslag om effekttariffer basert på abonnert effekt som tariffmodell. Motstanden i 2020 var nesten tilsvarende stor, men vanskeligere å tallfeste da det som da ble foreslått i større grad var et rammeverk hvor ulike aktører hadde forskjellig syn på de ulike delene av forslaget.

Den anbefalingen som ble gitt OED i september 2020 og som ble vedtatt av tidligere olje- og energiminister Tina Bru den 11. juni 2021 har aldri vært sendt på en høring. Men mange av elementene som ble avvist i høringene i 2018 og 2020 er fortsatt en del av den forskriften som ble vedtatt av Tina Bru.

De 29 aktørene som har levert en anbefaling til OED mener det viktigste kriteriet må være at nye nettariffer er enkle og forståelige for strømkundene. Organisasjonene og nettselskapene mener det et stort behov for mer kunnskap om hvordan den enkelte strømkunde vil motta, forstå og reagere på flere og ulike prissignalene i en ny nettleiemodell. Det er ikke modellen i seg selv, men endret atferd hos strømkundene som kan gi bedre utnyttelse av nettet og reduserte nettinvesteringer.

Svar:

Etter ny forskrift som trer i kraft 1. juli 2022 kan inntektene fra energileddet maksimalt utgjøre 50 prosent av nettselskapenes inntekter fra hver kundegruppe. Dette gir nettselskapene mulighet til å sette prisen kundene betaler per kWh (energileddet) betydelig høyere enn den faktiske kostnaden ved å overføre en ekstra kWh gjennom strømmettet. Det er også åpnet for at nettselskapene kan tidsdifferensiere dette energileddet.

Høye energiledd gir strømkundene et prissignal om at forbruk av energi har stor betydning for kostnadene

knyttet til strømmettet, men det er behovet for kapasitet som er den viktigste kostnadsdriveren. Prinsippet om at nettleien fordeler en større andel av kostnadene etter kapasitet, slik den nye forskriften legger opp til, har ifølge Reguleringsmyndigheten for energi (RME) blitt anbefalt av både forskere og internasjonale organisasjoner. RME viser til eksempler på relevante rapporter: Tim Schittekatte og Leonardo Meeus, Limits of traditional network tariff design and options to move beyond (2018), European Distribution System Operators for Smart Grids, Adapting distribution network tariffs to a decentralised energy future (2015), CEER, Electricity Distribution Network Tariffs: CEER Guidelines of Good Practice (2017).

Ny teknologi muliggjør automatisk tilpassing til prisendringer. For drift av strømmettet er det en fordel at endring av forbruk ikke gjøres på eksakt samme tidspunkt for mange kunder, da det kan føre til ubalanser i kraftsystemet som kan gi driftsmessige utfordringer for strømmettet. Kongsberg Digital har ifølge RME i en cases studie illustrert hvordan elbiler som lader etter spotpris, men uten å fordele effekten jevnt, kan skape nye effekttopper om natten. Prissignaler gjennom høye tidsdifferensierte energiledd i nettleien, kan ifølge RME gi samme utslag.

Olje- og energidepartementet mottok innspill fra en rekke aktører 17. mars i år med anbefalinger om nettselskapenes nettleiemodeller. Generelt er det positivt når det er god dialog mellom ulike interessenter, og at de kommer til enighet på eget initiativ. Jeg vurderer nå innspillet og er opptatt av at vi får en rask avklaring. Det er viktig at både kundene og nettselskapene får den forutsigbarheten og roen som de trenger.

SPØRSMÅL NR. 1771**Innlevert 3. april 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 22. april 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Kva vil statsråden gjere for å unngå at ein kjem inn i ein «negativ spiral» der det blir kutt i fylkeskommunale tilbod om fagutdanningar for reiselivet og serveringsnæringane på grunn av bølgedalen næringane har vore nede i knytt til pandemien, samtidig som vi veit at reiselivet og serveringsnæringane vil ha svært stort behov for fleire fagarbeidarar i åra framover?

GRUNNGJEVING:

Reiselivet er blinka ut som ei av dei store vekstnæringane i åra framover i Noreg, ikkje minst knytt til reiselivet som ei distrikts-næring og koblinga med produksjon og servering av lokal mat av høg kvalitet.

Reiselivet og serveringsnæringane har dei siste to åra vore hardt råka av covid-pandemien med omfattande nedstengingar og permitteringar. Det gjer at mange personar med fagkompetanse har forlatt næringane og gått over i andre yrke. Skal desse utblinka vekstnæringane for Noreg reise seg igjen og utvikle seg på ein god måte etter pandemien, blir auka tilgang til fagkompetanse ein svært kritisk faktor, ikkje minst innanfor mat- og restaurantfag.

Ein del stader i landet ser vi heldigvis no auka interesse for mat- og restaurantfag og andre fag relatert til reiseliv, og stigande søkartal neste skuleår. Andre stader, slik som i Vestland fylkeskommune, ligg det no føre forslag om å kutte ut tilbod om mat- og restaurantfagklasser skuleåret 2022/23 fordi ein ikkje får fylt opp klassene 100% (Måløy vidaregåande skule i Nordfjord).

Det er no avgjerande for reiselivet og serveringsnæringane si framtid at vi klarer å samarbeide og legge felles langsiktige strategiar for å auke tilgangen på kompetanse over heile landet i desse næringane i gjenreisings-fasen etter koronaepidemien. Då er det maksimalt uheldig timing å bygge ned tilbod om utdanning i mat- og restaurantfag og andre fag der reiselivet slit med tilgang til fagkompetanse rundt om i distrikts-Noreg akkurat no.

Mat- og restaurantfag er også ein type utdanningstilbod det kan vere fornuftig å ha ekstra kapasitet på når det i tida framover kjem mange ungdommar til landet som flyktingar frå Ukraina – som raskast mulig skal få tilbod om ei utdanning som er til nytte både medan dei er i Noreg og når dei reiser tilbake til heimlandet.

Eg vil difor oppmode Kunnskapsministeren om å sjå om det er mulig å få til eit forsterka samarbeid mellom staten og fylkeskommunane for å unngå kutt i utdanningstilbod knytt til reiselivet og serveringsnæringane rundt

om i landet komande skuleår. Det hastar, fordi strukturen på neste års skuletilbod blir avgjort i løpet av månaden vi er inne i no.

For meir langsiktige svar på utfordringane, syner eg til Dokument 8-framlegg frå Venstre som ligg til handsaming i Stortinget.

Svar:

Det er riktig at reiselivet og servicenæringane var hardt råka av koronapandemien. Fleire bedrifter har gått konkurs, tilsette har mista jobben eller dei har gått over i anna arbeid. Mange lærlingar var også permitterte, mange fekk opphald i opplæringa si og det var utfordrande for elevane å få praksisplass. Denne utviklinga er heldigvis i ferd med å snu.

Eg er samd med representanten Bjørlo i at vi treng fagfolk i reiselivet og servicenæringane. På same måte som vi treng fagarbeidarar i mange andre yrker. Da er det gledeleg å konstatere at litt over halvparten av elevane som søker seg til vg1 i vidaregåande opplæring søker eit yrkesfagleg utdanningsprogram.

Søkinga til vg1 og vg2 i utdanningsprogram for restaurant- og matfag har vore relativt stabil dei siste åra. Statistikken viser også at talet på nye lærekontraktar i utdanningsprogrammet for restaurant- og matfag har gått ned dei siste åra, også før koronapandemien. I 2021 blei det teikna 1110 lærekontraktar. Det er ein liten auke frå året før, men ifølgje bransjen er det likevel ikkje nok.

Eg er derfor glad for at regjeringa har løyvd 2 millionar kroner til ein rekrutteringskampanje for mat- og måltidsbransjen. Det er NHO Mat og drikke som saman med ei rekke andre organisasjonar i bransjen står for kampanjen. Målgruppa for kampanjen er først og fremst skuleelevar, føresette og unge vaksne.

Eg er opptatt av at det yrkesfaglege tilbodet er i tråd med behovet for lærlingar og fagarbeidarar i arbeidslivet, samstundes som elevane som søker seg til vidaregåande opplæring i størst mogleg grad skal få oppfylt førsteønsket sitt. Eg opplever at mange fylkeskommunar også er opptatte av dette. Både gjennom å tilby skuleplassar arbeidslivet treng, og gjennom å motivere elevane til å velje det arbeidslivet treng.

Fylkeskommunane har ansvar for å dimensjonere opplæringstilbodet i vidaregåande opplæring, og eg veit at mange fylker har eit godt samarbeid med næringslivet. Departementet har også jamnlege møter med fylkesut-

danningssjefane, der denne problemstillinga er eit av temaa vi har teke opp.

I forslaget til ny opplæringslov er det forslag om at ein skal legge stor vekt på det samfunnet treng av kompetanse. Dette vil vi sjå på når vi no jobbar med ny opplæringslov.

Eg kan også nemne at våren 2020 starta vi opp fleire treparts bransjeprogram for kompetanseutvikling i kris-

eramma næringar, mellom anna i reiseliv. Programmet har medverka til at ledige og permitterte kunne bruke tida dei var ledige til å ta eit fagbrev. Det styrkar både næringa sin tilgang på kompetent arbeidskraft, og deltakarane sin posisjon på arbeidsmarknaden. Regjeringa har vidareført bransjeprogrammet for reiseliv i 2022.

SPØRSMÅL NR. 1772

Innlevert 3. april 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 15. april 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Den 18. mars uttalte statsminister Jonas Gahr Støre at regjeringen jobber med beredskapstiltak for en situasjon der det kan komme 100 000 flyktninger fra Ukraina til Norge.

Hvilke tiltak har regjeringen bedt kommunene om å forberede med tanke på et slikt scenario?

BEGRUNNELSE:

Krigen i Ukraina har i skrivende stund ført over fire millioner mennesker på flukt ut av landet. UDI har anslått at omkring 30 000 ukrainere vil ankomme Norge, og Norge har i tillegg gått inn for å bidra til evakuering av flyktninger direkte fra Moldova. Basert på dette har regjeringen bedt norske kommuner om å forberede seg på å bosette 35 000 flyktninger totalt sett i løpet av 2022. Samtidig er situasjonen svært usikker og uforutsigbar, og regjeringen har også signalisert at Norge forbereder seg på et scenario der det kan komme 100 000 ukrainske flyktninger.

Flyktninger som ankommer Norge har fra det øyeblikk de har status som asylsøkere rett til helsehjelp, og barn i skolealder har rett til opplæring. I tillegg er det i kommunene søknader om alternativ mottaksplass må behandles, og tiltak knyttet til varig bosetting og oppfølging skjer. Et scenario med 100 000 flyktninger som ankommer Norge vil derfor ha store konsekvenser for norske kommuner på umiddelbart ved ankomst, og på lengre sikt. MDG mener derfor det er viktig at regjeringen kommuniserer tydelig med kommunene angående hvilke forberedelser de bør gjøre for å ruste sitt tjenestetilbud best mulig for ulike scenarier.

Det er svært bra at regjeringen har avsatt midler til ekstraordinære tiltak knyttet til boligfremskaffelse og andre ufinansierte tiltak i mottaksfasen, men det er uklart hvil-

ke tiltak regjeringen konkret har bedt kommunene om å utrede og forberede for å sikre en beredskap også for et høyere antall ankomster enn UDI sitt nåværende planleggingsscenario.

Svar:

Det er stor bosettingsvilje i kommunene. I første omgang, er kommunene bedt om å bosette 35 000 flyktninger i år. Dette er et rekordhøyt tall, og vi legger planer for at tallet kan bli enda høyere.

Regjeringen har siden krigsutbruddet vært tydelig på at tallene på forventende ankomster kan øke. Det er svært vanskelig å vurdere hvordan krigen vil utvikle seg, og vi legger planer for at det kan komme 100 000 flyktninger. Regjeringen jobber derfor med å legge til rette for at det skal bli lettere for kommunene å tilpasse sitt tjenestetilbud ved høye ankomster.

Regjeringen fremmet 1. april en proposisjon til Stortinget med endringer i statsbudsjettet for 2022 under en rekke departementers ansvarsområder. Her foreslår vi økonomiske tiltak som følge av krigen i Ukraina, jf. Prop. 78 S (2021–2022), for å sette kommunene i stand til å bosette flere flyktninger. Blant annet foreslår vi 1 milliard kroner i økt tilsagnsramme for tilskudd til utleieboliger og istandsetting av boliger for å bistå kommunene med å øke bosettingskapasiteten. Vi foreslår 170 millioner kroner i økt skjønnstilskudd for fordeling til vertskommuner som har vesentlige utgifter i mottaksfasen som ikke blir dekket av vertskommunetilskuddet og 86,5 millioner kroner i tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge. I tillegg foreslår regjeringen bevilgningsøkninger til integrering og inkludering av flyktningene, herunder 50 millioner kroner til læremidler og fjernundervisning i

barnehage og grunnopplæring for barn, unge og voksne, 50 millioner kroner til frivillige organisasjoners arbeid med inkludering, 50 millioner kroner i økt bevilgning til norskopplæringsordningen, 15 millioner kroner til norsk-trening og engelsktrening i regi av frivillige organisasjoner, 64 millioner kroner til 1 000 midlertidige studieplasser, og 15 millioner kroner til tiltak for økt psykososial beredskap, slik at flyktningenes behov for hjelp kan møtes på en god måte. I tillegg foreslår regjeringen en kompensasjonssordning for kommuner på 50 000 kroner for hver plass en kommune er anmodet om og har stilt til rådighet, men som ikke blir brukt. Dette skal gi kommunene økonomisk trygghet til å bygge opp sine tjenester.

Kommunene jobber hardt for å forberede bosetting av et historisk høyt antall flyktninger. Utfordringen er at dette skal gå raskt, samtidig som vi vet at det kan ta tid å utvide tjenestetilbudet i kommunene, blant annet helse-, skole- og barnehagetilbud, språkopplæring og arbeidsmuligheter.

Regjeringen sendte tirsdag 5. april et høringsforslag med midlertidige endringer i lovverket som følge av høye ankomster fra Ukraina. Et ekstraordinært bosettingsbehov gjør det krevende for kommunen å sørge for lovpålagte tjenester til alle som oppholder seg i kommunen. Forslagene skal lette kommunenes arbeid både i nåværende situasjon, og i en situasjon der det kommer opp mot 100 000 flyktninger. I høringsnotatet foreslår vi midlertidige endringer i plan- og bygningsloven, integreringsloven, barnevernloven, opplæringslova, pasient- og brukerrettighetsloven, spesialisthelsetjenesteloven og helse- og omsorgstjenesteloven. Blant annet foreslår regjeringen tilpasninger i introduksjonsprogrammet, en utvidelse av fristen kommunene har til å oppfylle rett til grunnskoleopplæring og en adgang til å gjøre unntak fra krav om søknad om tillatelse for bygninger som skal brukes til bl.a. bolig for flyktninger.

De samlede regelverksendringene som foreslås i høringsnotatet vil bidra til å gjøre det enklere for kommunene å håndtere denne ekstraordinære situasjonen, og å kunne bosette flere. Høringsfristen er tirsdag 12. april. Regjeringen tar sikte på å legge en lovproposisjon som følger opp høringen raskt etter påske. Det vil gi kommunene økt handlingsrom og rammer for videre planlegging av tjenestetilbudet.

Dagens bosettingsordning er fleksibel, og det kan på kort tid iverksettes en rekke tiltak og forenklinger som kan bidra til at kommunene kan bosette flere, og at dette kan skje raskere. Store ankomster av fordrevne krever raskere og enklere løsninger enn det som tilbys i en normal-situasjon. For å legge til rette for en raskere bosettingsprosess åpner regjeringen, i samråd med blant annet KS, for at IMDi kan endre etablerte rutiner på flere områder.

Regjeringen, i samarbeid med relevante direktorater og kommunesektoren, fortsetter arbeidet med å finne løsninger for hvordan kommunene kan bosette flere, og hvordan vi kan øke bosettingstempoet. Nær dialog og kommunikasjon med statsforvalterne og kommunesektoren er nødvendig, og forslag til praksisendringer i bosettingsordningen vil bli drøftet med KS og kommunesektoren.

Mottak og bosetting av mange flyktninger berører mange sektorer. For å ha gode planleggingstall, har vi bedt Beregningsgruppen for utlendingsforvaltningen (BGU) om å utarbeide scenario for ankomster og usikkerhetsspenn i 2022. Det er viktig at alle relevante aktører, inkludert kommunene, følger med på utviklingen for å ha et oppdatert og felles situasjonsbilde.

Jeg har tatt initiativ til ukentlig, digital dialog mellom regjeringen og kommuner, fylkeskommuner og statsforvaltere. Møtene er en viktig arena for gjensidig informasjonsutveksling og drøfting av utfordringer og tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1773

Innlevert 4. april 2022 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde

Besvart 8. april 2022 av forsvarsminister Odd Roger Enoksen

Spørsmål:

Mener statsråden det fortsatt er riktig å anskaffe nye stridsvogner til Forsvaret også etter å ha sett hvor sårbare stridsvogner virker å være mot droner og panservernraketter i Ukraina?

BEGRUNNELSE:

Forsvaret har i vinter testet de to forskjellige stridsvogns modellene som konkurrer om å bli valgt til ny stridsvogn for Forsvaret. Krigen i Ukraina har vist at bruken av panservernraketter og droner er svært effektive for bekjem-

pelse av stridsvogner. Dette reiser noen spørsmål rundt effekten av å anskaffe stridsvogner til Forsvaret, eller om det bør ses på andre plattformer eller systemer for å erstatte kapasiteten til de gamle stridsvognene vi har i dag.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 4. april 2022 med spørsmål fra stortings-representant Christian Tybring-Gjedde om statsråden mener det fortsatt er riktig å anskaffe nye stridsvogner til Forsvaret også etter å ha sett hvor sårbare stridsvogner virker å være mot droner og panservernraketter i Ukraina.

De siste ukene er det skrevet utallige artikler i både norsk og internasjonal presse om krigen i Ukraina og om de ulike våpensystemenes effektivitet. Det er imidlertid viktig å nyansere det inntrykket som gis fra krigsområdet i Ukraina.

Det er ikke vanskelig å finne argumentasjon både for og mot stridsvognen. Et fellestrekk synes likevel å være at de fleste er enige om at stridsvogner som sendes i kamp uten tilstrekkelig støtte av andre elementer som vi i den norske Hæren kaller et samvirkesystem, ikke har stor overlevelsessevne eller relevans. Årsaken til det er at mod-

erne krig føres mellom systemer i en stor struktur, og ikke mellom enkeltelementer. Dette gjelder for alle våpen-systemer, ikke bare stridsvognen. De har hver for seg sine styrker og svakheter, og er avhengig av å inngå i godt trente og helhetlige samvirkesystem for å virke effektivt.

Forsvaret opererer innen et fellesoperativt samvirkesystem der stridsvogner bare er ett av flere elementer. Det er når alle enkeltelementene arbeider sammen for en bedret situasjonsforståelse, og økt beskyttelse gjennom direkte støtte av artilleri og luftvern, at stridsvognene har stor relevans – også i fremtidens forsvar.

I en mekanisert landmaktstruktur utgjør stridsvognene hovedkampsystemet, og Stortinget har besluttet at Forsvaret skal tilføres nye stridsvogner fra 2025. Hensikten er at stridsvognene – sammen med Forsvarets øvrige kapasiteter – gjennom sin ildkraft, beskyttelse og mobilitet skal bidra til å gjennomføre effektive operasjoner for å forsvare Norge og allierte. Til dette formålet er moderne stridsvogner relevant for oss, på samme måte som for våre nære allierte og nordiske naboland. Dette gjør at vi kan samvirke effektivt både under trening, øving og i operasjoner. Oppsummert er det dermed lite som tilsier at anskaffelsen bør vurderes på nytt.

SPØRSMÅL NR. 1774

Innlevert 4. april 2022 av stortingsrepresentant Svein Harberg

Besvart 19. april 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hurdalsplattformen slår fast at regjeringen skal "legge til rette for storskala battericelleproduksjon i Norge". Næringsministeren har gjentatte ganger i forbindelse med etableringen av Morrow Batteries gitt løfter om oppfølging av dette. Så langt synes avstanden mellom lovnadene og konkret oppfølging svært stor. Pilotfabrikken skal bygges NÅ, og positive investorer forventer og avventer en konkret avklaring av statens bidrag NÅ!

Når vil statsråden konkret bekrefte at løftene vil bli fulgt opp, og i hvilken størrelsesorden?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen er det gitt flere lovnader som er grunnleggende viktig for oppbyggingen av et nytt kompetansemiljø rundt hele verdikjeden knyttet til batterier fra utvikling til produksjon og resirkulering:

- Legge til rette for storskala battericelleproduksjon i Norge, gjennom å sikre næringen rammebetingelser som i større grad er konkurransedyktige internasjonalt.

- Satse på industriell aktivitet i en komplett batteriverdikjede, inkludert råmaterialer, komponenter, utnyttelse, innsamling og resirkulering.

Utviklingen skjer fort. Morrow Batteries sitt utviklingsbygg knyttet opp mot kompetanse ved UiA er snart ferdig bygget, og i disse dager vil en starte byggingen av den nye pilotfabrikken. I den sammenheng haster det å få bekreftet regjeringens deltagelse med støtte og rammer for satsingen. Investorene er positive og klare til å bidra, men det er viktig for videre trygghet og fremdrift at statens bidrag avklares. Det er et viktig signal for videre satsing, og har vært tilsvarende i andre land der en slik satsing skjer.

Det haster derfor med et svar fra regjeringen på størrelsesorden og rammer for statens bidrag til Morrow.

Svar:

Regjeringen har store ambisjoner for et grønt industriløft, hvor formålet er å skape nye, grønne arbeidsplasser, øke fastlandsinvesteringene, øke eksporten utenom olje og gass og redusere klimagassutslippene. Batterier er ett av seks prioriterte innsatsområder i Grønt industriløft. Dette er med bakgrunn i at Norge anses å være godt posisjonert for å ta markedsandeler i flere deler av batteriverdikjeden, og at etterspørselen etter batterier ventes å øke kraftig i årene som kommer. Regjeringen arbeider for at gigabatterifabrikker skal etableres i Norge. Spiller vi kortene riktig, kan Norge bli en stor aktør internasjonalt innenfor batteriproduksjon.

Regjeringen vil i løpet av våren 2022 ferdigstille en nasjonal batteristrategi. Strategien vil konkretisere regjeringens ambisjoner og inneholde en operativ handlingsplan for realisering av det norske verdiskapingspotensialet i batteriverdikjeden på en miljømessig bærekraftig måte. Vi legger nå løpet som skal gjøre næringen i stand til å være internasjonalt konkurransedyktig. Et løp som i sum skal være kraftfullt nok til å tiltrekke privat kapital som må til for å etablere fabrikker i Norge. Det vil si å se på tilgangen til arealer, krafttilgang, bærekraftig mineraluttak, utdanning, markedstilgang, fasiliteter for demonstrasjon og utvikling av teknologi, statlig risikoavlastning

ifm. finansiering og kapitaltilgang. Alle virkemidlene i verktøykassen må spille på lag og trekke i samme retning.

Arbeidet med strategien bygger på et bredt kunnskapsgrunnlag. Vi har fått mange innspill i arbeidet og har løpende dialog med sentrale batteriaktører, inkludert Morrow. Vi arbeider konkret med hvordan staten kan møte batterinæringens behov for risikoavlastning sammen med relevante deler av virkemiddelapparatet. Vi har også et tett samarbeid med den Europeiske Batterialiansen fordi potensialet i denne næringen her hjemme henger sammen med Europas satsingsområder, og utfordringene er de samme. Vi arbeider med å få Norge inn i europeiske IPCEI initiativet på batterier, som gjør at vi vil ha flere virkemidler tilgjengelig. I tillegg er vi i ferd med å inngå et industrielt partnerskap med EU som vil komme den norske batteriindustrien spesielt til gode.

Morrow har store ambisjoner, og det er bra. Regjeringen ser positivt på de mange pågående prosjektene i batteriverdikjeden. Jeg er glad for at Morrow med partnere tidligere i år ble tildelt 100 millioner kroner i utviklingsstøtte fra staten. Det kommer forhåpentligvis godt med i det videre arbeidet.

Det haster med å få fart på omstillingen av norsk økonomi. Vi må gå fra ord til handling, fra planer til industribygging.

SPØRSMÅL NR. 1775

Innlevert 4. april 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 19. april 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvilke utredninger regjeringen har bestilt for å undersøke muligheten for å innføre et havneforbud for russiske fartøy, med unntak for blant annet Svalbard?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har ved flere anledninger vist til at Norges rolle på Svalbard gjør det krevende å innføre et havneforbud for russiske skip. Regjeringen bruker dette som et argument for å innføre et havneforbud. Spørsmålet er hvilke steg regjeringen har tatt for å vurdere om det går an å innføre et forbud med unntak for blant annet Svalbard.

Svar:

Norge har i hovedsak gjennomført alle sanksjoner mot Russland og Hviterussland, vedtatt av EU som følge av invasjonen av Ukraina. De siste hendelsene i Butsjua understreker behovet for at vi igangsetter ytterligere sanksjoner.

Den 8. april 2022 vedtok EU en ny sanksjonspakke mot Russland. Denne omfatter blant annet et forbud mot anløp av russiskflaggede fartøy i EU-havner. Regjeringen har hatt en klar linje gjennom hele krisen om at vi står sammen med EU og andre land for å sikre at sanksjonene treffer sterkt og effektivt. Vi tar sikte på å gjennomføre også EUs femte sanksjonspakke i norsk rett, og vurderer om det er nødvendig med tilpasninger for Norge.

I arbeidet med eventuelle tilpasninger er det flere forhold vi må ta hensyn til, blant annet Svalbardtraktaten.

Det er relevante departementer som utreder handlingsrommet og mulige konsekvenser av ulike sanksjoner.

SPØRSMÅL NR. 1776

Innlevert 4. april 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 7. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva gjør statsråden for å beskytte den sårbare gruppen av flyktninger som nå kommer fra Ukraina mot utnyttelse og kriminalitet?

BEGRUNNELSE:

Konflikten i Ukraina har medført en stor strøm av flyktninger gjennom Europa. Det er bred politisk enighet om at Norge skal ta sin del av ansvaret med å ta imot flyktningene fra Ukraina. Da hovedregelen i Ukraina nå er at menn under 60 år skal bidra i forsvaret av landet og ikke får forlate landet, består flyktningestrømmen hovedsakelig av kvinner og barn.

Flyktninger som har rømt fra et krigsherjet hjemland er mennesker som befinner seg i en sårbar situasjon. Når menneskemengden også i hovedsak består av kvinner og barn, må det være riktig å karakterisere dette som en særlig sårbar gruppe av mennesker.

I helgen ble det i mediene rapportert om en hendelse i Tromsø, hvor en mann er siktet for voldtekt og utnyttelse av en person under 18 år i en særlig sårbar livssituasjon. Fornærmede i saken er en ukrainsk flyktning som nylig har ankommet landet.

Det er på denne bakgrunn ønskelig å få vite hva statsråden gjør for å beskytte flyktningene som nå kommer til landet mot utnyttelse og kriminalitet.

Svar:

Flyktninger fra Ukraina skal ha det trygt i Norge mens de er her. Regjeringen vil gi ukrainerne en så normal hverdag som mulig. Barna skal gå i barnehage eller på skole, og vi vil legge til rette for at voksne så raskt som mulig kommer i arbeid eller annen aktivitet. Vi skal ta imot de som kommer hit med raushet og varme, og sørge for at de får en sikker hverdag i Norge. Regjeringen la nylig frem forslag til en rekke midlertidige tiltak som vil gjøre det mulig for kommunene å ta imot mange på kort tid og samtidig yte gode

nok tilbud. Tiltakene vil styrke flyktningenes situasjon og virke forebyggende mot at de utsettes for kriminalitet.

Det er bekymringer knyttet til ulike former for kriminalitet som migrasjonsstrømmen kan medføre. Både politiet og andre myndigheter og organisasjoner er godt kjent med at det finnes seksualforbrytere og menneskehandlere som vil søke å misbruke flyktninger. Politiets spesialistmiljøer mot menneskehandel og Kripas har sin oppmerksomhet rettet mot de aktuelle truslene. Politiet vil også styrke territorialkontrollen fremover. Denne intensiverte utlendingskontrollen vil kunne bidra til å hindre kriminelle i å utnytte sårbare personer og slå ned på ID-svindel som grunnlag for kriminelle handlinger.

Alle involverte myndigheter utvikler tiltak for å redusere risikoen, ikke minst i utformingen av gode informasjonstiltak og styrking av kompetansen i hjelptjenestene. Det er viktig å formidle til flyktningene at norsk politi står klare til å motta anmeldelser og etterforske straffbare handlinger som rammer dem, på samme måte som man gjør med landets borgere.

SPØRSMÅL NR. 1777**Innlevert 4. april 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 8. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvor lang kan samlet vente- og saksbehandlingstid for pass være, før statsråden mener at Norge krenker menneskerettighetene og med det bryter våre folkerettslige forpliktelser?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt tidligere spørsmål nr. 1655 om ventetid og saksbehandlingstid ved utstedelse av pass, samt statsrådets svar på spørsmålet. Som det fremgår av spørsmålet – med henvisning til medieoppslag – er det nå fem måneders ventetid for å time hos politiet for utstedelse av pass.

Det vises videre til Verdenserklæringen om menneskerettigheter og dens artikkel 13 som lyder:

«1. Enhver har rett til å bevege seg fritt og til fritt å velge oppholdssted innenfor en stats grenser.

2. Enhver har rett til å forlate et hvilket som helst land innfattet sitt eget og til å vende tilbake til sitt land»

Det å ha et gyldig reisedokument (Pass) er en nødvendig forutsetning for fri bevegelse på tvers av landegrenser.

Det er derfor ønskelig med statsrådets vurdering av hvor lang samlet vente- og saksbehandlingstid for utstedelse av pass kan være, før den innebærer en krenkelse av norske borgeres rett til å forlate landet etter nevnte artikkel 13 nr. 2.

Svar:

Det internasjonale vernet om menneskerettighetene, herunder retten til bevegelsesfrihet, berøres dersom pass nektes utstedt eller tilbakekalles. Derfor er også adgangen til å nekte eller tilbakekalle norske pass lovregulert i samsvar med de hensyn som etter folkeretten kan begrunne begrensninger i retten til å forlate landet.

Som jeg viste til i svaret 4. april 2022 på spørsmål nr. 1655 fra representanten Johnsen, synes jeg ikke det er akseptabelt med fem måneders ventetid for å få pass. Dette handler ikke om norske borgeres rett til å forlate landet, men om at tjenesten bør være tilpasset befolkningens praktiske behov. I svaret redegjorde jeg for bakgrunnen for situasjonen, og for de omfattende tiltakene som er satt i verk for å sikre raskere utstedelse.

SPØRSMÅL NR. 1778**Innlevert 4. april 2022 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde****Besvart 19. april 2022 av forsvarsminister Odd Roger Enoksen****Spørsmål:**

Planlegger Forsvaret å utlyse ny logistikkavtale på anbud, og vil WILNOR da ha anledning til å konkurrere om en ny avtale?

BEGRUNNELSE:

Den 20. mars falt avtalen med Wilnor om logistikkstøtte til Forsvaret bort. Forsvarssjefen uttaler i Aftenposten 24. mars at det dukket opp usikkerhet om avtalen med Wilnor ble inngått i strid med regelverket for offentlige anskaffelser. Dersom det nå skal lyses ut ny anbudsrunder, er

det viktig at alle relevante aktører får anledning til å delta i konkurransen.

Svar:

Forsvaret jobber med å etablere en eller flere avtaler for å dekke Forsvarets fremtidige behov for logistikkstøtte. Forsvaret er ansvarlig for at ny(e) avtale(r) inngås i tråd med regelverket for offentlig anskaffelser og anskaffelsesregelverket for forsvarssektoren, herunder valget av leverandør. Wilnor vil på lik linje med øvrige leverandører kunne konkurrere om ny(e) avtale(r).

SPØRSMÅL NR. 1779**Innlevert 4. april 2022 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 25. april 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å kunne endre vedtaket om innstramming av reglene for å kunne få, samt beholde individuell refusjon (blå resept) for CGRP-hemmere for migrenepasienter?

BEGRUNNELSE:

I Norge har omlag 22 prosent av befolkningen migrene. Det er 3 ganger så mange kvinner som menn. Det er derfor grunnlag for å kalle det en typisk kvinnesykdom. Kvinnene rammes også hardere, med flere komplikasjoner og blir oftere kroniske. Rundt 100.000 mennesker har diagnosen kronisk migrene. Dette er mennesker som opplever en hverdag med sterke smerter og andre livshemmende symptomer. En betydelig andel av disse er sykemeldte, på AAP, delvis eller helt uføre. Mange er underdiagnostiserte, eller har fått feil eller ingen behandling for sine migrenelidelser.

Endelig har det kommet medisiner som hjelper mange kroniske migrenepasienter, nemlig CGRP-hemmere. For mange betyr det at man får tilbake mye av sin livskvalitet uten smerter. Mange opplever betydelig bedring i sitt hodepinemønster, og mange har kunnet starte opp igjen med jobb, delta i større grad med familie, praktiske gjøremål, trening og sosialt liv. Altså en betydelig bedring av livskvalitet.

Fra 01.04.2022 ble det en endring i reglene for å kunne få- og beholde refusjon for CGRP-hemmere. I forslaget lå det i praksis at alle etter 1,5 år og etter 3 år blir tvunget til å ta en 3-måneders pause for å vise tilbakefall av de hyppige migreaneanfallene, og bevise at man fortsatt fyller kriteriene for kronisitet. Etter mange klager de siste dagene fra pasienter, arbeidsgivere og pasientforbundet Hodepine Norge, har man i siste liten åpnet for at behandlingspausen kan avbrytes under visse forutsetninger for de aller sykeste. For disse pasientene, som endelig har funnet en god behandling for sin sykdom, oppleves dette som rigid og svært dramatisk og traumatiserende.

Mange opplever at staten her er redd for å overbehandle en gruppe pasienter, som kanskje har blitt svært syke fordi de har blitt underbehandlet hele livet. Pasientene tvinges ut fra gode dager, ut av jobb og et sosialt liv- og tilbake i et mørkt soverom med sterke smerter. Dette fordi staten må teste ut at medisinen virker. La dette være opp til den enkelte legespesialisten som behandler pasienten å avgjøre når det er på sin plass å forsøke en behandlingspause.

Det må være lov å spørre seg om det samme hadde skjedd med andre helsefremmende medisiner, som ikke omhandler en typisk kvinnesykdom.

Svar:

Beslutninger om offentlig finansiering av nye legemidler må være forutsigbare og basert på faglige kriterier. Det er definert tydelige kriterier som skal sikre at alle legemidler og pasientgrupper behandles likt. Kriteriene er ressursbruk, nytte og alvorlighet, jf. Prioriteringsmeldingen som er behandlet av Stortinget. På den måten sikrer vi at de pasientene som har behov og effekt av behandlingen får tilgang til legemidlene som det offentlige finansierer. Beslutning om legemidler skal kunne inngå i blåreseptordningen er basert på en metodevurdering utført av Legemiddelverket. I en metodevurdering vurderes det om ressursbruken ved å ta i bruk et legemiddel står i rimelig forhold til nytten, hensyntatt tilstandens alvorlighet. Legemiddelverket kan fastsette refusjonsvilkår som bidrar til at kriteriene oppfylles. Dette gjøres innen flere områder, også for CGRP-hemmere. De oppdaterte vilkårene er i stor grad presisering av forutsetningene som lå til grunn for metodevurderingene.

Legemiddelverket har gjort en grundig gjennomgang av dagens refusjonsvilkår for CGRP-hemmere, herunder sammenlignet med gjeldende refusjonsvilkår i Sverige og Danmark. Fire nevrologer med bred erfaring innen forebygging av migrene, og med representasjon fra ulike deler av landet, har bidratt med innspill til arbeidet. De nye vilkårene samsvarer i stor grad med gjeldende praksis i Danmark innen samme område.

Migrene er en sykdom hvor sykdomsbyrden og behovet for behandling kan endres over tid. Hensikten med behandlingspausen representanten viser til er å undersøke om pasienten fortsatt har så alvorlig kronisk migrene at hun eller han har rett på individuell stønad til CGRP-hemmer. Det er avgjørende at pausen er av en viss varighet for å kunne vurdere pasientenes effekt av behandlingen. Ettersom CGRP-hemmerne har en halveringstid på rundt fire uker, tar det lang tid før effekten av disse legemidlene går ut av kroppen. En for kort behandlingspause kan innebære at pasienten fortsatt har effekt av behandlingen, og derfor risikerer å ikke oppfylle vilkårene for videre refusjon.

Dersom særskilte og tungtveiende individuelle medisinske vurderinger tilsier det, er det rom for at behan-

dlingspausen kan avsluttes tidligere. En slik vurdering må gjøres for den enkelte pasient av behandlende nevrolog.

Folketrygdens utgifter til CGRP-hemmere ble oppjustert i Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), og det ble lagt inn en forutsetning ved budsjettvedtaket om at Statens legemiddelverk skulle vurdere refusjonsvilkår og tiltak

som kan gi bedre etterlevelse av disse. De nye refusjonsvilkårene er en oppfølging av Stortingets budsjettvedtak.

Tydligere kriterier skal sikre at stønad til behandling med CGRP-hemmere ikke gis på bekostning av behandling for andre pasienter med større medisinske behov.

SPØRSMÅL NR. 1780

Innlevert 4. april 2022 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 20. april 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem en samlet oversikt over bidrag fra henholdsvis Tine, Q-Meieriene, Synnøve Finden og Rørosmeieriet til prisutjevningsordningen for melk i perioden 2006-2021, samt en oversikt over bidrag de samme selskapene har fått utbetalt pr selskap gjennom de ulike elementene (innfrakt, produktstøtte eks. ost, smør mm.) i PU i samme tidsperiode?

BEGRUNNELSE:

I det politiske ordskiftet fremstår det stadig oftere som om de små utfordrerne til Tine i meierisektoren er store netto mottakere av støtte gjennom prisutjevningsordningen for melk. For Høyre er det viktig at debatten baseres på fakta, og med forbrukernes beste i sentrum.

Høyre er bekymrede for at det er i ferd med å tas politiske grep som reelt sett svekker konkurransen i sektoren. Verken norske bønder eller norske forbrukere er tjent med at vi igjen får monopollignende tilstander i norsk meierisektor. Det kan være en fordel for debatten om vi alle tar utgangspunkt i samme faktagrunnlag. For eksempel en oversiktlig rangering av hvilke selskaper som har størst netto bidrag til PU.

Svar:

Jeg deler fullt og helt representantens syn på at det er en fordel at debatten rundt denne viktige ordningen for norske melkeprodusenter er basert på samme faktagrunnlag. Jeg finner det derfor påkrevet med en gjennomgang av hva prisutjevningsordningen faktisk er, og hvilke mål den er utformet for å oppfylle.

Prisutjevningsordningens funksjon bygger på at melk til konsum som drikkemelk har en høyere verdi i markedet enn melk som benyttes til produksjon av for eksem-

pel ost eller tørrmelk. Denne sammenhengen benyttes i prisutjevningsordningen ved at melk til enkelte melkeanvendelser ilegges avgift, som for eksempel drikkemelk, mens andre melkeanvendelser får tilskudd, som for eksempel modnet ost og tørrmelk. Tilsvarende ilegges enkelte biproduktanvendelser avgift, som for eksempel fløte til kremfløte, mens andre biproduktanvendelser får tilskudd, som fløte til smør. Prisutjevningsordningen er selvfinansierende slik at summen av alle avgifter må gå opp med alle tilskudd.

Prisutjevningen for melk, og prisdifferensieringen som skjer i ordningen, bidrar til at samlet prisuttak for melk kan være høyere enn uten ordningen. Denne effekten er viktig for å kunne ta ut avtalt målpris på melk. I tillegg bidrar utjevningen til at melkeprodusentene oppnår samme pris for melk uavhengig av anvendelse og til muligheten for å ha lik pris over hele landet.

Videre betales det mer inn i avgift på f.eks. drikkemelk enn det gis tilskudd for melkeanvendelse til ost mv. Overskuddet som hentes inn ved avgiftene benyttes til å finansiere følgende tiltak:

- Innfrakt av melk fra produsent
- Ordningen er aktørnøytral. Innfrakttilskuddet er viktig for å opprettholde melkeproduksjon i hele landet.
- Distribusjon av melk til Nord-Norge
- Ordningen er aktørnøytral.
- Distribusjon av skolemilk
- Ordningen er aktørnøytral.
- Konkurransfremmende tiltak
- Tre ulike tiltak som gis til konkurrenter av Tine SA
- Generell korleksjon: For melk som benyttes av andre enn Tine til alt annet enn tørrmelk og kaseinpulver og til produkter som eksporteres reduseres avgiften eller tilskuddet økes med 27 øre per liter.
- Spesiell kapitalgodtgjørelse: For melk som leveres direkte fra melkeprodusent til andre meieriaktører

enn Tine (per nå kun Q-meieriene) ytes et tilskudd tilsvarende gjennomsnitt av Tines etterbetaling siste tre år pluss fem øre.

- **Distribusjonstilskudd:** Det kan ytes tilskudd til meieriselskap som har vesentlig høyere distribusjonskostnader enn Tine.

Som vist foran, er virkemidlene i prisutjevningsordningen, med unntak av de konkurransefremmende tilskuddene, aktørnøytrale. I hvilken grad enkeltaktører betaler inn eller mottar tilskudd fra de aktørnøytrale ordningene avhenger kun av hvilke produkter de har valgt å produsere og hvilke geografiske avstander de har til sine leverandører. Det blir derfor ikke meningsfullt å snakke om hvilke meieriaktører som er netto bidragsyter eller netto mottaker for de aktørnøytrale ordningene prisutjevningssordningen.

Vedlagt følger statistikk for prisutjevningsordningen fra 2006 til 2020 som jeg har fått oversendt fra Landbruksdirektoratet.

Tallene er splittet for Tine, Q-Meieriene, Synnøve Finden og Rørosmeieriet:

- Samlet innbetalt avgift (sum alle pris- og biproduktgrupper med avgift)

- Samlet utbetalt tilskudd anvendelser (sum alle pris- og biproduktgrupper med tilskudd)

- Sum utbetalt til innfrakt

- Sum utbetalt til konkurransefremmende tilskudd (sum alle tilskudd)

Ev. andre tilskudd er også tatt med, for å få riktig netto avgift/tilskudd per aktør. Tallene for 2021 er ikke klare per i dag.

Jeg håper den vedlagte statistikken bidrar til en opplyst debatt.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2021-2022/dok15-202122-1780-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 1781

Innlevert 5. april 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 20. april 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Vil finansministeren umiddelbart sørge for å bedre rammevilkårene til norsk landbruk, både når det gjelder reduserte skatter/avgifter og økt tilskudd eller vil ministeren bare fortsette å sitte på gjerde og formidle tom retorikk og vente på landbruksoppjøret?

BEGRUNNELSE:

Landbruket har i det siste blitt påført enormt store kostnader. Det er flere årsaker til det, men flere av innsatsfaktorene som strøm, drivstoff, gjødsel m.m. har hatt en unormalt stor prisøkning. Jeg får veldig mange henvendelser fra bønder fra hele Innlandet som har store problemer og virkelig er frustrert og bekymret.

Noen tilfeldige eksempler er bønder som har betalt hele 8 000 kr for å fylle opp tanken på traktoren med såkalt avgiftsfri diesel. Totalkostnadene for å produsere melk har alt økt med en krone og vil fortsette å øke til et par kroner, storfekjøtt opp hele 30 kr kiloen etc. etc. Enkelt forklart så øker utgiftene vesentlig mer enn inntektene. Det er så alvorlig at det rett og slett ikke lønner seg å produsere mat, slik at flere bønder vurderer å legge ned eller rett og slett har besluttet å legge ned hele gårdsdriften.

Norske bønder trenger bedre rammevilkår nå. Det landbruket trenger er lavere skatter/avgifter og økt støtte. Det er spesielt viktig med økt gjødselstøtte. Det er for seint å vente på jordbruksoppjøret. Bøndene trenger handling, nå. Det er allerede seint. Den manglende handlekraften vi nå opplever fra Sp så vi også i hele fjor høst og i vinter da det norsk folk slet med skyhøye strømpriser. Det tok unødvendig lang tid før regjeringen endelig kom med en strømpakke, en strømpakke som for øvrig var alt for dårlig. Norsk landbruk har ikke tid til å vente på at regjeringen nå skal bruke like lang tid som de brukte på å få på plass den beskjedne strømtøtten. Om Sp styrte landbruks og finansdepartementet ikke sørger for bedre rammevilkår nå umiddelbart, så vil jordbruksoppjøret bli et jordbruksopprør.

Dersom det er vilje, så er det mulig å handle. Det viste Frp sin landbruksminister, da det var tørke sommeren 2018. Det at Sp nå sitter og blokkerer for bedre rammevilkår til norsk landbruk blir like surrealistisk som om Frp skulle blokkert for å bygge nye trygge, sikre og fremtidsrette 4-felt motorveier.

Svar:

Jordbruket står i dag i en svært krevende situasjon med kraftig økende kostnader på viktige innsatsfaktorer i produksjonen, som strøm, drivstoff og mineralgjødsel. Usikkerheten rundt krigen i Ukraina og de forstyrrelser dette skaper i de internasjonale markedene medfører ytterligere kostnader.

Regjeringen har absolutt ikke sittet på gjerdet etter at den tok over etter regjeringen Solberg. Vi har derimot vist handlekraft i en periode som har vært svært utfordrende for mange sektorer. Da regjeringen Støre overtok, var noe av det første vi gjorde å innfri fullt ut jordbrukets krav i tilleggsforhandlingene i oktober, og vi bevilget 754 mill. kroner til jordbruket. I tillegg bevilget regjeringen 200 mill. kroner, som særlig skulle prioriteres investeringsstøtte til små og mellomstore melkebruk. Regjeringen har også innført en strømstøtteordning for primærprodusenter i jordbruket og veksthusnæringen. Nylig ble regjeringen

enig med SV om en videreføring av strømstøtteordningene til og med mars 2023. Staten og jordbrukets organisasjoner har i en tilleggsprotokoll også åpnet for en økning i planlagt gjennomsnittlig engrospris, noe som gjorde det mulig å øke produsentenes inntekter på kjøttprodukter.

Regjeringen vil sikre landbruk over hele landet, økt verdiskaping og lønnsomhet i bruk av jordbruksarealene. Dette skal vi blant annet gjøre gjennom de årlige jordbruksforhandlingene. Jordbruksoppgjøret er en viktig arena for å gjennomgå, og enes om virkemidlene og rammebetingelsene for jordbruksnæringen sammen med jordbruksorganisasjonene. Jeg ser frem til årets forhandlinger. Budsjettnemnda for jordbruket vil legge fram grunnlagsmaterialet til forhandlingene rett etter påske. Jordbruket vil etter planen legge fram sitt krav 27. april, mens statens tilbud vil bli lagt fram 4. mai. Frist for forhandlingene er på vanlig måte 16. mai.

SPØRSMÅL NR. 1782

Innlevert 5. april 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 7. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vurderer regjeringen å utvide den kollektive beskyttelsen gitt til ukrainske borgere til å også omfatte tredjelandsborgere som er bosatt og har opphold i Ukraina?

BEGRUNNELSE:

I Ukraina, som i de fleste land, bor det mennesker som ikke er statsborgere, men som har opphold der. Det kan være utenlandske studenter, arbeidstakere eller folk som rett og slett har flyttet dit for å leve, stifte familie og bo. Tredjelands statsborgere fra utenfor EU/EØS/Schengen med opphold i Ukraina er like mye flyktninger fra Russlands folkerettsstridige og grusomme krig, men det finnes ikke noen klar løsning for dem som flyktninger, slik som vi nå har på plass for ukrainske borgere. Den kollektive beskyttelsen som ble innført i Norge gjelder kun for ukrainske borgere, ikke for de som har hatt oppholdstillatelse i Ukraina.

Europakommisjonen skriver på sine nettsider:

«If you were permanently residing in Ukraine, and you left the country to escape war from 24 February 2022, you may be entitled to temporary protection in any EU country. Temporary

protection will last for at least one year, this may be extended depending on the situation in Ukraine. Rights under the Temporary Protection Directive include a residence permit, access to the labour market and housing, medical assistance, and access to education for children».

Svar:

Ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse for personer fordrevet fra Ukraina omfatter i dag også tredjelandsborgere og statsløse som har fått internasjonal eller tilsvarende nasjonal beskyttelse i Ukraina, samt deres nære familiemedlemmer.

Tredjelandsborgere og statsløse som ikke omfattes av ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse kan også søke asyl i Norge. En slik søknad vil bli vurdert på individuelt grunnlag med tanke på ordinær asylstatus. I vurderingen vil søkerens beskyttelsesbehov også vurderes opp mot søkerens opprinnelsesland. Dersom søkeren kan returnere trygt til sitt opprinnelsesland, vil søknaden som utgangspunkt bli avslått. Selv om EU åpner for at tredjelandsborgere med oppholdstillatelse i Ukraina kan få midlertidig oppholdstillatelse, er det også etter EUs ordning et vilkår om at tredjelandsborgeren ikke trygt kan

returnere til sitt hjemland. Det er derfor i realiteten de samme vurderinger som gjøres i EU som i Norge.

Det er på denne bakgrunn ingen planer om å utvide ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse til nye

grupper av tredjelandsborgere. I den krevende situasjonen vi nå står i, med masseankomster av asylsøkere fra Ukraina, bør de særordninger som etableres forbeholdes personer som ikke har noe trygt hjemland å reise til.

SPØRSMÅL NR. 1783

Innlevert 5. april 2022 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 21. april 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Ved forrige vurderingsrunde ble fargene satt tidlig i februar 2020. Nå er vi kommet til april. Trafikklyssystemet skulle gjøre det mer forutsigbart for oppdretterne, og samtidig sikre villaksens overlevelse. Oppdrettsselskapene skal snart sette vårfisken i sjøen, men har ennå ikke fått beskjed om de kan øke, fryse eller ta ned produksjonen.

Hva er årsaken til at ministeren ikke har presentert trafikklysfargene for 2022-2023?

BEGRUNNELSE:

Styringsgruppa for trafikklyssystemet offentliggjorde sin rapport med vurdering av lakseluspåvirkning på ville laksefisk den 12. november i fjor. Det er denne vurderingen som Nærings- og fiskeridepartementet skal bruke for å bestemme trafikklysfargene for toårsperioden 2022-2023. Anbefalingen fra Styringsgruppa er relativt enkel å forholde seg til. 10 av 13 produksjonsområder har lik påvirkningsgrad i 2020 og 2021, og dermed gir fargen seg selv i disse sonene. PO2, 4 og 5 har forskjellig påvirkning i de to grunnlagsårene. I disse tre områdene har ministeren imidlertid hele 6 år med vurderingsgrunnlag å støtte seg på, og påvirkningen er regelmessig moderat eller høy i alle tre områdene. Det bør derfor være enkelt å beslutte at disse områdene ikke tåler vekst.

Svar:

Trafikklyssystemet er et system i kontinuerlig utvikling. Det innebærer også at det gjøres prosessuelle endringer med sikte på å forbedre systemet. I 2021 organiserte Forskningsrådet en evaluering av det faglige grunnlaget for lakselusindikatoren. En foreløpig rapport fra evalueringsskomiteen forelå 1. juli 2021 og den endelige rapporten ble oversendt rett før jul.

Prosessen knyttet til de faglige rådene i 2021 ble endret etter ønske fra næringsaktørene, og for å følge opp

den foreløpige rapporten fra evalueringskomiteen. Økt åpenhet om ekspertenes vurderinger og mulighet til å komme med innspill på disse vurderingene, skal bidra til økt forutsigbarhet i systemet. Nærings- og fiskeridepartementet publiserte derfor ekspertgruppens rapport for 2021 og styringsgruppens råd kort tid etter at de var mottatt. Styringsgruppen inviterte deretter til dialogmøte om rapporten med mulighet til skriftlige innspill til Styringsgruppen i etterkant av møtet. Dialogmøtet hadde bred deltakelse fra forskningsmiljøer, næringen, interesseorganisasjoner og forvaltning, og det kom flere skriftlige innspill. Innspillene med styringsgruppens vurderinger ble mottatt i departementet 6. januar. I tillegg ble det sendt inn innspill direkte til departementet. Grunnlaget for beslutning forelå dermed 2 måneder senere enn tidligere år. Dette påvirker naturligvis også tidspunktet for når beslutningen blir tatt.

Som representanten skriver, vil fargeleggingen av de områdene som har lik vurdering i 2020 og 2021 være gitt. Oppdretterne i disse produksjonsområdene har dermed visst hvilken farge deres område vil få siden rapporten ble publisert. Når beslutningen tas formelt har disse aktørene hatt god tid på å vurdere om, og i hvor stor grad, de ønsker å søke om vekst på eksisterende konsesjoner eller legge inn bud i en auksjon. I mellomtiden har også regelverket knyttet til kapasitetsjusteringen vært på høring, og auksjonsforskriften høres nå. For auksjonsregelverket er høringsfristen satt til 5. mai.

For aktørene i de tre områdene der ekspertenes vurdering ikke er lik i 2020 og 2021, er situasjonen annerledes. Det følger av Meld. St. 16 (2014-2015) at departementet i disse områdene skal gjøre grundigere vurderinger av den samlede miljøtilstanden. I en helhetsvurdering er det også naturlig at det ses hen til samfunnsøkonomiske konsekvenser av ulike valg. Videre vil momenter som er trukket fram i innspillene mottatt etter dialogmøtet også vurderes.

En beslutning om fargelegging er av stor betydning for havbruksnæringen, men også for villaksen. Det er derfor en beslutning man ikke skal ta lett på, og det er heller ingen enkel beslutning. En ting er om et område tåler vekst, en annen vurdering er om produksjonskapasiteten i et område faktisk må reduseres. Rettsprosessen mellom staten og oppdretterne i produksjonsområde 4 i etterkant av nedjusteringen i 2020 illustrerer tydelig at ikke alle deler representantens syn på at fargevalget er opplagt. Det er

derfor viktig for meg at vurderingene som gjøres er grundige. Slike grundige vurderinger vil nødvendigvis ta noe tid, men vil samtidig skape et best mulig beslutningsgrunnlag for fargeleggingen. Det er også viktig for forutsigbarheten for systemet på lang sikt. Jeg minner også om at i de områdene der det eventuelt blir besluttet at kapasiteten skal nedjusteres (rødt lys), vil aktørene få 6 måneder på seg på å iverksette dette.

SPØRSMÅL NR. 1784

Innlevert 5. april 2022 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 19. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva er årsaken til at det likevel ikke blir hentet ukrainske flyktninger fra Moldova i uke 14, og når forventer statsråden at de første ankommer Norge?

BEGRUNNELSE:

Krigen i Ukraina har ført til den største flyktningstrømmen i Europa siden andre verdenskrig. Særlig Ukrainas naboland har mottatt svært mange flyktninger på kort tid. Det er svært utfordrende for land som for eksempel Moldova. Norge mottok en anmodning fra Moldova om bistand med å ta imot flyktninger allerede 28. februar. Regjeringen brukte nesten tre uker på å svare på anmodningen. Det ble den 17. mars fattet beslutning om at Norge skal hente 2500 flyktninger fra Moldova. Denne beslutningen støtter Høyre.

Det registreres likevel at regjeringen bruker lang tid på å hente disse flyktningene. Den 4. april bekreftet UDI til NRK at det heller ikke vil hentes flyktninger fra Moldova i uke 14. Dette til tross for at statsråden selv sendte ut en pressemelding om at de første flyktningene kunne komme i nettopp uke 14. Samtidig har andre europeiske land lyktes med å hente flyktninger fra Moldova. Det er uklart hvorfor regjeringen bruker lang tid på å hjelpe, og det må stilles spørsmål ved om nødvendige rutiner, beredskap og systemer er på plass. Statsråden var i innenriksministermøte i EU, og etterlyste der fortgang fra EU for å bidra til uttak. Det er vanskelig å se hvorfor statsråden etterlyser handling fra EU når andre EU-land lykkes med uttak. Det bes om en vurdering av om Norge stiller krav som vanskeliggjør uttak sammenlignet med de land som

for lengst er i gang med å avlaste Moldova og transporterer ut mennesker på flukt.

Svar:

Regjeringen har tilbudt overføring av 2500 ukrainske flyktninger fra Moldova til Norge. Dette er på linje med de bidragene Tyskland og Frankrike tilbyr. I tillegg har regjeringen gjennom EUs ordning for sivil beredskap (UCPM) meldt inn at vi kan evakuere inntil 550 ukrainere med behov for sykehusbehandling og deres pårørende. Med familie vil dette bety evakuering av inntil 2750 personer.

Ifølge UNHCR og Moldovas myndigheter ønsker mange av flyktningene som nå oppholder seg i Moldova å bli værende der for å kunne vende raskt hjem når krigen tar slutt. Prosessen med identifisering og overføring vil derfor være mer tidkrevende enn forventet. Det arbeides nå med å gi nødvendig informasjon og legge til rette for overføringer i tett samarbeid med EU og internasjonale organisasjoner.

Norge har hittil evakuert i overkant av 30 ukrainere med behov for sykehusbehandling og deres pårørende (pr. 7. april 2022) gjennom UCPM-mekanismen.

Prosessen med å overføre øvrige flyktninger vil skje innenfor rammen av EUs solidaritetsplattform og i tråd med felleseuropeiske prosedyrer. Norske myndigheter jobber nå med en raskest mulig overføring fra Moldova til Norge. Vi må sikre en forsvarlig prosess, slik at vi når de mest sårbare og har god kontroll på hvem som kommer til landet vårt. Det vil likevel trolig ta noe tid før de første flyktningene ankommer Norge.

SPØRSMÅL NR. 1785**Innlevert 5. april 2022 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 8. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Har regjeringen mottatt anmodning om bistand til å ta imot flyktninger fra andre land enn Moldova, og hvilken beredskap har regjeringen for å håndtere eventuelle anmodninger?

BEGRUNNELSE:

Krigen i Ukraina har ført til at over 4 millioner mennesker har lagt på flukt ut fra Ukraina. Ukrainas naboland har på kort tid mottatt svært mange flyktninger. Det rapporteres fra flere byer og land om utfordringer med å håndtere flyktningstrømmen. Regjeringen må være forberedt på at det kan komme anmodninger fra andre. Da regjeringen mottok anmodning om bistand fra Moldova tok det flere uker før regjeringen svarte på anmodningen. Per dags dato har ingen flyktninger blitt relokalisert fra Moldova, godt over en måned etter anmodningen først kom. Det er uklart om regjering har nødvendig beredskap for å håndtere anmodninger på kort varsel. Det er viktig å kunne vurdere anmodninger raskt, og må sørges for at planverket for samsvarer med krav og forventninger i resten av mottaksapparatet. Det vises i denne anledning til at UDIs eget anslag på 35 000 asylsøkere i 2022, som også samsvarer med antallet IMDi har anmodet kommunene å bosette. Tallet 35 000 er imidlertid basert på antall flyktninger som vil komme seg til Norge på egenhånd, eventuelt overføringer av flyktninger fra naboland vil komme i tillegg.

Svar:

Norge har ikke mottatt anmodning om bistand til å ta imot flyktninger fra andre land enn Moldova. Regjeringen har tilbudt overføring av 2500 ukrainske flyktninger fra Moldova til Norge. I tillegg har regjeringen gjennom EUs ordning for sivil beredskap (UCPM) meldt inn at vi kan evakuere inntil 550 ukrainere med behov for sykehusbehandling og deres pårørende. Med familie vil dette bety evakuering av inntil 2750 personer. Norge har hittil evakuert i overkant av 30 ukrainere med behov for sykehusbehandling og deres pårørende (per 7. april 2022).

I proposisjon 78 S (2021-2022) fremlagt 1. april 2022 la regjeringen frem forslag til økonomiske tiltak som følge av krigen i Ukraina på til sammen 14,4 mrd. kroner. I forslaget, som er til behandling i Stortinget, ber regjeringen om overskridelsesfullmakt for å kunne overføre flere personer som er fordrevet fra Ukraina til Norge enn det vi hittil har tilbudt. Fullmakten er begrenset opp til 2 mrd. kroner.

Prosesen med å overføre flyktninger vil skje innenfor rammen av EUs solidaritetsplattform og i tråd med felleseuropeiske prosedyrer. Norske myndigheter jobber nå med en raskest mulig overføring fra Moldova til Norge. Samtidig må vi sikre en forsvarlig prosess, slik at vi når de mest sårbare og har god kontroll på hvem som kommer til landet vårt. Det vil likevel trolig ta noe tid før de første flyktningene ankommer Norge.

SPØRSMÅL NR. 1786**Innlevert 5. april 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg****Besvart 26. april 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Etter fremleggelsen av den siste IPCC-rapporten mandag 4. april ble statsråden sitert på følgende i et intervju med VG: "Jeg mener det er helt avgjørende viktig at vi går fra fossilt til fornybart energisystem. Men det skjer ikke ved at alle land som produserer olje, slutter med det over nat-

ten". Jeg antar at det her vises til noen som faktisk innehar det standpunktet.

Kan statsråden gi eksempel på en norsk organisasjon eller politisk parti som har uttalt eller mener at olje- eller gassproduksjonen skal stenges over natten?

Svar:

Mitt svar omhandlet energitransisjonen verden skal gjennom, som må medføre omfattende og raske utslippskutt, samtidig som vi ivaretar forutsigbar tilgang til energi til forbrukerne. Jeg kjenner ikke til politiske partier eller organisasjoner i Norge som mener at all olje- og gassproduksjon skal stenges over natten, og har da heller ikke uttalt meg om hva andre måtte mene. Mitt poeng ved framleggelsen av IPCC-rapporten var dette: Verden må klare å erstatte fossil og utslippsbærende energi med fornybar og utslippsfri energi, og denne omstillingen av energisystemet er en av de aller største snuoperasjonene verden har stått ovenfor. Å erstatte fossil med fornybar energi krever en kombinasjon av svært mange ulike tiltak i hele verdikjeden: det må produseres langt mer fornybar energi, som så må kunne distribueres dit den behøves. Ulike kilder og mellomagring må til for å sikre stabil tilgang når kraftkildene i stor grad blir uregulerbare hver for seg. Dette krever igjen tilgang til areal. Fornybar energi er arealkrevende, og her må man avstemme arealbruken bl.a. mot viktige naturhensyn og andre verneverdier. Videre må vi kunne bruke fornybar energi i alle samfunnssektorer – dvs. i alle deler av transportsektoren, i industri, i bygg og anlegg, i landbruk, fiskeri, osv. Dette krever både teknologiutvikling og store investeringer. Land som har basert oppvarming og industri på naturgass vil f.eks. behøve betydelig ny infrastrukturbygging før denne kan erstattes av ren kraft, da dagens strømmnett i disse landene liten grad er klar for en så mye høyere belastning. I transport kreves videreutvikling av både batteriteknologi, hydrogen og ammoniakk-løsninger om vi skal lykkes, og det gjelder ikke bare selve kjøretøyene, fartøyene og flyene men også hele produksjons- og distribusjonssystemet som skal gjøre dette mulig, langs veier, i havner og på fly-

plasser. Industrien vil også krev mer kraft når fossile energikilder og fossile reduksjonsmidler skal erstattes også i de industrielle prosessene.

For det tredje må vi evne å bruke energi mer effektivt gjennom omfattende tiltak for energieffektivisering. En så stor omstilling av økonomien er like krevende som den er nødvendig, og den er ikke gjort over natten. Det er helt avgjørende at vi tar innover oss størrelsen på den utfordringen vi står overfor her.

Jeg tror ikke løsningen på dette er en styrt, rask avvikling av petroleumssektoren i Norge isolert sett, hverken gjennom produksjonskutt eller umiddelbar letestans. Norge bør i stedet ta på seg et viktig medansvar for den brede energitransisjonen i det markedet vi er en integrert del av, og som er mottaker av det meste av norsk kraft-, olje- og gasseksport. Etterspørselen etter fossil energi som må reduseres gjennom at man gjør andre energiløsninger tilgjengelige, promoterer dem, og priser utslipp høyt nok til at det lønner seg å gå over til utslippsfrie løsninger. Derfor fører også regjeringen en klimapolitikk som skal bidra til å redusere etterspørselen etter fossil energi både hjemme og ute. Energipolitikken skal legge til rette for nye næringer og et grønt industriløft for blant annet havvind, hydrogen, batteriprodukter, bærekraftig utvinning av mineraler, og CO2-håndtering.

Kompetansen fra blant annet olje- og gassnæringen er i denne sammenheng viktig. Dette mener vi bør gjøres samtidig som vi fortsetter å produsere olje og gass til et marked som på kort sikt er helt avhengig av fossil energi, ikke minst utløst av ønsket om å fase ut bruken av russisk gass og olje i Europa. Dette bør vi samtidig gjøre vel vitende om at denne etterspørselen både vil og bør gå ned på litt lengre sikt, ettersom Europa nå setter ytterligere fart på omstillingen til nye energiformer.

SPØRSMÅL NR. 1787

Innlevert 5. april 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 19. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden politisk følge opp Riksadvokatens rapporter som konkluderer med systematiske lovbrudd over tid fra politiets side i mindre narkotikasaker?

BEGRUNNELSE:

I et rundskriv i 2021 konkluderte Riksadvokaten at politiet ikke har hatt hjemmel for ransakelsespraksis i mindre narkotikasaker. I en ny rapport fra februar 2022 konkluderer Riksadvokaten med at den ulovlige maktbruken har vært systematisk fra politiets side. I etterkant av disse nedslående rapportene har det blitt rettet mye kritikk mot

Politidirektøren og håndteringen av både rapportene fra Riksadvokaten og et manglende oppgjør med egen etat. En del kritikk har også rettet seg mot det nære forholdet mellom politiet og Norsk Narkotikapolitiforening (NNPF), samt mot Politidirektøren sine egne uttalelser på det ruspolitiske feltet.

Det må et omfattende opprydningsarbeid innad i politiet til for å gjenreise og styrke politiets tillit i befolkningen, særlig når det kommer til rusrelaterte saker. Til nå har Justisdepartementet vært stille og unnlatt å kommentere saken.

Det er bra at Politidirektoratet selv sier at de har implementert tiltak og har satt i gang oppvasken, men det er fremdeles om hvordan Riksadvokatens rapporter skal følges opp.

Svar:

Jeg redegjorde for hvordan saken følges opp i Stortingets spørretime 6. april. Regjeringen tar denne saken på høyeste alvor. Feilene som er avdekket i riksadvokatens rapport er alvorlige. Tvangsmiddelbruk er blant statens mest inngripende tiltak overfor enkeltindividet, og nettopp derfor er feil og avvik på dette området alvorlig.

Rapporten inneholder anbefalinger og tiltak som skal sørge for at slike feil unngås for fremtiden. Riksadvokaten og Politidirektoratet har, som jeg redegjorde for, begge ansvar for at nødvendige tiltak gjennomføres. Jeg har forsikret meg om at både politidirektøren og riksadvokaten tar saken på største alvor. Mitt inntrykk er at de to etatene samarbeider godt om tiltakene.

Jeg viser for øvrig til utfyllende svar avgitt fra Stortingets talerstol 6. april om samme tema.

SPØRSMÅL NR. 1788

Innlevert 5. april 2022 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle

Besvart 21. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Kan statsråden definere hvilke arbeidsgrupper som faller innenfor det hun mener er «Oslo-eliten», hvilke fagfolk som defineres som «ekspertes», om dette kun gjelder dem som jobber innenfor justissektoren, eller om dette er en linje regjeringen ser for seg å følge i alle departementer?

BEGRUNNELSE:

Denne uken gikk justisministeren ut i VG med budskap om at hun ikke ønsket å lytte til fagfolkene innenfor justissektoren, men heller «vanlige folk», eller folk «med andre meninger, som sitter utenfor Oslo». Videre uttaler statsråden at hun ikke kan ta hensyn til det fagmiljøene «bringer til torgs». Det er noe uklart om Høyesterett, Domstolsadministrasjonen, statsadvokater, Dommerforeningen, Barneombudet, Økokrim og Stine Sofies Stiftelses faglige innspill skal ekskluderes på grunn av sin faglige kompetanse eller hvor de er lokalisert.

Svar:

Representanten viser til en artikkel i VG 4. april. Jeg er ikke sitert på begrepet «Oslo-eliten» eller at jeg «ikke [vil] høre på Oslo-ekspertes» i saken. Jeg har heller ikke sagt,

som representanten viser til i sin begrunnelse, at «jeg ikke kan ta hensyn til det fagmiljøene bringer til torgs» eller at jeg «ikke ønsket å lytte til fagmiljøene innenfor justissektoren». Spørsmålet bygger dermed på feilaktig grunnlag, men jeg vil likevel svare på representantens spørsmål.

Spørsmålet tar opp et viktig tema, nemlig at stemmer fra hele landet må komme til orde når politiske beslutninger skal tas. Det er viktig for denne regjeringen å lytte til folk fra hele landet. Regjeringen er opptatt av å lytte både til fagmiljøer, andre samfunnsaktører og innbyggere, i og utenfor sentrale strøk, både i spørsmålet om domstolstruktur og i andre saker.

Før jeg ble justis- og beredskapsminister, har jeg også påpekt at Distrikts-Norge har vært underrepresentert i for eksempel offentlige utvalg og råd i lang tid. Dette har også Høyre erkjent. I svar på skriftlig spørsmål dokument nr. 15:40 (2019-2020) fra undertegnede til daværende statsminister Erna Solberg, svarte Solberg at

«både bosted og arbeidsmiljø påvirker perspektiver og kunnskapstilfang, dette gjelder også for fagekspertes. Regjeringen må derfor bli flinkere til å hente faglig ekspertise fra miljøer utenfor hovedstadsregionen.»

Regjeringen har sendt forslag om å ta tilbake en desentralisert domstolstruktur på bred høring. Det er på bakgrunn av et genuint ønske om å få et overblikk over

helheten og ulike hensyn i saken. Høringen avsluttes 26. april 2022. Dette vil gi et godt grunnlag for en beslutning.

SPØRSMÅL NR. 1789

Innlevert 5. april 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 8. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Ble det ikke vurdert om innsyn i en liste over navn på over 3 000 politiansatte kunne skade politiets operative virksomhet, før det ble besluttet å gi innsyn i listen over de politiansatte som betaler medlemskontingent til NNPF ved lønnstrekk?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt spørsmål nummer 1633 av 22.03.22 og statsrådets svar på spørsmålet av 31.03.22. Spørsmålet var om og eventuelt hvordan bestemmelsen i offentliglova § 21 ble vurdert, før beslutningen om å gi innsyn i hvilke politiansatte som betaler medlemskontingent i NNPF ved lønnstrekk ble truffet. Statsrådets svar på spørsmålet var at bestemmelsen i offentliglova § 21 ikke ble vurdert som aktuell i denne saken.

Det vises videre til redegjørelsen for offentliglova § 21 og de relevante lovforarbeider i begrunnelsen for

spørsmål nummer 1633. Spørsmålsstiller vil på denne bakgrunn be om en bekreftelse på at statsrådets svar på spørsmål nummer 1633 skal forstås dit hen at det ikke ble vurdert om en utlevering av navnene på over 3000 ansatte i politietaten kunne skade politiets operative virksomhet.

Svar:

Hensynet til politiets operative virksomhet ble vurdert. Det fremgår av mitt svar 25. januar på spørsmål nr. 940 at «[d]epartementet har videre vurdert om listen med navn over politiansatte som er trukket i lønn for sitt medlemskap i NNPF, er taushetsbelagte etter politiregisterloven § 23 annet ledd fordi det er opplysninger som det «ut fra hensynet til politiets operative virksomhet og organiseringen av denne er nødvendig å holde hemmelig.» Nærmere om begrunnelsen framgår av avgjørelsen.

Jeg viser ellers til mine tidligere svar på spørsmål nr. 1288, 1482, 1633 og 1649 om samme innsynssak.

SPØRSMÅL NR. 1790

Innlevert 6. april 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 22. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Justisministeren seier til VG 4/4 at vi «...kan ikke ha et land som styres av sentrale fagmiljøer», og at det «...er et sterkt behov i Norge for å lytte (...) mindre til ekspertene».

På kva andre fagområde enn justissektoren vil Regjeringa lytte mindre til ekspertar/fagmiljø, vil desse statlege fagmiljøa bli bygde ned i takt med at regjeringa skal lytte

mindre til dei, og vil prinsippet om mindre makt til sentrale fagmiljø/ ekspertar gjelde også i klimapolitikken?

GRUNNGJEVING:

Justisminister Emilie Enger Mehl seier til VG 4. april at den nær unisone faglege motstanden frå heile landet mot å reversere domstolreformen er «Oslo-elitisme», og at det «...

er et sterkt behov i Norge for å lytte mer til vanlige folk, og mindre til ekspertene». Ho seier vidare at vi «..kan ikke ha et land som styres av sentrale fagmiljøer».

Ei av dei største politiske utfordringane vi no stor overfor i Noreg og verda elles, er korleis vi raskast og mest mulig effektivt kan kutte klimaotslepp og bremse øydeleggjande klimaendringar. Til no har det vore ei sjølvfølge at sentrale fagmiljø på klima, natur og energi sit i førarsetet når klimapolitikken skal utformast – og at dei faglege råda dei gjer om korleis vi skal redde klimaet blir tillagt sterk vekt i utøving av norsk politikk.

Det er alvorleg nok dersom Statsministeren stiller seg bak Justisministeren sitt syn om at Høgsterett, Dommarforeninga, Advokatforeninga, Barneombodet og Økokrim m fl berre er deler av «Oslo-eliten» som regjeringa frå no av skal lytte mindre til i justispolitikken. Men det er endå meir alvorleg – direkte dramatisk - dersom prinsippet om å lytte mindre til sentrale fagmiljø og såkalla «ekspertar» også skal gjelde innanfor klimapolitikken.

Eg ber difor statsministeren gjere greie for om prinsippet om å «lytte mindre til ekspertene» skal gjelde også

i klimapolitikken og på andre sentrale politikkområde, eller om dette prinsippet er avgrensa til justissektoren.

Eg ber også statsministeren opplyse om i kva grad regjeringa vil bygge ned/ nedskalere dei statlege fagmiljøa regjeringa skal lytte mindre til fordi dei er så uheldige å vere fagutdanna ekspertar og ikkje såkalla vanlege folk, eller om desse fagmiljøa skal vere like store som før, berre bli lytta mindre til av regjeringa, evt. kva fagmiljøa sjølve kan gjere for å bli lytta meir til av regjeringa utover å tilpasse sine faglege synspunkt meir til den til ei kvar tid rådande folkemeninga.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å lytte både til fagmiljøer, andre samfunnsaktører og innbyggere, i og utenfor sentrale strøk, både i spørsmålet om domstolstruktur og i andre saker.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1788.

SPØRSMÅL NR. 1791

Innlevert 6. april 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 21. april 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Fornebubanen er et gedigent prosjekt.

Hvor mye blir den totale kostnaden for dette prosjektet inklusivt en oversikt over prisveksten i prosjektet de siste tiårene?

BEGRUNNELSE:

Fornebubanen skulle etter planen stå klar i 2027. Nå forventes den ikke ferdig før i 2029.

Det kan være vanskelig å følge med alle tallene og størrelsene som kommer om det gigantiske prosjektet Oslo kommune har ansvar for. Men én ting er klinkende klart: Det blir dyrere enn først antatt.

Faktisk enda dyrere enn det kommunen fortalte innbyggerne fredag formiddag.

Grunnen er en utgiftspost Fornebubanen selv pekte på da forrige kostnadssprekk ble presentert, for bare noen måneder siden. I forrige uke var denne utgiftsposten plutselig ikke med.

Posten som var så viktig i januar, men som nå var borte, er «Lønns- og prisvekst».

Svar:

Fornebubanen er et felles utbyggings- og samarbeidsprosjekt mellom Oslo kommune og Viken fylkeskommune. Det er Oslo kommune som er byggherre for prosjektet. Fornebubanen er altså et fylkeskommunalt prosjekt, og det er derfor lokale myndigheter som er ansvarlige for prosjektet. Staten bidrar med midler til prosjektet gjennom den såkalte 50/50-ordningen, jf. den inngåtte byvestavtalen for Osloområdet for perioden 2019-2029. Det statlige bidraget innenfor 50/50-ordningen er satt til om lag 8,6 mrd. 2022-kr, jf. omtale i Prop. 1 S (2021-2022) s. 153.

Jeg er kjent med at Oslo kommune nylig har fått gjennomført en ekstern kvalitetssikring av Fornebubanen. Resultatene fra kvalitetssikringen skal vise en forventet kostnad (P50) på 20,5 mrd. 2018-kr (eks. mva.). Dette er 4,3 mrd. kr høyere enn prosjektets vedtatte styringsramme

(P50) på 16,2 mrd. 2018-kr. Ved en omregning til 2021-kr utgjør forventet kostnad (P50) 23,3 mrd. kr. Disse tallene inkluderer lønns- og prisstigning til og med 2021. Det lå ikke i oppdraget til konsulenten å beregne kostnader

inkludert fremtidig lønns- og prisstigning, så jeg har ikke grunnlag for å kunne si noe ytterligere om betydningen av prisvekst for prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 1792

Innlevert 6. april 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 20. april 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren vise til kva saker ang innføring av bompengar AP har stemt imot?

GRUNNGJEVING:

I media kan vi lese om at AP hevdar at andre partier har ansvaret for skyhøge bompengar rundt omkring i landet.

By etter by bygg eller planlegg omfattande bypakkar der bompengar skal finansiere utbyggingane i hovudsak.

Førige regjering la også fram i 2015 ein bompengereform for massive kutt av bompengar. Her vart fleire titals milliard kr kutta i bompengar, medan AP stemte imot dette i Stortinget.

Absolutt alle saker i Stortinget ang kutt av bompengar har AP stemt imot, og AP stemmer for alle framlegg om innføring av bompengar over heile landet.

Berre i Ålesund skal AP regimet og ordføraren der påføre innbyggjarane omlag 3,9 milliard kr i bompengar, der bilistane sin lommebøker blir flådd.

Svar:

Noreg har ein lang tradisjon for bruk av bompengar til delfinansiering av veginfrastruktur. Gjennom bompengar bidreg bilistane til å finansiere mange viktige samferdselsprosjekt. Det er eit heilt sentralt prinsipp ved bompengeneinnkrevjinga at den skal vere lokalt. Innkrevjing av bompengar skjer altså på bakgrunn av lokalpolitisk initiativ og tilslutning frå lokale styresmakter. Det må føreliggje lokalpolitiske vedtak i aktuelle kommunar og i fylkeskommunen. Bompengeneinnkrevjing på det offentlege vegnettet krev òg samtykke frå Stortinget, jf. veglova § 27.

Desse prinsippa gjeld òg for bompengefinansierte bypakkar der det gjennom dei seinare åra er opna for meir fleksibel bruk av bompengar til investering i, og drift av kollektivtransport. I 2017 - med FrP i regjering - blei det ved ei lovendring opna for eit meir fleksibelt takstsystem i byane for å kunne regulere trafikk, i tillegg til finansiering.

Eg vil òg vise til at med FrP i regjering og i Samferdselsdepartementet, har det i perioden 2013 til 2020 vore ein auke i mellom anna innbetalte bompengar frå bilistane frå om lag 10 mrd. kr til om lag 12 mrd. kr, jf. Tabell 6.9, Prop. 1 S (2021-2022).

Tabell 6.9 Bompenger stilt til disposisjon for investeringer og totalt innbetalte bompenger (Mill 2022-kr)

År	Innbetalte bompenger - totalt ¹	Bompenger stilt til disposisjon på riksveg ²	Bompenger stilt til disposisjon på fylkesvei (inkl. Oslo kommune)	Bompenger stilt til disposisjon - totalt
2011	8 587	6 379	4 976	11 355
2012	9 385	8 990	5 790	14 780
2013	10 040	9 498	5 688	15 186
2014	10 342	10 495	5 446	15 941
2015	11 066	8 847	5 998	14 845
2016	11 344	8 333	3 944	12 277

2017	11 745	9 988	4 414	14 402
2018	12 112	9 085	5 170	14 255
2019	12 478	7 017	6 876	13 894
2020	12 000	8 527	5 474	14 001
2021 Prognose	11 877	9 377	5 105	14 482
2022 Anslag		10 858	4 293	15 151

1 Anslag for 2022 foreligger ikke. Tallene for innbetalte bompenger fra trafikantene er basert på etter-skuddsvis rapportering fra bompengeselskapene. Tall for 2020 er foreløpig tall basert på rapportering fra bompengeselskapene. Prognosene for 2021 er usikre, bl.a. som følge av endringer i trafikkmønster som følge av koronapandemien.

2 Inkl. tall for Nye Veier AS med 1 264 mill. kr i 2017, 842 mill. kr i 2018, 3 263 mill. kr i 2019, 5 474 mill. kr i 2020, 7 379 mill. kr i 2021 og 8 404 mill. kr i 2022.

Eg er oppteken av at byområda og lokale styresmakter skal kunne ha bompengar som eit verkemiddel for mellom anna å kunne nå nullvekstmålet, i tillegg til at det er eit finansieringsverkemiddel.

Arbeiderpartiet er ikkje mot bompengar, så eg meiner at det ikkje er nokon hensikt å gå nærare inn på korleis partiet har stemt i ulike bompengesaker.

SPØRSMÅL NR. 1793

Innlevert 6. april 2022 av stortingsrepresentant Dag-Inge Ulstein

Besvart 19. april 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Krigen i Ukraina har nå rast i 41 dager.

Hvor mange flyktninger fra Ukraina har den norske stat per 6. april 2022 hentet til Norge fra Ukraina eller nabolandene til Ukraina?

Svar:

Regjeringen har tilbudt overføring av 2 500 ukrainske flyktninger fra Moldova til Norge. Dette er på linje med de bidragene Tyskland og Frankrike tilbyr. I tillegg har regjeringen gjennom EUs ordning for sivil beredskap (UCPM) meldt inn at vi kan evakuere inntil 550 ukrainere med behov for sykehusbehandling og deres pårørende. Med familie vil dette bety evakuering av inntil 2 750 personer.

Norge har hittil evakuert i overkant av 30 ukrainere med behov for sykehusbehandling og deres pårørende (pr. 7. april 2022).

Norge har ikke hentet øvrige flyktninger fra Ukraina eller nabolandene ennå, men det jobbes nå med en raskest mulig overføring fra Moldova til Norge. Samtidig må vi sikre en forsvarlig prosess slik at vi når de mest sårbare og har god kontroll på hvem som kommer til landet vårt. Det vil likevel trolig ta noe tid før de første flyktningene

ankommer Norge. Prosessen med å overføre flyktninger vil skje innenfor rammen av EUs solidaritetsplattform og i tråd med felleseuropeiske prosedyrer.

Ifølge UNHCR og Moldovas myndigheter ønsker majoriteten av flyktningene som nå oppholder seg i Moldova å bli værende der for å kunne vende raskt hjem når krigen tar slutt. Prosessen med identifisering og overføring vil derfor være mer tidkrevende enn forventet. Det arbeides nå med å gi nødvendig informasjon og legge til rette for overføringer i tett samarbeid med EU og internasjonale organisasjoner.

SPØRSMÅL NR. 1794**Innlevert 6. april 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 19. april 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hva vil helseministeren gjøre for at femti tusen doser pneumokokkvaksine ikke blir destruert, men heller kommer til nytte ved at personer i risikogruppen blir vaksinert?

BEGRUNNELSE:

Norge står i fare for å destruere 50 000 pneumokokkvaksiner. Fra 2018-2020 opplevde Norge en mangelsituasjon på pneumokokkvaksiner. I 2021 sikret FHI langsiktige avtaler med leverandørene slik at mangelsituasjoner for vaksinene minimeres. På bakgrunn av Covid-19 pandemien og gjentatte påfyllingsdoser, har ikke myndighetene utført det utstrakte arbeidet som ble forespeilet ved å informere målgruppen om pneumokokkvaksinering. 50 000 doser er i ferd med å utløpe på dato i juni og vil da bli destruert. Staten får kostnaden ved destruksjon. Våren 2020 gikk FHI proaktivt ut og anbefalte pneumokokkvaksinasjon til alle over 65 år. Dette medførte så høy etterspørsmål at FHI sine lagre på pneumokokkvaksiner raskt gikk tomme.

Den begrensede tilgangen på pneumokokkvaksiner førte til at FHI ba leger om å prioritere hvem som kunne få pneumokokkvaksine. FHI sikret seg i 2021 betydelig større lager med pneumokokkvaksinen enn ved tidligere år. Dette var for å møte mangelsituasjonene man hadde opplevd, samt den økte globale etterspørselen. Det ble forespeilet at myndighetene ville kommunisere bredt til målgruppene om pneumokokkvaksinering. Denne kommunikasjonen har uteblitt grunnet behovet for påfyllingsdoser av covid-19 vaksiner, og vaksineopptaket har dermed vært lavere enn forventet.

Risikoen er at disse vil bli destruert, selv om gruppen den er anbefalt til har lav vaksinasjonsdekning. FHI avventer på avklaring fra HOD om hva de skal gjøre med dosene som er i ferd med å gå ut dato. FHI er nødt til å få en godkjenning om disse skal kunne distribueres ut gratis.

Jeg vil foreslå for statsråden at disse distribueres gratis til personer i risikogruppen. Dette kan skje ved at kommunene får dem eller på andre måter. Dersom disse blir destruert mens det er mangel på vaksinen andre steder, så er det umoralsk. Det vil i tillegg redde liv om flere blir vaksinert.

Min oppfordring er at helseministeren snarest mulig sørger for at disse ikke blir destruert, men faktisk kommer

til nytte. Vaksinen gir beskyttelse i inntil 10 år og redder mange fra alvorlig sykdom og død.

Svar:

Pneumokokkvaksine er anbefalt til alle over 65 år. I tillegg anbefales vaksinen til dem som har sykdom som gir immunsvikt, bruker medisiner som svekker immunforsvaret eller har en kronisk sykdom eller tilstand som gir økt risiko for pneumokkinfeksjon. Folkehelseinstituttet vurderer at det er mange i disse gruppene som ikke har tatt vaksinen eller som trenger oppfriskningsdoser, og det er derfor viktig med god tilgang på vaksine. FHI har kjøpt inn tilstrekkelig vaksine, men på grunn av pandemien har det vært gitt færre pneumokokkvaksiner enn forventet. Noen vaksiner vil derfor kunne gå ut på dato dersom de ikke brukes raskt. FHI fikk derfor beskjed den 4. april om å gi ut de dosene som går ut på dato i juni 2022 gratis til kommuner, slik at disse vaksinene kommer til nytte.

SPØRSMÅL NR. 1795**Innlevert 6. april 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 21. april 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

I Gamlebyen i Fredrikstad har Forsvarsbygg 33 bygg, hvor flere er i sterkt forfall med akutt behov for vedlikehold. Private aktører, med bred støtte fra Fredrikstad kommune, ønsker å kjøpe deler av bygningsmassen for å sette den i stand og utvikle ny aktivitet.

Vil statsråden be Forsvarsbygg legge til rette for snarlig salg av en eller flere eiendommer i Gamlebyen i Fredrikstad, parallelt med at Forsvarsbygg jobber med sin eiendomsstrategi?

BEGRUNNELSE:

Gamlebyen i Fredrikstad kommune er Nord-Europas best bevarte festningsby. I festningsbyen eier Forsvarsbygg litt over 30 bygg og festningsanleggene. Forsvaret avviklet sin virksomhet i Gamlebyen i 2002 og alle militære enheter ble lagt ned. Forsvarsbygg sine eiendommer leies i dag ut til sivile aktører. I 2008 ble hele festningsanlegget og alle de militære bygningene fredet.

Flere av byggene som Forsvarsbygg eier er i særdeles dårlig forfatning og byggene bør vedlikeholdes snarlig slik at det blir mulig å ta vare på disse unike bygningene for ettertiden.

Fredrikstad kommune satser på Gamlebyen. Nytt strategidokument er enstemmig vedtatt i bystyret for kort tid siden og dette dokumentet beskriver både ønsket utvikling og hvordan kommunen skal bidra til å ivareta kulturmiljøet, legge til rette for god næringsutvikling, for beboere og besøkende. Videre vil kommunen i løpet av kort tid legge frem to andre viktige styringsdokumenter for Gamlebyen, sentrumsreglement og områderegulering for festningsbyen og omlandet.

Hvis Fredrikstad kommune skal klare å verne om og videreutvikle Gamlebyen i tråd med strategidokumentet er kommunen helt avhengig av at Forsvarsbygg legger til rette for at Forsvarsbyggs eiendommer blir vedlikeholdt og kan selges slik at nye eiere tar det ansvaret som er rettmessig for en slik kulturskatt.

Det er flere eksempler på at private aktører ønsker å kjøpe bygninger, eksempelvis ønsker en stor og robust eiendomsutvikler å kjøpe Kasernegården og sette denne bygningsmassen i stand til et hotell. Dette er planer hele Fredrikstads politiske miljø er svært positive til. Men for at slike grep skal kunne skje må Forsvarsbygg legge til rette for salg av en eller flere eiendommer snarlig.

Svar:

Forsvarsbygg forvalter ca. 24 000 m² eiendom, bygg- og anlegg i Gamlebyen i Fredrikstad. Dette utgjør fire av i alt 16 kvartaler, foruten syv bygninger utenfor, samt selve festningsanlegget. En betydelig del av forsvarsbudsjettet blir brukt på utgifter til investeringer og drift av eiendoms-massen vår. Jeg er klar over at det likevel er utfordringer med etterslep på vedlikehold og oppgraderingsbehov i sektorens eiendoms-masse. Dette gjelder også den verneverdige og antikvariske bygningsmassen i eiendomsporteføljen som Forsvarsbygg forvalter i Gamlebyen i Fredrikstad.

Vedlikeholdsetterslep i den kulturhistoriske eiendomsporteføljen må ses i sammenheng med at behov direkte knyttet til operative kapasiteter er høyere prioritert i sektoren. Forsvarsdepartementet ga derfor i august 2021 Forsvarsbygg i oppdrag å lede en tverrsektoriell arbeidsgruppe som skal utrede alternativer for fremtidig forvaltning av forsvarssektorens kulturhistoriske eiendommer og anbefale en fremtidig løsning. Utredningen skal i henhold til fremdriftsplanen leveres 1. juni 2022. Stortinget vil informeres om resultatet av dette arbeidet på egnet måte.

Jeg ser imidlertid at ulike initiativ med hensyn til utviklingen av Gamlebyen i Fredrikstad har pågått over lengre tid, og at det kan være gunstig å få en avklaring på konkrete saker i påvente av en eventuell ny modell for forvaltning av forsvarssektorens kulturhistoriske eiendommer. Fredrikstad kommune har eksempelvis nylig bedt Forsvarsdepartementet om en avklaring knyttet til salg av Infanterikasernen i Gamlebyen, og departementet har saken til vurdering.

Om salg av eiendommer i Gamlebyen skal gjennomføres før det er konkludert mht. fremtidig forvaltningsmodell for forsvarssektorens kulturhistoriske eiendommer, har jeg ennå ikke tatt stilling til. Det samme gjelder i forhold til Forsvarsbyggs eiendomsstrategi for Gamlebyen. Jeg forventer imidlertid at det kan gis en avklaring om Infanterikasernen i løpet av relativt kort tid.

SPØRSMÅL NR. 1796**Innlevert 6. april 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 25. april 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for at grensekontrollstasjonen i Haugesund ved Karmøy Havn også kan bli godkjent for større forsendelser utover containere og løstraller?

BEGRUNNELSE:

Karmsund havn har sammen med bransjeorganisasjoner og sentrale aktører fra næringslivet arbeidet intensivt i 16 måneder for å få på plass en løsning på en godkjenning som pr i dag ikke finnes i Norge. Arbeidet har omfattet tett dialog med Mattilsynet, og Mattilsynet har også henvendt seg til ESA for avklaring og presisering av regelverket. Til tross for dette så tar ikke Mattilsynet stilling til regelverket eller skisserer en løsning for gjennomføring av slike kontroller.

Konsekvensene er at Karmsund Havn i første fase nå blir tvunget til å nedskalere driften av grensestasjonskontrollen i Haugesund til kun å omfatte kontroll av varer som sendes i containere eller løstraller.

Alt er klart fra Karmsund Havn sin side, bygget og fasiliteter. Mattilsynet har ansatt veterinærer og alt utstyr for å gjennomføre kontroller er installert. Mattilsynet indik-

erer at godkjenning av kontroll containere og løstraller vil /kan gå raskt og vil komme på plass i løpet av noen uker.

Men det er også et betydelig behov fra flere aktører og næringer og få på plass en godkjenning for større forsendelser, noe som vi ikke har i Norge i dag. Det vil få svært uheldige konsekvenser at Mattilsynet ikke kan gi avklaring på kontroll av slike forsendelser.

Svar:

Norge er en del av det indre marked og forpliktet til å kontrollere all import av levende dyr og varer som faller inn under veterinæravtalen og som kommer fra land utenfor EU/EØS (tredjestater). Forsendelsene skal kontrolleres ved grensen før de kommer inn til EU/EØS-området.

Karmsund Havn IKS søkte om etablering av grensekontrollstasjon i desember 2020. Søknaden omfatter imidlertid ikke forsendelser i såkalt storsekk. Det er spesielt storsekker med fiskefôr som er aktuelle for import fra Storbritannia. Det er per i dag ingen grensekontrollstasjon i Norge som er godkjent for denne typen produkter (fiskefôr i storsekk). Det må derfor søkes om godkjenning og tilrettelegges med kontrollfasiliteter for denne typen forsendelser, med storsekk, for Karmsund Havn IKS eventuelt kan godkjennes for slike forsendelser.

SPØRSMÅL NR. 1797**Innlevert 6. april 2022 av stortingsrepresentant Kari-Anne Jønnes****Besvart 22. april 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva er status på EUs avtale med MERCOSUR, og hva omfatter den avtalen?

Svar:

EU og Mercosur ble i juni 2019 enige om et utkast til en frihandelsavtale. Avtalen inkluderer blant annet kapitler om handel med varer, tjenester, investeringer, offentlige

anskaffelser, konkurranse, immaterielle rettigheter, og handel og bærekraftig utvikling. EUs avtale

inneholder i hovedsak de samme temaene som i utkastet til avtale mellom EFTA og Mercosur. EU-kommisjonen jobber for å ferdigstille den juridiske og tekniske gjennomgangen av avtalen og forberede den for undertegning. Undertegning krever vedtak i Rådet. EU-kommisjonen har publisert en lang rekke av avtalens tekster, men med forbehold om at tekstene ikke er endelige og kan bli endret under den juridiske og tekniske gjennomgangen.

Det er økende skepsis i flere EU-land til ratifisering av EUs handelsavtale med Mercosur på grunn av den dramatiske økningen i avskogingen i brasiliansk Amazonas. Særlig i enkelte medlemsland og deler av EU-parlamentet er motstanden stor. EU-kommisjonen har opplyst at EU vil be om tilleggsavtaler vedrørende klima og skog, men har samtidig opplyst at det ikke er aktuelt å reforhandle frihandelsavtalen. Når det er nærmere avklart hvilke tilleggsavtaler EU og Mercosur eventuelt blir enige om, vil det bli

vurdert om en tilsvarende løsning også kan være aktuell for EFTA. Fra regjeringens side er det viktig at løsningen blir god nok ut fra norske behov og standpunkter, og vi vil ta oss den tiden som er nødvendig for å kunne vurdere alle hensyn på en god måte. Vi har ikke informasjon om fremdrift og innhold i dialogen mellom EU og Mercosur om tilleggsforpliktelser på klima og skog ut over det EU-kommisjonen har publisert på sin nettsider.

SPØRSMÅL NR. 1798

Innlevert 6. april 2022 av stortingsrepresentant Charlotte Spurkeland

Besvart 8. april 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Regjeringen varslet først at Kvinnheradpakken skulle komme innen desember 2021. Når den ikke kom i desember, sa statsråd Nygård at saken i stedet skulle komme i mars 2022. Mars-måned er nå fordi.

Hva er årsaken til forsinkelsen, og når vil Stortinget motta proposisjonen?

Svar:

Proposisjon 100 S (2021-2022) Finansiering av Kvinnheradpakken i Vestland, ble lagt frem i statsråd 8. april 2022.

Det tok litt lenger tid å ferdigstille proposisjonen enn jeg regnet med, men nå er altså Kvinnheradpakken klar for behandling i Stortinget.

BEGRUNNELSE:

Det vises til skriftlig spørsmål fra representanten Liv Kari Eskeland om fremdrift for Kvinnheradpakken 21.12.21, som ble besvart 03.01.22, hvor det fremgår at en proposisjon om Kvinnheradpakken skulle fremmes i mars 2022.

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=87256>

Begrunnelsen fra Liv Kari Eskeland sitt spørsmål:

For å få god framdrift på dei prosjekta som krev stortingshandsaming gjennom proposisjonar, er et viktig at alle ledd i ei slik handsaming fyljer opp og held dei oppgjevne tidsfristar. Samstundes er det viktig med god dialog og opne prosessar dersom det viser seg at ein av ukjende årsaker treng meir tid enn det som innleiingsvis er førespøgl. Dette følger av god forvaltningskikk. Kvinnheradpakken har i lang tid vore meldt skal kome i desember – ber om ein status som indikerer kva tid ein kan forvente at proposisjonen vert førelagt stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1799

Innlevert 7. april 2022 av stortingsrepresentant Helge Orten

Besvart 19. april 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden legge opp til at personer som driver "Inn-på-tunet" virksomhet kan skaffe seg drosjeløyve for å dekke et svært begrenset behov for persontransport, og at det gis dispensasjon for taksameter og merking?

BEGRUNNELSE:

Virksomheten til "Inn-på-tunet" omfatter ofte at brukere for eksempel må hentes og bringes til og fra hjemmet. Det er en begrenset del av virksomheten, men nødvendig for at brukerne av tilbudet skal ha et trygt og godt tilbud. Personer som driver "Inn-på-tunet" virksomhet kunne tidligere søke om tidsbegrenset fritak for kravet til drosjeløyve. Etter at ny drosjeregulering ble vedtatt, ble behovsprøvingen fjernet og det ble enklere å skaffe seg drosjeløyve. Med den nye reguleringen er det ikke naturlig med fritak fra løyve lengre, men at de som har behov for det søker om løyve og at det gis dispensasjon fra taksameterplikten og merking av bil. Det er gode grunner til at "Inn-på-tunet" og lignende virksomheter gis en fleksibel behandling, slik at de kan utføre en svært begrenset persontransport uten at det underlegges de samme kravene som ordinær drosjevirkosomhet.

Svar:

Med gjeldende drosjeregulering er det sjelden behov for å gi unntak fra kravet om drosjeløyve. Drosjeløyve tildeles søker som oppfyller grunnleggende krav til etablering, vandel og økonomi. Fylkeskommunen kan, som løyvemyndighet, i særskilte tilfelle gi dispensasjon fra kravene om merking av drosje og taksameter.

Før regelendringene i 2020 hadde departementet delegert adgangen til å gi midlertidig fritak fra kravet om løyve i forbindelse med «Inn-på-tunet» virksomhet til fylkeskommunene. Rammer for fritaksordningen var fastsatt i rundskriv fra departementet. For å få løyvefritak måtte Inn-på-tunet tilbyderen bl.a. oppfylle krav til vandel og økonomisk evne, og fører av kjøretøyet måtte ha kjøreseddel. Søker var fritatt fra kravet om faglig kompetanse.

I den grad fremtidige endringer i drosjereguleringen vil få innvirkning på muligheten for transport for brukere i forbindelse med Inn-på-tunet virksomhet, vil departementet vurdere om det er behov for særskilte innretninger.

SPØRSMÅL NR. 1800

Innlevert 7. april 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 25. april 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Betyr et omstillingsmål, som klima- og miljøministeren omtaler som en ambisjon, at det egentlig ikke er et norsk klimamål om kutt på 55 prosent innenlands, sammenlignet med 1990, innen 2030?

BEGRUNNELSE:

Da Hurdalsplattformen ble lagt frem i høst lanserte regjeringen et nytt norsk klimamål der det loves kutt på 55 prosent fra 1990-nivå innen 2030. 25. oktober uttalte kli-

ma- og miljøministeren blant annet at vi har lagt et nasjonalt politisk mål på toppen av det som er meldt inn til FN. «Det er alvorlig ment, og det skal vi oppfylle.»

Et halvt år senere, 6. april, uttaler klima- og miljøministeren til E24 at det nasjonale klimamålet satt i Hurdalsplattformen er et «omstillingsmål» og en «ambisjon».

Svar:

Norges klimamål for 2030 er en utslippsreduksjon på minst 50 og opp mot 55 prosent sammenlignet med 1990-

nivå. Dette målet er Norges nasjonalt fastsatte bidrag under Parisavtalen og er en juridisk forpliktelse som både er spilt inn til FN og lovfestet i den norske klimaloven.

I tillegg til Norges forpliktelse under Parisavtalen har regjeringen i Hurdalsplattformen sagt at vi vil kutte norske utslipp med 55 prosent mot 2030 sammenlignet med 1990. Dette gjelder hele økonomien, inklusive kvotepliktig sektor.

Valgene vi tar frem mot 2030 er avgjørende for den storstilte omstillingen Norge skal gjennom for å være et lavutslippssamfunn i 2050. Vi må starte denne omstillingen nå, og vi må gjøre kloke valg når vi forbereder Norge på fremtiden. Det er helt sentralt at vi tilrettelegger for verdiskaping basert på naturressursene våre, grønne arbeidsplasser i hele landet og en rettferdig omstilling hvor ingen faller fra. For å skape nye jobber og kutte utslipp vil regjeringen føre en aktiv næringspolitikk. Vi vil satse på områder som karbonfangst, -bruk og -lagring, havvind, hydrogen, batteriteknologi, grønn skipsfart, landtransport, samt skog, treforedling og andre fornybare næringer. Dette skal bidra både til at vi når vår forpliktelse under Parisavtalen, målet i Hurdalsplattformen og fremme omstillingen av Norge til et lavutslippssamfunn.

